१. प्रदेश परिचय

नेपालको संविधान २०७२ ले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने व्यवस्था गरेको छ । संविधानको धारा ५६ को उपधारा ३ बमोजिम अनुसूची ४ मा तोकिएका सातवटा प्रदेशहरूमध्ये बागमती प्रदेश एक हो । सङ्घीय राजधानी काठमाडौ समेत रहेको यो प्रदेश क्षेत्रफलका आधारमा नेपालको पाँचौं ठूलो र जनसङ्ख्याको आधारमा दोस्रो ठूलो प्रदेशको रूपमा रहेको छ । यस प्रदेशमा सिन्धुली, रामेछाप, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, ललितपुर, भक्तपुर, काठमाडौं, रसुवा, धादिङ, नुवाकोट, चितवन र मकवानपुर गरी १३ जिल्लाहरू रहेका छन् । यस प्रदेशमा संघीय निर्वाचन क्षेत्र ३३, प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र ६६ र स्थानीय तहहरूमा तीन महानगरपालिका, एक उपमहानगरपालिका, ४१ नगरपालिका र ७४ गाउँपालिका गरी जम्मा ११९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन् ।

२. भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको करिव १३.७९ प्रतिशत भूभाग ओगटेको बागमती प्रदेशको क्षेत्रफल २०,३०० वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यो प्रदेशको पूर्वमा प्रदेश नं.१, पश्चिममा गण्डकी प्रदेश, उत्तरमा चीन र दक्षिणमा मधेश प्रदेश तथा छिमेकी मुलुक भारत रहेका छन् । पूर्वी देशान्तर ८३° ५५' देखि ८६° ३४' सम्म र उत्तरी अक्षांश ८५° ३१' देखि ८६° ३४' सम्म फैलिएर रहेको बागमती प्रदेशको सबैभन्दा होचो भूभाग समुद्री सतहबाट १४१ मिटर उचाइमा रहेको चितवन जिल्लामा पर्ने गोलाघाट र सवैभन्दा उच्च भूभाग रसुवा जिल्लामा पर्ने ७,२२९ मिटरको उचाईको लाङटाङ हिमाल हुन्। यस प्रदेशमा लाङटाङ हिमशृङ्खला, गणेश हिमाल र नेपालको समय मापक गौरिशंकर हिमाल लगायतका प्रसिद्ध हिमचुचुराहरू रहेका छन्।

यस प्रदेशमा च्छो-रोल्पा हिमताल, गोसाइँकुण्ड, बीसहजारी ताल र मानव निर्मित इन्द्रसरोवर लगायतका सु-प्रसिद्ध ताल तलैयाहरू रहेका छन्। बागमती, त्रिशुली, बुढीगण्डकी, रासी, नारायणी, तामाकोशी, सुनकोशी, भोटेकोशी लगायतका नदीनालाहरू रहेका छन्। यस प्रदेशमा तराई, पहाड र हिमाली भेगका भूभागहरू समेटिएर रहेकोले हावापानी तथा जलवायु विविधतायुक्त छ । यस प्रदेशको कुल भूभाग मध्ये ५९.२७ प्रतिशत भूभाग बनजंगल तथा बुट्यानहरूले ढाकेका छन्। बागमती प्रदेशका जिल्लाहरूको नक्शाङ्कन सहितको विवरण निम्नबमोजिम रहेको छ:-

३. साँस्कृतिक, आर्थिक र जनसाङ्ख्यिक स्थिति

यस प्रदेशमा साँस्कृतिक सम्पदाहरू चाँगुनारायण, भक्तपुर दरवार, स्वयम्भूनाथ, बौद्धनाथ स्तूपा, हनुमान ढोका दरबार, पशुपतिनाथ, पाटन दरवार र प्राकृतिक सम्पदामा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत भएका छन्। यस वाहेक बुढानिलकण्ठ, दक्षिणकाली, गोसाईकुण्ड, कालिञ्चोक भगवती, देवघाट, नमोबुद्ध जस्ता धार्मिक स्थलहरू यस प्रदेशमा पर्दछन् । नेपालमा मात्र पाइने एकसिंगे गैडाको प्रमुख बासस्थान चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका अलावा शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज र लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज पनि यसै प्रदेशमा पर्दछन् । मुलुककै ऐतिहासिक महत्वका मकवानपुरगढी, सिन्धुलीगढी, चिसापानीगढी, रसुवागढी एवम् चीनसँगको प्रमुख व्यापारिक नाका तातोपानी र केरुङ यसै प्रदेशमा रहेका छन् भने हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र, पाटन औद्योगिक क्षेत्र, बालाजु औद्योगिक क्षेत्र, भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र र पाँचखाल विशेष आर्थिक क्षेत्रले प्रदेशको श्रम तथा पूँजी परिचालनमा मदत पुऱ्याएको छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष ०७७/७८ मा बागमती प्रदेशको कूल गार्हस्थ उत्पादन १५ खर्ब ६८ अर्ब ४१ करोड रहेको छ जुन देशको कूल गार्हस्थ उत्पादनको ३६.९१ प्रतिशत हो। आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट प्रकाशित आर्थिक सर्वेक्षण २०७८/२०७९ का अनुसार बागमती प्रदेशको कूल गार्हस्थ उत्पादनमा थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवाको अंश सबैभन्दा बढी २५.१० प्रतिशत रहेको छ भने वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरूको अंश १६ प्रतिशत, कृषि, वन र मत्स्यपालन अंश ११.१० प्रतिशत र तथा उत्पादन

उद्योगको अंश ५.५० प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को फागुन मसान्तसम्म बागमती प्रदेशको प्रतिव्यक्ति कूल गार्हस्थ उत्पादन २ हजार ४ सय ३० अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट सन् २०२० मा प्रकाशित मानव विकास प्रतिवेदन अनुसार बागमती प्रदेशको मानव विकास सूचकाङ्क ०.६६१ रहेको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा अनुसार बागमती प्रदेशको कूल घर परिवारको सङ्ख्या १५,७५,०९७ रहेको छ भने कूल जनसङ्ख्या ६०,८४,०४२ रहेको छ, जुन नेपालको कूल जनसङ्ख्याको २०.८४ प्रतिशत हो । यस प्रदेशमा परिवारको औसत सदस्य सङ्ख्या ३.८६ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९९.४५ रहेको छ । यस प्रदेशमा जनघनत्व करिब ३०० जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको पाइएको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा अनुसार बागमती प्रदेशका जिल्लाहरूको जनसांख्यिकीय स्थिति यस प्रकार रहेको छ ।

बागमती प्रदेशको जनसङ्ख्या **(२०७८ को जनगणना अनुसार)**

जिल्ला	**परिवारको सङ्ख्या**	**कूल जनसङ्ख्या**	**पुरूष**	**महिला**
सिन्धुली	६९४०९	३००११७	१४७६५८	१५२४५९
रामेछाप	४६९३५	१७०६२०	८०७७८	८९८४२
दोलखा	५०६७६	१७२७२६	८४११२	८८६१४
सिन्धुपाल्चोक	७३०१०	२६२८५२	१२९३९५	१३३४५७
काभ्रेपलाञ्चोक	९३१८९	३६६८७९	१८०९६७	१८५९१२
ललितपुर	१४१०१२	५४८४०१	२७५५३७	२७२८६४
भक्तपुर	१०८५५०	४३०४०८	२१७९४२	२१२४६६
काठमाडौं	५३८१६३	२०१७५३२	१०२५७२७	९९१८०५
नुवाकोट	६९१६०	२६२९८१	१२८८४९	१३४१३२
रसुवा	११८४१	४५५५४	२२८५९	२२६९५
धादिङ	८४४६३	३२२७५१	१५७२०७	१६५५४४
मकवानपुर	१०६६०६	४६१०५३	२२८४७२	२३२५८१
चितवन	१८२०८३	७२२१६८	३५४०७१	३६८०९७
जम्मा	१५७५०९७	६०८४०४२	३०३३५७४	३०५०४६८
जनसङ्ख्या वृद्धिदर (प्रतिशत)		०.९२		

४. प्रदेश सरकार गठन

नेपालको संविधानमा प्रदेशको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट हुने व्यवस्था रहेको छ । संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम नेपाल सरकारले सम्वत्

२०७४ साल माघ ३ गते बागमती प्रदेश (तत्कालीन प्रदेश नं.३) को राजधानी हेटौंडालाई तोकी प्रदेश प्रमुख नियुक्त गरेको थियो । प्रदेश सभाको गठन भएपश्चात संविधानको धारा १६२ बमोजिम प्रदेश प्रमुखले मिति २०७४/१०/२८ गते तत्कालीन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) का प्रदेश सभा संसदीय दलका नेता श्री डोरमणि पौडेललाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गर्नुभएको थियो। पहिलो प्रदेश सभाको अवधिमा माननीय डोरमणि पौडेलले तीनवर्ष सात महिना, माननीय अष्टलक्ष्मी शाक्यले दुई महिना र माननीय राजेन्द्रप्रसाद पाण्डेले एकवर्ष दुई महिना यस प्रदेशको मुख्यमन्त्रीको रूपमा कार्यभार सम्हाल्नु भएको थियो ।मिति २०७९ मङ्सिर ४ मा सम्पन्न प्रदेश सभाको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित माननीय शालिकराम जम्कट्टेल मिति २०७९ पौष २५ गते मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त हुनुभएको छ ।

प्रदेशको मुख्य प्रशासकीय निकायका रूपमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सहित १४ वटा मन्त्रालयहरू रहेकामा नवगठित मन्त्रिपरिषद्ले प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ मा संशोधन पश्चात मन्त्रालयको सङ्ख्या ११ वटा कायम भएको छ । नवगठित मन्त्रिपरिषद्मा रहनुभएका मन्त्रीज्यूहरूको कार्यविभाजन यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.सं.	नाम थर	पद	कार्यविभाजन
१	माननीय शालिकराम जम्कट्टेल	मुख्यमन्त्री	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
२	माननीय जगन्नाथ थपलिया	मन्त्री	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
३	माननीय उद्धव थापा	मन्त्री	खानेपानी, उर्जा तथा सिँचाई मन्त्रालय
४	माननीय गंगानारायण श्रेष्ठ	मन्त्री	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
५	माननीय कुमारी मुक्तान	मन्त्री	सामाजिक विकास मन्त्रालय
६	माननीय युवराज दुलाल	मन्त्री	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय
७	माननीय केशव प्रसाद पोखरेल	मन्त्री	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
८	माननीय रामेश्वर श्रेष्ठ	मन्त्री	स्वास्थ्य मन्त्रालय
९	माननीय एका लाल श्रेष्ठ	मन्त्री	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय
१०	माननीय डम्बर तामाङ	मन्त्री	पर्यटन, उद्योग तथा सहकारी मन्त्रालय
११	माननीय राजु विष्ट	मन्त्री	वन तथा वातावरण मन्त्रालय

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

५. पूर्व मुख्यमन्त्रीहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री डोरमणि पौडेल	२०७४/१०/२८	२०७८/०५/०१
२	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	२०७८/०५/०२	२०७८/०७/१०
३	श्री राजेन्द्र प्रसाद पाण्डे	२०७८/०७/११	२०७९/०९/२५

६. हालसम्मका प्रमुख सचिव तथा सचिवहरू

६.१ प्रमुख सचिव

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री रेश्मी राज पाण्डे	२०७४/१०/१९	२०७५/०४/२५
२	श्री आनन्दराज ढकाल	२०७५/०४/२८	२०७६/०५/०७
३	श्री तोयम राया	२०७६/०५/११	२०७७/०४/०८
४	डा. मानबहादुर बिके	२०७७/०४/१२	२०७८/०१/०५
५	डा. मुकुन्दप्रसाद पौड्याल	२०७८/०१/०९	२०७८/०४/२५
६	श्री किरणराज शर्मा	२०७८/०४/३१	२०७८/०९/२८
७	श्री मुकुन्दप्रसाद निरौला	२०७८/११/१२	हालसम्म

६.२ सचिव

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री रमेशप्रसाद सिवाकोटी	२०७४/१०/१७	२०७६/०१/०९
२	श्री इन्दिरा दाहाल भट्टराई (कानुन)	२०७४/११/०३	२०७५/१०/२८
३	श्री रुद्रादेवी शर्मा	२०७५/०२/२३	२०७५/०८/१६
४	श्री लक्ष्मीप्रसाद गौतम (कानुन)	२०७५/१०/२८	२०७६/११/०१
५	श्री ढुण्डीप्रसाद निरौला	२०७६/०१/१३	२०७६/०५/१०
६	श्री मधुसुदन बुर्लाकोटी	२०७६/०५/११	२०७७/०१/२१
७	श्री बालकृष्ण घिमिरे	२०७६/०५/२३	२०७६/०८/२४
८	श्री भगिरथ पाण्डेय	२०७७/०१/२२	२०७७/०५/२३
९	डा. हरिप्रसाद लम्साल	२०७७/०२/०८	२०७७/११/१६
१०	श्री राधिका अर्याल	२०७७/०६/०५	२०७८/०६/०९
११	श्री प्रदीप कोइराला	२०७८/०१/०५	२०७८/०६/०३
१२	श्री स्किम श्रेष्ठ	२०७८/०६/०६	२०७९/०४/११
१३	श्री यमलाल भुषाल	२०७८/०६/११	२०७९/०५/२०
१४	श्री विनोद कुमार भट्टराई (कानुन)	२०७८/०९/१८	हालसम्म
१५	श्री शिवराम गेलाल	२०७९/०४/१६	हालसम्म
१६	श्री निश्चलराज पाण्डे	२०७९/०६/०२	हालसम्म

७. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः

- प्रदेश मन्त्रिपरिषद् तथा मुख्यमन्त्रीको कार्यालय सम्बन्धी
- प्रदेशभित्रको शासनको व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन नियन्त्रण र सञ्चालन
- प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन तथा कार्य सञ्चालन
- प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
- प्रदेश सरकारको कार्यसम्पादन नियमावली तर्जुमा कार्यान्वयन
- प्रदेश मन्त्रालयहरूको कार्यको समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र नियन्त्रण
- प्रदेश मन्त्रिपरिषदका निर्णयको कार्यान्वयन र अनुगमन
- प्रदेश मन्त्रिपरिषद्मा पेस हुने नियम र आदेशको तर्जुमा, स्वीकृति तथा प्रमाणीकरण
- प्रदेशभित्रको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, शान्ति सुव्यवस्था एवम् प्रशासनिक गतिविधिहरूको अद्यावधिक जानकारी र सम्बोधन
- मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्धन
- सुशासन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण र प्रशासन सुधार
- प्रदेशभित्रका संवैधानिक निकाय तथा आयोग, प्रदेश लोक सेवा आयोग र अन्य सङ्घीय तथा प्रादेशिक आयोगसँगको सम्पर्क र समन्वय
- सङ्घीय सरकारको स्वीकृति बमोजिम द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय स्तरमा भएका सन्धि, सम्झौता वा सहमति कार्यान्वयन
- प्रदेश प्रमुखको सम्पर्कसम्बन्धी विषय (प्रतिवेदन समेत)
- अन्तर प्रदेश परिषद् र सङ्घ तथा अन्य प्रदेश र स्थानीय तहसँगको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध
- प्रदेश स्तरका आयोग तथा निकायहरूको गठन एवम् सञ्चालन र पदाधिकारीहरूको नियुक्ति एवम् सेवा, सुविधासम्बन्धी नीति तथा कानुनको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- निर्वाचन कार्यमा सहयोग र समन्वय
- प्रदेश स्तरीय मानव संसाधन विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- प्रदेश निजामती सेवा र अन्य प्रदेश सरकारी सेवा सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन र अभिलेख व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरका सरकारी निकायको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण र व्यवस्थापन परीक्षण

- प्रदेशस्तरीय तालिम नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र स्तरीकरण तथा राष्ट्रिय र प्रदेशस्तरका तालिम केन्द्रसँगको सम्पर्क एवम् समन्वय
- प्रदेश स्तरमा सार्वजनिक सेवा वितरणको न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण र सेवा ग्राही सन्तुष्टि तथा सेवा प्रवाहको अनुगमन
- गाउँ पालिका तथा नगरपालिकाको कर्मचारी र कार्यालयको व्यवस्थापन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा

८. हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तावेजहरू

८.१ ऐन

- गाउँ/नगर/जिल्लासभा सञ्चालन (कार्यविधि) ऐन, २०७५
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५
- मुख्यन्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाको सर्तसम्बन्धी ऐन, २०७५
- प्रदेश प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५
- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५
- प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६
- अन्तर प्रदेश बासिन्दाको समान सुरक्षा, व्यवहार र सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७७
- प्रदेश सुशासन ऐन, २०७७
- स्थानीय तहका सेवाको गठन तथा सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७८
- प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका सर्तहरू सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७८
- स्थानीय तहका सेवाको गठन तथा सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७९
- प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका सर्तहरू सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७९

८.२ नियमावली

- प्रदेश सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४
- प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४
- जिल्ला समन्वय समितिको अन्य काम कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी नियमावली, २०७५
- प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६
- प्रदेश सुशासन नियमावली, २०७७

८.३ कार्यविधि

- मागमा आधारित प्रदेश विकास योजना (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७५
- सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- जि.स.स. लाई उपलब्ध गराइने बजेट तथा अनुदान रकम खर्चसम्बन्धी कार्यविधि,२०७६

- प्रदेश निजामती कर्मचारीको पदस्थापन सरुवा तथा काजसम्बन्धी कार्यविधि,२०७६
- प्रदेश एकीकृत अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६
- व्यवस्थापन परीक्षण कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश विकास कार्यक्रम (विशेष) कार्यविधि २०७७
- प्रदेश विकास कार्यक्रम (विशेष) कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- प्रदेशको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८
- अवैतनिक सल्लाहकार र विज्ञ नियुक्तिसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

८.४ अन्य

- प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा कार्यसञ्चालन) आदेश, २०७५
- प्रदेश सुशासन केन्द्र (स्थापना र कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७७
- प्रदेश किताबखाना (स्थापना तथा कार्यसञ्चालन) आदेश, २०७८
- प्रदेश आन्तरिक पर्यटन काजसम्बन्धी मापदण्ड, २०७८
- प्रदेश आन्तरिक पर्यटन काजसम्बन्धी मापदण्ड, २०७९

९. मन्त्रालय तथा निकायअन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धि

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा स्मार्ट कक्ष स्थापना गरिनेछ।	प्रदेशमा सञ्चालित आयोजनाहरूको प्रगति अनुगमन गर्न Action Room सञ्चालन गरिएको ।
२	स्थानीय विकास प्रशिक्षण केन्द्रलाई प्रदेश मातहत ल्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ।	प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रदेश सुशासन केन्द्रको स्थापना गरिएको।
३	पन्ध्र वर्षे प्रदेश सार्वजनिक प्रशासन गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा प्रशासनिक गुरुयोजना सम्बन्धी अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको।
४	सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण	कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम केन्द्रीय सरकारबाट प्रदेश सरकारमा हस्तान्तरण भई आएको कुल कर्मचारी संख्या ३७६४ मा नबढ्ने गरी दरबन्दी हेरफेर सहितको सङ्गठन संरचना तयार गरिएको।
५	प्रदेश निजामती सेवा पुरस्कार	प्रदेश सरकार स्थापना दिवशको अवसरमा हरेक वर्ष कर्मचारी सहित उत्कृष्ट संघ संस्थालाई पुरस्कृत गरिएको।
६	प्रदेश लोक सेवा आयोग गठन तथा सञ्चालन	प्रदेश लोक सेवा आयोग गठन भएको ।
७	**प्रदेश सार्वजनिक खरिद निर्देशिका** जारी गरी	**प्रदेश सार्वजनिक खरिद निर्देशिका** जारी भएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	कार्यान्वयनमा ल्याइने।	
८	**सुशासन रणनीति** जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने। **व्यवस्थापन परीक्षण निर्देशिका** तयार गरी कार्यान्वयन गरिने।	प्रदेश सुशासन ऐन तथा व्यवस्थापन परीक्षण निर्देशिका जारी भएको ।
९	प्रदेश तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको सम्पत्ति विवरण प्राप्त गर्ने र संरक्षण तथा अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने।	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको सम्पत्ति विवरणलाई व्यवस्थापन गरिएको।
१०	समाजवाद उन्मुख विशेष कार्यक्रम	समाजवाद उन्मुख विशेष कार्यक्रमका लागि नमुना वडा समाजवादी कार्यक्रम कार्यविधि तयार भएको ।
११	प्रदेशको एकल अधिकार र साझा अधिकार सूचीमा रहेका विषयहरूसँग सम्बन्धित कानुनहरू क्रमशः निर्माण गरिने र हालसम्म तर्जुमा भएका कानुनहरूको कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अध्ययन गरिने ।	प्रदेशको एकल अधिकार र साझा अधिकार सूचीमा रहेका विषयहरूसँग सम्बन्धित कानुनहरू क्रमशः निर्माण गरिएको र हालसम्म तर्जुमा भएका कानुनहरूको कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अध्ययन गरी सुधारका लागि सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायहरूसँग समन्वय गरिएको ।
१२	प्रदेश निजामती सेवा ऐन जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने । प्रदेशमा रिक्त रहेका सबै दरबन्दीमा प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट यथाशीघ्र पदपूर्ति गरिने।	प्रदेश निजामती सेवा अध्यादेश जारी गरी कर्मचारी व्यवस्थापनको कार्यलाई अघि बढाइएको । प्रदेश लोकसेवा आयोगबाट परीक्षा सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन र सिफारिसको काम भइरहेको ।
१३	स्थानीय तहमा कर्मचारी र कार्यालयको व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी कानुन तर्जुमाको लागि आवश्यकता अनुसार समन्वय र सहकार्य गरिने ।	स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) अध्यादेश जारी गरी स्थानीय सेवामा जनशक्ति व्यवस्थापनको कार्य अघि बढाइएको ।
१४	प्रदेश सुशासन केन्द्रबाट सञ्चालन हुने तालिम सम्बन्धी विषयमा आवश्यक मापदण्ड निर्धारण र स्तरीकरण गरिने ।प्रदेश सुशासन केन्द्रको भौतिक, प्राविधिक र व्यावसायिक स्तरोन्नति गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा निर्वाचित प्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि, नेतृत्व विकास र विषयगत ज्ञान बढोत्तरी गर्दै सक्षम र व्यावसायिक जनशक्ति निर्माणमा जोड दिइने।	प्रदेश सुशासन केन्द्र(स्थापना तथा कार्यसञ्चालन) आदेश, २०७७ जारी गरी स्थापना गरिएको । सुशासन केन्द्रबाट विभिन्न विषयका तालिमहरूको पाठ्यक्रम तयार भई प्रदेश र स्थानीय तहका निर्वाचित प्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू निरन्तर सञ्चालनमा रहेका।
१५	प्रदेशको कार्य प्रकृति, कार्य बोझ र औचित्यको आधारमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति आँकलन सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गरी सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण र व्यवस्थापन	प्रदेशको कार्य प्रकृति, कार्य बोझ र औचित्यको आधारमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति आँकलन सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गरी सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण र व्यवस्थापन परीक्षणको कार्यलाई थप प्रभावकारी

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	परीक्षणको कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने ।	बनाइएको।
१६	प्रदेशभित्रका सबै स्थानीय तह र प्रदेश सरकारको नाममा रहेका सम्पूर्ण जग्गा जमिन, भवन, सवारी साधन एवम् अन्य भौतिक सम्पत्तिको एकीकृत विवरण तयार गरी सरकारी सम्पत्ति संरक्षणको कार्यलाई व्यवस्थित गरिने ।	प्रदेश सरकारको नाममा रहेका सम्पूर्ण जग्गा जमिन, भवन, सवारी साधन एवम् अन्य भौतिक सम्पत्तिको एकीकृत जिन्सी विवरण तयार गरी प्रकाशन गरिएको।
१७	प्रदेश स्तरमा सार्वजनिक सेवाको वितरणलाई प्रभावकारी बनाउन न्युनतम मापदण्ड निर्धारण गरिने र सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गरिने । प्रदेश गौरवका आयोजनाहरूको "नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन" गरिने ।	बागमती प्रदेशका सार्वजनिक सेवा प्रदायक कार्यालयहरूमा सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण तथा प्रदेश गौरवका आयोजनाहरूको नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी प्राप्त प्रतिवेदनहरू विषयगत मन्त्रालयहरूमा पठाउने गरिएको।
१८	प्रदेश र स्थानीय तह बीचको संवाद र अन्तर स्थानीय तहबीच समन्वय र सहकार्य बढाइने । नेपालमा सबै प्रदेश राजधानीहरूसँग अनुभव आदान प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने ।	विभिन्न समयमा प्रदेश समन्वय परिषद्को बैठक बसी प्रदेश र स्थानीय तहहरूबीचको समन्वय र सहकार्यको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गरिएको । अन्तर प्रदेश अनुभव आदान प्रदानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको ।
१९	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा स्थानीय तह समन्वय एकाईमा रहेको भर्चुअल सुविधा डेस्कलाई सुविधा सम्पन्न बनाइने ।	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा स्थानीय तह समन्वय एकाईमा रहेको भर्चुअल सुविधा डेस्कलाई सुविधा सम्पन्न बनाइएको।
२०	प्रदेशमा समायोजन भएका कर्मचारीहरू, नवनियुक्त र बढुवा भएका कर्मचारीहरू, प्रहरी र शिक्षकहरूको अभिलेखलाई व्यवस्थित र सुचारु गर्न स्थापना भएको प्रदेश कर्मचारी अभिलेख केन्द्रलाई सञ्चालनमा ल्याइने।	प्रदेश र स्थानीय तहमा नियुक्त भएका कर्मचारीहरूको अभिलेख व्यवस्थापनका लागि राष्ट्रिय किताबखानासँगको सहकार्यमा प्रदेश किताबखाना स्थापना गरी वैयक्तिक सूचना प्रणाली सञ्चालनको तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको।
२१	वार्षिक विनियोजित बजेटको कार्यान्वयनको कुशलताको सम्बन्धमा प्रभावकारी अनुगमन र मूल्याङ्कनका लागि उच्चस्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने।	माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा एक उच्चस्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र गठन गरी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको नियमित रूपमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी पृष्ठपोषण दिने गरिएको।
२२	कोभिड १९ बाट प्रभावित पर्यटन क्षेत्रलाई पुनरुत्थान गर्न प्रदेश सरकार मातहत कार्यरत कर्मचारीहरूलाई प्रदेश भित्रका पर्यटन गन्तव्यमा जानका लागि उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम ल्याइने ।	आन्तरिक पर्यटन काज सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ र २०७९ जारी गरी प्रदेश सरकारका कर्मचारीलाई पर्यटन काजका लागि दश दिनको पर्यटन काज सुविधा दिने व्यवस्था गरिएको ।
२३	प्रदेशमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको मनोबल	पुरस्कार, सम्मान, पदकका लागि सिफारिस, तनाव

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	उच्च बनाई थप क्रियाशिल बनाउन विशेष कार्यक्रम ल्याइने ।	व्यवस्थापन तथा क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिएको ।
२४	भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति कार्यान्वयन गर्न सार्वजनिक पद धारण गरेका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्यलाई पारदर्शी, जवाफदेही र भ्रष्टाचाररहित बनाउन प्रदेश स्तरीय भ्रष्टाचार नियन्त्रण रणनीति कार्यान्वयनमा ल्याइने ।	भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति कार्यान्वयन गर्न सार्वजनिक पद धारण गरेका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्यलाई पारदर्शी, जवाफदेही र भ्रष्टाचाररहित बनाउन प्रदेश स्तरीय भ्रष्टाचार नियन्त्रण रणनीति स्वीकृत भएको ।
२५	प्रदेश सरकारको कार्यलाई पारदर्शी, नतिजामूलक एवं उपलब्धिमा आधारित बनाउन माननीय मुख्यमन्त्री तथा माननीय मन्त्रीहरूबीच, मन्त्री र सम्बन्धित सचिवबीच एवं सबै तहका कार्यालय प्रमुखसँग कार्यसम्पादन करार गरिने ।	माननीय मुख्यमन्त्री तथा माननीय मन्त्रीहरूबीच, मन्त्री र सम्बन्धित सचिवबीच एवं सचिव र सबै तहका कार्यालय प्रमुखका बीच कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरी आवधिक रूपमा कार्यान्वयन प्रगति प्रतिवेदन मार्फत् अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली शुरुवात गरिएको ।
२६	"सुसंस्कृत र सुखी जनताः समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेश" को दीर्घकालिन सोच रहेको ।	प्रदेश सरकारको साझा न्यूनतम कार्यक्रम, प्रदेश विकास कार्यक्रम (विशेष), पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रमहरूको कार्यविधि तयार गरिएको।
२७	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको विकास गर्ने ।	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी मार्गदर्शन तर्जुमा गरी सबै मन्त्रालयमा कार्यान्वयनको लागि निर्देशन दिईएको ।

१०.विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ. व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७४/७५	२७११०	१९०००	४६११०	१८६४३	१८४०३	३७०४६	८०.३४
०७५/७६	२०८५७८	२५४५६०	४६३१३८	६५३५३	३०७९७	९६१५०	२०.७६
०७६/७७	२५६०९६	५३६००	३०९६९६	६९५७६	७१६८	७६७४४	२४.७८
०७७/७८	५६१७६१	८६८३०	६४८५९१	१९३८०१	१५१८३	२०८९८४	३२.२२
०७८/७९	५५३९३२	४३५५०	५९७४८२	२६०२०३	२४६६०	२८४८६३	४७.६८
जम्मा	१६०७४७७	४५७५४०	२०६५०१७	६०७५७६	९६२११	७०३७८७	

११. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू

यस कार्यालयबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमहरूको समग्र प्रगति अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छः

- संघीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय तहहरूमा नवप्रवर्तन साझेदारी कोष कार्यक्रम मार्फत् ११ वटा स्थानीय तहहरूमा नवप्रवर्तनात्मक परियोजनाहरू सञ्चालन गरी स्थानीय तहमा रोजगारी सिर्जना तथा आर्थिक विकासलाई प्रवर्द्धन गरिएको ।
- दिगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्ने मार्गचित्र तयार गरी स्थानीय तहहरूलाई उपलब्ध गराइएको।
- प्रदेश सरकारमा सूचना प्रविधिको प्रवर्द्धन गर्न सूचना प्रविधि अधिकृत नियुक्त गरी सबै मन्त्रालयमा खटाइएको।
- जनता सामु प्रदेश सरकार अन्तर संवाद कार्यक्रम (मुख्यमन्त्रीसँग स्थानीय तह र आम नागरिक हटलाइन संवाद कार्यक्रम) अन्तर्गत नेपाल टेलिभिजन लगायत विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट प्रदेशको गतिविधिको सम्बन्धमा जनतालाई सु-सूचित गर्न मुख्यमन्त्रीज्यूको साक्षात्कार कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।
- संघ/संस्था एवम् उत्कृष्ट कर्मचारी प्रोत्साहन तथा वार्षिकोत्सव समारोह कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न अवसरहरूमा प्रदेश सरकारको काममा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउनु हुने कर्मचारीहरू तथा विभिन्न क्षेत्रहरू, नागरिक सेवा प्रवाह, नव प्रवर्तन तथा सिर्जनशीलता, सामाजिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रमा, सहकारी तथा सामुदायिक बचत, आम सञ्चार क्षेत्रका व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गरिएको ।
- जिल्ला समन्वय समिति सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत यस प्रदेशका जिल्ला समन्वय समितिहरूको क्षमता विकासका लागि बजेट निकासा गरिएको ।
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन र सञ्चालन गरी प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवाका रिक्त पदहरूमा पदपूर्तिको काम तिव्रताका साथ अघि बढाइएको ।
- प्रदेश सुशासन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरी प्रदेश तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू घनीभूत रूपमा सञ्चालन गरिएको ।
- प्रदेश किताबखाना स्थापना गरी प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सेवाका कर्मचारीहरूको वैयक्तिक सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने कामको तयारी अघि बढाइएको ।
- नियमित रूपमा प्रदेश विकास समस्या समाधान समितिको बैठक सम्पन्न गरी प्रदेशको तहमै समाधान गर्नुपर्ने विषयहरू समाधान गरी अन्य विषयहरू राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिमा पठाइएको ।
- प्रदेश सुशासन केन्द्रबाट बागमती प्रदेश अन्तर्गत प्रदेश र स्थानीय तहमा निर्वाचित, मनोनित तथा नियुक्त पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूका लागि विभिन्न शीर्षकका क्षमता विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी हालसम्म ५,११२ जना जनप्रतिनिधिहरू तथा ८,१७४ जना कर्मचारीहरू गरी कूल १३,२८६ जना लाभान्वित भएका छन्।
- प्रदेश सुशासन केन्द्रको सहयोगमा ३४ वटा स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमा, ४३ स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना, ८५ वटा स्थानीय तहको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक

समावेशीकरण रणनीति तथा ६४ वटा स्थानीय तहको राजश्व सुधार योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको ।

- स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्य सम्पन्न । १५ वटा स्थानीय तहमा कार्यस्थलमा हुने लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणको आचारसंहिता तयार भई कार्यान्वयनमा आएको ।
- प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा सिफारिस भएका ६६८ जना कर्मचारीहरूको लागि सेवा प्रवेश तालिम र प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत सहायक र अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरू १०० जनाका लागि सेवाकालीन तालिम सम्पन्न ।
- स्थानीय तहको मौजुदा कानुनको समीक्षा र सुधारका लागि सुझाव कार्यक्रमका सन्दर्भमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तहहरूलाई उपलब्ध गराइएको ।
- स्थानीय न्यायिक समितिका लागि क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको ।
- भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्बन्धी सूचना र सामग्री तयार गरी आम सञ्चार माध्यममा प्रकाशन र प्रसारण गरिएको।
- मानव अधिकार संरक्षण प्रवर्द्धनका लागि गोष्ठी, सेमिनार तथा अन्तर्क्रिया सम्पन्न गरिएको ।
- प्रदेश सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको ।
- कोभिड १९ महामारी नियन्त्रणका लागि प्रदेशको सर्वोच्च निकायको रूपमा प्रदेश मन्त्रालय र स्थानीय तहहरूबाट भएका प्रतिकार्य र रोकथामका क्रियाकलापहरूको सुपरीवेक्षण तथा समन्वय/ सहजीकरण गरिएको ।
- प्रदेश विकास कार्यक्रम (विशेष) कार्यविधि २०७८ अनुसार आ.व. ०७८/७९ मा मन्त्रिपरिषदबाट २२९९ आयोजनाहरू स्वीकृत भई बिषयगत मन्त्रालयहरूबाट कार्यान्वयन भएको ।

आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीज्यूहरूको विवरणः-

क.स.	नाम, थर	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१.	श्री शालिकराम जम्कट्टेल	२०७४/१०/२९	२०७७/०९/१०
२.	श्री डोरमणि पौडेल	२०७७/०९/११	२०७८/०१/१४
३.	श्री केशवराज पाण्डे	२०७८/०१/१५	२०७८/०५/२२
४.	डा. अजय क्रान्ति शाक्य	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/१०
५.	श्री कृष्णप्रसाद शर्मा खनाल	२०७८/०७/११	२०७९/०९/२४

२. सचिवज्यूहरूको विवरण हालसम्म

क.स.	नाम, थर	सेवा अवधि	
		सुरु मिति	अन्तिम मिति
१.	श्री बलदेवप्रसाद जोशी	२०७४/१०/१७	२०७५/०३/२५
२.	श्री राजकुमार श्रेष्ठ	२०७५/०३/२५	२०७६/०५/११
३.	श्री विनोद प्रकाश सिंह	२०७६/०५/१७	२०७७/०४/१४
४.	श्री मदन भुजेल	२०७७/०४/२१	२०७८/०७/०७
५.	श्री रुद्रसिंह तामाङ	२०७८/०७/०९	२०७९/०२/१२
६.	श्री नारायणप्रसाद शर्मा	२०७९/०२/३०	हालसम्म

३. प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेश शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्था सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन तथा उक्त विषयमा सङ्घसँगको समन्वय र सहकार्य
- अतिविशिष्ट व्यक्ति, महत्त्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा
- प्रदेश भित्र भ्रमणमा रहेका अतिविशिष्ट व्यक्ति र विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षा समन्वय
- संघीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान प्रदान र समन्वय
- संघीय कानुन बमोजिम प्रदेश प्रहरी सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेश भित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना सङ्कलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय
- कानुन, न्याय तथा प्रदेश सभा मामिला

- प्रदेश सभामा पेश हुने विधेयक तर्जुमा र प्रमाणीकरण
- अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग
- आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण, नागरिक स्वतन्त्रताको रक्षा तथा प्रवर्धनमा सहयोग
- प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा, थुनुवा तथा कैदीहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरण
- सामुदायिक प्रहरी
- प्रदेशभित्र न्यायिक र अर्ध न्यायिक निकायले गरेका फैसला कार्यान्वयन
- प्रदेशभित्रका गैरसरकारी सङ्घ, संस्थाहरूको अभिलेख र समन्वय
- गुनासो र विवाद व्यवस्थापन
- संघीय मापदण्ड बमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विस्फोटक पदार्थको नियमन
- फौजदारी कार्यविधि कानुनको कार्यान्वयन
- अपराध तथा यातना पीडितको पुनर्स्थापना र क्षतिपूर्ति
- निवारक नजरबन्द र स्थानहद सम्बन्धी
- अन्तरप्रदेश सुरक्षा सम्बन्ध
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा सम्पत्ति प्राप्ति सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा जग्गा विवाद समाधान
- स्थानीय प्रशासनको सञ्चालन, व्यवस्थापन र समन्वय
- पारिवारिक मामिला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- विपद् व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना र सञ्चालन, स्थानीय विपद् कोषमा सहयोग, विपद् तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साकंन र बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश सरकारले दिने उपाधि, सम्मान तथा विभूषणको सिफारिस
- प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक समारोह, बिदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा दिगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्द्वबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनर्स्थापना
- सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप र बेपत्ता पारिएका व्यक्ति सम्बन्धी
- प्रदेशस्तरको विद्युतीय सञ्चार माध्यम सञ्चालन (रेडियो, एफ. एम. तथा टेलिभिजन समेत) सम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अनुमति, इजाजत र नवीकरण
- प्रदेशस्तरमा तारयुक्त र ताररहित ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा सूचना प्रविधिको प्रवर्धन, सूचना प्रविधि पार्कको निर्माण, सञ्चालन र नियमन
- प्रदेश भित्र टेलिसेन्टर सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन

- प्रदेशस्तरका इन्टरनेट सेवा र अनलाइन तथा अन्य प्रविधिमा आधारित सञ्चार माध्यमको दर्ता, अभिलेख, अनुमति, नवीकरण, अनुगमन र नियमन
- साइवर सुरक्षा अनुगमन
- प्रदेश सरकार अन्तर्गतका निकायहरूमा सफ्टवेयरको निर्माण र प्रयोगको अनुगमन, नियमन र सञ्चालीकरण
- छापासञ्चार माध्यमको दर्ता, अनुमति, आचार संहिता निर्धारण र अनुगमन, अभिलेखाङ्कन, वर्गीकरण, सञ्चालन र नियमन
- प्रेस सूचना प्रवाह, सूचना सामग्रीको उत्पादन, प्रकाशन र वितरण
- श्रमजीवी सञ्चारकर्मीहरूको न्यूनतम पारिश्रमिक अनुगमन
- प्रदेशस्तरीय प्रेस रजिष्ट्रार
- केबुल वितरणको इजाजत, नवीकरण र नियमन
- सूचनाको हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन
- चलचित्र निर्माण, हल सञ्चालन तथा प्रदर्शन अनुमति र नियमन
- प्रदेश विधेयक, अध्यादेश, नियम, आदेश तथा प्रदेश सरकारबाट जारी हुने निर्देशिका एवम् कार्यविधिको सहमति
- प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन हुने सूचनाको सम्पादन तथा प्रदेश राजपत्र प्रकाशन
- प्रदेश कानुनको प्रकाशन र वितरण
- प्रदेश सरकारलाई आवश्यक पर्ने कानुन तथा कानुनी लिखतको अनुवाद
- कानुनको एकीकरण र संहिताकरण
- नेपाल सरकारको सहमति लिई प्रदेश मन्त्रिपरिषद्ले गरेको आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य सम्झौताको अभिलेखीकरण, प्रकाशन
- प्रदेश सरकारका लागि आवश्यक सवारी साधनको व्यवस्थापन
- व्यक्तिगत घटना जन्म मृत्यु विवाह र तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य
- सम्पत्ति प्राप्ति, अधिग्रहण र अधिकार क्षेत्रको सिर्जना
- प्रदेश सरकारले गर्नु पर्ने तर कुनै मन्त्रालयलाई नतोकिएको कार्य

४. बागमती प्रदेशबाट जारी भई प्रदेश राजपत्रमा हालसम्म प्रकाशन भएका ऐन, अध्यादेश, नियमावली, विनियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड र आदेशहरूको विवरणः-

क्र.स.	कानुन	जारी सङ्ख्या	जारी मध्ये संशोधन सङ्ख्या	जम्मा	कैफियत
१.	ऐन	५६	१४	७०	
२.	अध्यादेश	११	-	११	४ ओटा प्रतिस्थापन, ४ निष्कृय, ३ जारी

क्र.स.	कानुन	जारी सङ्ख्या	जारी मध्ये संशोधन सङ्ख्या	जम्मा	कैफियत
३.	नियमावली	२१	१२	३३	
४.	विनियमावली	२	१	३	
५.	निर्देशिका	४	१	५	
६.	कार्यविधि	३६	८	४४	४ ओटा खारेज
७.	मापदण्ड	६	१	७	
८.	आदेश	७	५	१२	२ ओटा खारेज
	जम्मा	**१४३**	**४२**	**१८५**	

नोटः बागमती प्रदेश सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४ प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशित नभएको समेत गरेर हालसम्म जारी सङ्ख्याः १८६ (एक सय छयासी) ओटा ।

५. (क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः-

प्राकृतिक प्रकोप तथा मानव सिर्जित जोखिमबाट सुरक्षा		
रणनीति	**कार्यनीति**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
६.८.१ जलवायु परिवर्तन, प्राकृतिक प्रकोप र मानव सिर्जित जोखिमबाट बच्ने उपायहरूलाई अवलम्बन गर्ने र संस्थागत गर्ने।	• प्राकृतिक प्रकोप र मानव सिर्जित जोखिमबाट बच्न अपनाउनु पर्ने सुरक्षासम्बन्धी एकीकृत मापदण्ड निर्माण गरी लागू गरिनेछ। • प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमबाट बच्न अपनाउनुपर्ने सुरक्षामा (क) स्थलीय (लोकेसन) सुरक्षासम्बन्धी स्थानीय प्रकोप नक्साङ्कन (ख) जल उत्पन्न प्रकोपको जोखिमको सुरक्षासम्बन्धी एकीकृत जल व्यवस्थापन (ग) भवनमा भूकम्प प्रतिरोधात्मक क्षमताका लागि राष्ट्रिय भवन संहितालाई संस्थागत गर्न सहजीकरण गरिनेछ। • शहरी बनावट, डिजाइन, क्रियाकलाप र वातावरणीय गुणस्तरको अभावले हुने मानव सिर्जित जोखिमबाट अपनाउनु पर्ने सुरक्षामा (क) योजना तथा भवन निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड (ख) भौतिक पूर्वाधार र सेवाको गुणस्तरसम्बन्धी नर्मस तथा स्टेन्डर्ड (ग) वातावरणीय गुणस्तरसम्बन्धी मापदण्डलाई संस्थागत गर्न सहजीकरण गरिनेछ।	• सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा जोखिम नक्साङ्कन गरिएको । • विपद् सचेतनाका लागि सुरक्षा निकायहरूको सहयोगमा Drill तथा Simulation Exercise गर्ने गरिएको । • काभ्रेपलाञ्चोक तथा नुवाकोटमा प्रदेश गोदामघर स्थापना गरी नुवाकोट जिल्लामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन गुल्मबाट आवश्यक जनशक्ति सहित उद्धार सामग्रीहरूको भण्डारण गरिएको छ भने काभ्रेमा सुरक्षाकर्मीका लागि आवास भवन निर्माण भइरहेको । • योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि कार्यहरूको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयहरूसँग वार्ता एवम् समन्वय गरिएको ।

प्राकृतिक प्रकोप तथा मानव सिर्जित जोखिमबाट सुरक्षा		
रणनीति	**कार्यनीति**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
	• प्राकृतिक प्रकोप र मानव सिर्जित जोखिमबाट बच्न अपनाउनु पर्ने सुरक्षासम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	

विपद् जोखिम व्यवस्थापन		
रणनीति	**कार्यनीति**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
७.४.१ विपद् जोखिमको बुझाई अभिवृद्धि गर्ने तथा सबै तह र वर्गमा विपद् जोखिमसम्बन्धी जानकारीको पहुँच सुनिश्चित गर्दै पूर्वतयारी सुदृढ गर्ने।	• हरेक प्रकोपको सम्मुखता, सङ्कटासन्नता र जोखिमको आँकलन तथा नक्साङ्कन गरिनेछ। • बहुप्रकोप जोखिम आँकलनको लागि अन्तरनिकाय समन्वय संयन्त्र स्थापना गरिनेछ। • प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास तथा सूचना प्रवाह गरिनेछ। • विपद् जोखिम बारे बुझाइका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्न विभिन्न अध्ययन, अध्यापन, अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। • जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका खोला, खोल्सी, खहरे आदिको तटवन्धन र वस्ती संरक्षणका कार्यमा स्थानीय तह र समुदायसँग सहकार्य गरिनेछ।	• सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको बहुप्रकोपीय जोखिम तथा संकटासन्नता नक्साङ्कन गरिएको • प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ बमोजिमका विभिन्न समन्वयकारी समितिहरूलाई क्रियाशिल गरिएको । • विपद् बारे बुझाई अभिवृद्धि गर्नका लागि विभिन्न तालिमहरूको आयोजना गरिएको । • तटबन्ध र बस्ती संरक्षणका लागि विपद्को घटना पश्चात स्थानीय तह तथा जिल्लाहरूमा सहायता रकम पठाइएको। • स्थानीय तह एवम् समुदायस्तरमा विपद् सम्बन्धि अभिमुखीकरण तालिम संचालन गरिएको ।
७.४.२ विपद् जोखिम बुझ्न र न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनमैत्री शासनको सुदृढीकरण गर्ने।	• प्रादेशिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण स्थापना गरिनेछ। • विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि कानुनी र नियामक संरचनाको निर्माण गरिनेछ। • विपद् जोखिम सुशासनको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्दै विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न संघीय सरकार र अनुसन्धान संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी विकास गरिनेछ। • विपद् जोखिम व्यवस्थापनका विभिन्न प्रक्रियामा सबैको	• प्रदेश सरकार र ऐनबमोजिमका विभिन्न समितिहरू, प्रदेश सभाका समितिहरूबाट नियमन तथा अनुगमन गर्ने गरिएको । • बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन गुल्म भवनको निर्माण कार्य अगाडी बढाइएको । • प्रदेश सरकारको तर्फबाट विभिन्न विपद्को घटनापश्चात खोज, उद्धार तथा राहत वितरणका लागि १३ वटै

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	प्रतिनिधित्व र अर्थपूर्ण सहभागिता वृद्धि गरी समावेशिताको सुनिश्चितता गरिनेछ। • प्रदेशको योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियामा विपद उत्थानशीलताको अवधारणालाई आन्तरिकीकरण गरिनेछ ।	जिल्लाहरूमा मापदण्ड बनाइ १० लाख रुपैँयाका दरले रकम निकासा गरिएको।
७.४.३ विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सार्वजनिक तथा निजी लगानी वृद्धि गरी उत्थानशीलता अभिवृद्धि गर्ने।	• सार्वजनिक सेवा, जीविकोपार्जनका साधनहरू तथा भौतिक पूर्वाधारहरूको गुणस्तरीय निर्माण र प्रवलीकरणमा लगानी वृद्धि गरी उत्थानशीलता प्रवर्द्धन गरिनेछ। • प्रदेश तथा स्थानीयतहमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि कोषको व्यवस्था गरिनेछ। • निजी क्षेत्र, बैंक, सहकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरूले विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा गर्ने लगानीका लागि सहज व्यवस्था मिलाइनेछ। • जोखिम हिस्सेदारी, बिमा तथा सामाजिक सुरक्षामार्फत् विपद् उत्थानशीलता अभिवृद्धि गरिनेछ। • विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि खोरिया र भिरालो जमिनमा गरिने खेतीलाई निरूत्साहित गरी फलफुल, अमृसो, बाँस, निगालो, डालेघाँस र पोषिलो जातको अन्य घाँस खेती गर्न किसानहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।	• प्रदेशमा विपद् व्यवस्थापन कोषको गठन गरिएको, स्थानीय तहमा पनि कोष गठन भएको । • प्रदेशमा क्रियाशिल पत्रकारहरूको कोरोना विमा गरिएको । • विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक भौतिक निर्माणका लागि कार्यविधि तथा कानुनी सहायता उपलब्ध गराइएको ।
७.४.४ "अझ राम्रो र अझ बलियो" अवधारणा अनुरूप विपद्पश्चातको पुनर्लाभ, पुनःस्थापना र पुनर्निर्माण सुनिश्चित गर्ने	• प्रदेश तहमा दक्ष एवम् श्रोतसाधनयुक्त एकीकृत संस्थामार्फत् खोज र उद्धार क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ। • विपद्पश्चात पुनर्लाभ, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका लागि स्तरीय निर्माण सामग्रीको आपूर्ति गर्न र निर्माण कार्यलाई जोखिम प्रतिरोधक बनाउन निर्माण कार्यमा संलग्न व्यवसायी तथा प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ। • नयाँ प्रविधिको अनुकूलन, अनुसन्धान र विकास गरिनेछ साथै विपद् जोखिमको आधारमा जमिनको वर्गीकरण गरी उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा संरचना	• खोज तथा उद्धार क्षमता अभिवृद्धिका लागि नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बलका जनशक्तिलाई तालिम तथा प्रदेश गोदामघरबाट स्रोतसाधन उपलव्ध गराइएको । • Early Warning System (EWS) मा समेत प्रयोग गर्न सकिने गरिने बागमती विपद् Application निर्माण गरिएको । • मनसुनजन्य विपद्बाट प्रभावितहरूका लागि प्रदेश सरकारका तर्फबाट संघीय कार्यविधिबमोजिम ३०% लागत

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	निर्माणमा रोक लगाईनेछ।	साझेदारी गरिएको । उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणद्वारा निर्मित MIS प्रणाली सञ्चालनमा ल्याइएको ।

सूचना तथा सञ्चार

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
८.४.१ आम नागरिकको सुसूचित हुन पाउने संवैधानिक हकको लागि उचित वातावरण मिलाउने।	• सूचनाको हकसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्डको तर्जुमा तथा प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाइनेछ। • सामाजिक र आर्थिक विकासका क्षेत्रमा केन्द्रित प्रादेशिक सूचना सञ्चार रणनीतिको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ। • प्रदेशस्तरका मन्त्रालयहरूमा अफिस अटोमेसन प्रणाली लागू गरिनेछ। • टेलिसेन्टरहरूको स्थापना र सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ। • सबै कार्यालयका वेबसाइट, इमेल, फेसबुक, ट्वीटर, भाइबरजस्ता माध्यमबाट नागरिकको गुनासो प्राप्ति तथा सुनुवाइ हुने व्यवस्था मिलाइनेछ।	• सूचनाको हक सम्बन्धी प्रदेश कानुन बनेको र उक्त कानुन बमोजिम पुनरावलोकन समिति गठन भई कार्यप्रारम्भ भएको । • प्रादेशिक सूचना रणनीति तर्जुमाका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइएको । • प्रदेशका मन्त्रालय र निकाय गरी १४ वटा कार्यालयको वेवसाइटमा राखिएका सूचना एकद्वार प्रणालीबाट नागरिकको पहुँचमा पुग्ने गरी सञ्चार रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट सूचना बैंक निर्माण गरी सञ्चालनमा रहेको। • सूचना बैंकलाई चालु आर्थिक बर्षमा बिस्तार गरी प्रदेश अन्तर्गतका कार्यालयका वेवसाइटमा राखिएका सूचनालाई पनि एकद्वार प्रणालीमा व्यवस्थापन गरिएको । • सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गरी सूचनामा आमजनताको पहुँच अभिबृद्धि गरिएको ।
८.४.२ आम सञ्चार माध्यमलाई स्वच्छ, सक्षम, निस्पक्ष, मर्यादित, व्यवसायिक र प्रतिस्पर्धी बनाउने।	• आम सञ्चारसम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरिनेछ। • छापा तथा विद्युतीय सञ्चार माध्यमको विकास र सुदृढीकरण गरिनेछ। • आम सञ्चार माध्यमलाई स्वच्छ, सक्षम, निस्पक्ष, मर्यादित, व्यवसायिक, विश्वसनीय र प्रतिस्पर्धी हुने वातावरण बनाइनेछ। • पत्रकार प्रतिष्ठान स्थापना र सञ्चालनको लागि	• आम सञ्चार माध्यम र पत्रकारको नियमन र व्यवस्थापन गर्न बागमती प्रदेशले सबै भन्दा पहिला कानुन बनाएर कार्यान्वयनमा ल्याएको । • सञ्चार रजिष्ट्रार नियुक्त गरिएको, सञ्चार माध्यमको दर्ता, अभिलेखीकरण, इजाजत, अनुगमन, नियमन र वर्गीकरणको सेवा

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	सहयोग उपलव्ध गराइनेछ।	एवम् पत्रकार परिचयपत्र वितरण, पत्रपत्रिका, अनलाइन सञ्चार माध्यम, एफएम रेडियो, सामुदायिक रेडियो, केबल टेलिभिजन र केवल वितरकको अभिलेख राख्ने कार्य सञ्चार रजिष्ट्रारको कार्यालय मार्फत भएको। • प्रदेश सञ्चार माध्यम व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ जारी गरिएको । कानुन बमोजिम सञ्चार रजिष्ट्रार कार्यालयमा नविकरण हुने र नियमनमा रहने सञ्चार माध्यम देहाय बमोजिम रहेका छन्। • सञ्चार माध्यमको बिकास र सुदृढीकरणका लागि पत्रकारको क्षमता बिकासका लागि आधुनिक सीप र प्रविधियुक्त तालिम सञ्चालन गरिएको । • हालसम्म दुई सय भन्दा बढी पत्रकारले सञ्चार रजिष्ट्रार कार्यालयबाट तालिम प्राप्त गरेका । पत्रकारहरूलाई लेखनबृत्ति दिएर लेखन क्षेत्रमा उत्प्रेरणा जगाउने काम गरिएको ।

५ (ख) आर्थिक वर्षको बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भएका कार्यक्रमहरू प्रगति विवरण

आ.व .२०७५/७६		
क्र.सं	**कार्यक्रमको नाम**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
१	• पत्रकारिता क्षमता विकास सहयोग कार्यक्रम (संसोधित कार्यक्रम:- पत्रकारिता पुर्नताजगि कार्यक्रम)	• प्रदेश पत्रकार महासंघको समन्वयमा धादिङमा ७० जनालाई तालिम प्रदान गरिएको ।
२	• सामुदायिक प्रहरी केन्द्र संचालन सहयोग कार्यक्रम	• जि.प्र.का. धादिङ; काभ्रे, सिन्धुपाल्चोक, नुवाकोट, रसुवा, मकवानपुर, चितवन, सिन्धुली, दोलखा, रामेछाप, प्रदेश प्रहरी कार्यालय र प्रदेश ट्राफिक प्रहरी कार्यालयहरूमा १४ थान कम्प्युटर सहयोग गरिएको।
३	• द्वन्द्वपिडित तथा विस्थापित परिवारको लागि सहयोग कार्यक्रम	• १० जिल्लाको ४१ स्थानीय तहका ८९५ जनालाई सहयोग प्रदान गरिएको ।
क्र.सं	**कार्यक्रमको नाम**	**कार्यान्वयनको अवस्था**

४	• प्रादेशिक विपद व्यवस्थान कोषको स्थापना र संचालन	• रु. ५ करोडको कोष स्थापना भएको।
५	• कानुनी भाषा सम्बन्धी तालिम	• प्रदेश मन्त्रालयका कानुन अधिकृत र मन्त्रालयका कर्मचारीहरू गरी जम्मा ३० जनालाई तालिम प्रदान गरिएको ।
६	• राजपत्र, ऐन संग्रह छपाई र वितरण	• ३९ वटा राजपत्र प्रति राजपत्र ५०० थान छपाई गरी वितरण गरिएको।
७	• प्रदेश सरकारको पहिचान, नागरिकलाई निशुल्क कानुनी सहायता अभियान	• ७४ वटा गाउँपालिकाहरूमा कानुनी सहजर्कताको नियुक्ति, अभिमुखीकरण र समीक्षा कार्यक्रम भएको ।
८	• विपद् व्यवस्थापन तालिम	• नुवाकोट, काभ्रेपलाञ्चोक र रामेछापका २१४ जनालाई तालिम प्रदान गरिएको ।
९	• कारागार सुधार कार्यक्रम	• भीमफेदी कारागार मकवानपुरमा महिला बन्दी गृह निर्माण गरिएको।
१०	• रजिष्ट्रारको कार्यालय स्थापना तथा संचालन व्यवस्थापन	• सञ्चार रजिष्ट्रारको कार्यालय स्थापना भएको ।
११	• शान्तिपार्कको निर्माण	• सहिद क. रुद्र पाखिन स्मृति पार्क मकवानपुरगढी -४, मकवानपुर, श्रमिक सहिद स्मारक बेनिघाट रोराङ -१०, धादिङ्ग निर्माण गरिएको।
१२	• प्रदेश प्रहरी संगठन सुदृढीकरण	• १० जिल्लाका ४७ वटा प्रहरी इकाई भवनहरूको निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको ।
१३	• CMIS Software निर्माण	• प्रेस प्रतिनिधि परिचय पत्र वितरणमा सहजता ल्याईएको

आ.व.२०७६/७७

क्र.सं	**कार्यक्रमको नाम**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
१	• स्थानीय तहसँग सुरक्षा व्यवस्थापन साझेदारी	• ५ स्थानीय तहहरूसँग सुरक्षा साझेदारीका लागि सम्झौता भई कार्यसम्पन्न गरी दोस्रो किस्ताको रकम निकासा भएको।
२	• प्रहरी चौकी भवन निर्माण	• ६ वटा प्रहरी चौकी भवन निर्माण कार्यसम्पन्न भएको (४० वटा निर्माणाधीन रहेको)।
३	• प्रदेश सरकारको पहिचान निःशुल्क जनसहायता अभियान	• ११६ वटा स्थानीय तहमा (महानगरपालिका बाहेक) निशुल्क कानुनी सहयताका लागि कानुनी सहजकर्ता छनौट गरी नियुक्ती, अभिमुखीकरण कार्य सम्पन्न भएको ।

४	• द्वन्द्व पिडित तथा विस्तापित परिवारका लागि सहायता लगायतका कार्यक्रम रु ५ करोड	• ४८ वटा स्थानीय तहका ६८० जनालाई रु.२,०४,००,०००/- निकासा गरिएको।
	आ.व. २०७७/७८	
क्र.सं.	**कार्यक्रमको नाम**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
१	• प्रदेश प्रहरी कार्यालय र मातहत प्रहरी भवन/ पुर्वाधार निर्माण क्रमागत समेत	• ३९ वटा भवन निर्माण सम्पन्न भइसकेको
	• स्वचालित सवारी साधन अनुगमन प्रणालीको निर्माण, CCTV र control room निर्माण	• हेटौंडा, रसुवागढी, तातोपानी, नारायणगढ, मुग्लिङ्ग, भिमान, खाङ्गसाङ्गमा CCTV जडान गरीएको र बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडामा Control Room स्थापना गरिएको ।
२	• शान्ति पार्क निर्माण	• ५ वटा पार्क छनोट भई पर्यटन विकास आयोजनालाई अख्तियारी प्रदान गरिएको ।
३	• द्वन्द्वपिडित तथा विस्थापित परिवारका लागि सहायता लगायतका कार्यक्रम	• रु. १ करोड ३ लाख ५२ हजार सहायता प्रदान गरिएको ।
४	• आपतकालीन गोदाम घर निर्माण	• हेटौंडा स्थित प्रदेश गोदामघरलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न र्‍याक निर्माण, CCTV जडान तथा नुवाकोट र काभ्रेमा गोदामघर निर्माण सम्पन्न भएको ।
५	• पत्रकारहरूको लागि मल्टिमिडिया तालिम	• चितवनको माडीमा २५ जना र पत्रकारहरूका लागि Mobile Journalism तालिम संचालन गरिएको र धुलिखेल काभ्रेमा २५ जना पत्रकारहरूको लागि Multimedia and mobile journalism तालिम संचालन गरिएको ।
६	• जनचेतनामूलक प्रचार सामग्री निर्माण तथा प्रसारण, लोककल्याणकारी विज्ञापन	• ४६ वटा एफ.एम.,रेडियो र २० वटा केबुल टेलिभिजनमार्फत जनचेतनामूलक प्रचार सामग्री प्रसारण गरिएको ।
	आ.व. २०७८/०७९	
क्र.सं	**कार्यक्रमको नाम**	**कार्यान्वयनको अवस्था**
१	• प्रदेश प्रहरी कार्यालय र मातहत प्रहरी भवन/ पूर्वाधार निर्माण क्रमागत समेत	• आ व २०७५/७६ बाट निर्माण प्रारम्भ भएका ५ वटा र यस आ वमा २१ वटा वहुवर्षीय प्रहरी इकाई भवन निर्माण गर्न सम्बन्धित बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय र जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरूलाई अख्तियारी रकम प्रदान गरी निर्माण कार्य सुरु भएको ।
२	• आधुनिक चेक प्वाइन्ट निर्माण DPR समेत (चितवन, मकवानपुर, सिन्धुली)	• कमलामाई न.पा वडा नं ९ मा DPR र BES कार्य सम्पन्न भएको

क.सं	कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयनको अवस्था
३	• प्रदेश प्रहरी CCTV र Control Room थप विस्तार तथा स्तरोन्नति	• आवश्यक स्थानका CCTV मर्मत भएको ।
४	• प्रदेश प्रहरी तथा ट्राफिक प्रहरी सुरक्षा उपकरण खरीद	• उपकरण खरिद भई बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालयलाई हस्तान्तरण भइसकेको।
५	• नेपाल टेलिभिजन र रेडियो नेपालबाट प्रदेश गतिविधि प्रसारण कार्यक्रम	• नेपाल टेलिभिजनसँग मिति २०७८/०५/०९ गते सम्झौता भई हरेक हप्ताको मंगलबार साँझ ७:२५ बजे प्रदेश डायरी कार्यक्रम प्रसारण भई कार्य सम्पन्न भएको। • रेडियो नेपालसँग मिति २०७८/०५/१० गते सम्झौता भई हरेक हप्ताको बुधबार बिहान ८:१५ बजे प्रदेश गतिविधि कार्यक्रम प्रसारण भई कार्य सम्पन्न भएको ।
६	• DEOC सुदृढीकरण कार्यक्रम	• रसुवा, नुवाकोट, धादिङ, दोलखा, मकवानपुर र सिन्धुपाल्चोकलाई DEOC सुदृढीकरणका लागि सामग्री प्रदान गरिएको ।
७	• विपद् पूर्व चेतावनी प्रणालीका (EWS) लागि मोबाइल एप्लिकेसन निर्माण परामर्श	• Mobile application तयार गरी Bulk SMS System लाई एकीकृत गरिएको
८	• प्रदेश गोदामघर सुधार विस्तार एवं स्तरोन्नति	• नुवाकोटको गोदामघरको सुधार ऱ्याक निर्माण तथा घेरावेरा निर्माण गरिएको ।
९	• बागमती प्रदेश जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन (Hazard Mapping)	• जोखिम क्षेत्र नक्सांकन कार्य सम्पन्न भई प्रतिवेदन हासिल भएको।
१०	• प्रदेश कानुन संक्षेपीकरण पुस्तक प्रकाशन एवं प्रचार प्रसार	• संक्षेपीकरण पुस्तक तयार भएको ।
११	• कानुन App निर्माण	• App निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको
१२	• स्थानीय न्यायिक सहजकर्ताको छनौट, तलव भत्ता, अभिमुखीकरण लगायत	• प्रदेश भित्रका ११६ स्थानीय तहमा (१०२ स्थानमा निरन्तरता र १४ स्थानमा ,तीन महानगर बाहेक) नयाँ विज्ञापन भई पदपूर्ति भएको) स्थानीय तहमा स्थानीय न्यायिक सहजकर्ताको स्थानीय तहमा खटाइएका न्यायिक सहजकर्तालाई अभिमुखीकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिएको ।

५ (ग). प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धि:

नतिजासूचक	एकाइ	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कैफियत
		लक्ष्य	उपलब्धि		
जोखिमनक्साङ्कन	संख्या		१	कार्यालय अभिलेख	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला
प्रकोपजोखिम सचेतना अभियान संचालन	संख्या		१०	कार्यालय अभिलेख	
विपद् जोखिम नक्साङ्कन	संख्या		१	कार्यालय अभिलेख	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला
स्थानीयतहसँग विपद् व्यवस्थापनमा सहकार्य	संख्या		११९		
स्थानीयतहमा गरीब तथा असहायलाई कानुनी सहायताअभियान	सङ्ख्या		११५		
सवारी साधन प्राप्त गरेका प्रहरी इकाई	संख्या		१७ वटा चारपाङ्ग्रे र १६ वटा दुई पाङ्ग्रे सवारीसाधन प्रदेश प्रहरी मुख्यालयलाई हस्तान्तरण गरिएको		
ऐन	संख्या		७०	अभिलेख	
अध्यादेश	संख्या		११	अभिलेख	४ वटा प्रतिस्थापन, ४ वटा निष्क्रिय, ३ जारी
नियमावली	संख्या		३३	अभिलेख	
विनियमावली	संख्या		३	अभिलेख	
निर्देशिका	संख्या		५	अभिलेख	
कार्यविधि	संख्या		४४	अभिलेख	४ वटा खारेज
मापदण्ड	संख्या		७	अभिलेख	
आदेश	संख्या		१२	अभिलेख	२ वटा खारेज

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७४/७५	१५८९८	१८४०९	३४३०७	८१२६	१७३३०	२५४५६	७४.२०
०७५/७६	२४९०,१७	९१२००	३४०२१७	११६४६६	२४३८६	१४०८५२	४१.४०
०७६/७७	६५७१००	१२०६०००	१८६३१००	५०३८५८	५५७९९४	१०६१८५२	५६.९९
०७७/७८	३५२८६१	६६८१४५	१०२१००६	३०७९२९	४९७४७३	८०५४०२	७८.८९
०७८/७९	२४०५६६	२३२६२२	४७३१८८	१९४३९८	६०३१७	२५४७१५	५३.८९
जम्मा	१५१५४४२	२२१६३७६	३७३१८१८	११३०७७७	११५७५००	२२८८२७७	

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

रु. हजारमा

क्र. सं	आयोजनाको नाम	कुल अवधि	कुल लागत	गत आ.व. सम्मको खर्च	आ.व. ०७८/७९ बजेट	आ.व. ०७८/७९ को प्रगति निकासा	वित्तीय प्रगति	प्रगति %
१	प्रहरी इकाई भवन निर्माण	३ वर्ष	९३२२७२	५६९७१६	४५००००	३६८८९९	२८५३०७	७७.३४

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहः-

- सञ्चार रजिष्ट्रारको कार्यालयमा नवीकरण हुने र नियमनमा रहने सञ्चार माध्यम देहाय बमोजिम रहेका छन् :-

  केबल टेलिभिजन - ३८, एफएम रेडियो - ९६, पत्रकार परिचयपत्र - ७७२, अनलाईन - १५६

९. मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट भएका नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरण:-

- Mobile Bulk SMS को व्यवस्था गरी सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकायलाई शीघ्र सूचना सम्प्रेषण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको
- कानुन निर्माणको चरणमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको राय सुझावको लागि मन्त्रालयको Website मा छुट्टै पोर्टल व्यवस्था गरिएको ।
- प्रदेशका १४ ओटा केन्द्रीय निकायहरूको वेबसाइटका सूचनाहरूलाई एकीकृत गरी एउटै वेबपोर्टलबाट स्वतः प्रकाशित हुने गरी सूचना बैंक निर्माण गरिएको।
- प्रदेशमा हालसम्म तर्जुमा भएका कानुनहरू कानुन एपमार्फत हेर्न मिल्ने गरी कानुन एप Bagmati law निर्माण भएको।

१०. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू

- कोरोना भाइरस रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको लागि विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई सामाजिक विकास मन्त्रालय मार्फत रु. २१ करोड ७० लाख ५० हजार, विभिन्न स्थानीय तहहरूको लागि रु. ११ करोड ११ लाख र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको लागि रु. ६४ लाख गरी कुल ३३ करोड ४५ लाख ५० हजार उपलब्ध गराइएको
- विपद् रोकथाम, नियन्त्रण, राहत तथा प्रतिकार्यको लागि विपद् कोषबाट रु. ४ करोड ९५ लाख खर्च गरिएको ।
- प्रदेशका विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षामा खटिएका सुरक्षाकर्मीहरूलाई छुट्टै पोसाक प्रदान गर्न कार्यविधि निर्माण गरी वितरण गरिएको
- मन्त्रालयले सफ्ट्वेयर विकास गरी हाल सम्मका यस प्रदेशमा प्रमाणीकरण भएका सक्कल विधेयक, सोको राजपत्र (ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, अध्यादेश, आदेश, सूचना लगायतका सार्वजनिक लिखतहरू), मन्त्रिपरिषद्को निर्णयहरूलाई अभिलेखीकरण गरी DRCसँग आबद्ध गरिएको
- प्रेस मेसिन खरिद गरी मन्त्रालयबाट प्रदेश ऐन तथा नियम सङग्रह र प्रदेश राजपत्र प्रकाशन गर्ने गरिएको ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीज्यूहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम थर	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१.	श्री कैलाश प्रसाद ढुङ्गेल	२०७४/११/१६	२०७८/०५/०३
२.	श्री रचना खडका	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/११
३.	श्री शालिकराम जम्कट्टेल	२०७८/०७/२५	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम थर	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री बसन्त अधिकारी	२०७४/१०/२९	२०७५/०३/२३
२	श्री केबलप्रसाद भण्डारी	२०७५/०३/२७	२०७५/१२/१३
३	श्री बालकृष्ण घिमिरे	२०७६/०१/१९	२०७६/०५/२०
४	डा. मुकुन्दप्रसाद पौडयाल	२०७६/०५/२३	२०७७/०४/०९
५	श्री डण्डुराज घिमिरे	२०७७/०४/१३	२०७८/०६/०७
६	श्री धनिराम शर्मा	२०७८/०६/११	२०७९/०३/२६
७	श्री महेश आचार्य	२०७९/०४/१८	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित)अनुसार आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेशको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण तथा आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरको आर्थिक स्रोतको बाँडफाँट, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन
- प्रादेशिक वित्त सन्तुलनसम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घको स्वीकृतिमा वैदेशिक सहयोग, वैदेशिक ऋण र अनुदान प्राप्ति, उपयोग, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन
- प्रदेशस्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र सरकारी बाँकी रकमको लगत तथा असुलउपर
- प्रदेशस्तरीय विकास नीति, प्राथमिकता, आवधिक तथा क्षेत्रगत योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- राष्ट्रिय तथा अन्तर प्रदेश विकास आयोजनाको समन्वय र सशर्त अनुदानको सदुपयोग
- प्रदेश राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानुनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा स्थानीय तह अनुदान

- संघीय नीति अनुरूप सहवित्तीयकरण
- प्रदेश आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति तथा कानुनको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन
- प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र प्रदेश लेखा नियन्त्रण एवम् कर्मचारी व्यवस्थापन
- प्रदेश पूरक अनुमान तथा पेश्की खर्च र प्रदेश आकस्मिक कोष
- प्रदेश सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन
- प्रदेशगत विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कार्यसञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र लेखा परीक्षण
- घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन शुल्क, कृषि आयमा कर, सेवा शुल्क, दस्तुर र दण्ड जरिबाना सङ्कलन, बाँडफाँट र उपयोगसम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- संघीय कानुन अनुसार प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी र शुल्क सङ्कलन, नियमन र हस्तान्तरण
- राजस्व चुहावट नियन्त्रणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घसँगको अन्तरसरकारी वित्तीय सम्पर्क, सम्बन्ध र सहकार्य
- तथ्याङ्क, सूचना प्रणाली तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड एवम् योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा सङ्घ र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य
- बीमा र बीमा व्यवसायको सञ्चालन, व्यवस्थापन, प्रवर्धन तथा विस्तार र नियमन
- प्रदेशस्तरका सार्वजनिक संस्थान, वित्तीय संस्था, समिति, प्रतिष्ठान तथा कम्पनी आदिको सञ्चालन, व्यवस्थापन, सुधार र नियमन
- आर्थिक विकासमा निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्य

४. हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तावेजहरू

4.1 ऐन

- प्रदेश आकस्मिक कोष ऐन, २०७४
- प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४
- कर तथा गैरकर राजस्व सम्बन्धी ऐन, २०७५
- प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण ऐन, २०७५
- प्रदेश कार्य सञ्चालन कोष ऐन, २०७५
- प्रदेश सार्वजनिक, निजी, सहकारी साझेदारी ऐन, २०७६

4.2 नियमावली

- प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७६
- प्रदेश भ्रमण खर्च नियमावली, २०७७

4.3 कार्यविधि

- प्रदेश सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४
- प्रदेश विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- प्रदेश समपूरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश एकीकृत अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६
- प्रदेश समपूरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश ससर्त अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण लगानी कार्यविधि, २०७९

4.4 अन्य (मापदण्ड/निर्देशिका)

- सरकारी सवारी साधन खरिदसम्बन्धी मापदण्ड, २०७४
- प्रदेश आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्कासम्बन्धी मापदण्ड, २०७८
- प्रदेश बजेटको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७८
- प्रदेश सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, २०७८
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली मार्गदर्शन, २०७८

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तरगतका नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको पहिलो आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको कार्यान्वयनको अवस्थाः

आ.व. २०७४/७५

- राजस्व परामर्श समिति, बजेट समिति, स्रोत अनुमान समिति र उपसमितिहरू गठन भई प्रतिवेदन तयार गरिएको
- प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको कार्यालयको व्यवस्थापन गरिएको
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कानुनहरूको निर्माण गरिएको ।

आ.व. २०७५/७६

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं ३० सार्वजनिक, निजी साझेदारी र सार्वजनिक सहकारी साझेदारीसम्बन्धी प्रदेशस्तरको नीति तत्काल जारी गरिने छ।	**बुँदा नं १३९** निजी तथा सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्य विना विकास क्रियाकलापले मुर्तरूप लिन नसक्ने तथ्यलाई हृदयङ्गम गरी विकासमा दुवै पक्षको साझेदारी बढाउन सार्वजनिक निजी साझेदारी र सार्वजनिक सहकारी साझेदारी नीती तर्जुमा गरी लगानी प्रवर्धनमा जोड दिइने छ ।	सार्वजनिक, निजी, सहकारी साझेदारी ऐन २०७६ तर्जुमा भएको

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं १०५ प्रत्येक स्थानीय तहमा बैंकिङ सेवा पुऱ्याई प्रत्येक नागरिकलाई बैंक खाता मार्फत कारोवार गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।	**बुँदा नं १४१** वित्तीय सेवामा सबैको पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि बैंकिङ सेवा पुग्न नसकेका स्थानीय तहहरूमा बैंकिङ सेवा पुऱ्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु/ आ.व. २०७५/७६ भित्रमा यस प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा बैंक तथा वित्तीय संस्था पुऱ्याई "बैंक तथा वित्तीय संस्था विहीन मुक्त प्रदेश"घोषणा गरिने छ ।	प्रदेशका ११९ स्थानीय तहहरूमध्ये ११८ स्थानीय तहमा सरकारी कारोबार गर्ने बैंकका शाखा विस्तार भएका छन् । धादिङको रुबी भ्याली गाउँपालिकामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा विस्तार हुन बाँकी रहेको ।

__आ.व. २०७६/७७__

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं ७९ वितरणमुखी योजना छनोटको अभ्यासलाई निरुत्साहित गर्न परियोजना बैंकका माध्यमबाट योजना छनोट गर्ने प्रणाली स्थापित गरिने छ ।		हाल राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको सफ्टवेयर लागु गर्ने तयारी गरिएको ।
बुँदा नं १२४ सार्वजनिक खर्च प्रणालीलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन वित्तीय सुशासन रणनीति तथा कार्यविधी एवम् प्रदेश सार्वजनिक खर्च मापदण्ड जारी गरी मापनयोग्य र नतिजामुखी तुल्याइने छ ।	**बुँदा नं १९३** सार्वजनिक खर्च प्रणालीलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन वित्तीय सुशासन रणनीति तथा कार्यविधि एवम् सार्वजनिक खर्च मापदण्ड जारी गरी मापनयोग्य र नतिजामुखी बनाउने व्यवस्था मिलाएको छु ।	सार्वजनिक खर्चको कार्यसञ्चालन निर्देशिका निर्माण भएको ।
बुँदा नं १२५ प्रदेशको समग्र आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउन प्रत्येक स्थानीय तह समेटिने गरी समपूरक तथा विशेष अनुदान लगायत पहिचान भई आएका स्थानीय तह पूर्वाधार विकास कार्यक्रमतर्फ ससर्त अनुदान समेतको माध्यमबाट कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।	**बुदाँ नं.२३** स्थानीय तहबाट पहिचान भई प्रदेश समपूरक अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ बमोजिम प्राप्त हुने समपूरक योजनाहरूका लागि रु २ अर्ब ४० करोड विनियोजन गरेको छु। **बुदा नं.२४** प्रदेश विशेष अनुदान कार्यविधि, २०७५ अनुरूप प्रदेश भित्रका स्थानीय तहको सामाजिक उत्थान लगायत विशिष्ट प्रकृतिका कार्यका लागि विशेष अनुदान उपलब्ध	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा स्थानीय तहहरूमा सशर्त अनुदान तर्फ कुल रु.१ अर्ब ८४ करोड ७१ लाख ५६ हजार, समपूरक अनुदान तर्फ रु १ अर्ब ३८ करोड ७३ लाख ९६ हजार र विशेष अनुदान तर्फ रु २१ करोड ५५ लाख ३ हजार रकम निकाशा गरिएको । सशर्त अनुदान अन्तरगतका योजना/कार्यक्रम सशर्त अनुदान कार्यान्वयनसम्बन्धी मापदण्ड तथा

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
	गराउन कुल रु. चालीस करोड व्यवस्था गरेको छु । **बुदा नं.२५** स्थानीय तह पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रूपमा पछि पहिचान हुने कार्यक्रमका लागि ससर्त अनुदान रु १ अर्ब २५ करोड र शिक्षा स्वास्थ्यतर्फका कार्यक्रमका लागि रु ५८ करोड ८१ लाख विनियोजन गरेको छु । कार्यक्रमको प्रकृतिअनुसार आवश्यक कार्यविधिको निर्माण गरी पहिचान भएका योजनाहरूका लागि उक्त बजेट सदुपयोग गरिने छ ।	समपूरक र विशेष अनुदानका आयोजना/कार्यक्रमहरू प्रदेश समपुरक र प्रदेश विशेष अनुदान कार्यविधि बमोजिम छनोट गरी कार्यान्वयनका लागि हस्तान्तरण गरिएको ।
बुँदा नं १२६ जथाभावी बजेट विनियोजन हुन नदीन र बजेट तर्जुमालाई वैज्ञानिक तथा वस्तुनिष्ठ तुल्याउन निश्चित आधार र मापदण्ड सहितको बजेट तर्जुमा निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । सानातिना आयोजनामा बजेट विनियोजन गर्ने परिपाटीलाई निरुत्साहित गर्न पचास लाख रुपैंया भन्दा माथिका आयोजनामात्र छनोट गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने व्यवस्था गरिने छ ।	**बुँदा नं १८८** बजेट विनियोजन दक्षता बढाउन र बजेट तर्जुमालाई वैज्ञानिक तथा वस्तुनिष्ठ तुल्याउन निश्चित आधार र मापदण्ड सहितको बजेट तर्जुमा निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।	बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन तर्जुमा भएको ।
बुँदा नं १२७ प्रदेश र स्थानीय तहको समग्र आय व्ययको यथार्थ अवस्था आवश्यकता अनुसार स्वचालित रूपमा प्राप्त गरी आय व्ययको अभिलेख र प्रतिवेदन प्रणालीको विकास गरी प्रतिवेदन गर्ने कार्यमा संलग्न निकाय र पदाधिकारीलाई अभिलेख राख्न र समयमै प्रतिवेदन गर्न जवाफदेही तुल्याउने पद्दतिको विकास गरिने छ । कानुनको परिपालना नगर्ने तथा प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने राजस्व दाखिला नगर्ने स्थानीय तहलाई वित्तीय हस्तान्तरण र अनुदान	**बुँदा नं १९७** स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने प्रदेश सरकारका विकास आयोजनालाई स्वचालित बनाउन प्रदेश कानुनको अनिवार्य पालना गर्ने, समयमा प्रतिवेदन गर्ने तथा राजस्व दाखिला गर्ने प्रणालीसँग आबद्ध गरिने छ । समयमा प्रतिवेदन नगर्ने, कानुनको परिपालना नगर्ने तथा प्रदेश सञ्चित कोषमा राजस्व दाखिला नगर्ने स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण र अनुदान निकासा हुन नसक्ने	• प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले प्रत्येक आर्थिक वर्षको एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने गरेको साथै मन्त्रालयबाट वार्षिक, अर्धवार्षिक र चैत्रमसान्तसम्मको प्रगति विवरण प्रकाशन गरिएको। • वित्तीय हस्तान्तरण गरिएका योजना/कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरिएको

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
निकासा हुन नसक्ने प्रणालीको विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।	परिपाटीको विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने व्यवस्था मिलाएको छु ।	
बुँदा नं १२९ सरकारको राजस्व परिचालनलाई प्रभावकारी तुल्याउन राजस्वका दर र दायरा पुनरावलोकन गरी व्यवस्थित गरिने छ । राजस्व चुहावट नियन्त्रण रणनीति जारी गरी राजस्व सङ्कलन कार्यलाई प्रभावकारी तुल्याइने छ । सरकारलाई प्राप्त हुने घरजग्गा रजिस्ट्रेसन, सवारी साधन, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर वहत्तर, विज्ञापन, मनोरञ्जन कर लगायतका राजस्व अनिवार्य रूपमा प्रदेश सरकारको कोषको स्वचालित रूपमा जम्मा हुने प्रणालीको विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।	**बुदा नं.१९५** प्रदेश सरकारको राजस्व परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउन राजस्व छली एवम् चुहावटलाई नियन्त्रण गर्न राजस्व चुहावट रणनीति बनाइने छ । प्रदेश सरकारको कोषमा प्रदेश सरकारलाई विभिन्न स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने राजस्व स्वचालित रूपमा जम्मा हुने प्रणाली स्थापित गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।	महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको समन्वय र सहकार्यमा राजस्व सङ्कलनसम्बन्धी RMIS, VRS प्रणाली सञ्चालनमा रहेको

आ. व. २०७७/७८

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं. ७३ "उद्यमीको हात, प्रदेश सरकारको साथ" भन्ने सोचका साथ बेरोजगार युवा तथा विदेशबाट फर्किएका जनशक्तिलाई लक्षित गरी उत्पादन वृद्धिका लागि रोजगारी सिर्जनाका लागि प्रविधि हस्तान्तरण, सीप तथा उद्यमशीलता विकास एवम् सहुलियतपूर्ण ऋणको व्यवस्था मिलाइने छ ।	**बुँदा नं. १४९** कृषि,उद्योग, व्यापार व्यवसाय, रोजगारी प्रवर्धन, उत्पादनशील कार्यक्रमको लागि लगानी प्रवर्धन, पर्यटन प्रवर्धनसँग सम्बन्धित उद्योगहरू, शैक्षिक कार्यक्रम, लघु तथा साना उद्योग, वन तथा वातावरणजन्य उद्योग, फोहोरमैला व्यवस्थापन, सामाजिक क्षेत्रसँग सम्बन्धित उद्योग लगायत उत्पादन र रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रमका लागि सहुलियतपूर्ण व्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराउन रु ३ अर्बको कोषको लागि बजेट व्यवस्था गरेको । यसको लागि प्रदेश सरकारबाट कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गरिने ।	• उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण लगानी कार्यविधि पहिलो संशोधन सहित), २०७७ तर्जुमा भई कृषि विकास बैंक लिमिटेड र साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडसँग मिति २०७७/०८/१८ गते समझदारी - पत्रमा हस्ताक्षर भई कार्यान्वयन भएको । • आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषि विकास बैंक लिमिटेडलाई कुल रु. ८० करोड र साना किसान लघुवित्त संस्थालाई कुल रु. ६० करोड गरी ऋण लगानीतर्फ कुल रु. १ अर्ब ४० करोड निकासा गरिएकोमा रु. १ अर्ब १३ करोड १३ लाख ऋण लगानी भएको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं १२४ सार्वजनिक स्रोतको उपयोग गर्दा मितव्ययी हुने नीति अवलम्बन गरिने छ।यसका लागि सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता ल्याउने निर्देशिका जारी गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।	**बुँदा नं १६३** प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको उपयोग गरी प्राप्त पृष्ठपोषणबाट सार्वजनिक निकायहरूको संस्थागत क्षमता विकास गर्नुका साथै मितव्ययी र पारदर्शी रूपमा सार्वजनिक स्रोत साधनको प्रतिफल प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइने ।	• सार्वजनिक खर्चमा वित्तीय अनुशासन, विनियोजन दक्षता, कार्यान्वयन कुशलता र मितव्ययिता कायम गर्न भ्रमण खर्च नियमावली, २०७७ जारी गरिएको ।
बुँदा नं १२५ सरकारी वित्त व्यवस्थापनलाई पारदर्शी बनाउन तथा खर्चको गुणस्तर र नतिजाप्रति सम्बन्धित निकाय, पदाधिकारीलाई जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउन आर्थिक कार्यविधीसम्बन्धी ऐन, नियममा समायनुकुल परिमार्जन गरिने छ ।	**बुदा नं.१६४** बजेट निर्माणमा समग्र वित्तीय अनुशासन, विनियोजन दक्षता र कार्यान्वयन कुशलता लगायत खर्चमा मितव्ययिता अपनाउन विशेष जोड दिइने ।	• प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ सँग सामञ्जस्यता कायम गर्न विनियोजन ऐनले फ्रिज नहुने भनी तोकेको शीर्षकको रकम बाहेक भुक्तानी दिनुपर्ने अन्य रकम आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तिमा सात दिन अगावै भुक्तानी दिई निकासा र खर्चको लेखा अद्यावधिक गरी भुक्तानी निकासा बन्द गर्नुपर्ने व्यवस्था प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली (पहिलो संशोधन) २०७८ मा समावेश गरी स्वीकृत गरिएको ।
बुँदा नं १२६ वित्त हस्तान्तरणअन्तर्गत स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने अनुदानसँग सम्बन्धित नीति नियमहरूमा समयानुकुल परिमार्जन गरिने छ । प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने सबै प्रकारका वित्तीय अनुदानहरू आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमार्फत हस्तान्तरण गरिने छ।	**बुँदा नं १६८** वित्तीय सङ्घीयताको सिद्धान्तअनुसार वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गतका अनुदानहरू आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट मात्र परिचालन गरिने । यसले हाम्रो वित्तीय सङ्घीयताको अभ्यासलाई थप सुदृढ पार्ने अपेक्षा लिइएको ।	• प्रदेश समपूरक अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ र प्रदेश विशेष अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ जारी गरिएको • वार्षिक बजेट तर्जुमाको समयमा नै स्थानीय तहहरूलाई वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गतका योजना/कार्यक्रमहरू स्वीकृत गरी हस्तान्तरण गरिएको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
बुँदा नं १२७ स्थानीय तहको लगानी तथा सक्रिय सहभागिता सहितको प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबीचको साझेदारीमा सञ्चालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइने छ ।		• लागत सहभागिताका कारण समपूरक अनुदानका योजनाहरू प्रभावकारी देखिएकाले समपूरक अनुदानको अनुपात क्रमश: बढाउँदै लगिएको ।
बुँदा नं १२८ सूचना प्रविधिको उपयोग मार्फत सरकारको बजेट तर्जुमा, खर्चको लेखाङ्कन, अभिलेख तथा प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरूपता ल्याई वित्तीय अनुशासन कायम गरिने छ । स्थानीय तहमा सङ्कलन भई प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुनुपर्ने राजस्वलाई नियमित गर्न र प्रतिवेदन कार्यलाई दुरुस्त र यथार्थपरक बनाई राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न स्थानीय तहसँगको समन्वयमा क्रमश:प्रविधि मैत्री प्रतिवेदन प्रणाली विकास गरिने छ। प्रदेशमा प्राप्त हुने राजस्व सङ्कलन गर्ने कार्यालयहरूको संस्थागत सुदृढीकरण गरिने छ ।	**बुदा नं.१७०** प्रदेश सरकारको एकल प्रशासन एवम् राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने राजस्वको विवरणलाई एकीकृत प्रतिवेदनयुक्त बनाउन अध्ययन गरिने । प्रदेश सरकारको कोषमा प्रदेश सरकारलाई विभिन्न स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने राजस्व स्वचालित रूपमा जम्मा हुने प्रणाली स्थापित गर्ने ।	• अर्थ मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको समन्वय र सहकार्यमा तयार भएको RMIS प्रणाली कार्यान्वयनमा रहेको, यसका साथै यातायात क्षेत्रबाट प्राप्त हुने राजस्वसम्बन्धी VRS प्रणाली कार्यान्वयनमा रहेको । सवारी साधनको राजस्व भुक्तानी अनलाईन विधिबाट गर्न यातायात व्यवस्था सूचना प्रणाली TMIS कार्यान्वयनमा ल्याइएको। • प्रदेश सरकारलाई बाँडफाँट भई प्राप्त हुने राजस्व र अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणका योजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनका सम्बन्धमा ६ जिल्लाका स्थानीय तहहरूसँग भर्चुअल अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको।
बुँदा नं १२९ प्रदेश सरकारमार्फत सञ्चालित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको पुन:प्राथमिकीकरण गरी प्रादेशिक महत्त्व भएका तथा नतिजामूलक आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको निरन्तरताका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।		• बजेट तर्जुमा गर्दा क्रमागत तथा बहुवर्षीय योजनाहरूको सिर्जित दायित्वका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन पश्चात् मात्र नयाँ कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गर्ने गरिएको ।
बुँदा नं १३१ प्रदेशको राजस्व वृद्धिका सम्भावित स्रोतहरूको पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्न सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्य र		• राजस्व करको दर र दायराका सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायहरूसँगको छलफलबाट प्राप्त सुझावहरूलाई समेटी प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८ तर्जुमा गरिएको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
समन्वयमा करको दायरा वृद्धि गर्न अध्ययन गरिने छ ।		
बुँदा नं १३२ वित्तीय हस्तान्तरणबाट स्थानीय तहलाई दिइएको वित्तीय समानीकरण अनुदान बाहेकका अनुदान रकम असार मसान्तसम्म खर्च नभएमा त्यस्तो रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने छ । सम्बन्धित स्थानीय तहले यस्तो रकम फिर्ता नगरेमा आगामी आर्थिक वर्षमा उपलब्ध गराउने अनुदानबाट कट्टा गरिने छ ।	**बुँदा नं १७३** अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण तथा राजस्व बाँडफाँटसँग सम्बन्धित विषयहरूको प्रतिवेदन समयमा नगर्ने, प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन अनुसरण नगर्ने, कानुनको परिपालना नगर्ने तथा प्रदेश सञ्चित कोषमा राजस्व दाखिला नगर्ने स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण र अनुदान निकासा नगरिने वर्तमान परिपाटीलाई निरन्तरता दिइने ।	• विनियोजन ऐनको दफा ४ को उपदफा १० मा आर्थिक वर्षको असार मसान्तसम्म खर्च नभई बचत भएको रकम फिर्ता नगर्ने स्थानीय तहहरूको हकमा सो बराबरको वित्तीय समानीकरण अनुदान रकम कट्टा गरी बाँकी रकम मात्र निकासा दिने व्यवस्था रहेकोले सोही बमोजिम प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको।

आ.व. २०७८/७९

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
<u>बुँदा नं १३</u> कोभिड-१९ का कारण प्रदेशको अर्थतन्त्र र समग्र विकासमा परेको असरलाई न्यूनीकरण गर्न लक्षित वर्ग र क्षेत्र विशेषमा पुनरुत्थान र पुनर्भरण कार्यक्रम ल्याइने छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सहकार्यमा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित "उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियत पूर्ण ऋण प्रवाह" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । यस कार्यक्रमको प्रभावकारिताको अध्ययन गरिने छ ।	<u>बुँदा नं ३७</u>कोभिड-१९ महामारीबाट प्रदेशको अर्थतन्त्र र समग्र विकासमा परेको असरलाई न्यूनीकरण गर्न लक्षित वर्ग र क्षेत्र विशेषमा पुनर्उत्थान र पुनर्भरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ/बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सहकार्यमा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित "उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियत पूर्ण ऋण प्रवाह" कार्यक्रम लाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिन रु. २ अर्ब बजेट विनियोजन गरेको छु ।	• यस कार्यक्रमका लागि कुल रु. २ अर्ब विनियोजन गरिएकोमा कृषि विकास बैंक तथा साना किसान लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई रु. १ अर्ब ३० करोड निकासा गरिएको। • कृषि विकास बैंकलाई रु. ५० करोड निकासा दिइएकोमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा रु. ४५ करोड ६१ लाख ५५ हजार ऋण लगानी भई ४८४ जनाले ऋण प्राप्त गरेका । • साना किसान लघुवित्त वित्तीय संस्था अन्तरगत रु. ८० करोड निकासा गरिएकोमा ३१५३ जनाले ऋण प्राप्त गरेका । • उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण लगानीको प्रभावकारीताका सम्बन्धमा नियमित रूपमा अनुगमन तथा अन्तरक्रिया गरिएको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
<u>बुँदा नं ४४</u> नेपाल सरकार र स्थानीय तहको समन्वयमा राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न र करदातालाई करप्रतिको सकारात्मक धारणा अभिवृद्धि गराउन आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। स्थानीय तहमा सङ्कलन भई प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुनुपर्ने राजस्व तथा अनुदान फिर्तालाई नियमित गर्न प्रतिवेदन कार्यलाई यथार्थपरक बनाई राजस्व चुहावट नियन्त्रण गरिने छ ।	<u>बुँदा नं १७०</u> करका संरचना तथा दरहरूलाई समय सापेक्ष बनाउँदै करको दायरा विस्तार,कराधार संरक्षण र राजस्व चुहावट नियन्त्रण गरिने छ ।	• प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८ मा भएको पर्यटन शुल्क तथा छुटसम्बन्धी व्यवस्थाका सम्बन्धमा मिति ०७८/०५/२७ गते अन्तरक्रिया गरिएको । • प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८ कार्यान्वयनमा देखा परेका द्विविधा लगायत राजस्व सङ्कलनका विषयमा प्रदेश भित्रका यातायात व्यवसायी महासङ्घ तथा सरोकारवालाहरूसँग मिति २०७८/०९/१६ गते अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरी सुझाव सङ्कलन गरिएको ।
	<u>बुँदा नं १७१</u> राजस्व प्रणालीलाई थप प्रगतिशील,स्वच्छ,पारदर्शी, स्वचालित र अनुमानयोग्य बनाइने छ ।	• प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८ को कार्यान्वयनमा देखा परेका अस्पष्टता/जटिलता फुकाउन बाधा अड्काउ फुकाउसम्बन्धी निर्णयहरू गरिएको। • मनोरञ्जन कर र विज्ञापन कर नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमाका सम्बन्धी कार्य प्रारम्भ भएको ।
<u>बुँदा नं ४६</u> प्रदेश सरकारको राजस्वको प्रभावकारी परिचालनका लागि राजस्वको क्षेत्र तथा दायरा बढाउने नीति अवलम्बन गरिने छ । राजस्वको नयाँ क्षेत्र पहिचान गर्ने तथा भइरहेको स्रोतबाट राजस्व परिचालन हुने प्रबन्ध गरिने छ ।	<u>बुँदा नं १७३</u> प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्वको दायरा वृद्धि गर्न थप नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान तथा हाल भइरहेका क्षेत्रहरूबाट प्राप्त हुने राजस्वका दरहरूमा समयानुकुल परिमार्जन गर्दै लगिने छ ।	• राजस्व परामर्श समिति तथा उपसमिति र सरोकारवाला निकाय/पदाधिकारीहरूसँग छलफल गरिएको ।
<u>बुँदा नं ४७</u>वित्तीय हस्तान्तरणको माध्यमबाट स्थानीय तहसँगको सम्बन्ध थप सुदृढ तुल्याउन वित्तीय हस्तान्तरणअन्तर्गतका अनुदानहरू आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट मात्र हस्तान्तरण गरिने अभ्यासलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै,	<u>बुँदा नं १६३</u> प्रदेशबाट स्थानीय तहलाई वित्तीय हस्तान्तरण हुने अनुदान आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय मार्फत मात्र परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । यसबाट वित्तीय सङ्घीयता सुदृढ हुने विश्वास लिएको छु ।	• वित्तीय समानीकरण अनुदान राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम, सशर्त अनुदान विषयगत मन्त्रालय/आयोगबाट प्रस्ताव भएअनुसार र समपूरक तथा विशेष अनुदान प्रदेश समपूरक तथा विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ बमोजिम छनोट गरी कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित स्थानीय

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने विभिन्न अनुदानका आयोजना/कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रभावकारिता वृद्धि गर्नका लागि आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।		तहहरूमा हस्तान्तरण गरिएको ।
	<u>बुँदा नं १६५</u> प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको अनुदानबाट सञ्चालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।	• प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा ४ बमोजिम निकाशा भएको रकमको खर्च प्रगतिको आधारमा बाँकी किस्ता रकम निकासा गरिएको ।
	<u>बुँदा नं १६४</u>स्थानीय तहले सङ्कलन गरी प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट हुने राजस्व र वित्तीय हस्तान्तरण भएको रकममध्ये खर्च नभई बचत भएको फिर्ता गर्नुपर्ने अनुदान रकम फिर्ता गर्ने कार्यसँगै प्रतिवेदन प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न पहलगरिने छ ।	• प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा ४ को उपदफा १० र ११ बमोजिम अघिल्लो आर्थिक वर्षमा हस्तान्तरण भएका सशर्त, समपूरक तथा विशेष अनुदानको खर्च नभई बचत भएको रकम फिर्ता नगरेका स्थानीय तहहरूलाई सो बराबरको रकम वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गरी बाँकी रकम मात्र दाखिला गर्न प्र.ले.नि.का लाई लेखी पठाइएको ।
<u>बुँदा नं ४८</u> वित्तीय हस्तान्तरणअन्तर्गत स्थानीय तहलाई प्रदान गरिदै आएको समपूरक तथा विशेषअनुदानसँग सम्बन्धित आयोजनाहरूलाई विद्युतीय प्रविधिमार्फत छनोट र प्रविष्टिगर्ने प्रणालीको विकास गरिने छ ।		• राष्ट्रिय योजना आयोगबाट निर्माण भई हस्तान्तरित समपूरक तथा विशेष अनुदान प्रस्ताव प्रणालीमा प्रस्ताव भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू प्रदेश समपूरक तथा विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि बमोजिम छनोट गरि कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको।
<u>बुँदा नं ५०</u> प्रदेश सरकारको वित्त व्यवस्थापनलाई थप पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउन,खर्चको गुणस्तर र मितव्ययिता कायम गर्न र सम्बन्धित निकाय/पदाधिकारीलाई जवाफदेही बनाउन सङ्घीय सरकारको आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धित ऐन/नियम अनुकुल हुनेगरी प्रदेश सरकारको आर्थिक कार्यविधिसम्बन्धी ऐन/नियममा समायनुकुल परिमार्जन गरिने छ ।	**<u>बुँदा नं १६०</u>** वित्तीय अनुशासन कायम गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तर्जुमा गरी जिम्मेवार पदाधिकारीलाई सार्वजनिक खर्चको नतिजाप्रति उत्तरदायी बनाउने/ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई सार्वजनिक खर्चको कुशलता अभिवृद्धि गरिने छ ।	• प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को मस्यौदा तर्जुमा भएको । • प्रदेश कार्यसञ्चालन निर्देशिका तथा प्रदेश सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा	बजेट वक्तव्य	कार्यान्वयनको अवस्था
<u>बुँदा नं ५१</u> मन्त्रालय तथा निकायहरूको बजेट कार्यान्वयनको क्षमता बढाउन तथा बजेट प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । सूचना प्रविधिको उपयोगमार्फत सरकारको बजेट तर्जुमा,खर्चको लेखाङ्कन,अभिलेख तथा प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरूपता ल्याई वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।	**<u>बुँदा नं १५८</u>** बजेट कार्यान्वयन सहजीकरणका लागि आवश्यक निर्देशिका,कार्यविधी र मापदण्ड तर्जुमा गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित निकायले आर्थिक वर्ष सुरु भएको पहिलो महिना भित्रै स्वीकृत गरी सक्नुपर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।	• विषयगत मन्त्रालय/निकायहरूबाट स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि तर्जुमा भएका कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका लगायतका विषयमा सहमति प्रदान गरिएको । • आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्कासम्बन्धी मापदण्ड स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
	<u>बुँदा नं १६२</u> रकमान्तर र कार्यक्रम संशोधनको लागि विद्युतीय प्रणालीबाट प्रस्ताव गर्ने र स्वीकृत गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।	प्रदेश बजेट सुचना प्रणाली(PLMBIS)बाट रकमान्तर तथा कार्यक्रम संशोधन प्रस्ताव तथा स्वीकृति गर्ने कार्य भईरहेको/नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट परिमार्जित web version मार्फत आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट तर्जुमा गरिएको ।

५.ख) पहिलो आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धि

समष्टिगत आर्थिक क्षेत्र

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	२०७८/७९		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
प्रभाव	प्रतिव्यक्ति कुल आय	अमेरिकी डलर	१९१७	२५४०	२४३०	आर्थिक सर्वेक्षण	
	प्रति दिन १.९ डलर (PPP) आम्दानीका आधारमा गरिबी	प्रतिशत	१३.९	१०.३६	-	NLSS-WB Estimate	
	बहुआयामिक गरिबी सूचकाङ्क बास्तविक गणना (Head Count) अनुपात (प्रतिशत)	प्रतिशत	१२.२	९.८	७.०	आर्थिक सर्वेक्षण	बागमती प्रदेश
	राष्ट्रिय गरिबी रेखामुनिका बालबालिका (५ वर्षमुनिका, प्रतिशत)	प्रतिशत	३५.१	२३.७		NLSS-WB Estimate	
	आर्थिक वृद्धि दर (आधारभूत मूल्यमा)	प्रतिशत	७.०	९.८	६.४	आर्थिक सर्वेक्षण	
	आर्थिक वृद्धि दर (उत्पादकको मूल्यमा)	प्रतिशत	७.५	११.५	६.७	आर्थिक सर्वेक्षण	
	कुल गार्हस्थ उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	रु. दश लाखमा	१४३२७६	१९६६३६	१७९०६८	आर्थिक सर्वेक्षण	
	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.६४१	०.६५९	०.६६१	राष्ट्रिय योजना आयोग	बागमती प्रदेश

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	२०७८/७९		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
असर	कृषि क्षेत्रको वृद्धि दर	प्रतिशत	६.२	५.६	२.४	आर्थिक सर्वेक्षण	समग्र देशको
	उद्योग क्षेत्रको वृद्धि दर	प्रतिशत	८.०	१४.१	१०.३	आर्थिक सर्वेक्षण	समग्र देशको
	सेवा क्षेत्रको वृद्धि दर	प्रतिशत	६.९	१०.९	५.९	आर्थिक सर्वेक्षण	समग्र देशको
	मुद्रास्फिति	प्रतिशत	५.५	५.८	५.८	आर्थिक सर्वेक्षण	समग्र देशको
प्रतिफल	कृषि क्षेत्र र गैरकृषि क्षेत्रको योगदान						
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा (कृषि तथा वन, मत्स्यपालन र खानी तथा उत्खनन्) को योगदान	प्रतिशत	१३.७	१२.०८	११.९	आर्थिक सर्वेक्षण	
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा द्धितीय क्षेत्र (उद्योग, विद्युत्, ग्याँस र पानी, निर्माण)	प्रतिशत	१२.१	१३.६६	११.४	आर्थिक सर्वेक्षण	
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	७४.४	७४.२	७६.७	आर्थिक सर्वेक्षण	
	देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशको अंश	प्रतिशत	४१.४	४२.७२	३६.९	आर्थिक सर्वेक्षण	
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा वार्षिक बजेट	प्रतिशत	३.३	४.२६	१.१८	आर्थिक सर्वेक्षण	
	बजेटमा पुँजीगत र चालु, वित्तीय व्यवस्था विनियोजनको अनुपात	अनुपात	०.९:१	०.९६:१	५१:४५:४	बजेट वक्तव्य, २०७८/७९	प्रतिशतमा
	वार्षिक विनियोजन र खर्चको अनुपात	प्रतिशत	२६.४	६९.९६	६५.८३	प्रलेनिका	२०७८/७९ को प्रारम्भिक खर्च
	सङ्घीय बजेटबाट हस्तान्तरित अनुदान (प्रदेशको कूल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा)	प्रतिशत	१.१	१.३४		म.ले.प. प्रतिवेदन	
	सङ्घीय विभाज्य कोषबाट राजस्व बाँडफाँटको अंश	प्रतिशत	१५.७	१५.४६		वार्षिक प्रतिवेदन	
	सङ्घीय बजेटबाट हस्तान्तरित अनुदान (प्रदेशको हिस्सा)	प्रतिशत	१३.५	१२.६	२९.३२	बजेट वक्तव्य, २०७८/७९	बागमती प्रदेशको आ.व.२०७८/७९ को बजेटमा सङ्घीय अनुदानको हिस्सा
	प्रदेशको बजेटमा राजस्वको अंश (खर्च व्यहोर्ने स्रोत)	प्रतिशत	४८	६४.२	७०.६७	बजेट वक्तव्य, २०७८/७९	
	प्रदेशको बजेटबाट स्थानीय तहमा जाने अनुदानका लागि विनियोजन	प्रतिशत	३.८६	५.१४	१३	बजेट वक्तव्य, २०७८/७९	
	स्थानीय तहहरूको आयमा वित्तीय	प्रतिशत	८३.४	८१.९६		म.ले.प. प्रतिवेदन	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	२०७८/७९		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	हस्तान्तरणको अंश						
	स्थानीय तहहरूको बजेटमा पुँजीगत विनियोजनको अंश	प्रतिशत	४१.५	४३.००		म.ले.प. प्रतिवेदन	
	पुँजीगत खर्च (कूल पुँजीगत विनियोजनको)	प्रतिशत	४३.९	८०	७०.६८	प्रलेनिका	आव.२०७८/७९ को प्रारम्भिक खर्च सुरु विनियोजनको आधारमा
	बजेटमा आन्तरिक आयको अंश	प्रतिशत	२६.२	३४.५	३१.२७	बजेट पुस्तिका र प्रतिवेदन	राजस्व बाँडफाँट र अनुदानबाहेक
	कुल गार्हस्थ उत्पादनमा राजस्वको योगदान	प्रतिशत				आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	
	आन्तरिक आयमा कर राजस्वको अंश	प्रतिशत	६९.९	७६	७३.९६	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	
	औद्योगिक उत्पादन	रकम करोडमा	६,११०	८,६९९		आर्थिक सर्वेक्षण	
	बैंक शाखा विस्तार भएका स्थानीय तह	सङ्ख्या	११५	११९	११८	बजेट वक्तव्य, २०७९/८०	
	जनसङ्ख्या प्रति बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा	जना	२७७०	२३६८	२०७९	आर्थिक सर्वेक्षण	
	प्रति स्थानीय तह बैंक/वित्तीय संस्थाको शाखा	सङ्ख्या	१८.७	२१.२८			
	लघु वित्त संस्थाको शाखा	सङ्ख्या	२९७	३१७	७४९	आर्थिक सर्वेक्षण	
	स्थायी लेखा नम्बर लिएका जनसङ्ख्या	प्रतिशत					
	देशका कुल आर्थिक प्रतिष्ठानमा प्रदेशको हिस्सा	प्रतिशत	३०.६	२७.६		राष्ट्रिय आर्थिक गणना	
	प्रति प्रतिष्ठानमा संलग्न जनशक्ति	जना	४.३	४.४८		राष्ट्रिय आर्थिक गणना	
	प्रदेशका कुल प्रतिष्ठानमा दर्ता भएका प्रतिष्ठानको अनुपात	प्रतिशत	५०.२	८०.०८		राष्ट्रिय आर्थिक गणना	
	प्रतिष्ठानका व्यवस्थापकको लैंगिक अनुपात	पुरुष प्रति सय महिला	१९४.९	१५६.०		राष्ट्रिय आर्थिक गणना	
	प्रदेशका कुल प्रतिष्ठानमा लेखा राख्ने प्रतिष्ठानको अनुपात	प्रतिशत	४५	७२		राष्ट्रिय आर्थिक गणना	
	कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको वृद्धि दर						

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	२०७८/७९		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	श्रमको उत्पादकत्व	रू. हजारमा	२०५.९	२६७.१		पन्ध्रौं योजना	

६. क. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयनको अवस्था

आर्थिक वर्ष	विनियोजित बजेट (रु.हजारमा)			खर्च (रु.हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुंजीगत	जम्मा	चालु	पुंजीगत	जम्मा	
२०७४/७५	२३३५०	१६४५०	३९८००	१२८५५	१४०७७	२६९३२	६७.६७
२०७५/७६	६६५८२६१	१२१२०३०	७८७०२९१	६२८६२२७	३५३३२	६३२१५५९	८०.३२
२०७६/७७	२७५४१३	३८०३०	३१३४४३	५०७६८	५९७५	५६७४३	१८.१०
२०७७/७८	११४५१२	४७४९०	१६२००२	५६९०६	9722	६६६२८	४१.१३
२०७८/७९	३३१९१७	२४६३३	३५६५५०	२६१९४१	१३४१२	२७५३५३	७७.२३
कुल जम्मा	७४०३४५३	१३३८६३३	८७४२०८६	६६६८६९८	७८५२०	६७४७२१९	

६. ख. आर्थिक वर्ष अनुसार समग्र प्रदेशको विनियोजित बजेट र खर्चको अवस्था (रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	विनियोजित बजेट (रु.हजारमा)				खर्च (रु.हजारमा)				खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्थापन	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्थापन	जम्मा	
२०७४/७५	८७९३४९	१४११५१	०	१०२०५००	१४५०७४	१२४३९९	०	२६९४७३	२६.४
२०७५/७६	१३७५३८९९	२०२७२२६०	०	३४०२६१५९	११०९८३३४	९५५४३६७	०	२०६५२७०१	६०.७
२०७६/७७	२०१३०१०२	२७१७७७८४	०	४७३०७८८६	१२२६८८४९	१५६८२०२१	०	२७९५०८७०	५९.०८
२०७७/७८	२१९३०६०३	२७४९६८९१	२००००००	५१४२७४९४	१४१८६६०२	२०००८२३९	१४०००००	३५५९४८४१	६९.२१
२०७८/७९	२२५०५०९०	३३२१५८३७	२००००००	५७७२०९२७	१५६९९९०६	२०९९५०५६	१३०००००	३७९९४९६२	६५.८३
कुल जम्मा	७९१९९०४३	१०८३०३९२३	४००००००	१९१५०२९६६	५३३९८७६५	६६३६४०८२	२७०००००	१२२४६२८४७	

७. नवप्रवर्द्धनात्मक कार्यहरूको विवरण:

<u>सहुलियत ऋण लगानी सम्बन्धी कार्य:</u>

- कोभिड-१९ का कारण सिर्जित विषम् परिस्थितिबाट अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव न्यूनीकरणका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ बाट सञ्चालन भएको उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण प्रवाह कार्यक्रमले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा समेत निरन्तरता प्राप्त गरेको/यस कार्यक्रम अन्तर्गत लगानीका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा कुल रु.२ अर्ब रकम विनियोजन गरिएको थियो ।सहुलियतपूर्ण ऋण लगानी कार्यक्रम मार्फत विनियोजित बजेटको कार्यान्वयनका लागि प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहुलियतपूर्ण ऋण लगानी कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत गरिएको छ ।

- कृषि विकास बैंक मार्फत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सबैभन्दा बढी लगानी (५०.०२ प्रतिशत) कृषि व्यवसायमा र सबैभन्दा कम (०.२२ प्रतिशत) वन तथा वातावरण क्षेत्रमा भएको ।
- बागमती प्रदेशका १३ जिल्लामध्ये कृषि विकास बैंक मार्फत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सबैभन्दा बढी लगानी मकवानपुर जिल्लामा भएको तथा दोलखा र रामेछाप जिल्लामा लगानी नभएको ।
- साना किसान लघुवित्त वित्तीय संस्था मार्फत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा कुल ३१५३ ग्राहक सङ्ख्या मध्ये सबैभन्दा बढी (२०३०) ऋणीलाई कृषि व्यवसाय अन्तर्गत ऋण लगानी गरिएको। सबैभन्दा कम ३५ जनालाई महिला तथा दलित समुदायमा ऋण लगानी गरिएको ।सो संस्था मार्फत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सबैभन्दा बढी लगानी चितवन जिल्लामा (८२६ जनालाई) र सबैभन्दा कम भक्तपुर जिल्लामा (१० जनालाई) भएको ।

८. मन्त्रालय तथा अन्तरगतका निकायहरूबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू:-

- प्रदेश सरकारको स्थापनादेखि हालसम्म विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू, प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय/निकायहरूसँग छलफल गरी हरेक आ.व. मा राजस्व र व्ययको अनुमान प्रदेश सभामा पेस हुँदै आएको छ ।
- प्रदेश बजेट व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न सङ्घीय सरकारसँगको निरन्तर समन्वयमा वेभमा आधारित बजेट सूचना प्रणाली कार्यान्वनयमा ल्याइएको ।
- प्रदेशको वित्तीय व्यवस्थापनलाई पारदर्शी एवम् नतिजामुखी बनाउने र सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यले आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐनको मस्यौदा तयार भई प्रदेश सभामा पेस गर्ने क्रममा रहेको छ, साथै आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउदै वित्तीय सुशासन कायम गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली नियन्त्रण मार्गदर्शन, २०७८ र आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका, २०७८ जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
- प्रदेश सरकारले सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा नेपाल सरकारले तयार गरी प्रदेशलाई उपलब्ध गराएका राजस्व सूचना प्रणाली (RMIS), प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS), CGAS, TSA, PAMS लगायतका प्रणालीहरू प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
- प्रदेश सरकारको आ.व. २०७८/७९ को एकीकृत वार्षिक वित्तीय विवरण तोकिएको समयमा नै तयार गरी महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र महालेखा परीक्षक कार्यालयमा पेस गरिएको । त्यसैगरी आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र एकीकृत जिन्सी प्रतिवेदन तोकिएको समयमा नै तयार गरी सार्वजनिक गरिएको ।

- प्रदेश सरकारको स्थापना कालदेखि नै प्रत्येक आर्थिक वर्षको वार्षिक, अर्धवार्षिक र असार मसान्तसम्मको अनुमानित प्रगति प्रतिवेदन तयार गरिएको । आ.व. २०७८/७९ को मन्त्रालयगत वार्षिक प्रगति विवरण प्रकाशन गरिएको।
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ४ मा भएको वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी व्यवस्था बमोजिम बागमती प्रदेश सरकारले प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले सिफारिस गरेबमोजिम वित्तीय समानीकरण, ससर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान हस्तान्तरण गर्दै आएको छ । आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि आ.व. २०७९/८० का लागि विनियोजन गरिएको बजेटमा स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरणको तुलनात्मक विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

रकम रु. हजारमा

अनुदान	आर्थिक वर्ष २०७५/७६	आर्थिक वर्ष २०७६/७७	आर्थिक वर्ष २०७७/७८	आर्थिक वर्ष २०७८/७९	आर्थिक वर्ष २०७९/८०
समानीकरण अनुदान	1000000	1250000	1250000	१५०००००	१७५००००
ससर्त अनुदान	३७४२४००	१८४७१५६	३०६४५५२	२६६३११२	२९८९४०४
समपूरक अनुदान	८७५९००	१३८७३९६	२६३१६०९	२९१८१७९	२८२४०२५
विशेष अनुदान	६५००००	२१५५०३	२९७०००	४२४३५०	७८९३००
जम्मा	**६२६८३००**	**४७०००५५**	**७२४३१६१**	**७५०५६४१**	**८३५२७२९**

- प्रदेश सरकार स्थापनाका सुरुवाती आर्थिक वर्षहरूमा समपूरक तथा विशेष अनुदानका योजना/कार्यक्रमका लागि अवण्डा रकम विनियोजन गरी सम्बन्धित कार्यविधि बमोजिम प्रदेश मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत गरीएका योजनाहरूमा रकम निकासा गर्ने गरिएकोमा आ.व.२०७७/७८ बाट वार्षिक बजेट तर्जुमाको समयमा नै क्रियाकलापगत रूपमा योजना/कार्यक्रम छनोट गरी कार्यान्वयनका लागि रकम विनियोजन गर्ने गरिएको ।
- प्रदेश सरकार मार्फत सङ्कलन हुने सवारी साधन करको रकम स्थानीय तहहरूमा नियमित रूपमा बाँडफाँट गर्ने गरिएको ।
- घरजग्गा रजिस्ट्रेसन दस्तुर सङ्कलन सम्बन्धमा प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८ मा भएका व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनका सन्दर्भमा उत्पन्न समस्याका सम्बन्धमा उपत्यका भित्रका मालपोत कार्यालयहरूसँग सङ्घीय भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयका सचिव, भूमि

व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागका महानिर्देशक समेतको सहभागितामा मिति २०७८/११/२७ गते अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको ।

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

1. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री मिलन बाबु श्रेष्ठ	२०७८/०९/०९	२०७९/०९/२४

2. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री विश्वबाबु पुडासैनी	२०७८/०९/२० देखि	हाल सम्म

3. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित) अनुसार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- व्यापार/वाणिज्य र बजार प्रतिस्पर्धा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् नियमन र सिन्डिकेट तथा कार्टेलिङ नियन्त्रण
- प्रादेशिक व्यापार सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण, प्रवर्धन, सहजीकरण, बजार अनुगमन, समन्वय, तथ्याङ्क प्रणाली, बौद्धिक सम्पत्ति संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र नियमन
- ढुवानी/परिवहन प्रणाली तथा कार्गो व्यवस्थापन
- नेपाल सरकारको सहमतिमा आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य सम्झौता
- व्यापारिक फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- खानी तथा खनिज पदार्थको अन्वेषणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन एवम् पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, लगत सङ्कलन, अभिलेखाङ्कन, अन्वेषण र व्यवस्थापन प्रादेशिक प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालन र सङ्घसँग समन्वय
- भौगर्भिक अध्ययन तथा अनुसन्धान र नक्सा सम्बन्धी
- कलकारखाना र औद्योगिकीकरण सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उद्योग दर्ता, अनुमति, नवीकरण एवम् खारेजी र औद्योगिक विकास तथा औद्योगिक व्यवसायको प्रवर्धन र नियमन
- प्रदेशस्तरको उद्योग क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा औद्योगिक क्षेत्र र विशेष आर्थिक क्षेत्रको स्थापना, सञ्चालन र विस्तार

- औद्योगिक वस्तुको निर्यात प्रवर्धन
- सार्वजनिक सेवा, अत्यावश्यक सेवा र वस्तु आपूर्ति सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उपभोक्ता हक अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्धन, उपभोक्ता जागरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन एवम् सो सम्बन्धमा सङ्घ र स्थानीय तहसँग समन्वय
- मूल्य र कालोबजारी तथा कृत्रिम अभाव नियन्त्रण नियमन र सो सम्बन्धमा सङ्घ र स्थानीय तहसँग समन्वय
- संघीय मापदण्डअनुसार स्टयाण्डर्ड वर्गीकरण, गुणस्तर परीक्षण र नियमन
- उपभोक्ता अदालत गठन र सञ्चालन
- अत्यावश्यक वस्तुहरूको प्रादेशिक माग र आपूर्ति सम्बन्धी सूचना सङ्कलन, विश्लेषण, प्रक्षेपण र आपूर्ति व्यवस्था, मौज्दातको व्यवस्था र आपूर्तिमा अन्तरप्रादेशिक र स्थानीय तहबीच समन्वय
- लक्षित क्षेत्र र वर्गका लागि वस्तु र सेवामा प्रादेशिक अनुदान र नियमन
- करार, साझेदारी र एजेन्सी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घसँगको समन्वयमा कम्पनी स्थापना सम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन र कम्पनी प्रशासन
- दामासाहीमा परेका उद्योग, व्यवसायीका कम्पनी तथा फर्म व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति कानुन, मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा इन्धनको गुणस्तर अनुगमन
- प्रदेशभित्रका उद्योगहरू र साना, मझौला, घरेलु तथा लघु उद्योगहरू स्थापना र प्रवर्धन सम्बन्धमा नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- औद्योगिक तथा व्यापार प्रदर्शनीको आयोजना तथा व्यवस्थापन
- उद्योगमा श्रममूलक प्रविधि र स्वदेशी श्रमिकको उपयोग
- स्वरोजगारका लागि उद्यमशीलता विकास, प्रशिक्षण, सहुलियत कर्जा र व्यवसाय प्रवर्धन
- टाट पल्टेको र दामासाही सम्बन्धी

4. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तवेजहरू

4.1 ऐन

- औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६
- प्रादेशिक व्यापार तथा व्यवसाय ऐन, २०७६

4.2 नियमावली

- प्रादेशिक व्यापार तथा व्यवसाय नियमावली २०७९ स्विकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद्, बागमती प्रदेश समक्ष पेस
- प्रदेश औद्योगिक व्यवसाय नियमावली २०७९ स्विकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद्, बागमती प्रदेश समक्ष पेस

4.3 कार्यविधि

- प्रविधि हस्तान्तरण कार्यविधि, २०७९
- सीप विकास तालिम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७९

5. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धि:

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	उद्यमीहरूलाई लागत साझेदारीमा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम	प्रविधि हस्तान्तरण कार्यविधि २०७७ बमोजिम कार्यान्वयन भएको
२	साझा सुविधा केन्द्र , बजार घर तथा कोसेली घर निर्माण	जिल्लाको माग र आवश्यकता अनुसार साझा सुविधा केन्द्र, कोसेली घर तथा बजार घरको निर्माण भएको

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धि:

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	आ.व. ०७६/७७		आ.व. ०७७/७८		आ.व. ०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	
उद्योग दर्ता	सङ्ख्या	११५५३७	-	-	-	-	१७०४८०	१५५१७९	
बजार अनुगमन	पटक	६०	-	-	-	-	१५६	१८९	

6. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७८/७९	३५०८२२	२२११३८	५७१९६०	१५८३१९	१३३८८८	२९२२०७	५१.०८

7. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

क्र.स.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको	लागत (रु.	वित्तीय	भौतिक	लाभान्वित

		क्षेत्र	हजारमा)	प्रगति	प्रगति	जनसङ्ख्या
१	हेटौंडा उ.म.न.पा.को सहकार्यमा हेटौंडा उद्योग उपज प्रदर्शनी भवन तथा संरचना पूर्वाधार (भवन निर्माण)	भुटनदेवी प्राविधिक शिक्षालयको प्राङ्गण (उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देनालयबाट कार्यक्रम सञ्चालन)	९५९८५ (बोलपत्र मार्फत रु. ५८२४९ मा निर्माण गर्नेगरी सम्झौता भएको)	४६.८६	५५ प्रतिशत	

8. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५-०७८/७९):

क्र.स.	सार्वजानिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या
१	कुल उद्योग दर्ता सङ्ख्या	हालसम्म यस प्रदेशमा १५५१८६ उद्योग दर्ता भएको

9. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू

मिति २०७८/०८/१५ मा बागमती प्रदेश सरकारको कार्यविभाजन नियमावली २०७४ मा संशोधन भई उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको स्थापना भए पश्चात् प्राप्त गरिएका उपलब्धिः-

- उद्योगसँग सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य प्रशासनिक कार्यहरू (उद्योग दर्ता, नवीकरण तथा अन्य प्रशासनिक कार्यहरू) अनलाईन सफ्टवेयर मार्फत गर्ने थालनी भएको ।
- बजार अनुगमनः लक्ष्यअनुसार बजार अनुगमनका कार्यहरू उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय र १३ ओटै जिल्लाबाट प्रभावकारी रूपमा भएको ।
- यस मन्त्रालय मातहतको उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालयको आ.व. २०७८/७९ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमअनुसार सिन्धुली जिल्लाको हरिहरपुरगढीमा स्थापना हुने औद्योगिक क्षेत्रमा डि. पि. आर. बमोजिम नदी नियन्त्रण संरचना निर्माण (अन्य सार्वजनिक निर्माण) कार्य सुचारु रहेको ।
- हेटौंडा उ.म.न.पा.को सहकार्यमा हेटौंडा-४, मकवानपुरमा बृहत् घरेलु तथा उद्योग उपज प्रदर्शनी भवन तथा संरचना पूर्वाधार निर्माण (भवन निर्माण) कार्य करिब ५५ प्रतिशत सम्पन्न रहेको ।

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री दावादोर्जे लामा	२०७४/११/१६	२०७८/०५/०२
२	श्री चन्द्र लामा	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/१०
३	श्री वसुन्धरा हुमागाईं	२०७८/०८/२८	२०७९/०९/२४

२. पूर्व राज्यमन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री बद्रीप्रसाद मैनाली	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/१०
२	श्री इन्द्रमाया गुरुङ	२०७८/०८/२८	२०७९/०९/२४

३. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	डा. वंशी शर्मा न्यौपाने	२०७४/१०/२८	२०७५/०३/०८
२	डा. बिजय चन्द्र झा	२०७५/०३/२०	२०७५/०९/२६
३	नि.सचिव श्री निर्मल गदाल	२०७५/१०/०९	२०७५/१२/१९
४	डा. योगेन्द्रकुमार कार्की	२०७५/१२/२०	२०७७/०५/३१
५	डा. मतिना जोशी वैद्य	२०७७/०६/०५	२०७८/०६/०६
६	डा. शरणकुमार पाण्डे	२०७८/०६/०४	हालसम्म

४. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित) अनुसार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ ।

- कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि तथा पशुपन्छीजन्य रोग, किरा एवं महामारी नियन्त्रण
- कृषि औद्योगिकीकरण र पशुपन्छी उद्योग व्यवसायको विकास तथा प्रवर्धन
- कृषि तथा पशु यान्त्रिकीकरण र उन्नत औजार विकास तथा विस्तार
- कृषि तथा पशुरोग निदान प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन

- कृषिउपज, कृषिजन्य बस्तु, पशुपन्छी, पशुपन्छीजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्री तथा बिउबिजन एवम् नश्ल सम्बन्धी सेवा र प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण, स्तरीयकरण, प्रमाणीकरण र नियमन
- प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, खाद्य अधिकार, खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य गुणस्तर
- कृषि तथा पशुपन्छी एवं खाद्य प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवम् विकास तथा प्रवर्धन, तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण
- कृषि मल, बीउ र विषादी आपूर्ति व्यवस्था र नियमन
- कृषि प्रसार, कृषक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तीकरण
- कृषिउपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन
- कृषि तथा पशुपन्छी बीमा सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म/केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन
- राष्ट्रिय नीति र मापदण्ड बमोजिम पाराभेटको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- सामूहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको कार्यान्वयन र प्रवर्धन
- चरन तथा खर्क सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषिजन्य र पशुपन्छीजन्य औषधि, विषादी र सूक्ष्म पोषणतत्वयुक्त बस्तुको उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा उत्पादन, उपयोग र बिक्री वितरणको अनुमति, अनुगमन र नियमन

५. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरूः

५.१ ऐन

- प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड ऐन, २०७५
- प्रदेश सहकारी ऐन, २०७६
- प्रदेश बिउ बिजन ऐन, २०७६
- प्रदेश जलचर ऐन, २०७६
- प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्धन ऐन, २०७६

५.२ नियमावली

- प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड विनियमावली,२०७६
- प्रदेश सहकारी नियमावली,२०७६

५.३ कार्यविधि

- फलफूल वर्ष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- शीत भण्डार निर्माण तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- कृषि सुपरमार्केटको स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- दूध उत्पादनमा आधारित अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७५

- मिल्क एनालाईजर वितरण कार्यविधि, २०७५
- मिल्किङ पार्लर को स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- साझेदारीमा आधारित दाना उद्योग स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- भैंसी सम्बद्ध व्यवसाय प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- चौंरी प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- बकेर्नो भैंसी संरक्षण विशेष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- मत्स्यपालन क्षेत्र विस्तारका लागि पोखरी निर्माण, उन्नत दानामा अनुदान तथा साना मत्स्य बजार प्रवर्धन कार्यविधि, २०७५
- उच्च मूल्यका कृषि उपजहरूको क्षेत्र निर्धारण तथा प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- कृषि यान्त्रीकरण सहयोगसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- पुष्प व्यवसाय प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- साना कृषि सडक निर्माण, मर्मत तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- विषादी अवशेष द्रुत विश्लेषण कार्यविधि, २०७५
- खाद्य स्वच्छता प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- भेडा प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- बाख्रा प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७५
- मालपोत कार्यालयमा रहेको मोठ स्रेस्ता सुधारसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- वहुउद्देश्यीय कित्ता नापी नक्सा सुधारसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- भूस्वामित्वको डाटा सङ्कलन तथा उपयोगका लागि स्वचालित प्रणालीको सुदृढीकरण सहयोगसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- भूउपयोग आयोजनाबाट डाटा प्रमाणीकरण गरी अद्यावधिक गर्नेसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- कार्यालय व्यवस्थापन सुदृढीकरण कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- सहकारी सङ्घ संस्थालाई अनुदान प्रदान गर्ने कार्यविधि, २०७५
- पिग एन्ड पोर्क पार्क निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- दाना उद्योगलाई अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७५
- उच्च प्रजनन मानको बोयर बाख्रा स्रोत केन्द्र निर्माण तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- जैविक विषादी उत्पादन कारखाना विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि , २०७६
- साझेदारीमा कृषि औजार कारखाना स्थापना कार्यविधि, २०७६
- सौर्य सिंचाइ कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

- कृषि पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- कृषि व्यवसाय प्रवर्धनका लागि युवा स्वयंसेवक तालिम तथा परिचालन कार्यविधि,२०७६
- अभियानमुखी फलफूल वृक्षारोपण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत नमुना कृषि फार्म विकास तथा विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- एक निर्वाचन क्षेत्र एक नमुना फार्म कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- बृहत्तर स्याउ विकास तथा विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- मागमा आधारित लिफ्ट सिँचाइ कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७६
- गोलभेडा प्रशोधन केन्द्र स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७६
- किबी बगानमा थाँक्रा व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०७६
- आधुनिक फलफूल नर्सरी विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०७६
- बृहत्तर आलु विकास तथा विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७६
- साझेदारीमा चौरी प्रजनन् तथा स्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- पाडापाडी पालन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- बृहत्तर मत्स्य विस्तार तथा विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत रेन्बो ट्राउट माछा विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा पशु आहारा उद्योग स्थापना कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा बृहत्तर बाख्रा अनुसन्धान, विस्तार तथा विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट स्थापना (क्याडबरी र चकलेट) सहित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- बाँदर व्यवस्थापन विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा नमुना गाईपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- तालतलैया निर्माण तथा सम्बर्द्धन गरी मत्स्य उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा पशुपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- अल्पसङ्ख्यकको मागमा आधारित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- कृषि पर्यटन प्रवर्धनका लागि नमुना कालिज/स्थानीय कुखुरा लगायतका अन्य पशुपक्षीपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक बंगुरपालन प्रवर्धन खोर निर्माणमा अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक भेडापालन प्रवर्धन कार्यक्रममा अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा चिलिङ सेन्टरका लागि भ्याट र जेनेरेटर सहयोग कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा माछा दाना उद्योग प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६

- सहकार्यमा दूध प्रशोधन कारखाना स्थापना कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत नमुना बस्ती कृषि पर्यटन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत फलफूल प्रशोधन केन्द्र स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- एग्रीमार्ट निर्माण तथा स्थापना कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- बृहत्तर कफी विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- आलुको रष्टिक स्टोर निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- जीविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपक्षी कर्जामा प्रदान गरिने थप ब्याज अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- प्रादेशिक तरकारी तथा फलफूल थोक बजार निर्माण तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- कोल्ड च्याम्बर/कोल्ड रुम निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- प्राङ्गारिक कौसी खेती प्रवर्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्यसम्बन्धी जिल्लाबाट सञ्चालित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- संरक्षण पोखरी निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- उच्च प्रविधियुक्त संरक्षित संरचनामा तरकारी खेती कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- साझेदारीमा बिउ आलु स्रोत केन्द्र स्थापना(स्क्रिन हाउस निर्माण) सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- माटो परीक्षण गरी स्वायल हेल्थ कार्ड वितरण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- उन्नत बिउ उत्पादन कार्यक्रम प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७७
- स्नातकोत्तर अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शोधकार्यका लागि अनुदान सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- मेसिनरीसहितको स्क्रिन हाउस र डर्मेटरी सहितको ट्रेनिङ सेन्टर निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- आलु स्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रमका लागि रस्टिक हाउस निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- मेसिनरी सहितको आलु प्रशोधन उद्योग स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- साझेदारीमा बाच्छी संरक्षण तथा स्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- कृषि, पशुपक्षी तथा मत्स्यसम्बन्धी जिल्लाबाट सञ्चालित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- मत्स्यपालनको लागि विद्युत् खपत महसुलमा अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०७७

- साझेदारीमा दूध सङ्कलन केन्द्र स्थापना (चिलिङ भ्याटसहित) कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०७७
- साझेदारीमा दुग्ध पदार्थ यान्त्रीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- प्राङ्गारिक अनुसन्धान केन्द्र स्थापना सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- मत्स्यपालन प्रवर्धन र विकासका लागि फिस पार्क निर्माण तथा सञ्चालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७
- सहकारी सङ्घ/संस्था दर्ता, सञ्चालन, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- स्थानीय तहमा विनियोजन ससर्त अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७
- कोभिड-१९ का कारण विदेशबाट फर्किएका तथा वेरोजगार युवाहरूको लागि व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- व्यवसायिक तरकारी, च्याउ तथा पुष्प खेती प्रवर्धनको लागि प्लास्टिक घर निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- कृषि मेसिनरी वर्कसप स्थापना सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- नमुना बिउ उत्पादन क्षेत्र स्थापना/प्रवर्धन सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,२०७८
- अति बिपन्न कृषक लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- पशुपक्षी तथा मत्स्य मिसन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- पशु स्रोत केन्द्र स्थापनासम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- पशुपक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- सहायक बालीको स्रोत बिउ उत्पादन तथा प्रमाणीकरण सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि-२०७८
- स्थानीय तहमा विनियोजन ससर्त अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- भेडा बाख्रामा लाग्ने पिपिआर (Peste Des Petis Ruminants) रोग नियन्त्रण तथा रोकथामको लागि सप्ताह व्यापी खोप अभियान सञ्चालन कार्ययोजना, २०७८
- शीत भण्डार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८
- बेमौसमी वर्षाका कारण धानबालीमा क्षति व्यहोरेका कृषकहरू लक्षित गहुँ/तोरी बालीको बिउमा राहत वितरणसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- सहकारी बजार सञ्चालन मापदण्ड, २०७८
- सेवा करारमा कर्मचारी छनोट सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- बिउ पुँजी कोष परिचालन कार्यविधि, २०७९
- न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९
- कृषि विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९,
- प्राङ्गारिक मल वितरण कार्यविधि, २०७९,
- बिउ बिजन आत्मनिर्भर कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९,

- माटोको गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७९
- स्थानीय तहमा विनियोजन ससर्त अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९
- कृषि क्षेत्रमा विपद्बाट क्षति पुगेका कृषकलाई राहत वितरण कार्यविधि, २०७९

६. प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	आ.व. २०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	
कृषिको उत्पादकत्वमा वृद्धि					
प्रमुख खाद्यान्न बालीको उत्पादकत्त्व (धान, मकै, कोदो, फापर, जौ र गहुँ)	मे. टन प्रति हेक्टर	2.9	3.56	3.13	
तेलहन बालीको उत्पादकत्त्व	मे.टन प्रति हेक्टर	1.1	1.22	1.1	
आलु बालीको उत्पादकत्त्व	मे.टन प्रति हेक्टर	17.1	21.3	18.51	
नगदे वालीको उत्पादकत्व	मे.टन प्रति हे	८	९	10.86	
वागवानीजन्य वालीको उत्पादकत्व	मे.टन प्रति हे	१४	१५	14.57	
माछाको उत्पादकत्व	के.जी प्रति हे	5047	५५४८	4991	
खाद्यान्न बालीको उत्पादकत्व	के.जी./हे.	२९७१	३१८४	३१३०	
धान	के.जी./हे.	३७६५	३९५६	3840	
मकै	के.जी./हे.	३००८	३१६१	3350	
गहुँ	के.जी./हे.	२९६७	३११८	2940	
तरकारीको उत्पादकत्व	मे.ट./हे.	१५	१७	14.57	
काउली	मे.ट./हे.	१५	१७	१४.७६	
बन्दा	मे.ट./हे.	१६	१७	15.76	
गोलभेंडा	मे.ट./हे.	२०	२२	21.1	
फलफूलको उत्पादकत्व	मे.ट./हे.	१०.७	१२	11.28	
केरा	मे.ट./हे.	१५.४	१७	16.64	
सुन्तला जात	मे.ट./हे.	११.२	१२	10.43	
किवी	मे.ट./हे.	६.१	८	7.55	
खाद्यान्न उत्पादन	मे.टन	१३४८२८२	१४८७३३०	१४५०७४२	
धान	मे. टन	५०३२३८	५५५१३७	५०९५९०	
मकै	मे. टन	६०१५२०	६६३५५५	६९१४३७	

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	आ.व. २०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	
गहुँ	मे. टन	१६९२७३	१८६७३०	172789	
अन्य खाद्यान्न बाली	मे. टन	७४२५१	८१९०९	76926	
नगदे वाली (दलहन, तेलहन, आलु र उखु)	मे.टन	७९३१९८	८७५००१		
दलहन	मे. टन	२६४३३	२९०१६	22966	
तेलहन	मे. टन	३७५१३	४११७९	34936	
आलु	मे. टन	७२४४०९	७९५२००	756748	
उखु	मे. टन	४८४३	९६०५	1391	
वागवानीजन्य(फलफूल, तरकारी, चिया, कफी, अलैचि, अदुवा)	मे.टन	९५८५५१	१०५२८२६		
फलफूल	मे. टन	१४५५२२	१५९७४३	१७९६२५	
केरा	मे. टन	३४४८९	३७८५९	55692	
सुन्तला जात	मे. टन	५७४८८	६३१०६	६७५३०	
किवी	मे. टन	९७२	१०६७	2386	
अन्य फलफूल	मे. टन	५२५७३	५७७११	५४०१७	
तरकारी	मे. टन	७०१६०८	७७०१७१	७२८४३२	
काउली	मे. टन	८५८८८	९४२८१	87600	
बन्दा	मे. टन	८०२४६	८८०८८	८०१५०	
गोलभेंडा	मे. टन	११७०५४	१२८४९३	१२१७७७	
अन्य तरकारी	मे. टन	४१८४२०	४५९३०९	४३८९०५	
चिया	के.जी.	७३५३३	८१११६	42072	
कफी	मे. टन	५५७	६१४	116	
अलैंची	मे. टन	३३८	३७३	३२८	
अदुवा	मे. टन	३६९९३	४०८०८	४१५९४	
पशुपक्षीजन्य(दूध, मासु, ऊन) तथा मत्स्य उत्पादन(अण्डाबाहेक)	मे.टन	४७१८६९	५२०५३३	622726	
दूध	मे. टन	३९१०४२	४२९२५६	455141	
मासु	मे. टन	७७५५२	८५१३१	163939	
कुखुरा	मे. टन	२६५९४	२९१९३	113348	
खसीबोका	मे. टन	२६०	२८५	346	

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	आ.व. २०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	
राँगा	मे. टन	३४९९७	३८४१७	33343	
अन्य मासु	मे. टन	१५७०१	१७२३५	16902	
ऊन	के.जी.	५४६१०	५९९४७	65659	
माछा	के.जी.	३२२१०६०	३५३५८३०	३५८००००	

७. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	
२०७५/७६	१०१६४२८	२०९७१७४	३११३६०२	६७४१२५	९२४०३१	१५९८१५७	५१.३३
२०७६/७७	३९०८८०७	९३९४३७	४८४८२४४	२१७२१३६	६५८११८	२८३०२५४	५८.३८
२०७७/७८	२६४६१३१	११२७४५६	३७७३५८७	१७७९६९०	६८००१७	२४५९७०७	६५.१८
२०७८/७९	२५१८६९३	९३१२७०	३४४९९६३	१७२७२१३	६५१९५९	२३७९१७२	६८.९६
जम्मा	१००९००५९	५०९५३३७	१५१८५३९६	६३५३१६४	२९१४१२६	९२६७२९०	

८. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोडभन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
१	साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण	खैरहनी नपा, चितवन, बेनीघाट रोराङ गापा, धादिङ, बिदुर नपा र बेलकोटगढी नपा, नुवाकोट, कालिका गापा, रसुवा, मेलम्ची नपा र लिशङ्खुपाखर गापा, सिन्धुपाल्चोक, जिरी नपा, दोलखा, मन्थली नपा, रामेछाप र सुनकोशी गापा, सिन्धुली	११७३०००	६१६४३०	८०	२०००
२	कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण	भण्डारा, चितवन	१००१६४	९७४४५	९५	
३	मकवानपुर जिल्लामा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण	हेटौंडा, मकवानपुर	४५५४९४	३१६७००	३५	

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४	हेटौंडा उपमहानगरपालिकासँगको सहकार्यमा प्रादेशिक कृषि थोक बजार निर्माण	हेटौंडा, मकवानपुर	४१६२८१	१०३८३४	२५	
५	कृषि तथा वन विश्वविद्यालयमा बि.एस्.एल्. ल्याब स्थापना	रामपुर, चितवन	१४५०००	४००००	३०	

९. मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट भएका नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरण

१. **दूध उत्पादनमा आत्मनिर्भर जिल्ला घोषणा कार्यक्रम :-** बागमती प्रदेश अन्तर्गत चितवन जिल्लामा उत्पादित दूधको परिमाणलाई बिष्लेषण गर्दा दूध उत्पादनको दृष्टिकोणबाट आत्मनिर्भर रहेको देखिन आएकोले प्रदेश सरकार, बागमती प्रदेश, भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, चितवन र चितवन जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी सङ्घ लि. को संयुक्त आयोजनामा मिति २०७६/०२/२९ मा चितवन जिल्लालाई दूध उत्पादनमा आत्मनिर्भर जिल्ला घोषणा गरीयो ।

२. **कृषि, पशुपक्षी तथा मत्स्य क्षेत्रको रुपान्तरण मार्गचित्र २०७८**:- बागमती प्रदेश, कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्रालयबाट २०७८ पुस १५ गतेका दिन "आत्मनिर्भर कृषि-समृद्ध प्रदेश " को अवधारणासहित ५१ बुँदे मार्गचित्र सार्वजनिक गरिएको ।

३. **कृषि, पशुपक्षी तथा मत्स्य क्षेत्रको रुपान्तरण**को लागि मन्त्रालयले २०७८ साल पौष १४ गतेका दिन ५१ बूँदे मार्गचित्र सार्वजनिकरण गरी सोही वमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

४. **भेडा बाख्रामा लाग्ने पिपिआर (Peste Des Petits Ruminants) रोग** नियन्त्रण तथा रोकथामको लागि **सप्ताह व्यापी खोप अभियान सञ्चालन कार्ययोजना, २०७८** स्वीकृत भई सो बमोजिम माघ २५ देखि फागुन २ गतेसम्म बागमती प्रदेशको १३ ओटै जिल्लाहरूमा खोप अभियान सञ्चालन गरिएको जसबाट ८३०१८७ भेडा बाख्रालाई पिपिआर रोग विरुद्धको खोप लगाईएको ।

५. **प्रदेश बिउ बिजन गुणस्तर केन्द्र स्थापनाः** मिति २०७८/७/१० को प्रदेश मन्त्रिपरिषदले कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्रालय मातहतको बिउ बिजन प्रयोगशाला, हेटौंडालाई प्रदेश बिउ बिजन व्यवस्थापन समितिको सचिबालयको रूपमा कार्य गर्ने गरी प्रदेश बिउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण

केन्द्र तोक्ने निर्णय र २०७८ कात्तिक २९ गते प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशन भएपश्चात कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्री माननीय वसुन्धरा हुमागाईबाट मिति २०७८/९/१४ गतेका दिन प्रदेश बिउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्रको उदघाटन गरी कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको ।

१०. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू:

आ.व. २०७५/७६ मा सञ्चालन भएका मुख्य कार्यक्रमहरू तथा उपलब्धिहरू

क्र. सं.	कार्यक्रम	उपलब्धिहरू
१	कोल्डस्टोर निर्माण	९ जिल्लाका १० स्थानमा कोल्ड स्टोर निर्माण कार्य सुरु भएको जसबाट १५,८०० मे.टन फलफूल तथा तरकारी भण्डारण गर्न तथा बजारीकरणमा सहज भएको ।
२	सानाकृषि सडक निर्माण	बागमती प्रदेशको रसुवा र काठमाडौं जिल्ला बाहेक अन्य ११ जिल्लाका ९८ स्थानमा करिब ३६५ कि.मी. कृषि सडक निर्माण भएको ।
३	विषादी अवशेष नियमन प्रयोगशाला स्थापना र सञ्चालन	चितवन, काभ्रेपलाञ्चोक, नुवाकोट, ललितपुर र मकवानपुर जिल्लामा विषादी परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भई सञ्चालन भएको ।
४	स्थानीयतहको साझेदारीमा माटो परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना र सञ्चालन	विदुर नगरपालिका, नुवाकोट,खैरहनी नगरपालिका, चितवन, पाँचखाल नगरपालिका, काभ्रे, मकवानपुरगढी गाँउपालिका,मकवानपुर र सिद्धलेक गाँउपालिका, धादिङमा माटो परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भई सञ्चालनमा आएको ।
५	दानाउद्योग स्थापना तथा सञ्चालन	चितवन,दोलखा र मकवानपुर जिल्लामा दाना उद्योग स्थापना भएको ।
६	दूध चिस्यान केन्द्रका लागि चिलिङ भ्याट स्थापना	चितवन,ललितपुर,मकवानपुर,सिन्धुली र दोलखा जिल्ला गरी जम्मा २४ ओटा चिलिङ सेन्टर स्थापना भएको । जसबाट दैनिक ४६,००० ली. दूध चिस्यान भई दूधको गुणस्तरमा वृद्धि भई उपभोक्ता समक्ष स्वस्थकर दूध उपलब्ध भएको ।
७	मिल्क एनालाइजर वितरण	२० ओटा दुग्ध सहकारी संस्थाले मिल्क एनालाईजर प्रविधिबाट दैनिक ९५० लिटर दूधको न्युनतम गुणस्तर चेकजाँच गर्दै आइरहेको ।
८	डिप बोरिङ कार्यक्रम	चितवन,मकवानपुर र सिन्धुली जिल्लाका २२ स्थानमा डिप बोरिङ निर्माणबाट थप ३६०हेक्टर क्षेत्रफलमा बाह्रै महिना सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको ।
९	भेटेरिनरी एम्बुलेन्स खरिद तथा सञ्चालन	मकवानपुर,काभ्रेपलाञ्चोक र ललितपुर जिल्लाका भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र र कृषि तथा वन विश्व विद्यालय, रामपुर चितवनलाई भेटेरिनरी एम्बुलेन्स हस्तान्तरण भएको ।
१०	पशु वधशाला तथा वधस्थल स्थापना र सञ्चालन	चितवन,ललितपुर र मकवानपुर जिल्लामा गरी ३ ओटा बधशाला र १२ ओटा वधस्थल स्थापनाबाट स्वच्छ, सफा र स्वस्थ मासु उत्पादन र विक्री वितरणमा सहजता भएको ।

क्र. सं.	कार्यक्रम	उपलब्धिहरू
११	सामूहिक खेती	चितवनको माडीमा १०० विगाहा र सिन्धुलीको दुधौलीमा १२१ विगाहामा सामुहिक खेती सुरु भएको छ । उक्त कार्यबाट जमिनको उचित प्रयोग भई कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुनुको साथै कृषि पर्यटन प्रवर्धनमार्फत कृषकको जीवनस्तरमा सुधार भएको ।
१२	उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम	चितवन, मकवानपुर, धादिङ, नुवाकोट, सिन्धुपलाञ्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक र ललितपुर जिल्लाका ४९ ओटा दुग्ध सहकारी सस्थामा आबद्ध कृषकहरूलाई दूधमा प्रति लिटर ५१ पैसाको दरले अनुदान वितरण गरिएको ।
१३	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि बालीको सुरक्षाको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयनमा पर्खाल निर्माण	राप्ती नगरपालिकाको वडा न. १,३ र ६ तथा खैरहनी नगरपालिकाको वडा नं. १०,११ र १३ मा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयमा करिब ८ कि.मी. पर्खाल निर्माण गर्ने लक्ष्य अनुरूप १ कि.मी. निर्माण सम्पन्न भएको ।

आ.व. २०७६/७७ मा सञ्चालन भएका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू तथा उपलब्धिहरू

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
१	निजी/समूह/सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा ५० प्रतिशत अनुदानमा एकीकृत मोडेल कृषि फार्म विकास तथा विस्तार कार्यक्रम (कृषि)	प्रदेशका 9 स्थानहरूमा एकीकृत नमुना कृषि फार्म स्थापना भई सञ्चालन भईरहेका
	कृषक समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा नमुना कृषि फार्म स्थापनाका लागि सहयोग	प्रदेशका 59 ओटा निर्वाचन क्षेत्रहरूमा नमुना कृषि फार्म स्थापना भई सञ्चालनमा आएका
२	सामूहिक खेती प्रवर्धनका लागि अनुदान	सिन्धुलीको दुधौलीमा १२१ विगाहा तथा चितवनको माडीमा १०० विगाहामा चक्लाबन्दी मार्फत सामूहिक खेती भइरहेको तथा नुवाकोटको लिखु र पन्चकन्या गापा तथा सिन्धुपाल्चोकको मेलम्ची नपा र इन्द्रावती गापामा सामूहिक खेतीको सुरुआत भएको
३	स्थानीय तह, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा अभियानमूलक फलफूल विरुवा बृक्षारोपण कार्यक्रम	प्रदेशभित्र अभियानमूलक रूपमा विभिन्न जातका फलफूलका २ लाख ७८ हजार विरुवा वृक्षारोपण गरी ५५६ हे. क्षेत्रफल विस्तार भएको

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
४	निजी/सहकारीसँगको सहकार्यमा ५०% अनुदानमा आधुनिक फलफूल नर्सरी विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	निजी/सहकारीसँगको ५० प्रतिशत सहकार्यमा चितवन जिल्लामा २, धादिङमा १, काभ्रेपलाञ्चोकमा १ र रामेछाप जिल्लामा १ आधुनिक फलफूल नर्सरी स्थापना भएको
५	उत्पादनमा आधारित दूधमा अनुदान कार्यक्रम	दूध उत्पादनमा प्रति लिटर रु. १ का दरले 198 ओटा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थालाई ७ करोड ८३ लाख १८ हजार ४ सय बाइस अनुदान वितरण गरिएको
६	कृषि बिमा तथा कृषि ऋण डेस्क स्थापना	प्रदेश अन्तर्गतका कृषि ज्ञान केन्द्रहरू तथा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरूमा कृषि बिमा तथा कृषि ऋण डेस्क स्थापना गरी सोका लागि सहजीकरण गरिएको
७	गैर आवासीय नेपाली सङ्घसँगको साझेदारीमा नमुना कृषि उपज सङ्कलन तथा विक्री केन्द्र स्थापना	गैर आवासीय नेपाली सङ्घसँगको साझेदारीमा प्रत्येक जिल्लाका उपयुक्त स्थानमा एकएक ओटा नमुना कृषि उपज सङ्कलन तथा विक्री केन्द्र स्थापनाका लागि डि.पि.आर. तयार गरिएको
८	कृषि विकास बैंकसँग समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर	कृषि क्षेत्रमा प्रदान गरिने अनुदानको रकम कृषि विकास बैंकमार्फत प्रवाह गर्नुका साथै कृषक, कृषि उद्यमि, समूह तथा सहकारीलाई सस्तो व्याजदरमा ऋण प्रदान गर्न मन्त्रालय र कृषि विकास बैंकबीच मिति २०७६/४/१४ मा समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको
९	प्राङ्गारिक कौसी खेती कार्यक्रम	काठमाडौं उपत्यकामा १६०० तथा चितवनमा 100 घरधुरीद्वारा प्राङ्गारिक कौसीखेती गरिएको
१०	कृषक समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँग साझेदारीमा चौंरी स्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रममा पचास प्रतिशत अनुदान(दोलखाको कालिन्चोक)	दोलखाको कालिन्चोकमा चौंरी स्रोत केन्द्र स्थापना भएको
११	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि	प्रदेशका ८ जिल्लाका १० स्थानमा शीत भण्डार

क.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
	साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण(निरन्तरता)	निर्माण कार्य भैरहेको
	निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लामा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको कार्यप्रारम्भ	निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लाको औद्योगिक क्षेत्रमा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको लागि डि.पि.आर. तयार भएको
	नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट (क्याडवरी र चक्लेट सहित) निर्माणमा सहकारी/निजी क्षेत्रलाई पचास प्रतिशत अनुदान	चितवन जिल्लामा नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट (क्याडवरी र चक्लेट सहित) निर्माणका लागि डि.पि.आर. तयार भएको
१२	समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा कृषि पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	प्रदेशका १३ जिल्लामा एक एक कृषि पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन भएको
१३	आधारभूत सहकारी व्यवस्थापन एवम् उद्यमशिलता तालिम	सहकारी संस्थाहरूका लागि सहकारी प्रशिक्षालय, भरतपुरबाट ३ ओटा आधारभूत सहकारी व्यवस्थापन तालिम गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिएको
१४	मागमा आधारित सौर्य सिँचाइ कार्यक्रम	९६ ओटा सौर्य सिँचाइ सम्पन्न भई ११० हे. सिञ्चित क्षेत्र विस्तार भएको
	मागमा आधारित लिफ्ट सिँचाइ कार्यक्रम	५३ ओटा लिफ्ट सिँचाइ जडान भई ३५० हे. सिञ्चित क्षेत्र विस्तार भएको
	सिञ्चित क्षेत्र विस्तारका लागि डिप बोरिङ निर्माण र सञ्चालन	प्रदेशका ३५ स्थान डिप बोरिङ निर्माणका लागि प्राविधिक सर्भेक्षणबाट छनोट गरिएको ।
१५	एकीकृत रेन्बो ट्राउट माछा विकास तथा विस्तार कार्यक्रममा सहकारी/निजी क्षेत्रलाई पचास प्रतिशत अनुदान	३३ जना साझेदारसँग कार्यक्रम सम्पन्न भई 25.25 रोपनीमा रेशवे निर्माण, 12 ओटा ह्याचरी र 21 ओटा दाना उद्योग(दाना मेसिन र स्टोर घर) विस्तार भएको
	कृषक समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रको साझेदारीमा बृहत्तर मत्स्य विस्तार तथा विकास कार्यक्रम	55.47३ हे. मा पोखरी विस्तार तथा वायोफ्लक प्रविधिद्वारा 24 ओटा पोखरी निर्माण भएको
१६	कृषक समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा बृहत्तर बाखा अनुसन्धान, विस्तार तथा विकास कार्यक्रम	राप्ती न.पा.-२ ओटा, खाँडादेवी गा.पा.-3 ओटा, पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा.-3 ओटा, बेनीघाट रोराङ गा.पा.-2 ओटा र भीमफेदी गा.पा.-1 ओटा गरी कुल ११ ओटा बाखा फार्म स्थापना तथा सञ्चालन भएका

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
		16 ओटा कालिज फार्म, 18 ओटा स्थानीय कुखुरा फार्म, ३ ओटा टर्की फार्म, 1 कडकनाथ र 1 ओटा अल्पका फार्म स्थापना भई सञ्चालनमा आएको
१७	मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि उपजको सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय तह एवम् जनताहरूको सहभागितामा पर्खाल निर्माण	मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि उपजको सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय तह एवम् जनताहरूको सहभागितामा आ.व. २०७६/७७ मा २.२. कि.मि. पर्खाल निर्माण गरिएको,
१८	बजारीकरण प्रवर्धनका लागि कृषि पकेट क्षेत्र लक्षित साना कृषि सडक निर्माण तथा मर्मत	कृषि पकेट क्षेत्रहरूमा ६९ ओटा कृषि सडक निर्माण तथा मर्मत कार्यबाट उत्पादन ढुवानीमा सहजता भएको ।
१९	निजी/सहकारी/समूहसँगको सहकार्यमा ५०% अनुदानमा बिउ बिजन प्रशोधन केन्द्र विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	चितवन जिल्लाको विरेन्द्रनगरमा साना कृषि सहकारी संस्था लि.सँगको साझेदारीमा बिउ प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्य सम्पन्न भएको
२०	कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्धन कार्यक्रम	प्रदेशमा कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्धनका लागि ११५९ कृषक समूह/सहकारी/निजी फर्महरूलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा साना मेसिनरी औजार उपकरणहरू प्राप्त भएको
२१	जीविकोपर्जन सहयोग विशेष कार्यक्रम	विपन्न समुदायको जीविकोपार्जन सहयोगका लागि धादिङ, चितवन र मकवानपुर जिल्लामा जीविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम सम्पन्न भएको
२२	बृहत्तर स्याउ विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	रसुवा जिल्लामा १०५ रोपनीमा उन्नत(High Density Planting) स्याउ खेती विस्तार भएको

आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन भएका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू तथा उपलब्धिहरूः

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
१	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण(निरन्तरता)(बहुवर्षीय)	शीत भण्डार निर्माण कार्य ७२ प्रतिशत सम्पन्न, निर्माण कार्य भैरहेको, उक्त कार्यबाट १५८००

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
		मे.ट. फलफूल तथा तरकारी भण्डारणमा सहजता
२	चितवनको भण्डारामा कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण	कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न,
३	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि बालीको सुरक्षाको लागि चितवन राष्टिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयमा पर्खाल निर्माण	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि बालीको सुरक्षाको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयमा हालसम्म ८.५ कि.मि. पर्खाल निर्माण सम्पन्न भएको ।
४	राष्ट्रिय र स्थानीय महत्त्वका बालीको व्यवसायीक कृषि उत्पादन केन्द्र(ब्लक) विकास कार्यक्रम	एक स्थानीय तह एक कृषि, पशुपक्षी ब्लक सञ्चालन अन्तर्गत कृषि तर्फ ९५ तथा पशुपक्षी तर्फ ६ गरी जम्मा १०१ ब्लक स्थापना तथा सञ्चालन भएका
५	उच्च प्रविधियुक्त संरक्षित संरचनामा तरकारी खेती(Doubling productivity polyhouse/Nethouse)	प्रदेश अन्तर्गतका जिल्लाहरूमा ११५ रोपनीमा उच्च प्रविधियुक्त संरक्षित संरचना निर्माण गरी तरकारी खेती गरिएको
६	मत्स्यपालन क्षेत्र विस्तार कार्यक्रममा अनुदान	चितवन, मकवानपुर, सिन्धुली र काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा गरी जम्मा ५१.५ हेक्टरमा नयाँ पोखरी निर्माण गरी मत्स्यपालन क्षेत्र विस्तार गरिएको
७	सामूहिक खेती प्रवर्धन कार्यक्रम	चितवनको माडी, सिन्धुलीको दुधौली, नुवाकोटको लिखु, पञ्चकन्या र सिन्धुपाल्चोकको इन्द्रावती, मेलम्चीमा गरी दुई हजार बिघामा सञ्चालित सामूहिक खेती प्रवर्धन कार्यक्रमको निरन्तरता भएको । दोलखा जिल्ला गौरीशङ्कर गाउँपालिकाको सुलिमा २५०० रोपनीमा नयाँ सामूहिक खेती गर्ने कार्यको सुरुआत भई ४८० रोपनीमा किवी खेती विस्तार तथा १७ रोपनीमा केरा खेती भएको
८	बाझो जग्गामा खेतीका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम (१३ जिल्ला)	खेतीयोग्य बाँझो जग्गामा उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्न कृषकहरूलाई ८३८० रोपनी बाँझो जग्गामा खेती गरेबापत प्रति रोपनी २ हजारका दरले १ करोड ६७ लाख ६० हजार प्रोत्साहन

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
		रकम उपलब्ध गराइएको
९	गत वर्षदेखि सञ्चालित डिप बोरिङ कार्यको निरन्तरता तथा अधुरो कार्य सम्पन्न	मागमा आधारित डिप बोरिङ ५२ सम्पन्न जसबाट ५२० हे. सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको
१०	गत वर्षदेखि सञ्चालित मागमा आधारित लिफ्ट सिँचाइ कार्यक्रमको निरन्तरता तथा नया निर्माण	मागमा आधारित लिफ्ट सिँचाइ ४४ सम्पन्न जसबाट ३५२ हे. सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको
११	समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रको १५ प्रतिशत लागत साझेदारीमा स्यालो टयुवेल निर्माण(चितवन)	मागमा आधारित स्यालो ट्यूववेल ११५ सम्पन्न जसबाट १५५ हे. सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको
१२	साना सिँचाइ कार्यक्रम	मागमा आधारित साना सिँचाइ ८४ सम्पन्न जसबाट ३६ हे. सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको
१३	स्थानीय तह/सहकारी/समूह/निजी क्षेत्रको ५०% साझेदारीमा फेब्रिकेटेड कोल्ड च्याम्बर निर्माण(१५ मे.टन. भन्दा माथि)	७ ओटा फेब्रिकेटेड कोल्ड च्याम्वर निर्माण सम्पन्न भएको जसबाट १२० मे.ट. तरकारी तथा फलफूल भण्डारणमा सहजता
१४	गत वर्ष देखि सञ्चालित निजी/समूह/सहकारीसँगको सहकार्यमा एकीकृत मोडेल कृषि फर्म विकास तथा विस्तार कार्यक्रमको निरन्तरता	आ.व. २०७६/७७ मा प्रदेशका ९ स्थानहरूमा निजी/समूह/सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा ५० प्रतिशत अनुदानमा स्थापना भएका एकीकृत मोडेल कृषि फार्महरूको निरन्तरताका साथ सञ्चालन भैरहेका
१५	उन्नत बिउ उत्पादन तथा प्रवर्धन कार्यक्रम	कृषकहरूलाई बिउ उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न उत्पादनका आधारमा ५०५ मे.टन बिउको लागि प्रति के.जी. रु. २० का दरले जम्मा १ करोड १ लाख प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराइएको
१६	मत्स्यपालक कृषक/व्यवसायीलाई विद्युत् खपत महसुलमा अनुदान	मत्स्यपालन गर्दा खपत हुने विद्युत् महसुलमा ५० प्रतिशत छुट सुविधा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम अन्तर्गत मत्स्यपालक कृषकहरूलाई विद्युत् महसुलमा जम्मा ८ लाख ८३ हजार रकम उपलब्ध गराइएको
१७	उत्पादनमा आधारित दूधमा अनुदान कार्यक्रम	दूध उत्पादनमा प्रति लिटर रु. २ का दरले १७९ ओटा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थालाई १५ करोड १६ लाख २२ हजार एकाउन्न रुपैयाँ अनुदान वितरण गरिएको

क्र.सं.	कार्यक्रम	उपलब्धि
१८	मकवानपुर जिल्लामा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण तथा सञ्चालन	मकवानपुर जिल्लामा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण कार्यको २०७७ पुस १६ गते माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूबाट शिलान्यास भै २० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको
१९	मकवानपुर जिल्लाको हेटौंडामा प्रादेशिक कृषि थोक बजार स्थापना	हेटौंडामा प्रादेशिक कृषि थोक बजार निर्माण कार्यको २०७८ असार १८ गते माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूबाट शिलन्यास भइ निर्माण कार्यको सुरुवात भएको

आ.व. २०७८/७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरू र हासिल उपलब्धिः

क्र.सं.	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको अवस्था
१	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण(निरन्तरता)(बहुवर्षीय)	शीत भण्डार निर्माण कार्य ८० प्रतिशत सम्पन्न तथा निर्माण कार्य भैरहेको, उक्त कार्यबाट १५८०० मे.ट. फलफूल तथा तरकारी भण्डारणमा सहजता हुने ।
२	चितवनको भण्डारामा कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण	कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भइ सञ्चालनमा आएको
३	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि बालीको सुरक्षाको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयमा पर्खाल निर्माण	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि बालीको सुरक्षाको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता र स्थानीय तहको समन्वयमा हालसम्म १०.४६ कि.मि. पर्खाल निर्माण सम्पन्न भएको ।
४	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय चितवनमा बायो सेफ्टी लेभल टु प्लस प्रयोगशाला स्थापना	पशुपंक्षीको रोग अन्वेषण तथा अनुसन्धान गर्न कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय चितवनमा बायो सेफ्टी लेभल टु प्लस प्रयोगशाला स्थापनाका लागि निर्माण कार्य भइरहेको ।
५	बाँझो जग्गामा खेतीका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम (१३ जिल्ला)	प्रदेशमा रहेको खेतीयोग्य बाँझो जग्गामा उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्न कृषकहरूलाई ३०९१.५ रोपनी बाँझो जग्गामा खेती गरेबापत प्रति रोपनी २ हजारका दरले ६१ लाख ८३ हजार प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराइएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको अवस्था
६	सिञ्चित क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	सिञ्चित क्षेत्र विस्तार गरी कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न मागमा आधारित डिप बोरिङ १४, स्यालो बोरिङ ६४ तथा साना सिँचाइ ३४९ कार्यक्रमबाट थप ७९५ हेक्टर सिञ्चित क्षेत्र विस्तार भएको ।
७	उन्नत बिउ उत्पादन तथा प्रवर्धन कार्यक्रम	प्रदेशका कृषकहरूलाई बिउ उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न उत्पादनका आधारमा ४४६.८५ मे.टन बिउको लागि प्रति के.जी. रु. २० का दरले जम्मा ८९ लाख ३७ हजार रुपैयाँ प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराइएको ।
८	उत्पादनमा आधारित दूधमा अनुदान कार्यक्रम	दूध उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीलाई निरन्तरता दिदै प्रति लिटर रु. १.६३८ का दरले २६० सहकारी संस्थाका कृषकहरूलाई १५ करोड ९९ लाख ५२ हजार ७ सय १४ रुपैयाँ रकम उपलब्ध गराइएको ।
९	मकवानपुर जिल्लामा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण तथा सञ्चालन	मकवानपुर जिल्लाको हेटौंडामा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको, प्रशासनिक भवन, मुख्य कारखाना भवन, बोइलर भवन र कोल्ड स्टोर भवन निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको । Effluent Treatment Plan अन्तर्गतका कामहरू अन्तिम अवस्थामा पुगेको, सम्पूर्ण मेसिनरी औजारहरू आइसकेको र जडानको अन्तिम चरणमा रहेको ।
१०	मकवानपुर जिल्लाको हेटौंडामा प्रादेशिक कृषि थोक बजार स्थापना	हेटौंडा उपमहानगरपालिकासँगको सहकार्यमा हेटौंडा-११ मा निर्माणाधीन प्रादेशिक कृषि थोक बजारको निर्माण कार्य ४५ प्रतिशत सम्पन्न भएको, मुख्य भवनमध्ये wholesale तथा retail shop को संरचना निर्माण कार्य सम्पन्न्न भएको तथा बाँकी निर्माण कार्य द्रुत गतिमा भैरहेको ।

खानेपानी, ऊर्जा तथा सिँचाइ मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री वसन्त प्रसाद मानन्धर	२०७८/०८/२८ देखि	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री मोहनकुमार शाक्य	२०७८/०९/०२ देखि	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित) अनुसार खानेपानी, उर्जा तथा सिँचाइ मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेशस्तरको ऊर्जा, विद्युत्, सिँचाई, खानेपानी, जल उत्पन्न प्रकोप (नदी तथा पहिरो) व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, नीति, कानुन, मापदण्ड, गुरुयोजना, योजना तथा आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन, सञ्चालन, मर्मत सँभार, समन्वय र नियमन
- प्रदेशस्तरमा ऊर्जा, विद्युत्, सिँचाइ तथा खानेपानी सम्बन्धी सेवाको गुणस्तर र सेवा शुल्कको आधार निर्धारण र नियमन
- ऊर्जा, विद्युत्, सिँचाइ सेवा बिस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता र लगानी प्रवर्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- राष्ट्रिय जलस्रोत नीति र संघीय योजना बमोजिम प्रदेश सीमा नदीका जलउपयोग सम्बन्धी आयोजनाको पहिचान, निर्माण, सञ्चालन, सम्भार र व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग तथा नदी संरक्षण सम्बन्धी योजना तथा गुरु योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग हुने आयोजनाहरूको अध्ययन, सर्वेक्षण, तयारी, कार्यान्वयन, अनुगमन र सञ्चालनमा समन्वय
- मौसम र जलमापन सञ्चार सञ्जाल व्यवस्थापन
- जलगुण तथा वायुगुण सम्बन्धी प्रयोगशाला व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको शुल्क निर्धारण, योजना, आयोजना कार्यान्वयन तथा सञ्चालन, सँभार र नियमन
- खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

➢ सर्वसाधारणलाई स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा पिछडिएको वर्गको पहुँच सुनिश्चितता

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तावेजहरू:

४.१ कार्यविधि

➢ वैकल्पिक ऊर्जा प्रणाली अनुदान परिचालन तथा कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रः

क्र.सं.	प्रमुख नीति आ.व. २०७५/७६	कार्यक्रम	उपलब्धि
१	प्रदेश भित्रका अति सुख्खा क्षेत्रका वस्तीमा तत्काल खानेपानीको व्यवस्था गर्न विशेष कार्यक्रम लागु गरिने छ। जनतालाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने नीति लिइने छ । "एक घर एक धारा" कार्यक्रम पाँच वर्षभित्र सम्पन्न गर्न यसै वर्षबाट कार्यान्वयन प्रक्रिया सुरु गरिने छ।	एक घर एक धारा कार्यक्रम	एक घर एक धारा कार्यक्रम अन्तर्गत २१ वटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण भएको ।
		सुख्खाक्षेत्र खानेपानी आयोजना	२५ वटा खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण भएको ।
		खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार आयोजना	खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड बमोजिम खानेपानी पु-याउन १४ ओटा खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजनाहरू निर्माण भइरहेको
२	स्वच्छ वातावरण अभियान अन्तर्गत स्वच्छ वातावरण, सफा प्रदेश निर्माण, जलवायु परिवर्तन प्रभाव न्यूनीकरण, जलाधार पुनरुत्थान, सार्वजनिक क्षेत्र सरसफाइ, हरियाली सहर तथा सडक, प्रदूषण नियन्त्रण र नदीहरूको बहाव सन्तुलन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	ढल व्यवस्थापन कार्यक्रम	प्रमुख बजार, नगर क्षेत्र तथा सदरमुकामहरूमा स्यानिटरी ढल व्यवस्थापन गर्ने कार्यको लागि ६ ओटा आयोजनाहरू निर्माण चरणमा गएको।
	आ.व. २०७६/७७		
१.	आधारभूतस्तरको खानेपानी सेवालाई आगामी आर्थीक वर्षमा ९२ प्रतिशत र चार वर्षभित्र सत प्रतिशत जनसङ्ख्याको पहुँचमा पु-याइने छ । निर्माणाधीन खानेपानी आयोजनाहरू सम्पन्न गरी तराईका जिल्लामा आर्सेनिक मुक्त सुरक्षित	१५२ ओटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गर्ने प्रदेश सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको	१५२ खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण चरणमा गएको ।
		सङ्घीय सरकारबाट	

क्र.सं.	प्रमुख नीति आ.व. २०७५/७६	कार्यक्रम	उपलब्धि
	खानेपानी उपलब्ध गराइने छ ।	हस्तान्तरण भई २२ ओटा ढल निर्माण कार्यक्रम क्रमागत रूपमा रहेको	
		४३२ ओटा खानेपानी आयोजना	१०० ओटा आयोजनाहरू ठेक्का मार्फत र बाँकी आयोजनाहरू समिति मार्फत कार्यान्वयन गरिएको ।
		७ ओटा खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजनाहरू	४ ओटा आयोजनाहरू ठेक्का मार्फत र बाँकी आयोजनाहरू समिति मार्फत कार्यान्वयन गरिएको ।

आ.व. २०७७/७८ का कार्यहरूः

क्र.सं.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
१.	खानेपानी सेवाको प्रभावकारीता अभिब्रिधि गर्न प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण र भूमिगत जलको व्यवस्थापन गर्ने निति यङ्गिकार गरिने छ । प्रति एक घरधुरीमा खानेपानीको पहुच पुऱ्याउन "एक घर एक धारा' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै सुखाग्रस्त क्षेत्रमा स्वच्छ खानेपानी सङ्कलन, भण्डारण र वितरण गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	२९४ ओटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गर्न प्रदेश सरकार तथा ६३१ ओटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गर्न सङ्घीय सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको	एक घर एक धारा कार्यक्रम बाट यस प्रदेशमा करिब १०६ ओटा खानेपानी योजना सम्पन्न भै १९१०४ घरधुरीका ९६०३५ जनसङ्ख्या थप लाभान्वित भै यस प्रदेशको ९४ % जनता आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको ।
२.	महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका र नगरपालिकाहरू तथा खानेपानी बोर्डसँगको सहकार्य र सहलगानीमा खानेपानी योजना सञ्चालनका लागि सहयोग गर्ने नीति लिइने छ।	प्रदेश सरकार तथा हेटौंडा र भरतपुर खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डको सहलगानीमा कार्यक्रम भैरहेको छ ।	ठेक्कापट्टा भई निर्माण कार्य भइरहेको।
३.	आधारभूत खानेपानी सेवा पहुँच भएको क्षेत्रमा खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड बमोजिम सेवा पुऱ्याउन "खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना" कार्यान्वयन गरिने छ।	विभिन्न २५ ओटा गुणस्तर सुधार आयोजनामा सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको	२५ ओटा आयोजनाहरू ठेक्कापट्टा भई निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको।

आ.व. २०७८/७९ सम्मको कार्यहरूः

क्र.सं.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
१.	प्रत्येक घरधुरीमा आधारभूत खानेपानीको पहँचु पुऱ्याउन 'एक घर, एक धारा' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै आधारभूत खानेपानी सेवा विस्तार राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड बमोजिम सेवा पुऱ्याउन खानेपानी गुणस्तर सधुार आयोजना कार्यान्वयन को साथै निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेका तत्काल प्रतिफल प्राप्त हुने आयोजना/कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ यस आ.व.मा सम्पन्न गरिने छ ।	३९७ ओटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गर्न प्रदेश सरकार तथा ४७२ ओटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गर्न सङ्घीय सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको	७९ वटा खानेपानी आयोजनाहरू सम्पन्न भई ११७५८ वटा निजी धारा जडान मार्फत ८८२७३ जनसंख्या लाभान्वित भएको
२.	खानेपानीका स्रोत संरक्षण, भूमिगत जल व्यवस्थापन तथा पनुभरण कार्यक्रम अगाडि बढाउनका साथै अति सुखा ग्रस्तक्षेत्रमा स्वच्छ खानपानी सङ्कलन, भण्डारण र वितरण गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । ऐतिहासिक ढुङ्गे धारा र परम्परागत खानपानीका स्रोतहरूलाई सम्पदाकै रूपमा संरक्षण गर्ने नीति लिइने छ।	उक्त कार्यको लागि प्रदेश सरकारबाट बजेटको व्यवस्था भएको	३ ओटा ढुङ्गेधारा सुधार, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने कार्य भएको ।
३.	स्थानीय तह तथा खानेपानी बोर्ड लगायतका निकायहरूसँगको सहकार्य र सहलगानीमा खानेपानी योजना निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।	मकवानपुरको हेटौंडामा तथा चितवनको भरतपुर महा नगरपालिकामा सहलगानी अन्तर्गत प्रदेश सरकारबाट कार्यक्रम रहेको	हेटौंडाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको तथा भरतपुरको कार्य सुरु भएको
४.	कोभिड १९ तथा स्वास्थ्य जोखिमबाट सुरक्षित हुन खानेपानी तथा पूर्ण सरसफाइका गतिविधिहरूलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्नका साथै प्रमुख राजमार्गहरूमा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सार्वजनिक शौचालयहरूको निर्माण र व्यवस्थापन गरिने छ ।	सरसफाइको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि पाँच ओटा डिभिजन कार्यालयहरूमा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।	राजमार्गको विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य भइरहेको ।

ऊर्जा, सिँचाइ तथा नदी नियन्त्रण क्षेत्र

क्र.सं.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
आ.व. २०७५/७६ का कार्यहरू			
१	अत्याधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी सतह, भूमिगत, जलाशययुक्त स्रोतलाई लिफ्ट र सौर्य ऊर्जामा आधारित सिँचाइ प्रणालीबाट प्रदेश भित्रको सबै खेतीयोग्य जमिनमा आगामी पाँच वर्षभित्र सिँचाइ सुविधा सुनिश्चित गरिने छ । साथै जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी व्यवस्थापन, तटबन्ध निर्माण, बाढी पूर्व सूचना प्रणालीसम्बन्धी संस्थागत विकास र सामुदयिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	मझौला सिँचाइ आयोजना नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ आयोजना समुदाय व्यवस्थित सिञ्चित कृषि क्षेत्र कार्यक्रम सिँचाइ संस्थागत विकास कार्यक्रम मर्मतसम्भार आयोजनाहरू समबृद्ध तराई मधेस सिँचाइ विशेष कार्यक्रम	<u>**प्रादेशिक कार्यक्रम**</u> • ७९ ओटा सिँचाइ योजनाको ठेक्का सम्झौता भैइ निर्माणमा गएको र यसबाट आंशिक रूपमा ३५० हेक्टर थप जमिनमा सिँचाइ सुविधा पुगेको • १०६ ओटा स्थानमा नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण गरी १४ कि.मि. तटबन्ध, बाँध, स्पर, Embankment लगायतका संरचना निर्माण भई कटान नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण तथा बस्ती संरक्षण भएको • चितवनको राप्ती नगरपालिकास्थित परेवाकोटमा विद्युतीकरण कार्यको ठेक्का प्रक्रिया अगाडि बढेको • ५२ ओटा सिँचाइ योजनाहरूको र एउटा नदी नियन्त्रण कार्यको DPR तयार भई आ.व.२०७६/७७ मा निर्माणमा बजेट विनियोजन भएको • थप ९१ ओटा नयाँ सिँचाइ योजनाहरूको पहिचान सर्भे सम्पन्न भई आ.व. २०७६/७७ मा DPR लाई बजेट विनियोजन भएको • प्रदेशको ८ ओटा जिल्लाहरूको (दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली, मकवानपुर, नुवाकोट, धादिङ, चितवन, रसुवा) सिँचाइको प्रोफाइल तयार भएको • प्रदेशको १३ ओटै जिल्लाको वैकल्पिक ऊर्जाको अद्यावधिक प्रोफाइल तयार भएको । <u>**सङ्घीय ससर्त अनुदानका कार्यक्रम**</u> • ५१७ ओटा सिँचाइ योजनारहेकोमा ९० ओटा योजना सम्पन्न भई थप १२५० हेक्टर जमिनमा सिँचाइ सुविधा पुगेको • ८२ ओटा स्थानमा नदी नियन्त्रण,पहिरो नियन्त्रण गरी १२ कि.मि तटबन्ध,बाँध,स्पर,Embankment लगायतका संरचना निर्माण भएको • सञ्चालित योजनाहरूमध्ये ९० ओटा योजनाहरू सम्पन्न भई

क्र.सं.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
			१६०० हेक्टर सिञ्चित क्षेत्रफल थप/ पुर्नस्थापित भएको

आ.व. २०७६/७७ का कार्यहरू

क्र.सं.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
१	आगामी चार वर्षभित्र सतह भूमिगत जलाशययुक्त नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ प्रणाली जस्ता	मझौला सिँचाइ आयोजना नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ	**<u>प्रादेशिक कार्यक्रम</u>** • ९८ ओटा सिँचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका योजनाहरूको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरी खरिद प्रकृया अगाडी बढाइएको । • १२ ओटा योजना पहिचान तथा छनोट गरी सम्भाव्यता अध्ययन भएको

	प्रविधिको उपयोग गरी प्रदेशभित्रका सबै खेतीयोग्य जमिनमा दिगो भरपर्दो तथा वर्षभरि सिँचाइ सुविधा सुनिश्चित गर्ने । जलउत्पन्न प्रकोपको जोखिमबाट प्रभावित हुने सम्भावित स्थानहरूको पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्न नीतिगत र संस्थागत व्यवस्था गर्ने र तटबन्ध निर्माण र बाढी पर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्दै सामूदायिक सचेतनाका कार्यक्रम सञ्चालन गरी गुरुयोजना मार्फत कार्यान्वयन	आयोजना समुदाय व्यवस्थित सिञ्चित कृषि क्षेत्र कार्यक्रम सिँचाइसंस्थागत विकास कार्यक्रम मर्मतसम्भार आयोजनाहरू संवृद्ध तराई मधेस सिँचाइ विशेष कार्यक्रम	<u>**सङ्घीय सशर्त अनुदानका कार्यक्रम**</u> **मझौला सिँचाइ आयोजना** • १२८ ओटा योजनाहरूको ल.ई./DPR तयार गरी स्वीकृत भएको **नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ आयोजना** • ९४ ओटा योजनाहरूको ल.ई./ DPR तयार गरी स्वीकृत भएको **समुदाय व्यवस्थित सिञ्चित कृषि क्षेत्र आयोजना** • २५ ओटा योजनाहरूको ल.ई./ DPR तयार गरी स्वीकृत भएको सञ्चालित योजनाहरू मध्ये ४० ओटा योजनाहरू सम्पन्न भई ५२५० हे. सिञ्चित क्षेत्रफल थप/ पूर्ण स्थापित भएको **नदी नियन्त्रण** • ५० ओटा योजनाहरूको ल.ई. तयार भई निर्माण कार्य अघि बढेको **जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि परियोजना** • ४ ओटा योजनाहरूको ल.ई. तयार/ निर्माण कार्य अघि बढेको **टार बस्ती संरक्षण कार्य** • ३ योजनाहरूको ल.ई. तयार / निर्माण कार्य अघि बढेको **भूमिगत स्यालो तथा डिप ट्युबवेल सिँचाइ आयोजना** • १२ ओटा योजनाहरूको ल.ई.तयार / निर्माण कार्य अघि बढेको

आ.व. २०७७/७८ का कार्यहरू

क्र.स.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
१	सिँचाइको दीर्घकालीन प्रादेशिक तथा स्थानीय तहगत गुरुयोजना निर्माण गरिने	गुरुयोजना तयार गर्ने	काभ्रे र मकवानपुर जिल्लाको सिँचाइ गुरुयोजना तयार भएको । बाँकी ११ ओटा जिल्लाको सिँचाइ गुरुयोजनाको मस्यौदा तयार भएको ।
२	मझौला सतह सिँचाइ र स्यालो	मझौला सिँचाइ	१८० ओटा सिँचाइ योजनाको पहिचान

क्र.स.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
	तथा डिप ट्युबवेल सिँचाइ योजना निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ। नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ आयोजनाहरूको विकास गरिने ।	आयोजना/भूमिगत स्यालो तथा डिप ट्युबवेल सि.आ./नयाँ प्रविधिमा आधारित सि.आ./समुदाय व्यवस्थित सिञ्चित कृषि क्षेत्र कार्यक्रम/संमृद्ध तराई मधेस सिँचाइ विशेष कार्यक्रम	सर्भे र १०५ ओटा सिँचाइ योजनाको विस्तृत सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न भएको। सतह सिँचाइ तर्फ ३५५, भूमिगत सिँचाइ तर्फ ४४ र नयाँ प्रविधिका ६६ योजना कार्यान्वयन अघि बढाइएको । सिँचाइतर्फ २०३३ हे. नयाँ योजनाबाट सिँचाइ सुविधा थप हुन गएको ।
३	भूमिगत सिँचाइ आयोजनाहरूमा आवश्यकताअनुसार सोलार प्रणाली जडान कार्य अघि बढाइने ।	सौर्य ऊर्जा प्रविधि जडान	भूमिगत चितवन कार्यालयले माडी न.पा. मा ट्युबवेलमा सोलार प्रणाली जडान गरेको ।
४	आगामी आर्थिक वर्षभित्र नारायणी खगेरी सिँचाइ आयोजनाको आधुनिकीकरण गर्ने ।	नारायणी लिफ्ट सिँचाइ आयोजनाको आधुनिकीकरण	नारायणी लिफ्ट प्रणाली आधुनिकीकरणको निम्ति अन्तर्राष्ट्रियस्तरको ठेक्का सम्झौता भई कार्य अघि बढेको
५	प्रकोप जोखिम नक्साङ्कन तयार गर्नुका साथै प्रदेश भित्रका मुख्य नदीहरूमा तटबन्धसम्बन्धी गुरुयोजना तयार गरिने छ ।	नदी नियन्त्रण गुरुयोजना तयार पार्ने	रोशी नदीको गुरुयोजना तयार भएको । रिउ, सिँगटी, बकैया, तादी, खिम्ती, लिखु, इन्द्रावती नदीको गुरुयोजनाको तयार भएको ।
६	जोखिमयुक्त बस्ती, खेती योग्य जग्गा र भौतिक संरचना संरक्षण बचावट गर्ने ।	नदी नियन्त्रण/व्यवस्थापन कार्य	खेत/बस्ती संरक्षणको निम्ति स्वीकृत १४३ ओटा सालबसाली योजना सम्पन्न भइ करिब २६ किलोमिटर तटबन्धन निर्माण भएको । ९४ ओटा स्पर/चेकड्याम निर्माण भएको ।
७	ऊर्जाको बृहत् प्रयोगमा जोड दिदै विद्युतीय वा वैकल्पिक ऊर्जाबाट उज्यालो पुऱ्याउने ।	ग्रामीण विद्युतीकरण/वैकल्पिक ऊर्जासम्बन्धी कार्यक्रम	वैकल्पिक ऊर्जा अनुदान परिचालन कार्यविधि २०७७ बमोजिम काभ्रे, नुवाकोट र मकवानपुर जिल्लामा सौर्य ऊर्जा प्रविधि जडानसम्बन्धी कार्य भएको । रामेछापको मन्थली र नुवाकोटको दुप्चेश्वरसहित सिन्धुली र सिन्धुपाल्चोकमा समेत ग्रामीण विद्युतीकरणसम्बन्धी कार्य भएको ।

आ.व. २०७८/७९ को कार्यहरूः

क्र.स.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
1	सम्वत २०८५ सम्ममा प्रदेशभित्र रहेका कृषियोग्य भूमिमा बाह्रै महिना सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने लक्ष्यसहित तयार भएको दीर्घकालीन प्रादेशिक गुरुयोजना अनुरूप प्राथमिकता सूचीमा समावेश सिँचाइ योजनाहको सर्वेक्षण तथा कार्यान्वयन गर्नुका साथै अन्तिम चरणमा रहेका आयोजनाहरू सम्पन्न हुने गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।	सतह सिँचाइ योजनाहरूको कार्यान्वयन कार्य	१३ वटै सिँचाइ डिभिजन कार्यालयहरू मार्फत सतह सिँचाई सम्बन्धी विभिन्न आयोजनाहरू कार्यान्वयन भई ६,४६३ हेक्टरमा सिँचाइ प्रणाली सुदृढीकरण भएको
2	'नदी व्यवस्थापनसहित जमिन उकास' कार्यक्रमअन्तर्गत गुरुयोजनामा समावेश भएका नदीहरूमा तटबन्धन निर्माण लगायत अन्य बायो ईन्जिनियरिङ प्रविधि प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइने छ ।	तटबन्धन सम्बन्धी योजना निर्माण कार्य	७ ओटा नदीहरूको नदी नियन्त्रण गुरुयोजना तयार भएको र सोही अनुसार प्राथमिकताको आधारमा तटबन्ध सम्बन्धी निर्माण कार्य अगाडि बढेको ।
3	प्रदेशमा उपलब्ध जलस्रोतको बहुआयामिक उपयोग गरी अधिकतम प्रतिफल लिन तथा प्रभावकारी नियमनको लागि 'जल उपयोग, नदी व्यवस्थापन तथा सिँचाइ ऐन तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । साथै 'प्रदेशको पानी, देशकै नागरिकको लगानी हुने गरी निजी क्षेत्र, सहकारी तथा सरकारको समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	जल उपयोग, नदी व्यवस्थापन तथा सिँचाइ ऐन तर्जुमा गर्ने ।	ऐन तर्जुमा सम्बन्धमा मन्त्रालयले सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त गरी मस्यौदा तयारी कार्य अगाडि बढाइएको ।
4	'सिँचाइ गरौं, उत्पादन बढाऔं' को मर्मअनुरूप परम्परागत राजकुलो, मुहान, ताल तलैया र पोखरी संरक्षण तथा पुनर्स्थापना गरी प्रभावकारी सिँचाइ सेवा उपलब्ध गराइने छ ।	१३ ओटा राजकुलो तथा ९ ओटा पोखरी संरक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्य	राजकुलो निर्माण, मर्मत तथा पोखरी, तालतलैया संरक्षणको कार्य भइरहेको

क्र.स.	प्रमुख नीति	कार्यक्रम	उपलब्धि
5	"किसानका गरा, सधैं हराभरा" हुने गरी सुख्खाटार लिफ्ट सिँचाइ क्षेत्र विशेष कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ । निर्माणाधीन तथा सम्पन्न भइसकेका सम्भाव्य भूमिगत स्यालो तथा डिप ट्यूबवेल सिँचाइ आयोजनाहरूमा सोलार प्रणाली जडान कार्य अगाडि बढाइने छ ।	२५ ओटा लिफ्ट सिँचाइ योजनाको कार्यान्वयन गर्ने, २ ओटा योजनाहरूमा सोलार प्रणाली जडान गर्न	लिफ्ट सिँचाइ योजना निर्माण भएको
6	निर्माण सम्पन्न सिँचाइ आयोजनाहरूको सालवसाली मर्मत सम्भारको निम्ति उपभोक्तालाई जिम्मेवार बनाउने नीति लिइने छ । जटिल प्रकृतिका सिँचाइ योजना मर्मत सम्भारका लागि 'सिँचाइ योजना मर्मत सम्भार कार्यक्रम लागु गरिने छ। नारायणी खंगेरी सिँचाइ आयोजनाको पम्प हाउस ए को पूर्ण रूपमा आधुनिकीकरण कार्य आगामी आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न गरिने छ । (बुँदा नं १४२)	१४८ ओटा जीर्ण रूपमा रहेका सिँचाइ योजना मर्मत सम्भार गर्ने, ४,७०० हेक्टर भूभाग सिञ्चित गर्ने नारायणी लिफ्ट सिँचाइ प्रणालीको पम्प हाउस ए. को पूर्ण रूपमा आधुनिकीकरण गर्ने, ३९०० हे. भूभाग सिञ्चित गर्ने खगेरी सिँचाइ योजना मर्मतको कार्य ।	मर्मत सम्भारका योजनाहरू द्रुत गतिमा अघि बढेको । नारायणी लिफ्ट तथा खगेरी सिँचाइ प्रणालीको सुधार तथा आधुनिकीकरण कार्य भइरहेको ।
७	'बागमती प्रदेश पूर्ण उज्यालो कार्यक्रममार्फत विद्युतको पहुँच नपुगेको क्षेत्रमा ग्रामीण विद्युतीकरण तथा दुर्गम बस्तीमा सोलार मिनी ग्रिड वा अन्य वैकल्पिक ऊर्जाबाट उज्यालो पुऱ्याउने नीति लिइने छ । नवीकरणीय तथा वैकल्पिक ऊर्जा उत्पादनमा विस्तार गरिने छ।	५ ओटा ग्रामीण विद्युतीकरण तथा ७ सौर्य ऊर्जा जडानसम्बन्धी कार्य गर्ने।	ग्रामीण विद्युतीकरण तथा सौर्य ऊर्जा जडानसम्बन्धी कार्य अघि बढेको ।

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

सिँचाइः

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको आवधिक योजनाअनुसार	मन्त्रालयले तयार पारेको गुरुयोजना अनुसार	सूचनाको स्रोत	कैफियत

				लक्ष्य	उपलब्धि	उपलब्धि		
प्रभाव	सिँचाइयोग्य कृषि भूमिमध्ये वर्षैभरि सिँचाइ सुविधा पुगेको भूमि	प्रतिशत	२८.४	४०.१६	६४	२३.४	वार्षिक प्रतिवेदन	मन्त्रालयले तयार पारेको गुरुयोजनाअनुसार आवधिक योजना भन्दा फरक खेती योग्य जमिनः ५३११३० हे. सिँचाइ गर्न सकिनेः २७७६९३ हे.
असर	सिँचाइ योग्य कृषि भूमिमा कुल सिञ्चित क्षेत्रफल	प्रतिशत	५८.८	६४	७७	४७.३	वार्षिक प्रतिवेदन	
	कृषक व्यवस्थित सिँचाइ प्रणाली सुदृढीकरण	हेक्टर	-	४०००	६४६३	-	मर्मतबाट सुदृढीकरण	
	वर्षभरी सिँचाइ हुने खेतीयोग्य जमिन	प्रतिशत	२८.४	४०.१६	६४	२३.४	वार्षिक प्रतिवेदन	
प्रतिफल	सम्पन्न सिँचाइ योजना	सङ्ख्या	-	३०२	१०४१	-	वार्षिक प्रतिवेदन	(सङ्घीय ससर्त समेत)
	भूमिगत सिँचाइ (स्यालो तथा डिप ट्युवेल)	सङ्ख्या	-	८०	८३	-	वार्षिक प्रतिवेदन	
	सिँचाइ व्यवस्थापन (सरकार व्यवस्थित)	हेक्टर	८६००	८६००	८६००	-	नारायणी लिफ्ट खगेरी सिँचाइ व्यवस्थापन योजना	

तटबन्ध

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
प्रभाव	जलउत्पन्न प्रकोपबाट प्रभावित परिवार	सङ्ख्या	-	-	-		
असर	निर्मित तटबन्ध (पहिरो रोकथाम समेत)	कि.मि	-	५१	९४	वार्षिक प्रतिवेदन	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	नदी नियन्त्रण गुरुयोजना निर्माण	सङ्ख्या	-	-	१६	वार्षिक प्रतिवेदन	(नदीको सङ्ख्या)

खानेपानी तथा सरसफाइ

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको (%)		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
प्रभाव	आधारभूत खानेपानी पुगेको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	९४.१	९७.६४	९५.३१	खानेपानी डिभिजनबाट प्राप्त	
	उच्च मध्यम स्तरको खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	प्रतिशत	-	५५	३०	सङ्घीय खानेपानी मन्त्रालय	
	सुधारिएको सरसफाइ सुविधा प्राप्त गर्ने परिवार	प्रतिशत	६४	७९.६	८०	खानेपानी डिभिजनबाट प्राप्त	
असर	सुधारिएको सरसफाइ सुविधा पुगेको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	६४	७९.६	८०	खानेपानी डिभिजनबाट प्राप्त	
	धारा पाइपबाट खानेपानी पुगेको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	६७.२	८६.३	९५.३१		
	खुला दिशामुक्त स्थानीय तह	प्रतिशत	-	१००	१००	वार्षिक प्रतिवेदन	
	शौचालय सुविधा उपलब्ध भएको परिवार	प्रतिशत	-	१००	१००	. राष्ट्रिय जनगणना	
प्रतिफल	पूर्ण सरसफाइ सुविधा पुगेका स्थानीय तहका वडा	प्रतिशत	-	१००	-	वार्षिक प्रतिवेदन	पूर्ण सरसफाइ निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया भएकोले % मा उल्लेख गर्न

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको (%)		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
							नसकिने
	नयाँ खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	-	५५	६२१	मन्त्रालय	
	सार्वजनिक शौचालय निर्माण	सङ्ख्या	२०	८०	२२	खानेपानी डिभिजनबाट प्राप्त	१३ ओटा निर्माणाधीन अवस्थामा
	ढल निर्माण	कि.मि.	-	८	१४.४१	कार्यालय अभिलेख	
	ढल प्रशोधन प्रणाली	सङ्ख्या	१	१५	६	कार्यालय अभिलेख	९ ओटा निर्माणाधीन अवस्थामा

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

खानेपानी, ऊर्जा तथा सिँचाइ मन्त्रालयको आ.व ०७८/७९को प्रगति विवरण:

आ.व	विनियोजित बजेट (रु हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			पुँजीगत खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कूल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कूल जम्मा	
०७८/७९	३१३१००	७१८८३००	७५०१४००	२७४५००	५३४३८००	५६१८३००	७४.३

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. १ मकवानपुर							
१	केरुङ्गा खानेपानी योजना सुधार विस्तार जगतपुर भरतपुर २३, चितवन	चितवन	२२५७२१	१३३४	०.५९	०.७५	क्रमागत
२	खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डसँगको सह लगानीमा विभिन्न खानेपानी आयोजना		३२४५२३	१००७०५	३१.०३	३३	क्रमागत
३	भण्डारा शिखर पानी खानेपानी योजना डिपिआर निर्माण रासी ५, चितवन	चितवन	८१००६	१२५००	१५.४३	१६	क्रमागत
४	वीरेन्द्रनगर खानेपानी बडहरा स्किम २, रासी ८ र ९ चितवन	चितवन	८२७२२	११२८८	१३.६५	१४	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
५	बागमती ९ लिति खा.पा. तथा बागमती ७ र ८ बृहत् खा.पा. योजना, मकवानपुर	मकवानपुर	६५२०८	६७५३	१०.३६	११.५	क्रमागत
६	वैधिकनगर चिसापानी खानेपानी आयोजना भरतपुर-४,चितवन	चितवन	२५७८९६	४९९९	१.९४	२	क्रमागत
७	खर्कटार शिवद्वार खानेपानी आयोजना, माडी न पा ८, चितवन	चितवन	९६८०३	२१०११	२१.७	२२	क्रमागत
८	चौकी डाँडा खानेपानी आयोजना, चितवन	चितवन	६०६७५	३६८८३	६०.७९	६१	क्रमागत
९	लेखपानी दुपारे भैरवडाँडा खानेपानी योजना, मकवानपुर, हेटौँडा उमनपा १, १९, मकवानपुर	मकवानपुर	६३७५४	१५३५६	२४.०९	२५	क्रमागत
१०	राईडाँडा खानेपानी आयोजना माडी-९, अयोध्यापुरी, चितवन	चितवन	१३०५०७	३९२८	३.०१	३.५	क्रमागत
११	भरतपुर खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डसँगको सहलगानी खानेपानी आयोजना		२३८००९	४६७८	१.९७	२.२	क्रमागत
१२	सडकक्षेत्र पिउनेपानी आयोजना, हेटौँडा ११, नवलपुर	मकवानपुर	६९५६७	२११५७	३०.४१	३१.५	क्रमागत
१३	नेवारपानी खा.पा. यो., हे.उ.न.पा. १९, मकवानपुर	मकवानपुर	८५२०४	५९८२	७.०२	७.५	क्रमागत
१४	लेवाटार खानेपानी आयोजना, इच्छाकामना गा.पा. ४, चितवन	चितवन	५१९३०	११५४	२.२२	२.७	क्रमागत
१५	कृष्णपुर डिपबोरिङ खानेपानी आयोजना भरतपुर-७, चितवन	चितवन	२४१४७१	३८११	१.५८	१.८	क्रमागत
१६	देवनगर खानेपानी योजना, भरतपुर म.न.पा., चितवन	चितवन	२५९२७२	७७१३९	२९.७५	३१.२	क्रमागत
१७	छरछरे खानेपानी आयोजना राधापुर माडी-५ चितवन	चितवन	१२७३४४	१६०४	१.२६	१.५	क्रमागत
१८	कोलगैरी खानेपानी योजना, राक्सिराङ-१, मकवानपुर	मकवानपुर	९३०१७	३६९७	३.९७	४.१	क्रमागत
१९	श्यामराङ चिलिसि खानेपानी आयोजना, राप्ती-१३, चितवन	चितवन	८८८८६	३८१२६	४२.८९	४३.२	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
२०	राक्सिराङ खानेपानी आयोजना, मकवानपुर (विशेष अनुदान अन्तरगतको)		३७५५६९	१५२२५९	४०.५४	४२.१	क्रमागत
२१	भिमफेदी ७ उपल्लो सुपिङ बृहत् खा.पा.आ.	मकवानपुर	५४४८८	४५८७	८.४	९.१	क्रमागत
२२	हाँडीखोला २ खा.पा.आ.		११०५७१	२५९०५	२३.४	२४.५	क्रमागत
२३	चुरियामाई बृहत् खा.पा.आ.		६६७९१	५६९५८	८५.३	८६.१	क्रमागत
२४	कालिकाटार ३ खा.पा.आ.		९३९८९	२५१०३	२६.७	२७.१	क्रमागत
२५	बाँसको पुरानो ढुङ्गेधारा		६७५२५	४८६८६	७२.१	७३.५	क्रमागत
२६	माथिल्लो त्रिशुली खा.पा.आ.		५७८३२	९३७५	१६.२	१७.१	क्रमागत
२७	सुकुभङ्याङ सानुपोखरी खा.पा.आ. नामटार ८		५४६२४	१४७९५	२७.१	२८	क्रमागत
२८	जिम्माडाँडा तल्लोताल (सहिदस्मारक) खा.पा.आ.सु.वि.		८२२६७	६१७००	७५	७६	क्रमागत
२९	हटिया ३ अँगारेश्वर खा.पा.आ.		१२४७३९	३०२७९	२४.३	२५	क्रमागत
३०	नेवारपानी खा.पा.आ.		१६५५८०	६२२६४	३७.६	३८	क्रमागत
३१	डिप बोरिङ खानेपानी योजना, हेटौंडा १४	मकवानपुर	६८८९०	४९७४	७.२	७.५	क्रमागत
३२	चुरेमाई राटामाटे खा.पा.आ., हेटौंडा १७	मकवानपुर	१२५३६१	१८८१	१.५	१.७	क्रमागत
३३	कुमरोज खा.पा.आ.		९०६८५	५३१०	५.९	६.१	क्रमागत
३४	विरेन्द्रनगर खा.पा.आ.		१९८५४८	६०८४९	३०.६	३१	क्रमागत
३५	कठार खा.पा.आ.		१२२९३९	८३२१४	६७.७	६८	क्रमागत
३६	मङ्गलपुर खा.पा.आ.		७००८३	३२५८	४.६	५	क्रमागत
३७	भरतपुर १५,१६ डिप बोरिङ	चितवन	५६७२०	१०९३९	१९.३	२०	क्रमागत
३८	महादेओटार खा.पा.आ., राप्ती १		५२९१८	४३०६	८.१	९	क्रमागत
३९	चारगाउँ खा.पा.आ.		१२७२९४	१०६७१७	८३.८	८४	क्रमागत
४०	सुन्दर खा.पा.आ.		६६७३५	३९६५९	५९.४	६०.१	क्रमागत
४१	कुरिनटार खा.पा.आ.		१२५३६१	९८४०८	७८.५	७९	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४२	फूलबारी खा.पा.आ.		१७०५२	६४४७०	३७.७	३८	क्रमागत
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. २ धादिङ							
१	गल्छी गा.पा. ५ खानेपानी योजना	धादिङ	९०९७३	२२२८	२.४५	२.४५	क्रमागत
२	निलकण्ठ बृहत् खा.पा. योजना, निलकण्ठ न.पा. १ देखि १४, धादिङ	धादिङ	९५८३७	१५४२५	१६.१	२८.७१	क्रमागत
३	गङ्गा जमुना गा.पा. बृहत् खा.पा. योजना, गङ्गा जमुना गा.पा. धादिङ	धादिङ	६३९५५	५९२२६	९.२६	२३.७६	क्रमागत
४	रुबीभ्याली गा.पा. बृहत् खा.पा. योजना, धादिङ	धादिङ	७२०१०	५०२१	६.९७	१७.८८	क्रमागत
५	लाम्चेत कुम्चेत तायुङ ब्रङदान खानेपानी योजना, रुबीभ्याली ५ र ६, धादिङ	धादिङ	८५४००	७९३९.८	९.३	१७.४६	क्रमागत
६	सूर्यगढी लिफ्ट खानेपानी योजना		१६४८५८	२७०६९	१६.४२	२४.७२	क्रमागत
७	विदुर न पा १०,११ खानेपानी आयोजना	नुवाकोट	१९७१२	२४३६४	१२.३३	१२.३३	क्रमागत
८	वेत्रावती ढल आयोजना, नुवाकोट	नुवाकोट	१८६०१९	२२९७४	१२.३५	१७.५३	क्रमागत
९	उर्लेनी बाघखोर मुहान गरी तादी ५ ६ सूर्यगढी १, ५ बृहत् खा पा आयोजना, नुवाकोट	नुवाकोट	११०७९३		०	०	क्रमागत
१०	नेमाङ भञ्याङ डाँडा सरमथली खानेपानी आयोजना		८८०७५	१४१३२	१६.०५	२५.३२	क्रमागत
११	केबलपुर खा.पा.आ.		६४९३१	४१२०७	६३.४६	७४.५३	क्रमागत
१२	धादिङबेसी खा.पा.आ. सु. वि.	धादिङ	६७९४५	२०२६६	२९.८३	२९.८३	क्रमागत
१३	ककनी १,२,५,६ खा.पा.आ.	नुवाकोट	५६२५७	८५१३९	१५.१३	२०.४३	क्रमागत
१४	तुप्चे दोस्रो खा. पा. आ.		५२९०७	७२२३	१३.६५	२१.६५	क्रमागत
१५	थानसिङ फाँट खा.पा.आ.		६९६३८	१५९९७	२२.९७	३४.८३	क्रमागत
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ३ सिन्धुपाल्चोक							
१	बतासे भोटेफुल्पिङ खा. पा. यो		६६९००	४४१७५	६६	६६	क्रमागत
२	सितलपाटी लिफ्ट खानेपानी योजना		८७८४८	५०८६७	५८	५८	क्रमागत
३	सुनकोशी उखुबारी लिफ्ट खानेपानी योजना		६४१५७	६१०९	१०	१०	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४	बुकाम बृहत् खानेपानी योजना बाह्रविसे		८८५५०	१८४७	२	२	क्रमागत
५	चिसापानी डडुवा लिफ्ट खानेपानी योजना चौतारा साँगाचोक गढी		१३८९०२	९३१६	७	७	क्रमागत
६	रानीटार कटुन्जे खानेपानी योजना चौतारा साँगाचोक गढी न पा		७०९२०	२४२८	४	४	क्रमागत
७	भोटेचौर बृहत् खानेपानी योजना मेलम्ची न पा-१		१४४४९५	३५०९	३	३	क्रमागत
८	ककनी खानेपानी योजना, हेलम्बु गा प -३		५७१२९	१७२७९	३१	३१	क्रमागत
९	टाँडी डासे खानेपानी योजना लिसङ्खुपाखर- १, पाटाडी, सिन्धुपाल्चोक		१०९८७९	२११५	२	२	क्रमागत
१०	भुम्लुखेत खहरेखोला लिफ्टिङ खानेपानी योजना		८३६३०	४४५८५	५४	५४	क्रमागत
११	नमोबुद्ध बृहत् खा. पा. यो.		२०९४८९	३५५७४	१७	१७	क्रमागत
१२	रोशीखोला तिनथली लिफ्ट खानेपानी योजना		९४८४६	५०२५१	५३	५३	क्रमागत
१३	कुन्तापौवा लिफ्ट खानेपानी योजना		८९९९८	४९७०३	५५	५५	क्रमागत
१४	भमरकोट खानेपानी योजना		८०६९२	३९३०७	५०	५०	क्रमागत
१५	कोलाती भुम्लु खानेपानी आयोजना		८६२९९	३८७४८	४५	४५	क्रमागत
१६	कुस्पा खानेपानी आयोजना		९१३४५	२४८४७	२७	२७	क्रमागत
१७	भुम्लु बृहत् खानेपानी योजना काभ्रे	काभ्रे	१४५९७४	०	०	०	क्रमागत
१८	ज्यामिरकोट चिसापानी लिफ्ट खानेपानी योजना पाँचखाल न पा, बडा न -२		७१७९४	२६००	४	४	क्रमागत
१९	इन्द्राबती कोलाचौर लिफ्ट खानेपानी योजना, भुम्लु- ९ र मण्डनदेउपुर- १२		२५२४९०	०	०	०	क्रमागत
२०	रयाले बृहत् खानेपानी योजना पनौती न पा १	काभ्रे	७५५११	१०६९	२	२	क्रमागत
२१	नाल्दुम नगरकोट लिफ्ट खानेपानी योजना मण्डनदेउपुर १ , २ काभ्रे	काभ्रे	२७३५६४	१५०००	६	६	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
२२	गोकुले बृहत् खानेपानी योजना मुलखोला		१५२४२७	३५४०३	२४	२४	क्रमागत
२३	मिल्चेथाप्ले माँहाकालखोर भन्जाङ्ग खानेपानी योजना		८९५११	२६१९	३	३	क्रमागत
२४	ठुल्ढुङ्गे ठुलिटार सितल वस्ती खानेपानी योजना धुलीखेल नपा वडा नं- ८, ९ र ११ काभ्रे	काभ्रे	११४९१५	३४०९	३	३	क्रमागत
२५	सिस्नेरी खानेपानी आयोजना कोलभन्ज्याङ, पनौती नपा- ११	काभ्रे	५६९६४	८४७७	१५	१५	क्रमागत
२६	कर्मडुङ्गे खानेपानी योजना, महाभारत- ३, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रे	८५२९३	३४३६	४	४	क्रमागत
२७	दाप्चा काशीखण्ड बृहत् खा.पा.आ.		६९६२०	५४६०	८	८	क्रमागत
२८	चौरीखोला पाथीभरा खा.पा.आ.		५९०४८	२४३५०	४१	४१	क्रमागत
२९	कानपुर खा.पा.आ.		११९०९४	१६१७४	१४	१४	क्रमागत
३०	सर्स्युंखर्क खा.पा.आ.		८०२७३	२८००	४	४	क्रमागत
३१	कमिरेचौर ४, ८ लिफ्ट खा.पा.आ.		५६८१९	८७११	१५	१५	क्रमागत
३२	चापेखोला लिप्फ्ट खा.पा.आ.		६०३२३	२८०	१	१	क्रमागत
३३	कालिकास्थान खा. पा. आ. (गैरीबिसौना, देउपुर गा. वि. स. वडा नं- ३)		६०३२३	१७५५०	२९	२९	क्रमागत
३४	छिर्के खा.पा.आ.		५२८०३	४८७०	९	९	क्रमागत
३५	सातघर दुबालथुने खा.पा.आ. उग्रचण्डी- ७		६४९९७	३८६	१	१	क्रमागत
३६	विर्तादिउराली खा.पा.आ.		७४५५९	२६४९	४	४	क्रमागत
३७	सेती शिकारी खा.पा.आ.		६००१०	४५००४	७५	७५	क्रमागत
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ४ रामेछाप							
१	लामिडाँडा खानेपानी योजना, दोलखा, लामिडाँडा गा.पा.३, ४, ८, दोलखा	दोलखा	१२००४३	१४३८७	११.९९	३१	क्रमागत
२	श्यामामाली खानेपानी योजना, दोलखा, जिरी	दोलखा	१४८४८३	२४१४३	१६.२६	३०.५	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
	न.पा., दोलखा						
३	भमारे खोला डाँडाखर्क खानेपानी योजना, मेलुङ- ५, दोलखा	दोलखा	५८०९३	२४३५	४.१९	७	क्रमागत
४	झोरखोला खा.पा.आ, शैलुङ, दोलखा	दोलखा	६११६३	५००	०.८२	१	क्रमागत
५	मोक्सीला माटी खापा योजना, भिमेश्वर- ५, दोलखा	दोलखा	६२३६३	४९६	०.७९	१	क्रमागत
६	ढिकुरी गडी खानेपान आयोजना, मन्थली- ७	रामेछाप	१७७०३०	४७०४	२.६६	४	क्रमागत
७	गागल भदौरे खानेपानी आयोजना, खाँडादेवी- ८		१४७११८	१८८११	१२.७९	२१	क्रमागत
८	दिमीखोला लिफ्ट खानेपानी आयोजना, दिमी		६२३३१	९३२१	१४.९५	२३.५	क्रमागत
९	नबुघाट तल्लो बेतीनी लिफ्ट खानेपानी आयोजना मन्थली- ६ रामेछाप	रामेछाप	११८८६५	३३२४१	२७.९७	३५.३५	क्रमागत
१०	भालुखोप ड्रिल खानेपानी आयोजना, रामेछाप	रामेछाप	५८६३६	१२३११	२१	३५.६	क्रमागत
११	कुडहर खानेपानी आयोजना मन्थली -१, रामेछाप	रामेछाप	६६५०५	१८२२५	२७.४	३७.१	क्रमागत
१२	सालिमे खोला खानेपानी आयोजना दोरम्बा- ६, रामेछाप	रामेछाप	५०२४६	२८१०	५.५९	९.७५	क्रमागत
१३	फुलासी तामाकोशी खानेपानी योजना, मन्थली न.पा., रामेछाप	रामेछाप	३३३९८९	११८४४२	३५.४६	४५.१	क्रमागत
१४	कात्तिके लिफ्ट भगेरी खानेपानी योजना, रामेछाप न.पा., रामेछाप	रामेछाप	१९७००३	११७५०६	५९.६५	७०.६	क्रमागत
१५	सुनापाती बृहत् खानेपानी योजना		४१६६२४	६	०	०	क्रमागत
१६	श्री प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र खा.पा.आ यो आकाशे खानेपानी		७६६०३	२६९१	३.५१	८.१	क्रमागत
१७	गोठपानी लिफ्ट खा.पा.आ. रामेछाप न.पा.-१ गोठगाँउ	रामेछाप	११५२६९	५००	०.४३	१	क्रमागत
१८	ठुलीभदौ लिफ्ट खा.पा.आ. मन्थली न.पा.-३	रामेछाप	१०६९५२	७६६४	७.१७	१४.२	क्रमागत
१९	सिंहपुरी तिन्चोके खा.पा.यो. गैराथोक मन्थली न.पा. -४ रामेछाप	रामेछाप	६००८०	५००	०.८३	१	क्रमागत

क.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
२०	देउकी डाँडा खानेपानी आयोजना		६८३१२	६७४३	९.८७	१३.२५	क्रमागत
२१	जनमैत्री खानेपानी आयोजना		६८२१९	२०५९२	३०.१९	४१.६	क्रमागत
२२	सिद्धेश्वर खानेपानी योजना, कमलामाई न.पा., सिन्धुली	सिन्धुली	२११३६६	९९११५	४६.८९	५५.३	क्रमागत
२३	मैनीगाउ तथा धनसरी खानेपानी योजना, सिन्धुली, दुधौली- ११, सिन्धुली	सिन्धुली	९२८५२	४५७९५	४९.३२	६१.१४	क्रमागत
२४	फिक्कल ४ खाङ्साङ्क लिफ्ट खानेपानी, सिन्धुली	सिन्धुली	८७२८५	५४७४	६.२७	८.५९	क्रमागत
२५	खैरसाल ठुलीदमार बृहत् खानेपानी आयोजना, मरिण गा.पा.- ४		५५३४४	४६६३	८.४३	१२.६	क्रमागत
२६	चिसापानी झोरा खा.पा. यो, क.न.पा.-५, सिन्धुली	सिन्धुली	७५०००	४९२	०.६६	१	क्रमागत
२७	एकीकृत जनता खा.पा.यो, क.न.पा.- १०, सिन्धुली	सिन्धुली	१३९४३९	५७६४	४.१३	६.३९	क्रमागत
२८	खलाँटे मानडाँडा खा.पा.आ., जिरी- ८ र ९	दोलखा	७०७३२	३९७३४	५६.१८	६५.६९	क्रमागत
२९	मिलिजुली खा.पा.आ.		५९६६२	३८२०	६.४	११.२९	क्रमागत
३०	सहरे १,९ खा. पा. आ		११६२२४	३५२	०.३	१	क्रमागत
३१	होक्सिला माटी खा.पा.आ. भी.न.पा. ८		२१०९७	४९९४	२३.६७	६५	क्रमागत
३२	ईन्छिन गाउँ लिफ्ट खा.पा.आ.		१७२१५०	६७६६१	३९.३	५५.६९	क्रमागत
३३	कामाखोला खा.पा.आ. वेथान १,५,६,७		१६५२०६	१९७८२	११.९७	१६.७८	क्रमागत
३४	खानिखोला लिफ्ट खा=पा=आ=		१६२१७५	७१२८	४.४	७१	क्रमागत
३५	गुन्सी भदौरे लिफ्ट खा.पा.आ.		१२५७२९	१८९०३	१५.०३	२१.२५	क्रमागत
३६	गेलु लिफट खा. पा. आ.		२३६६८४	७६५१४	३२.३३	४२.९	क्रमागत
३७	गोलेखोला लिफ्ट खा.पा.आ. ओखेनी		८०४८७	३०३४५	३७.७	४६.८	क्रमागत
३८	चौरखोला झोलुगे लिफ्ट खा.पा.आ.		१०९५५६	१६७००	१५.२४	२२.५७	क्रमागत
३९	छतिवने खा.पा.आ.		१७२३९०	८४७३९	४९.१६	६१.२६	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४०	डडुवा १ ,४ देउराली वजार खा.पा.आ.		९७५२०	८९३६	९.१६	१५.६	क्रमागत
४१	तामाकोसी नागिला लिफ्ट खा. पा. आ.		१७७७७८	३७९०१	२१.३२	३०.२१	क्रमागत
४२	दाहालगाउँ टेकनपुर खा.पा.आ.		१५६१९९	४२७८२	२७.३८	३७.६९	क्रमागत
४३	दोरम्वा खा.पा.आ. (वडा नं. ८ समेत)		५६१५२	२२१९३	३९.५२	५०.१	क्रमागत
४४	लखनपुर १,२,३, लिफ्ट		१८५४६२	१३०३०	७.०३	११.२५	क्रमागत
४५	लखनपुर ८,९ लिफ्ट खा.पा.आ.		१६८३७०	७५४४	४.४८	६.३	क्रमागत
४६	लाम्पाते खा.पा.आ.		६८३५५	१७३१४	२५.३३	३२.५	क्रमागत
४७	लिफ्ट खानेपानी आयोजना, साँघुटार-१, रामेछाप	रामेछाप	११२९७६	२०४	०.१८	१	क्रमागत
४८	विसौलीखोला लिफ्ट खा.पा.आ.		७६४९०	९५८९	१२.५४	१८.५	क्रमागत
४९	सालिमेखोला गुंरासे खा.पा.आ.		७७६२३	४१७४१	५३.७७	६१.५२	क्रमागत
५०	सिमन्ती टाहार खा.पा.आ.		११८२३६	२०९०४	१७.६८	२२.३९	क्रमागत
५१	सुनकोशी लिफ्ट खा.पा.आ.		११५६४६	४५४१	३.९३	७.१	क्रमागत
५२	चिसापानी खा.पा.आ.		७७८८३	२१२७४	२७.३१	३६.५७	क्रमागत
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ५ खानेपानी							
१	सोल्टी दोबाटो लामा थुम्की खानेपानी योजना		८७५४१	४२९४५	८८.०१	९०	क्रमागत
२	नखेल खानेपानी योजना सूर्यविनायक न.पा. भक्तपुर	भक्तपुर	१३३९१८	३२१७०	८४.४९	८८.३	क्रमागत
३	प्रगतिटोल खानेपानी योजना, भक्तपुर चाँगुनारायण न.पा. ४ भक्तपुर	भक्तपुर	१४३७१५	५९०००	७०.२७	७१	क्रमागत
४	लाकिला खानेपानी आयोजना, चाँगुनारायण न.पा. भक्तपुर	भक्तपुर	६३९६५	२२५९२	७९	९९	क्रमागत
५	ज्योतिर्लिङ्गेश्वर खानेपानी आयोजना		६४०६३	२१२२७	९३.६४	९८	क्रमागत
६	भण्डारखर्क जाँतिपोखरी खानेपानी आयोजना दक्षिणकाली न.पा.	काठमाडौं	८०८५२	१८१९०	२२.५	२५	क्रमागत
७	महालक्ष्मी न.पा. ४ क्चु एरियामा डिपबोरिङ र ट्याङ्की निर्माण आयोजना	ललितपुर	५८३८४	१०१२५	१७.३४	१७.३४	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत रु. हजारमा)	खर्च	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
८	सु.न.पा. १० भेटासी खानेपानी आयोजना		५९५५८	१३१३४	२२.०५	२२.०५	क्रमागत
९	नैकाप ढल आयोजना काठमाडौं चन्द्रागिरी न.पा.१४ काठमाडौं	काठमाडौं	६५९२४	२८३५४	४३.०१	४३.०१	क्रमागत
१०	गोल्फुटार चोकदेखि न्युरो अस्पतालसम्म ढल निकास बुढानिलकण्ठ न.पा. ८	काठमाडौं	८९३९८	१७०२९	१९.०५	१९.०५	क्रमागत
११	भङ्गाल भकारीमूल भेटासी चित्तपोल बृहत् खा पा यो भक्तपुर	भक्तपुर	१७५६४०	७९१८	४.५१	४.५१	क्रमागत
१२	सिरुटार खापायो सिरुटार सू.वि.न.पा. ३ भक्तपुर	भक्तपुर	६७९४९	६१८८	९.११	९.११	क्रमागत
१३	काठमाडौं म. न. पा.- १५ ढुङ्गेधारादेखि नागार्जुन वडा नं ३ सम्मको ढल निर्माण काठमाडौं	काठमाडौं	१०८६२०	२५३९२	२३.३८	२३.३८	क्रमागत
१४	टिकाथली ढल व्यवस्थापन आयोजना महालक्ष्मी न पा ५ ललितपुर	ललितपुर	६९३६१	१७५०७	२५.२४	२६	क्रमागत
१५	महालक्ष्मी न पा १ र ४ ढल व्यवस्थापन ललितपुर	ललितपुर	९६२९६	२५९९७	२७.	२७	क्रमागत
१६	चाँगाथली ढल व्यवस्थापन योजना महालक्ष्मी न पा ७ ललितपुर	ललितपुर	८४१९६	२६९५६	३२.०२	३३	क्रमागत
१७	रत्तेढुङ्गा खा.पा.यो. चन्द्रागिरी १ काठमाडौं	काठमाडौं	१५२७०४	१३७४८	९.०३	१५	क्रमागत
१८	दहचोक डिप खा.पा.यो. चन्द्रागिरी १ काठमाडौं	काठमाडौं	७१८९८	२३३९४	३२.५४	३५	क्रमागत
१९	किटिनी भञ्ज्याङ्ग खा.पा.यो. चन्द्रागिरी १९ काठमाडौं	काठमाडौं	७६२१६	१७८२७	२३.३९	४६	क्रमागत
२०	किटिनी भञ्ज्याङ्ग खा.पा.यो. चन्द्रागिरी १९ काठमाडौं	काठमाडौं	८४२२६	१९८४६	२३.५६	५४	क्रमागत

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	कार्यान्वयनको अवस्था
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, दोलखा							
१	गलगले बोच सिँचाइ योजना,	भिमेश्वोर ८,	५४०९४	३७६८५	१००	१००	योजना सम्पन्न

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	कार्यान्वयनको अवस्था
	भिमेश्वोर ८	दोलखा					
२	गुमु खोला तोरीखेत सिँचाइ कालिन्चोक ६,७	कालिन्चोक ६,७, दोलखा	७७५९०	३३०२६	१००	१००	योजना सम्पन्न
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, नुवाकोट							
१	सिम्राफाँट खोला सिँचाइ उपयोजना, नुवाकोट	नुवाकोट	५५४६२	३८२३६	६८.९४	१००	योजना सम्पन्न
२	छुपाङ खोला सिँचाइ योजना, तादी -१, नुवाकोट	नुवाकोट	६०१४९	४३८९२	१००	१००	योजना सम्पन्न
३	लब्दु ढिकुरे सिँचाइ योजना, लिखु १	नुवाकोट	७२४१६		४५.५३	५०	योजना सम्पन्न
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, चितवन							
१	मुगाई सिँचाइ योजना, माडी, चितवन	चितवन	८६६१९	३३३३६	३८.४९	७५	निर्माण कार्य भइरहेको
२	पुङ्गीखोला तलाउ ड्याम निर्माण कार्य भरतपुर ११ चितवन	चितवन	५७९३३	१५३०४	५०.	६२.६४	निर्माण कार्य भइरहेको
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, मकवानपुर							
१	रासी नदी नियन्त्रण योजना, हेटौंडा -११, हेटौंडा	मकवानपुर	१४०६०३	३७७३१	४९.६९	५०.	निर्माण कार्य भइरहेको
२	मुक्तानस्वारा नयाँ दमार सि. यो. बकैया -५,	मकवानपुर	६१७४८	४०००	१७.४	२५.	निर्माण कार्य भइरहेको
३	सुनाचुरी जोगिताल सि. यो. मनहरी -६	मकवानपुर	६००१७	३७३५६	८३.७	९०.	निर्माण कार्य भइरहेको
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुली							
१	निपाने सिँचाइ योजना, कमला न.पा. -१३, डु.न.पा.-३, सिन्धुली	सिन्धुली	९१६१९	७१३३८	८८.८५	१००	योजना सम्पन्न

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	कार्यान्वयनको अवस्था
२	मरिणखोला सुकेदोभान नक्कलीफाँट सिँचाइ योजना, मरिण गा.पा.-४, हरिहरपुर	सिन्धुली	७७९००	६३२१६	८१.१	९५.	निर्माण कार्य भइरहेको
३	हर्षाही कुलो सिँचाइ उप-आयोजना,दुधौली न.पा.-६ (३६४ हे.) (सङ्घ ससर्त अनुदान)	सिन्धुली	१३७०२२	१०७५९९	७८.५	१००	योजना सम्पन्न
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक							
१	चौरी खोला सिँचाइ योजना, लिसङ्खुपाखर -४, सिन्धुपालचोक	सिन्धुपाल्चोक	८५०००	५३६००	६३.०६	१००	निर्माण कार्य भइरहेको
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक							
१	राजकुलो सिँचाइ योजना पाँचखाल-३,४,७, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक	९४५८८	२९८७०	३१.५८	८०.	निर्माण कार्य भैरहेको
२	चाखोला किर्तेटार सी.यो, मण्डनदेउपुर	काभ्रेपलाञ्चोक	७१२०९०	६२७५१	६५.०७	१००	योजना सम्पन्न
३	रोशी खोला लिफ्ट सिँचाइ योजना, तिमाल ८	काभ्रेपलाञ्चोक	७४१९१	३८७७५	२७.१२	६०.	निर्माण कार्य भैरहेको
४	चाखोला चित्तेसिङ्गे चैनपुर सिँचाइ योजना, मण्डन देउपुर	काभ्रेपलाञ्चोक	८०६६२	४०८३५	४९.३७	७०.	निर्माण कार्य भैरहेको
५	शङ्करेबाँध ब्रह्मायाणी सि.यो., मण्डनदोउपुर ५,६ र ७	काभ्रेपलाञ्चोक	६७७३१				बोलपत्र मूल्याङ्कन सम्पन्न
६	हिले जलजले पर्यटकीय ताल निर्माण, बनेपा २	काभ्रेपलाञ्चोक	९०६८०				२०७९/८/८ मा ठेक्का सम्झौता
जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, रसुवा							
१	सिप्चोङ सिँचाइ योजना, यार्सा, रसुवा	रसुवा	७६७००	४०००			मोबिलाईजेसन पेश्की

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	कार्यान्वयनको अवस्था
भूमिगत जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, चितवन							
१	चैनपुर- पिठुवा-माधवपुर डिप ट्युवेल सिँचाइ योजना, खैरहनी ४, रत्ननगर १४,१५, चितवन	चितवन	११२८१५	३७८९६			योजना सम्पन्न
२	जगतपुर-पार्वतीपुर-शुक्रनगर डिप ट्युबवेल सिँचाइ योजना, भ.म.न.पा. २१, २२, २३, २४, २५	चितवन	९३७३१	६७५६८	७२.१	९०.	निर्माण कार्य भइरहेको
३	हर्नामाडी डिप ट्युवेल सिँचाइ आयोजना, हेटौंडा -१८, मकवानपुर	चितवन	१३१५३९	३०८४३	६१.२२	१००	योजना सम्पन्न
४	सिमलबस्ती पदमपुर डिप ट्युवेल सिँचाइ आयोजना, कालिका न.पा. -२,३ र ४ चितवन	चितवन	११३८८०	२४३४१	२१.४	४०.	निर्माण कार्य भइरहेको
५	लक्षिमिनिया-कल्याणपुर-वरुवा डिप ट्युवेल सिँचाइ आयोजना, माडी न. पा. १,२ र ३, चितवन	चितवन	११८४००	३८२२६	३२.२९	५०.	निर्माण कार्य भइरहेको
६	चेतनशील किसान भूमिगत सिँचाइ योजना, हेटौंडा-१६, मकवानपुर	चितवन	९४७२४	२४२४५	२५.६	५५.	निर्माण कार्य भइरहेको
७	नयाँबस्ती डिप ट्युवेल सिँचाइ आयोजना, भरतपुर म.न.पा. -२४, चितवन	चितवन	७७६५६	७२८१	९.३८	२५.	निर्माण कार्य भइरहेको
नारायणी लिफ्ट खगेरी सिँचाइ व्यवस्थापन कार्यालय, चितवन							
१	नारायणी लिफ्ट सिँचाइ प्रणालीको पुनर्स्थापना तथा आधुनिकीकरण	चितवन	२७३७७३	१६७५२२	६१	६५	योजना सम्झौता भई इलेक्ट्रो मेकानिकल उपकरण

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	कार्यान्वयनको अवस्था
							फेब्रीकेसनको चरण रहेको

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५ - ०७८/७९)

क्र.सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण
१	सिँचाइ सुविधा	वर्षैभरि सिँचाइ सुविधा पुगेको जमिनमा थप भएको, रोजगारी सिर्जना भएको
२	तटबन्ध निर्माण	जग्गा उकास तथा जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न तटबन्धनको निर्माण गरिएको
३	ग्रामीण विद्युतीकरण	बिजुलीबाट वञ्चित रहेको समुदायमा वितरण लाइन विस्तारमार्फत बिजुली पुऱ्याउन सहयोग गरेको
४	खानेपानी सुविधा	आधारभूत खानेपानी सतप्रतिशत जनतामा पुऱ्याउने लक्ष्य अनुरूप करिब ९५ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा खानेपानी सुविधा पुगेको ।

९. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरूः

- सबै जिल्लामा District Irrigation Master Plan तयार भई सोहीअनुरूप काम भैरहेको
- १६ ओटा नदीहरूको River Training Master Plan तयार भई नदी नियन्त्रणका कार्यहरू सुरु भएको ।
- १०४१ ओटा सिँचाइ योजनाहरू सम्पन्न भई १३१३४८ हे. मा सिँचाइ सुविधा उपलब्ध भएको।
- ९४ कि.मि नदी नियन्त्रण कार्यबाट जग्गा उकास तथा थप क्षति न्युनीकरण गरिएको ।
- २७६ ओटा खानेपानी योजनाहरू सम्पन्न भई थप ४६,१९६ घरधुरीहरूमा आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा पुगेको ।

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री बलराम पौडेल	२०७८/०९/०९	२०७९/०९/२४

२. हाल सम्मका सचिवहरू

क.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री शरणकुमार पाण्डे	२०७८/०९/०९	२०७८/११/०१
२	श्री बलराम निरौला	२०७८/११/०२	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपका कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित) अनुसार भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ ।

- भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन र जग्गा नापजाँच, भूमिसुधार, भू-उपयोग तथा चक्लाबन्दी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन
- जग्गादर्ता, रजिष्ट्रेशन, जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा, दाखिल खारेज, स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना र अभिलेख तथा प्रदेशभित्रको नापनक्सा र अभिलेखको व्यवस्थापन
- नाप नक्साका नियन्त्रण विन्दुहरूको सञ्जाल स्थापना
- क्रमबद्ध कित्ता नापी र भूमि लगत सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यान्वयन
- भूमिहीन सुकुम्वासी, दलित, मुक्त कमैया, हलिया, हरूवा चरुवा आदि वर्गको बसोबास, जीविकोपार्जन र पुनर्स्थापना सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सरकारी जग्गा भाडामा दिने सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सुरक्षित बसोबास र जग्गा एकीकरण सम्बन्धी नीति कार्यान्वयन
- गुठी तथा गुठी जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा गुठी तथा गुठी जग्गाको संरक्षण, अभिलेख व्यवस्थापन र संघीय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय

- गरिबी निवारण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड एवम् योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, सूचना सङ्कलन, गरिब घर परिवार पहिचान, सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण
- सहकारी संस्था, सहकारी सङ्घ तथा सहकारी बैंक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन, सञ्चालन अनुमति, नियमन, तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी प्रादेशिक मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धमा संघीय, अन्तरप्रादेशिक र स्थानीय तहका सङ्घ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी क्षेत्रको विकास तथा प्रवर्धन, क्षमता अभिवृद्धि र परिचालन
- प्रदेश भित्र सहकारी संस्थाको दर्ता, नियमन, प्रशिक्षण तथा अनुगमन

४. मन्त्रालय वा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरिएको कानुनी दस्तावेजहरू:

- प्रदेश सहकारी ऐन, २०७६
- प्रदेश सहकारी नियमावली, २०७६
- प्रदेश सहकारी अनुगमन तथा नियमनसम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- बागमती प्रदेशको सहकारी सञ्चालन, अनुगमन तथा लेखापरीक्षणसम्बन्धी मापदण्ड, २०७९
- प्रदेश सहकारी विकास बोर्ड विनियमावली, २०७८

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क.सं	कार्यक्रमको नाम		कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा			
१	बजेट वक्तव्यको बुँदा नं ८८	प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट हुने घरजग्गा रजिस्ट्रेसन शुल्क हाल मालपोत कार्यालयबाट सङ्कलन भइरहेको हुँदा मालपोत तथा नापी कार्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास, संस्थागत सुदृढीकरण र स्रेस्ता व्यवस्थापन गर्ने- ३,०७,००,०००/-रकमको अख्तियारी प्रदान प्रथम चरणमा चैत्र मसान्तमा र बाँकी १,९५,००,०००/-रकम दोस्रो चरणमा प्रदान गरिएको ।	मालपोत तथा नापी कार्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास, संस्थागत सुदृढीकरण र स्रेस्ता व्यवस्थापन गर्ने कार्यका लागि बजेट तथा अख्तियारी पठाई कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको ।
२	बजेट वक्तव्यको	सहकारी क्षेत्रको पुँजी, प्रविधि, प्रतिभा र सीपलाई उत्पादन, प्रशोधन र वितरण	विभिन्न सहकारी सङ्घ संस्थाहरूका व्यवस्थापकहरू, कर्मचारीहरू, सञ्चालक तथा

क.सं	कार्यक्रमको नाम		कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	बुँदा नं ८९	प्रणालीसँग आबद्ध गराई अर्थतन्त्रको आधार स्तम्भको रूपमा विकास गरिने छ साथै सहकार्य संस्थालाई स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा कृषि बजार केन्द्र स्थापना गर्ने ।	सदस्यहरूलाई निम्न तालिमहरू प्रदान गरिएको:- • ६ दिने सहकारी आधारभूत व्यवस्थापन तालिम ४ ओटा दिइएको • ६ दिने सहकारी आधारभूत लेखापालन तालिम २ ओटा दिइएको • ३ दिने पल्स अनुगमन प्रणालीसम्बन्धी तालिम ३ ओटा दिइएको • ३/३ दिने सीप विकास तथा व्यवसाय प्रवर्धन तालिम ३ ओटा दिइएको • सिलाई कटाइसम्बन्धी २ महिने तालिम दिइएको • प्रदेशस्तरिय सहकारी गोष्ठी १ दिने तिन ओटा जिल्लाहरूमा गरिएको • सञ्चालन समिति, लेखा समिति र कर्मचारीहरूलाई पुर्नताजगी तालिम २ दिने ४ जिल्लामा दिइएको • सहकारी ऐन, नियम, मापदण्डसम्बन्धी तालिम गोष्ठी ६ जिल्लामा सञ्चालन गरिएको • लागत साझेदारीमा १ दिने सहकारी दिवस मनाइएको ।
प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना			
३	४.६.१ नीतिगत र संस्थागत प्रबन्ध गर्ने।	• एकभन्दा बढी स्थानीय तह स्थानीय क्षेत्र कार्यक्षेत्र भएका सहकारी संस्थासम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड निर्माण गरिने छ । • बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले कृषि लगायतका उत्पादनशील क्षेत्रमा अनिवार्य रूपमा कम्तीमा ५० प्रतिशत लगानी प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिने छ।	• प्रदेश सहकारी ऐन २०७६ र प्रदेश सहकारी नियमावली २०७६ निर्माण भइ कार्यान्वयनमा रहेको • प्रदेश सहकारी नियमावली २०७६ मा समयसापेक्ष संशोधन गरी लागु गरिएको • सहकारी सङ्घ/संस्था सञ्चालन, अनुगमन तथा लेखापरीक्षणसम्बन्धी मापदण्ड २०७९ तयार गरी कार्यान्वयनमा लगी कृषि लगायतका उत्पादनशील क्षेत्रमा अनिवार्य रूपमा

क.सं	कार्यक्रमको नाम		कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
			कम्तीमा ५० प्रतिशत लगानी प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था लगायतका कुराहरू अनुगमनको तयारी अन्तिम चरणमा रहेको ।
४	४.६.२ उत्पादन, वितरण र सेवामूलक सहकारीलाई प्रोत्साहन र विस्तार गर्ने।	• सङ्घीय सरकारसँग समन्वय र स्थानीय तहसँग सहजीकरण गरी सहकारी सङ्घ र महासङ्घ लगायतका निकायहरूसँग सहकार्य गर्दै सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि र सहकारी क्षेत्रको प्रवर्धन गरिने छ । • कृषिमा आधारित उत्पादन, भण्डारण, प्रशोधन बजारीकरण तथा कृषि सामग्री आपूर्तिका लागि स्थापना गरिएको सहकारी उद्योग/व्यवसायलाई सहुलियतपूर्ण ऋण तथा अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।	• वार्षिक बजेट मार्फत लागत साझेदारीमा सहकारी व्यवस्थापन तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिएको • साविकको भूमि व्यवस्था कृषी तथा सहकारी मन्त्रालयबाट सहकारी संस्थाको संलग्नतामा शीत भण्डार र कृषि बजार निर्माण तथा सञ्चालन गरिएको ।
५	४.६.३ सामूहिक कृषि उत्पादन र बजारीकरणमा सहकारीलाई प्रोत्साहित गर्ने।	•कृषि उपजका साथै गैर कृषिउपजहरूको उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बजारीकरण गर्न सहकारी संस्थाहरूलाई प्रोत्साहित गरिने छ । •सहकारी थोक बजार स्थलहरूको निर्माण तथा विकासका लागि साझेदारी निकायहरू तथा अन्य सरोकार सङ्घसंस्थाहरूको सहभागितामा सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिने छ । •सहकारीद्वारा कृषि वस्तुको आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थापनका लागि शीत भण्डार, ढुवानी साधन, र थोक विक्री केन्द्रका निम्ति आवश्यक थलो र पूर्वाधारमा सहयोग प्रदान गरिने छ । •उत्पादनका क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने सहकारीलाई पुरस्कृत गरिने छ ।	•साबिकको भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट सहकारी संस्थाको संलग्नतामा कृषि बजार निर्माण तथा सञ्चालन गरिएको ।
६	४.६.४ प्रशिक्षण अनुगमन तथा नियमनलाई	•सहकारी संस्थाहरूमा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी कानुनको पालनालाई प्रभावकारी बनाइने छ । •नियमन क्षेत्राधिकारअनुसार एकल तथा	•सहकारी संस्थाहरूको लागत साझेदारीमा सहकारी व्यवस्थापन एवम् लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन भएको आ.व. २०७८/७९ मा मात्र ७ ओटा कार्यक्रम सञ्चालन भएको

क्र.सं	कार्यक्रमको नाम		कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	प्रभावकारी बनाई सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने।	संयुक्त रूपमा सहकारी संस्थाहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा निरीक्षणको व्यवस्था मिलाई सहकारी संस्थाहरूमा सुशासन कायम गरिने छ । •सहकारीसम्बन्धी एकीकृत आधारभूत तथ्याङ्क तयार गर्न तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाउन एकीकृत सूचना प्रणालीको विकास गरिने छ । •सहकारी क्षेत्रको प्रवर्धन गर्न अध्ययन अनुसन्धानलाई प्रोत्साहित गरिने छ । •प्रादेशिक सहकारी तालिम केन्द्रको निर्माण गरी सहकारी सङ्घसंस्था समेतको सहभागितामा सहकारी शिक्षा तथा तालिम कार्यक्रमलाई व्यापकता दिइने छ । •सूचना प्रविधिको उपयोग गरी सहकारी सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई विषयगत सहकारी सञ्जालको स्थापनामा सहयोग गरिने छ । •सहकारी क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक कानुनी व्यवस्था, विषयगत सहकारीको दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाको तर्जुमा एवम् उपयुक्त सङ्गठनात्मक संरचनाको निर्माण गरिने छ।	•लागत साझेदारीमा सहकारी विकास सम्बन्धी अन्तकृया कार्यक्रम ४ पटक, •जिल्ला सहकारी सङ्घ र विषयगत सङ्घहरू समेतको सहभागितामा सहकारी क्षेत्रमा देखिएका समस्या/समाधान र अवसर विषयक गोष्ठी •प्रदेश सहकारी सङ्घ/प्रदेशस्तरीय विषयगत सङ्घसँग साझेदारीमा सहकारी तालिम सञ्चालन •सहकारी प्रवर्धन कार्यक्रम सिलाई कटाई तालिम/मौरी पालन तथा सामग्री वितरण •जिल्लास्तरीय सहकारी अन्तकृया गोष्ठी •सञ्चालक समिति लेखा समिति र कर्मचारीहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम २ दिने (जनचेतना तालिम) •सहकारी ऐन नियम र मापदण्ड सम्बन्धी अन्तर्क्रिया गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्यशाला) •सहकारीसम्बन्धी उजुरी तथा छानबिन(अन्य) •सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा उजुरी छानवीन,फैसला कर्यान्वयन (अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च) •यस आ.व.मा स्थानीय तहको सहकारी शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि सहकारी अनुगमन क्षमता अभिवृद्धि ९ दिने तालिम सम्पन्न हुने क्रममा रहेको

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु.हजारमा)			खर्च (रु.हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७८/०७९	७१७६१	१७६००	८९३६१	३२७०४	१६१४०	४८८४४	५४.६६

७. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५-०७८/७९)

क्र.सं	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या
१	सहकारी दर्ता, नियमन तथा अनुगमन	• १५०० ओटा उजुरीहरूको छानवीन र कारवाही प्रक्रिया अघि बढाइएको • २०५ सहकारी संस्था एकीकरण भई ८५ कायम भएको • ४०० प्रारम्भिक सहकारी संस्था दर्ता गरिएको • ५५६ सहकारी संस्थाको विनियम संशोधन • ३०० ओटा सहकारी संस्थाको अनुगमन
२	सहकारी संस्था पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका तालिम तथा कार्यक्रमहरू	विभिन्न सहकारी सङ्घ संस्थाहरूका व्यवस्थापकहरू, कर्मचारीहरू, सञ्चालक तथा सदस्यहरूलाई निम्न तालिमहरू प्रदान गरिएको • ६ दिने सहकारी आधारभूत व्यवस्थापन तालिम २० ओटा दिइएको • ६ दिने सहकारी आधारभूत लेखापालन तालिम २० ओटा दिइएको • ३ दिने पल्स (PERLS) अनुगमन प्रणालीसम्बन्धी तालिम २० ओटा दिइएको • प्रदेशस्तरीय सहकारी गोष्ठी, सञ्चालन समिति, लेखा समिति र कर्मचारीहरूलाई पुर्नताजगी तालिम १३ ओटै जिल्लाहरूमा गरिएको • सहकारी ऐन, नियम, मापदण्डसम्बन्धी तालिम गोष्ठीहरू भएको • लागत साझेदारीमा प्रत्येक वर्ष सहकारी दिवस मनाइएको • प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा करिब २००० सहकारीकर्मी लाभान्वित भएका ।
३	मालपोत तथा नापी कार्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास, संस्थागत सुदृढीकरण र स्रेस्ता व्यवस्थापन	• आ.व.२०७८/०७९ मा मात्र मालपोत तथा नापी कार्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास, संस्थागत सुदृढीकरण र स्रेस्ता व्यवस्थापन गर्ने- ३,०७,००,०००/-रकमको अख्तियारी प्रदान प्रथम चरणमा चैत्र मसान्तमा र बाँकी १,९५,००,०००/-रकम दोस्रो चरणमा प्रदान गरिएको • प्रत्यक्ष रूपमा १३ जिल्लाका २३ ओटा मालपोत तथा २३ ओटा नापी कार्यालयहरू प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित
४	गरिब समुदाय लक्षित कार्यक्रमहरू	• तीनदिने सिप विकास तथा व्यवसाय प्रवर्धन तालिम ५ ओटा दिइएको • सिलाइ कटाइसम्बन्धी दुईमहिने तालिम दिइएको

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्री तथा राज्यमन्त्रीहरूको विवरणः

	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री केशव स्थापित	२०७४/१०/२९	२०७५/०७/१६
२	श्री मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेल	२०७५/०७/१७	२०७६/११/०४
३	श्री रामेश्वर फुयाल	२०७६/११/०५	२०७८/०५/०२
४	श्री केशवराज पाण्डे	२०७८/०५/०३	२०७८/०७/११
५	श्री कृष्णलाल भडेल	२०७८/०७/१२	२०७९/०९/२४
	श्री सन्तबहादुर प्रजा (राज्यमन्त्री)	२०७८/०९/०९	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री जिवच्छ मण्डल	२०७४/११/०९	२०७५/०३/०५
२	श्री कौशल किशोर झा	२०७५/०३/११	२०७६/०५/११
३	श्री तेजराज भट्ट	२०७६/०५/१८	२०७७/०५/२१
४	श्री सञ्जिव बराल	२०७७/०५/२२	२०७८/०६/०७
५	श्री अशोककुमार साह	२०७८/०६/०८	२०७९/०५/०७
६	श्री शङ्करप्रसाद पण्डित	२०७९/०५/०८	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ ।

- प्रदेशस्तरको भौतिक पूर्वाधार, सहरी तथा ग्रामीण पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, अध्ययन, अनुसन्धान र नियमन
- वातावरणमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैङ्गिकमैत्री भौतिक पूर्वाधार प्रणालीको निर्माण, प्रवर्धन र विकास
- रज्जुमार्ग, जलमार्ग लगायतका वैकल्पिक यातायात प्रविधिको प्रवर्धन, सम्भाव्यता अध्ययन, आयोजना कार्यान्वयन, सञ्चालन र व्यवस्थापन
- प्रदेश लोकमार्ग, सडक, पुल, झोलुङ्गेपुल सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मत सम्भार, तथ्याङ्क व्यवस्थापन, सडक प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, यातायात सुरक्षा, कार्यान्वयन र नियमन तथा सडक अधिकार क्षेत्र (राइट अफ वे) को संरक्षण
- प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

- प्रदेश मुख्यमन्त्री, सभामुख, मन्त्री, उपसभामुख, प्रमुख सचिव तथा सचिवहरूको आवास पूर्वाधार व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्रको सहरी विकास योजना तर्जुमा, सहरी पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सँभार र आवास तथा भवन सम्बन्धी नीति एवम् योजनाको निर्माण कार्यान्वयन र मार्ग निर्देशन
- प्रदेशभित्र उपयुक्त भवन निर्माण प्रविधिको प्रवर्धन
- प्रदेशको राजधानी र प्रादेशिक सहरको विकास, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, संयोजन र पूर्वाधार निर्माण
- सुरक्षित बसोबास सम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
- प्रदेशभित्रको सडक सुरक्षा

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरूः

४.१ ऐन

- प्रदेश सार्वजनिक सडक ऐन, २०७८

४.२ नियमावली

- प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि नियमावली, २०७६

४.३ कार्यविधि

- जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- एकीकृत बस्ती विकाससम्बन्धी कार्यविधि,२०७७
- प्रदेश पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८
- सार्वजनिक निर्माणमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७८
- निजी क्षेत्रमा पर्ने घर टहरासम्बन्धी क्षतिपूर्ति निर्धारण कार्यविधि, २०७८

४.४ अन्य

- खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड,२०७७
- झोलुङ्गे पुल रणनीति, २०७८
- Guidelines for survey works including preparation of Detailed project Report DPR of Roads
- Quality control Manuals for Provincial Roads
- Flexible Pavement Design Guidelines for Provincial Road
- Provincial Road Maintenance Guidelines

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	प्रादेशिक यातायात गुरूयोजना तर्जुमा	प्रादेशिक सडकहरूको वर्गीकरण तथा नामाकरण सहित समग्र यातायात प्रणालीको विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिको क्रममा रहेको।

<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था</th></tr>
<tr><td>२</td><td>प्रदेशस्तरीय सडकहरूको अधिकार क्षेत्र तथा कोरिडोरको चौडाइ यकिन गरी सोको परिभाषा, छनोट एवम् नामावली तयार</td><td>प्रादेशिक सडक ऐन, २०७८ जारि भई सो अन्तर्गत वर्गीकरण भएका सडकहरूको क्षेत्राधिकार तोकिएको ।</td></tr>
<tr><td>३</td><td>सबै स्थानीय तहको केन्द्रसम्म पक्की सडक निर्माण</td><td>२० ओटा स्थानीय तहको जम्मा १४७ कि.मि. पक्की सडक निर्माण कार्य हुँदै ।</td></tr>
<tr><td>४</td><td>आवागमनलाई सहजीकरण गर्न लिङ्क सडक, बाइपास र टनेल निर्माण</td><td>चुरियामाई सुरूङ मर्मत तथा व्यवस्थापन, रात्री बाइपास लगायत बाइपास, लिङ्क सडक र टनेल पुनर्स्थापनासम्बन्धी कार्य भइरहेको ।</td></tr>
<tr><td>५</td><td>वातावरणमा न्यूनतम क्षति हुनेगरी आर्थिक प्रतिफल पाउने सुनिश्चित गरेर मात्र ठूला सडक तथा पुलहरू निर्माण</td><td>वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ को अनुसूचिमा उल्लेख भए बमोजिम सडक तथा सडक पुलहरूको वातावरणीय अध्ययन कार्य निरन्तर गरिएको ।</td></tr>
<tr><td>६</td><td>प्रादेशिक भौतिक योजना अनुरूप अन्तर-सहरी रणनीतिक सडक र पक्की तथा झोलुङ्गे पुलहरूको अवस्था बारे सूची (इन्भेन्ट्री) तयार</td><td>प्रदेश तथा स्थानीय तहले तयार गर्ने सडक पूल तथा झोलुङ्गे पूलहरूको वर्गीकरण सहितको Provincial Bridge Report तयारीको चरणमा रहेको ।</td></tr>
<tr><td>७</td><td>पहुँच र गतिशिलता बढाउन तथा दुरी र लागत कम गर्न रणनीतिक महत्त्वका भीमफेदी-कुलेखानी लगायतका सुरुङमार्गहरूको निर्माण</td><td>भीमफेदी-कुलेखानी लगायतका सुरूङ निर्माणको लागि आयोजना स्थापना गरी डिपिआर निर्माण गरिएको ।</td></tr>
<tr><td>८</td><td>प्रदेश राजधानीबाट जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने तथा एक जिल्ला सदरमुकामबाट अर्को जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडकको अध्ययन तथा विकास गर्ने (प्रदेश लोकमार्ग)</td><td rowspan="3">प्रदेशभरी २३० कि.मि. भन्दा बढी लोकमार्ग, ३८० कि.मि. भन्दा बढी प्रदेशिक मार्ग, ८० कि.मि. भन्दा बढी सहरी तथा स्थानीय सडक स्तरोन्नति गर्ने कार्य भएको।</td></tr>
<tr><td>९</td><td>गाउँपालिका केन्द्र, प्रदेशका आर्थिक केन्द्र, औधौगिक (कोरिडोर) तथा पर्यटकीय केन्द्र जोड्ने सडक अध्ययन तथा विकास गर्ने (प्रादेशिक मार्ग)</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>स्थानीय तहको केन्द्रदेखि वडाको केन्द्रसम्म जोड्ने सडकको अध्ययन तथा विकास गर्ने (सहरी तथा स्थानीय सडक)</td></tr>
<tr><td>११</td><td>सबै प्रादेशिक सडकहरूमा पर्ने नदी तथा खोलामा पुल अध्ययन तथा विकास</td><td>६९ ओटा सडक पुल सम्पन्न भई हाल १०९ ओटा सडक पुल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको ।</td></tr>
</table>

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१२	लामो तरिको (LSTB) झोलुङ्गे पुलको अध्ययन तथा विकास	७ ओटा झोलुङ्गे पुल सम्पन्न भई १५ ओटा निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको
१३	प्रादेशिक र स्थानीय तहको केन्द्र जोड्ने सडकको नियमित तथा पटके मर्मत सम्भार	सडकहरूको नियमित मर्मत सम्भारका लागि वार्षिक रूपमा बजेट व्यवस्थापन गरी सडक हेरालुको व्यवस्था गरिएको ।
१४	प्रादेशिक सडक तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली (PRDMIS)	सबै आयोजनाहरूको एकीकृत तथ्याङ्कका लागि परियोजना सूचना व्यवस्थापन प्रणाली तयारी कार्य अगाडि बढाइएको ।
१५	यातायात पहुँच तथा गतिशीलतामा सुधारसम्बन्धी प्राविधिक जनशक्ति, निर्माण व्यवसायी, उपभोक्ता समिति, दक्ष जनशक्तिहरूको अध्ययन तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम गर्ने	प्राविधिक जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत जनशक्तिहरूका लागि मन्त्रालय तथा अन्य निकायको समन्वयमा तालिम सञ्चालन गरिएको ।
१६	आवास बस्ती विकास र भवनसम्बन्धी आवश्यक नीति तथा मापदण्डहरू तर्जुमा	एकीकृत बस्ती विकाससम्बन्धी कार्यविधि, २०७७, खरको छानामुक्त बागमती प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड,२०७७, चेपाङ, वनकरिया, माझी, थामी, मुसहर, बोटे र हायु एकीकृत बस्ती तथा आवास निर्माणसम्बन्धी कार्यविधि,२०७९, प्रदेश पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८ तर्जुमा भएको ।
१७	आवास तथा बस्ती विकाससम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन	एकीकृत मुसहर बस्ती विकास कार्यक्रम, एकीकृत माझी बस्ती विकास कार्यक्रम अन्तर्गत एकीकृत बस्ती निर्माण गर्ने कार्य भएको।
१८	न्यून आय भएका वर्गका लागि सुलभ आवासको व्यवस्था	जनता आवास कार्यक्रम (नुवाकोट, रसुवा, धादिङ, चितवन, मकवानपुर, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप) मार्फत आवास निर्माणको कार्य भएको ।
१९	मन्त्री तथा कर्मचारीको लागि आवासीय एकीकृत रूपमा निर्माण	हेटौंडा सिमेन्ट उद्योग परिसरमा रहेको मन्त्री आवासको स्तरोन्नतिको कार्य भएको ।
२०	सरकारी भवनहरू निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री, किफायती र परम्परागत निर्माण प्रविधि एवम् वास्तुकलासमेतको जगेर्ना हुने गरी निर्माण	भवन निर्माण गर्दा यस सम्बन्धी मापदण्डहरू पालना हुने व्यवस्था मिलाइएको

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
२१	सरकारी भवन रहेको जग्गाको Database तयार	चितवन र मकवानपुर भित्रका प्रदेश अन्तर्गत पर्ने सरकारी भवनहरूको जग्गाको डाटा बेस तयार भएको ।
२२	प्रदेश राजधानीको गुरु योजना तयार गरी कार्यान्वयन	प्रदेश राजधानी गुरूयोजना तयार भएको ।
२३	प्रदेश राजधानीको लागि आवश्यक प्रशासनिक भवनहरूको निर्माण	प्रदेश सभा हल, हेटौंडा अस्पताल र मुख्यमन्त्री सभा हल निर्माण कार्य भइरहेको ।
२४	सुरक्षित भवन निर्माणको लागि प्राविधिक जनशक्ति, कालिगढ तथा सेवाग्राहीलाई तालिम तथा सचेतना कार्यक्रम	प्राविधिकहरूलाई निर्माण कार्यमा गुणस्तर नियन्त्रण,खरिद प्रक्रिया जस्ता विषयहरूमा तालिम प्रदान गरिएको ।
२५	ठुला सहर, जिल्ला सदरमुकाम, स्थानीय तह केन्द्र, नगरोन्मुख क्षेत्र, पर्यटकीय क्षेत्रहरूको गुरु योजना तयार	रुबी भ्याली एकीकृत बस्ती विकास आयोजना, गोसाइँकुण्ड एकीकृत बस्ती विकास आयोजना, दासढुङ्गा नारायणी एकीकृत बस्ती विकास आयोजनाको गुरूयोजना तयार भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।
२६	प्रदेश राजधानी, जिल्ला सदरमुकाम, स्थानीय तहका केन्द्रहरूमा आवश्यक सभागृह र प्रदर्शनी स्थलको अध्ययन तथा विकास	चकमके तालिम केन्द्र, सामुदायिक भवन निर्माण, दोरम्बा शैलुङ गापा ७, भुजेल समाज सेवा भवन निर्माण मन्थली न.पा. १३ देवीटार, रामेछाप, सहिद स्मृति सभाहल निर्माण योजना वडा.३, घ्याङ्लेख, सामुदायिक भवन निर्माण, बेल्कोटगढी मधुमति त्रिसुली सामुदायिक भवन, अतिथि भवन निर्माण, मनहरी, सिप विकास मनहरी, रक्त सञ्चार केन्द्र, काभ्रे, जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र भवन निर्माण, काभ्रे
२७	सहर भित्रका सरकारी खाली जग्गाहरू पहिचान गरी हरियाली पार्क,Recreational Centre, प्रादेशिक Land Mark हरूको अध्ययन तथा विकास	ताँबे डाँडामा मन्दिर र पार्क निर्माण गोकुलगङ्गा गापा, शिखर हरियाली पार्क राप्ती -०४, रेड हिल पार्क, माडी, एकता स्तम्भ पार्क, पानीसरधाप पार्क, राप्ती-०९ , गणेशमान पार्क, हेटौंडा कमाने, अमृत उज्जल स्मृति पार्क बोलिघाट, धादिङ, पुष्पलाल पार्क गजुरी-०२, खर्कचौर ढकालथोक पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण, काभ्रे, चिल्ड्रेन पार्क गौरीशङ्कर गा.पा.-०५, खेल मैदान गौरीशङ्कर गा.पा.-०५

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
२८	प्रमुख घाटहरूमा व्यवस्थित शवदाह स्थल निर्माण	क्रियापुत्री भवन पिप्लेटर, कुस्माण्ड सरोवर त्रिवेणी धाम ट्रस निर्माण, क्रियापुत्री भवन निर्माण तथा घाट व्यवस्थापन बनेपा-१४, खस्रे मसानेपाटी निर्माण मण्डन देउपुर-०३, किरियापुत्री घर निर्माण मण्डन देउपुर-०६, क्रियापुत्री भवन निर्माण नेत्रावती-०२, धादिङ, गिद्दमरेको चिहान डाडाको मरणपाटी निर्माण लिखु-०१
२९	निजी र सामुदायिक भवनहरू निर्माण गर्दा परम्परागत वास्तुकला र शैलीमा निर्माण	परम्परागत वास्तुकला र शैलीमा निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिएको

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७		आ.व. २०७७/७८		आ.व. २०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	
विद्यमान सडकको वर्षभरि यातायात सुचारु हुनेगरी स्तरोन्नति									
कालोपत्रे सडकमा स्तरोन्नति	कि.मि.	२६२६	२७४६	२८८७	२८६६	३१२६	२९८६	३१७७	
खण्डास्मिथ सडकमा स्तरोन्नति	कि.मि.	२९३६	३४३६	३२६८	३९३६	३५१५	४४३६	३७१६	
सडक पुल निर्माण	सङ्ख्या	-	२५	३२	५०	५०	७५	६९	
झोलुङ्गे पुल निर्माण (SSTB र LSTB समेत)	गोटा	-	-	१११	५०	११८	१००	२८१	

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७५/७६	७२७४११	११३११९६५	१२०३९३७६	५१४१५७	६३७५४०६	६८८९५६४	५७.२३
०७६/७७	१३५५६३८	१८७३५९६१	२००९१५९९	७७४४७१	१२०५४५८९	१२८२९०६३	६३.८५
०७७/७८	८९१९२४	१९७९५५३०	२०६८७४५४	६८९८३१	१५८४०७४२	१६५३०५७३	७९.९१
०७८/७९	३२५०५७	१४६११५३०	१४९३६५८७	२०३००८	८५१४८६९	८७१७८७७	५८
जम्मा	२५७२६१९	५३१४३०२१	२४१९०२६४०	२१८१४६५	४२७८५६०७	४४९६७०७९	

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

बागमती सरकारबाट सञ्चालित सडक तर्फका बहुवर्षीय योजनाहरूः

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
१	कुलेखानी छैमले सिस्नेरी दक्षिणकाली सडक (मकवानपुर खण्ड)	मकवानपुर	१२.१५	कालोपत्रे	४३,४१,१६,०८०	१७.२३	२५.००	
२	कुलेखानी छैमले सिस्नेरी दक्षिणकाली सडक (काठमाडौं खण्ड)	काठमाडौं	७,७६९	कालोपत्रे	३१,९३,११,७४०.००	२१.७	३०.००	
३	भैसे-भीमफेदी सडक	मकवानपुर	११.५२	कालोपत्रे	४०,४८,४९,८८४.००	४५.२६	३०.००	
४	सतुङ्गल मातातीर्थ देउराली कुलेखानी सडक आयोजना, मकवानपुर खण्ड(कालोपत्रे सडक)	मकवानपुर	७.००	सब बेस	७,५९,७७,४३२.८०	३८.३	३८.३०	
५	राप्तीखोला तटबन्ध सहितको बाइपास निर्माण (चौकटोल-चुरियामाई)(कालोपत्रे सडक) प्याकेज-१	मकवानपुर	२.३४	सब बेस	१५,१८,०५,६७३.८५	४६.१२	४६.१२	
६	राप्तीखोला तटबन्ध सहितको बाइपास निर्माण (रातामाटा खण्ड (कालोपत्रे सडक) प्याकेज-२	मकवानपुर	१.७०	सब बेस	९,१४,५९,९२६.७४	९१.९५	१००००	
७	मनहरी चैनपुर सडक निर्माण, राक्सिराङ गा.पा., मकवानपुर(कालोपत्रे सडक)	मकवानपुर	५.००	कालो पत्र	१३,२६,८१,०९६.४१	४१.९२	५०.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
८	हेटौंडा फाखेल फर्पिङ सडक आयोजना (कुलेखानी फर्पिङ खण्ड), मकवानपुर(कालोपत्रे सडक)	मकवानपुर	१६.००	कालो पत्रे मर्मत र अन्य कार्य	१२,२७,०७,९३९.५१	९०.२९	९०.२९	
९	सिसवार-सिसही-वनकट्टा-भगनी-नमुना चोक-पिपरा-दद्रहनी-सडक कालोपत्रे	चितवन	८.५०	कालो पत्रे	१५,७६,८१,८६२.६०	२७.६९	३०.००	
१०	माडी खरकट्टा बैकुण्ठेचोक देखि बैकुण्ठेश्वर महादेव मन्दिर निरको बाटो चितवन	चितवन	५.५०	कालो पत्रे	६,७७,५०,३९५.४५	४१.२६	५०.००	
११	हात्तिढाप सुरखण्डी ठकुरीभञ्ज्याङ कान्दा कमिनचुली जाने बाटो	चितवन	७.२०	कालो पत्रे	१८,४०,८२,८५३.८०	१४.९७	१५.००	
१२	हाकिमचोक-धारेचोक-मखनचोक-अशोकचोक-पाण्डे घुम्ती-डेरीचोक-सितामाई सडक	चितवन	५.००	कालो पत्रे	६,८५,४३,६२८.९२	१६.०६	२०.००	
१३	पुष्पलाल प्रदेश चक्रपथ (आदमघाट मनहरी सडक आयोजना) धादिङ, मकवानपुर	मकवानपुर	७.००	कालो पत्रे	१७,२९,९१,४५३.६९	८.७३	०.००	
१४	पेप्सीकोला मनोहला पुल बोडे निलवाराही नेक साविक चाँग गा.वि.स.ईन्द्रखोल्सा तेलकोट सडक	भक्तपुर	११.३०	ग्राभेल	३१,८९,३६,१३८.५६	९६.१५	१००००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
	आयोजना भक्तपुर (कालोपत्रे सडक)							
१५	लाकुरी भञ्ज्याङ कुशादेवी-पनौती-नमोबुद्ध सडक स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे	काभ्रे	११.००	कालोपत्रे	३९,६८,२८,९४३.६८	९४.९४	१००००	
१६	पिङथली रजवास चारकिल्ला तिनखुट्टे देविटार घर्तिछाप गोकुले सडक महाभारत गा.पा.	काभ्रे	८.८०	कालोपत्रे	२६,८५,३८,७२८.६४	२६.६	२६.६०	
१७	भुम्लुटार- सल्ले सडक आयोजना, भुम्लु गा.पा., काभ्रेपलाञ्चोक (कालोपत्रे सडक)	काभ्रे	५.००	कालोपत्रे	११,२४,५३,५१३.१२	१०५.५८	१००००	
१८	पाँचखाल तामाघाट बोरेदोभान सडक, काभ्रे	काभ्रे	२.००	कालोपत्रे	५,५०,८६,४९९.५२	९१.९८	१००००	
१९	दोलालघाट सिरानेभिर सापिङ सिम्थली बेखसिम्ले सडक, काभ्रे	काभ्रे	५.००	कालोपत्रे + ग्राभेल	१३,६७,०४,३२२.५६	६२.३२	२०.००	
२०	Construction of Dundamukh Devitar Ghumaunechaur fedi Sadak Kavre (Chainage ४+३०० km to ११+३००km)	काभ्रे	७.००	कालोपत्रे + ग्राभेल	१७,७४,९७,७४८.४८	६१.०८	२०.००	
२१	दाप्चा पिपलटार फलामेसाँघु शिखर गोकुले सडक	काभ्रे	३.००	कालोपत्रे	५,६८,४९,८८८.००	४९.१६	२०.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
२२	भूमिचुली बुढाखानी तीनखुट्टे सडक, महाभारत, काभ्रे	काभ्रे	२.००	ग्राभेल	५,२०,५९,०३२.००	१३.७६	२०.००	
२३	पनौती खोपासी तालढुङ्गा सडक काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रे	४.००	ग्राभेल	६,१५,८९,५२२.९९	३२.११	२०.००	
२४	कौशलटार विरुवा सडक, भक्तपुर	भक्तपुर	१.९०	कालोपत्रे	११,६५,८४,२६९.००	२४.११	२०.००	
२५	बालकोट सिरुटार विरुवा तर्खगाल सडक तथा ढल निर्माण तथा कालोपत्रे, सु.न.पा. १ देखि १० सम्म, भक्तपुर	काभ्रे	१.००	कालोपत्रे	६,२८,४९,०१६.००	१९.६२	२०.००	
२६	सतुङ्गल–मातातिर्थ देउराली कुलेखानी रोड, काठमाडौं	काठमाडौं	८.१०	Asphalt	२७,०९,४६,९१७.००	६.३५	५५.००	
२७	बगुवा–प्युटार–आस्राम दुर्लुङ चन्दनपुर रोड	ललितपुर	१०.२८	Asphalt	२७,१०,३३,७००.००	५५.५६	६०.००	
२८	कान्तिपथ बिर्खेधारा दहचोकी, सङ्खु, इकुडोल, आश्राङ लुक्नेबेसी सडक	ललितपुर	५.५०	Asphalt	७,९६,६३,३६६.००	९.१९५	३५.००	
२९	फर्पिङ टुल्कु हुमानेभन्ज्याङ सडक (प्याकेज १)	काठमाडौं	४.००	Asphalt	१४,७४,७५,७१६.८१	०.	१०.००	
३०	फर्पिङ टुल्कु हुमानेभन्ज्याङ सडक (प्याकेज २)	काठमाडौं	४.००	Asphalt	१२,३२,५५,१२२.८७	०.	१०.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
३१	किस्पाङ गा.पा.१ वडा कार्यालय देखि साल्मे म्यागङ गा.पा.२ बर्चेत बुङताङ देउराली चिउरी भन्ज्याङ लामिडाँडा सामरी भन्ज्याङ देखि तारकेश्वर गा.पा.१ दाङसिङ जोड्ने मोटरबाटो	नुवाकोट	११.७०	कालोपत्रे	३५,६९,७१,८१७.२७	३७.३९	३९.५२	
३२	गुर्जेभन्ज्याङ-शिवपुरी ६, समुन्द्रादेवी, पुरानो गाविस भवन, महतटोल, रातमाटे हुँदै लिखुपुल- महाकालीकुखुरे- मानेभञ्याङ- दुप्चेश्वर सडक	नुवाकोट	८.६०	कालोपत्रे	२५,४०,८७,६२८.००	९०.३	९३.९९	
३३	तुप्चे सोले माहादेवखर्क (विदुर न.पा-७) देउराली (म्यागङ गाउँपालिका) सडक आयोजना /	नुवाकोट	१२.८०	कालोपत्रे	३१,३६,३१,५७५.२४	९६.५७	१०२.९९	
३४	छत्रेखोला सेराचौर मानेडाँडा दाङसिङ सडक आयोजना, तारकेश्वर गा.पा.,नुवाकोट	नुवाकोट	७.२०	कालोपत्रे	१५,६४,४७,८४२.३१	५१.९१	५२.५९	
३५	निरञ्जना- बाघखोर सडक आयोजना, बेलकोट गढि न.पा.,	नुवाकोट	६.३७	कालोपत्रे	२३,६४,२३,९३२.६९	९३.४१	१०७.०७	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
	नुवाकोट							
३६	जिरोकिलो अम्बास भोर्ले पारच्याङ सडक आयोजना, नौकुण्ड गा.पा., रसुवा	रसुवा	१०.००	कालोपत्रे	२९,४८,८२,०१३.७१	५२.३९	५५.९९	
३७	नुवाकोट बागेश्वरी उर्लेनी काल्चे सडक माला भञ्याङ सडक, विदुर न.पा., लिखु गा.पा., सूर्यगढी गा.पा. र तादी गा.पा., नुवाकोट	नुवाकोट	९.००	कालोपत्रे	२०,२५,२४,१३६.७५	३२.८५	४०.७७	
३८	बाराही शक्ति माननीय वि.बाडरे बस्नेत गाउँ बेलकोट गढी न.पा., सडक, नुवाकोट	नुवाकोट	७.००	कालोपत्रे	१५,०६,९३,९६९.१४	३०.२९	३०.३९	
३९	धारापानी रुप्सेपानी जिबजिबे झ्याङलाङ लोकिल सडक, कालिका गापा, रसुवा	रसुवा	१०.००	कालोपत्रे	२९,६२,५९,४०५.५०	१६.७८	१६.८०	
४०	बान्द्रे बोगटीगाउँ डाँडागाउँ सडक, बिदुर न.पा. ११, नुवाकोट	नुवाकोट	२.६०	कालोपत्रे	५,७८,०६,६०७.५६	४.३२	४.३२	
४१	झ्याङ्ली पोखरी आरुखर्क ३४ किलो बेलकोटगढी न.पा. सडक, नुवाकोट	नुवाकोट	४.२०	ग्राभेल	५,८२,४२,२९४.५३	८.७६	८.८५	
४२	बलेफी जलबिरे टेम्बातान सडक	सिन्धुपाल्चोक	९.५०	DBST	३१,४४,४०,४९९.१४	७२.६७	७५.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४३	मुढे बाघखोर कालापानी सडक	दोलखा र सिन्धुपाल्चोक	१६.५०	Asphalt concrete	३५,४६,०४,९००.००	४१.३१	५०.००	
४४	बाह्रबिसे-सुनकोशी – धुस्कुन- पिस्कर सडक	सिन्धुपाल्चोक	१५.५०	Asphalt concrete	४९,२५,०९,४०४.८१	४७.९३	५०.००	
४५	एक्काइस किलो अत्तरपुर वापल लिसङ्खु सडक	सिन्धुपाल्चोक	४.२०	Premix carpet	९,१९,०९,५८७.४३	५८.५	६०.००	
४६	चौतारा बसपार्क सिपाघाट कात्तिके काठमाडौं (झ्याडी- **देउराली खण्ड) सडक**	सिन्धुपाल्चोक	१०.५६	Asphalt concrete	३६,५७,९४,000.००	२९.१	५०.००	
४७	सितली मेलुङ माने बुद्धचोक सडक	दोलखा	११.५०	Gravel	१४,८४,८०,१३०.००	५९.४२	७०.००	
४८	सिताको थान जुगु झ्याकु हुँदै गाँउपालिका ५, गौरीशङ्खर गा.पा. जोड्ने सडक	दोलखा	३९.००	Gravel	५५,६७,२०,२९०.००	५६.१८	६०.००	
४९	नौबिसे चौतारा सडक आयोजना, सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक	४.५०	Premix carpet	८,०५,६२,५१०.००	३५.७३	२५.००	
५०	चरिकोट कालिन्चोक (देउराली कुरी खण्ड)	दोलखा	५.००	Premix carpet, rigid	१८,२२,४४,९९०.००	१६.५	३०.००	
५१	सुनखानी साङ्बा सडक	दोलखा	१५.००	Asphalt concrete	३२,८६,५५,८१६.६९	३.७७	१५.००	
५२	भटमासे जिलु सडक, दोलखा	दोलखा	४.००	Premix	८,२६,७६,५००.००	३६.०६	४०.००	
५३	छापभञ्ज्याङ ठाँटीपोखरी फट्केश्वर सडक कालोपत्रे,	सिन्धुपाल्चोक	२.४०	Premix	११,६९,०६,४५९.६८	१२.८३	३०.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
	सिन्धुपाल्चोक							
५४	चरिकोट कालिन्चोक (चरिकोट देउराली खण्ड)	दोलखा	५.००	Premix	१४,०९,१७,९९०.४९	६.९६	५.००	
५५	चौतारा बसपार्क सिपाघाट कात्तिके काठमाडौं (देउराली सिपाघाट खण्ड)	सिन्धुपाल्चोक	४.३०	Asphalt concrete	१३,१०,७७,०२२.२४	३९६.७१	६५.००	
५६	मन्थली गाल्वा चौरी खोला सडक (मन्थली भटौली खण्ड)	रामेछाप	६.५०	डि.वि.एस.टी.	१४,३३,६४,३४१.००	९३.२३	९३.२३	
५७	सित्खा भिरपानी गोगनपानी फुल्पा धुले मेगर्पा भोटनागी सडक	रामेछाप	१०.२९	डि.वि.एस.टी.	२४,८०,४९,७०३.००	९७.००	९७.००	
५८	कालोचौतारा सिगटी गलव च्यादलु सडक	रामेछाप	५.००	प्रिमिक्स	११,४२,३४,९२९.००	५७.७८	५७.७८	
५९	मन्थली गाईखुरा चिसापानी वडा कार्यालय हुँदै पुरानो गाउँ सडक	रामेछाप	७.३६	एस्फाल्ट	१६,५५,०१,८८०.००	६५.७३	६५.७३	
६०	मन्थली गाल्वा चौरी सडक (शिकाराडाँडा गोगनपानी गाल्वा खण्ड)	रामेछाप	१५.२६	एस्फाल्ट	२६,८९,०४,०१४.००	८.५५	९.४३	
६१	सित्खा भिरपानी गोगनपानी फुल्पा धुले मेगर्पा भोटनागी सडक (दोस्रो खण्ड)	रामेछाप	७.५३	एस्फाल्ट	१९,२४,४१,८१७.६०	१२.६३	१७.५४	
६२	खिम्ती वेताली धारापानी सडक	रामेछाप	२.१०	प्रिमिक्स	५,२१,८४,४४४.००	३२.४	३८.६५	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
६३	लिखु करिडोर(कोलन्जोरघा, साँगुटार सिरिसे विमिरे गेलु काराण्डु ठाडाखोला उमातिर्थ लाहाछेवार) सडक,रामेछाप	रामेछाप	६.००	प्रिमिक्स	१४,१२,८८,९८५.७२	८.८१	८.८१	
६४	पाल्पा भञ्ज्याङ साँधभञ्ज्याङ सडक आयोजना, ज्वालामुखी गा.पा., धादिङ	धादिङ	४.४२	कालोपत्रे	१५,१५,०८,३६०.१८	६३.२२	६०.००	
६५	स्याउले वर्डरथोक काउले सडक कालोपत्रे (नयाँ खण्ड मात्र)	धादिङ	७.००	कालोपत्रे	१९,२५,२०,०९३.५२	२९.८९	२३.००	
६६	दामन पाखिन मार्ग(साङ्कोस तिप्लिङ सडक), नुवाकोट, धादिङ(	धादिङ	१६.२०	कालोपत्रे	४०,७६,३१,९५१.८०	१३.०१	१५.००	
६७	पुष्पलाल प्रदेश चक्रपथ(आदमघाट मनहरी सडक आयोजना), धादिङ, मकवानपुर	धादिङ	१२.५०	कालोपत्रे	३२,८०,१८,६२१.९९	९.१२	१०.००	
६८	रुबीभ्याली गा.पा. पुग्ने सडक आयोजना (बोराङ सेर्तुङ खण्ड), धादिङ	धादिङ	८.६०	ग्रावेल	५,८२,९६,९५७.५२	६२.७१	५५.००	
६९	सिन्धुली-भिमेस्थान चकमके उदयपुर कतारी सडक उदयापुर (पहिलो खण्ड)	सिन्धुली	१४.५६	कालोपत्रे	३४,४०,९८,७५७.८३	४५.१४	५०.००	

क्र.सं.	कार्यालय/ सडक आयोजनाको नाम	योजना सञ्चालन हुने जिल्ला	लम्बाइ (कि.मी.)	सतहको प्रकार	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
७०	सिन्धुलीगढी माझवा-काफल्चौरी-दुम्जा	सिन्धुली	१०.७०	कालोपत्रे	२४,४०,६४,८२६.३८	७९.१२	८०.००	
७१	सिन्धुली-भिमेस्थान चकमके उदयपुर कतारी सडक उदयापुर (दोस्रो खण्ड)	सिन्धुली	३.७६	कालोपत्रे	९,९०,९८,९९५.३१	५६.१८	७०.००	
७२	लुङ्गेलीटार दुम्की थाक्ले बासकटेरी सडक, सिन्धुली	सिन्धुली	४.७०	कालोपत्रे	९,७३,६६,३६१.६०	३९.०३	३०.००	
७३	सिन्धुली-भिमेस्थान चकमके उदयपुर कतारी सडक उदयापुर (तेस्रो खण्ड)	सिन्धुली	९.००	कालोपत्रे	२५,१२,०३,५९२.२०	४.३८	१०.००	
७४	बटाहा फेदी पित्लेभञ्ज्याङ सडक	सिन्धुली	१.२०	ग्रावेल	९०,७३,०४९.४८	१३.३२	९५.००	

बागमती सरकारबाट सञ्चालित सडकपुल तर्फका बहुवर्षीय योजनाहरू

सि.न	कार्यालय/ पुलको नाम	जिल्ला	लम्बाइ मिटर	पुलको प्रकार	खोलाको नाम	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
१	इन्द्रायणी चौर-सतिघाट खोला पक्की पुल थाहा न.पा. २ र ३	मकवानपुर	४०	Prestress	सतिघाट खोला	५,७४,४७,४४७.८१	५७.४५	८०.००	
२	लालझाडी सडकपुल, हे.उ.न.पा. १, मकवानपुर	मकवानपुर	१२७	Prestress	रासी खोला	८,४७,८०,८६८.२९	४.३६	४.३६	

सि.न	कार्यालय/ पुलको नाम	जिल्ला	लम्बाइ मिटर	पुलको प्रकार	खोलाको नाम	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
३	कालिका न.पा. ५ खगेरी खोला कमिनिघाट पक्की पुल, चितवन	चितवन	७०	Prestress	खगेरी खोला	१०,९७,८८,१२५.१४	१८.००	१८.००	
४	कर्रा खोला पुल हेटौंडा- ७ भाङटार मकवानपुर	मकवानपुर	४०	Prestress	कर्रा खोला	७,०३,०९,३१७.३४	०.००		
५	किस्पाङको भाल्चे वेसीबाट सलाखु खोलामा सडकपुल, भाल्चे १-४, नुवाकोट	नुवाकोट	३०	Presstress	सलाखु खोला	५,०९,६२,७१७.५०	१०००६	९८.००	
६	समुन्द्रटार- चन्द्रावती खोला पुल, नुवाकोट	नुवाकोट	४०	Plate Girder	चन्द्रावती खोला	५,३०,७६,५८४.४६	५०.६०	५०.६०	
७	दोर्खु खोला पक्की पुल निर्माण, नुवाकोट	नुवाकोट	४०	Presstress	दोर्खु खोला	६,४३,१०,७०७.०७	०.००	०.००	
८	मन्थली राल्टार सालु सडक अन्तर्गत अर्चले(नवलपुर फेदी) सालु पुछार समलिस्थान जोड्ने रणजोर	रामेछाप	१२६	Prestress	रणजोर खोला	९,६४,०५,३८४.८९	४०.०१	४४.२५	
९	छतिवने खोला पुल, लिखु तामाकोशी गा.	रामेछाप	४५	Prestress	छतिवने खोला	६,७१,७८,७५९.३०	८.७२	८.७२	

सि.न	कार्यालय/ पुलको नाम	जिल्ला	लम्बाइ मिटर	पुलको प्रकार	खोलाको नाम	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
	पा. र गोकुलगङ्गा गा. पा. जोड्ने								
१०	शङ्खमुल च्यासल ग्राउण्ड जोड्ने बागमती नदीमा पुल निर्माण	काठमाडौं	४५	Prestress	Bagmati Khola	८,३१,६५,६२४.००	८३.२४	७५.००	
११	बागमती पुल प्युटार, बागमती गाँउपालिका, ललितपुर	ललितपुर	९०	Prestress	Bagmati Khola	७,४३,०९,७५०.००	६.६९	१०.००	
१२	सुनकोशी खोला पुल	सिन्धुपाल्चोक	२५.००	RCC Bridge	सुनकोशी खोला	७,२१,४९,०७६.१२	८.२४	०.००	
१३	रामटार सिद्धलेक वडा नं. ४, ६ जोड्ने थोपल खोलामा पक्की पुल, धादिङ	धादिङ	३५.००	Prestress	थोपल खोला	५,०५,२८,३५०.००	६५.३८	३०.००	
१४	निलकण्ठ न.पा. ३, नवदुर्गा गणेश मन्दिर थोपलखोला र निलकण्ठ न.पा. १२ बीच पक्की पुल, धादिङ	धादिङ	२५.००	Rcc Bridge	थोपल खोला	५,०६,४६,९१८.३६	५३.८५	५५.००	

सि.न	कार्यालय/ पुलको नाम	जिल्ला	लम्बाइ मिटर	पुलको प्रकार	खोलाको नाम	सम्झौता रकम रु.	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित जनसङ्ख्या
१५	लिस्ने खोला पुल, धादिङ बेसी साङकोष तिप्लिङ सडक, खनियाँबास १ धादिङ	धादिङ	५०.००	Truss Bridge	लिस्ने खोला पुल	८,५८,२३,६६४.३८	८.७३		
१६	कमलामाई नगरपालिका वडा नं. ९ र १० जोड्ने दु.न.पा. जाने सडकको कमला नदीमा पक्की सडक पुल	सिन्धुली	२११.८	Prestress	कमला नदी	२०,१९,०५,६६५.७२	५५.८१	४५.००	
१७	क्यान खोला पुल	सिन्धुली		Prestress	क्यान खोला	८,३३,४३,१७६.८७	४.३३	०.००	
१८	कारागार क.न.पा. ६ र ५, ग्वाङ खोलामा पक्की पुल निर्माण, सिन्धुली	सिन्धुली	३०	T- Girder	ग्वाङ खोला	५,४१,९५,७६५.०९	३७.४१	४०.००	
१९	मरिण खोलामा पक्की पुल (हरिहरपुर गा.पा. वडा न.२ को बाखफ़र र वडा न ४ को हाकपुर जोड्ने सडक), सिन्धुली	सिन्धुली	२६४.१५	Prestress	मरिन खोला	१९,२४,४२,०००.००	८.८४	१५.००	

८. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरूः

सडक पूर्वाधारतर्फः

क्र.सं.	विवरण	एकाई	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	जम्मा
१	**सडक**						
क)	कच्ची सडक	कि.मि.	३९५.९९	१३९.४९	६६.०८	१६०.१४	**७६१.७**
ख)	ग्राभेल (खण्डास्मिथ) सडक	कि.मि	१४१.८३	१९०.६२	२४६.४१	२००.७७	**७७९.६३**
ग)	कालोपत्रे सडक	कि.मि.	६७.५९	१५२.७५	१९९.०५	११६.८६	**५३६.२५**
घ)	ढलान सडक	कि.मि	०	४०.५५	४०.३५	७३.९३	**१५४.८३**
२	**सडक पुल**	गोटा	१४	१८	१८	१९	**६९**
३	**झोलुङ्गे पुल/Truss Bridge**	गोटा			१	६	७

सहरी विकास तथा भवन पूर्वाधारतर्फ

क्र.सं.	विवरण	एकाई	आ.व. २०७५/७६	आ.व. २०७६/७७	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	जम्मा
१	भवन निर्माण	गोटा	३५	१८	६५	२१२	**३३०**
२	पार्क निर्माण र अन्य संरचना निर्माण	गोटा	४३	६७	६०	२६४	४३४
३	सरकारी कार्यालयहरू मर्मत	गोटा	६०	५८	२०	५७	**१९५**
४	अध्ययन अनुसन्धान तथा परामर्श	गोटा	६	१३	१०	१९	४८
५	जनता आवास इकाइ निर्माण	गोटा	७३४	६२०	४७	६८८	**२०८९**

श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री घनश्याम दाहाल	२०७८/०९/०९	२०७९/०९/२४

२. सचिवहरूको विवरण

क.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री अशोककुमार साह	२०७८/०६/०८	२०७८/१०/३०
२	श्री नेत्रप्रसाद सुवेदी	२०७८/११/०१	२०७९/०२/०८
३	श्री दीपक घिमिरे	२०७९/०३/२२	२०७९/०३/३१
४	श्री यमलाल भुषाल	२०७९/०४/०८	२०७९/०५/२०
५	श्री सुरेश राउत	२०७९/०५/२९	हाल सम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित) अनुसार श्रम तथा यातायात मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेशस्तरको यातायात सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, अध्ययन अनुसन्धान र नियमन
- प्रदेशभित्रको सवारी दर्ता र नवीकरण, चालक अनुमति र नवीकरण
- सवारी तथा सवारीचालक अनुमतिपत्र व्यवस्थापनका लागि विद्युतीय प्रणालीको विकास एवं यातायात क्षेत्रको समग्र सुधारका लागि अध्ययन, अनुसन्धान, कार्यान्वयन तथा नियमन
- प्रदेशभित्र सार्वजनिक यातायातको रुट अनुमति, मापदण्ड, गुणस्तर र भाडा दर समायोजन तथा निर्धारण र अनुगमन एवम् नियमन
- वातावरणमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्धन
- प्रदेश तहमा यातायात सुरक्षा र सवारी प्रदूषण नियन्त्रण सम्बन्धी योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- श्रम तथा रोजगार प्रवर्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन एवम् स्थानीय सरकारसँग समन्वय
- श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन
- श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना
- रोजगार प्रवर्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरूपण
- कार्यस्थल सुरक्षा, कल कारखाना निरीक्षण तथा नियमन
- प्रदेश तहमा सडक सुरक्षा सम्बन्धी नीति, योजना निर्माण, कार्यान्वयन तथा अनुगमन

➢ ट्राफिक व्यवस्थापन र यातायात क्षेत्रको सिन्डिकेट तथा कार्टेलिङ्ग नियन्त्रण

४. हालसम्म जारी गरिएको कानुनी दस्तावेजहरूः

४.१ ऐन

➢ प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, 2075

४.२ नियमावली

➢ विद्युतीय माध्यमबाट यातायात क्षेत्रको सेवा प्रवाह तथा राजस्व भुक्तानी नियमावली, २०७८

➢ प्रदेश भाडा निर्धारण/समायोजन तथा विद्युतीय माध्यमबाट भाडा भुक्तानी नियमावली, २०७८

४.३ कार्यविधि

➢ सवारी चालक अनुमतिपत्र परीक्षा सञ्चालन प्रोत्साहन भत्ता सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

➢ सवारी चालक अनुमतिपत्रको लिखित तथा प्रयोगात्मक परीक्षा स्थल (छनोट तथा सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८

४.४ मापदण्ड/ निर्देशिका

➢ सार्वजनिक यात्रुवाहक विद्युतीय ट्याक्सी सेवाको गुणस्तर, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी मापदण्ड, २०७८

➢ प्रदेशभित्र सञ्चालन हुने (ट्याक्सी बाहेकका) साना यात्रुबाहक सार्वजनिक सवारी साधनको गुणस्तर, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी मापदण्ड, २०७९

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
1	श्रमिकको हक अधिकारको संरक्षण तथा असल श्रम सम्बन्ध स्थापना हुने कानुनी तथा आर्थिक आधार तयार गर्ने ।	• श्रम तथा रोजगार नीति तर्जुमाको चरणमा रहेको । • नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक लागु गराउन आवश्यक कार्य गरेको । • रोजगार संयोजकहरूको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। • स्थानीय निकायमा रहेका रोजगार सेवा केन्द्र र सुरक्षित आप्रवासन केन्द्रवाट सम्पादन भएका कार्यहरूको अनुगमन तथा कार्यक्रम समन्वय गर्ने गरिएको।
2	निजी तथा सामुदायिक/सहकारी क्षेत्रको निम्ति लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरी स्वदेशमै पर्याप्त र मर्यादित रोजगारी एवम् स्वरोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने ।	• स्थानीय तहमा रहेको रोजगार सेवा केन्द्रलाई सुदृढिकरण गरी श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी सूचना वैंकको रूपमा विकास गर्न तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न प्रत्येक स्थानीय तहलाई रु दुई लाखका दरले यस आ.व

		मा बजेट विनियोजन गरिएको ।
3	प्राविधिक शिक्षा, सिप तथा व्यवसायिक तालिमका माध्यमबाट प्रतिस्पर्धी, दक्ष श्रम शक्तिको उत्पादन गर्ने ।	• मकवानपुरको हेटौंडा तथा धादिङको गजुरीमा रहेका सिप विकास तालिम केन्द्रलाई थप स्रोत साधन र जनशक्ति प्रदान गरी सिप विकाससम्बन्धी तामिमहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको । • **दश हजार युवालाई लक्षित गरी** सिप विकाससम्बन्धी तालिमहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको । • सिप विकाससम्बन्धी अन्य विभिन्न कार्यक्रमहरू यस आ.व. मा तर्जुमा भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।
4	वैदेशिक रोजगारीलाई कम खर्चिलो, सुरक्षित र लाभप्रद बनाउने र आर्जित विप्रेषणलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गर्ने ।	• दश हजार युवाहरूलाई सिपमुलक तालिम दिने कार्यक्रममा चालु आ.व.मा कार्यान्वयन रहेको जसले वैदेशिक रोजगारीमा जानसक्ने युवाहरू पनि लाभान्वित हुने।

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७८/७९	453759	38490	492249	393610	357238	4293346	87.21

७. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५-०७८/७९):

क्र.सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको संख्या
२	सवारी साधन दर्ता (आ.व. २०७४/७५-२०७८/७९)	५३८९७५ जना
३	व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्रबाट तालिम प्राप्त जनशक्ति (आ.व. २०७४/७५-२०७८/७९)	१०४३६ जना
४	कार्यालयहरूलाई सवारी चालक अनुमतिपत्रको लागि साबिकमा यातायात व्यवस्था विभागबाट निर्धारण हुँदै आएको आवश्यक कोटा निर्धारण गर्ने कार्य मन्त्रालयबाटै सुरु गरिएको छ। यसले हाल अनलाइन आवेदन गर्ने सेवाग्राहीलाई सहजता भएको छ।	
५	सवारी चालक अनुमतिपत्रको लिखित तथा प्रयोगात्मक परीक्षा स्थल (छनोट तथा सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत भई लागू गरिएको छ। यस कार्यविधिलाई समयसापेक्ष बनाउन आवश्यक संशोधनको प्रकृया समेत अगाडि बढाइएको छ।	
६	हेभी इक्युपमेन्ट (निर्माण उपकरण) सवारी चालक अनुमतिपत्रको प्रयोगात्मक र अन्तरवार्ता परीक्षामा रहेका	

क्र.सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको संख्या
	असङ्गतिलाई हटाउन प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता परीक्षा सञ्चालन मापदण्ड, २०७९ जारी गरिएको छ।	
७	प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०७५ (पहिलो संशोधन) जारी भई कार्यान्वयनमा रहेको छ भन्ने नियमावली मस्यौदा को चरणमा रहेको छ।	
८	प्रदेश भित्रै युवाहरूलाई रोजगारी प्रदान गर्ने उद्देश्यका साथ चालू आ.व. भित्रै करिब १० हजार युवालाई सीपमूलक र व्यवसायिक तालिम प्रदान गर्ने स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सीपमूलक र व्यवसायिक तालिम सञ्चालन कार्यविधि,२०७९ स्वीकृतिको क्रममा रहेको छ।	
९	काठमाडौं उपत्यकामा हाल सञ्चालनमा रहेका (टयाक्सी बाहेकका) साना यात्रुवाहक सार्वजनिक सवारी उत्पादन मितिले २० वर्ष पुगी लगत कट्टा गरी सट्टा दर्ता सुविधा पाउने उद्देश्यले प्रदेश भित्र सञ्चालन हुने (टयाक्सी बाहेकका) साना यात्रुवाहक सार्वजनिक सवारी साधनको गुणस्तर,सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७९ स्वीकृत भई लागू भएको छ।	
१०	प्रदेश सरकारको श्रम तथा रोजगार नीति, २०७९ तर्जुमा भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको छ।	

ख) सार्वजनिक सेवा सुधारमा भएका उपलब्धिहरू:

- सवारी कर र नवीकरण शुल्कको अनलाइन प्रणाली मार्फत भुक्तानी कार्यको थालनी
- सवारी चालक अनुमतिपत्र वितरणको लागि सफ्टवेयर प्रयोग गरिएको
- ई-टोकन प्रणालीको कार्यान्वयन गरिएको
- सिन्धुलीको खुर्कोटमा यातायात व्यवस्था कार्यालय स्थापना गरी सेवा विस्तार गरिएको
- हेटौंडा र भरतपुरमा रहेको यातायात सेवा कार्यालयहरूलाई स्तरोन्नति गरी यातायात व्यवस्था कार्यालय बनाइएको ।

८. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू:

- सवारी चालक अनुमतिपत्रको लिखित तथा प्रयोगात्मक परीक्षाको लागि कोटा निर्धारण/व्यवस्थापन गरी १५ दिनभित्र लिखित तथा प्रयोगात्मक परीक्षा सञ्चालन
- बागमती प्रदेश भित्र सञ्चालन हुने सार्वजनिक यात्रुबाहक सवारी साधनमा विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली लागु गर्न प्रस्ताव आह्वान गरी प्रस्ताव छनोटको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको
- यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूको फाईल तथा ढड्डा डिजिटाइजेसन स्क्यानिङ गरी अनलाइनमा आधारित सेवा प्रवाह गर्न प्रस्ताव आह्वान गरी प्रस्ताव छनोटको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री रत्नप्रसाद ढकाल	२०७८/०८/२८	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री ध्रुव गैंडा	२०७८/०९/१९	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित)अनुसार युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ ।

- युवासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- खेलकुद सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन,
- खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्धन
- खेलकुद प्रशासन र खेलकुद सम्बन्धी सङ्घ संस्थाको समन्वय र नियमन
- राष्ट्रिय र प्रादेशिक खेलकुद प्रतियोगिता तथा कार्यक्रम आयोजना र सहभागिता
- युवा र खेलकुद सम्बन्धी अन्य गतिविधि

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तावेजहरू

४.१ ऐन

- प्रदेश युवा परिषद् ऐन, २०७६
- प्रदेश युवा परिषद् ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश
- प्रदेश खेलकुद विकास ऐन, २०७५

४.२ नियमावली

- प्रदेश युवा परिषद् नियमावली, २०७७
- प्रदेश खेलकुद विकास नियमावली, २०७६

४.३ कार्यविधि

- खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न क्लब तथा सङ्घ संस्था सहयोग तथा अनुदान कार्यविधि,२०७६
- युवा परिषद्को उपाध्यक्ष सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- ३९० घण्टे तालिम (लेबल सीप परीक्षणसम्म मात्र) कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- नीति र नैतिकता बागमती प्रदेशका युवाको प्राथमिकता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९

- युवा प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यक्रम कार्यविधि, २०७९
- अर्गानिक कृषि उत्पादन साझेदारी तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमको कार्यविधि, २०७९
- प्राविधिक शिक्षा अध्ययनरत विद्यार्थीको छात्रवृति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- युवा परिषद् स्वरोजगार कार्यक्रम कार्यविधि, २०७९
- युवा महिला प्रवर्धन कार्यक्रम थप सामग्री सहयोग कार्यविधि, २०७९
- सीपमूलक तालिम (३९० घण्टे) कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९
- लागत साझेदारीमा आधारित कार्यक्रमको कार्यविधि, २०७९
- शारीरिक क्षमता कमजोर भएका युवा व्यवसायका लागि सामग्री सहयोग कार्यविधि, २०७९
- विशिष्ट युवा प्रतिभा सम्मान तथा प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७९
- युवा स्वयंसेवकहरूका लागि तालिम तथा सामग्री खरिद कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९
- प्रदेश स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यविधि, २०७९

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	• विद्यालय अध्ययन सम्पन्न गरेका युवाहरूलाई युवामुखी क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । • युवाहरूलाई बजारको आवश्यकता अनुरूप जीवनोपयोगी तथा प्राविधिक शिक्षा र सीपमूलक तालिम प्रदान गरिने छ। • स्थानीय विकासका कार्यलाई युवा रोजगारमुखी बनाउन प्रोत्साहन गरिने छ । • निजी क्षेत्र, गैसस र विकास साझेदाहरूसँग समन्वय गरी युवा रोजगारीलाई प्रवर्धन गरिने छ ।	१२० जना युवालाई ३९० घण्टे तालिम प्रदान गरी ८० जनालाई पूर्ण रोजगार तालिम दिइएको र ४० जनालाई लेभल १ को तालिम दिइएको ।
२	• युवामा प्रविधि एवम् परम्परागत सीपको आधुनिकीकरण गरी पेसाको व्यवसायीकरण गर्न र स्वरोजगारमूलक कार्यमा सहुलियत लगानी र व्याजमा अनुदान प्रदान गरिने छ । • युवाहरूको शिक्षा, तालिम तथा रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रममा लगानी बढाइने छ । • युवा वैज्ञानिकहरूको पहिचान गर्दै विकासका विविध क्षेत्रमा अनुसन्धान र विकासका लागि प्रोत्साहन गरिने छ। • परम्परागत पेसामा व्यवसायीकरण गर्न लगानी अभिवृद्धि गरिने छ। सफल युवाहरूको राम्रा सिकाइ र अनुभव हस्तान्तरण हुने गरी युवा अगुवाहरूको अन्तरकृया, अवलोकन भ्रमण र ज्ञान	• अर्गानिक कृषि, युवा महिला उद्यम लगायत ७६ युवाहरूले गरेको पेशाका लागि अनुदान उपलब्ध गराईएको । साथै रोजगारी अभिबृद्धिको लागि छोटो अवधीको तालिम सञ्चालन गरेको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	तथा अनुभव आदानप्रदानको व्यवस्था गरिने छ ।	
३	• युवाहरूमा सेवाभाव एवम् स्वयंसेवी संस्कृतिको विकास हुनेगरी युवा स्यवंसेवक परिचालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । • युवाहरूको नेतृत्व विकास गरी शासकीय जिम्मेवारी वहन गर्न सक्षम बनाउँदै लगिने छ । • विकास प्रकृयामा युवा परिचालन गर्दा समावेशिताको सिद्धान्त अवलम्बन गरी सहभागिता सुनिश्चित गरिने छ । • विदेशबाट फर्केका युवाहरूलाई सामाजिक पुनःएकीकरण गरी आर्जित ज्ञान सीप र दक्षताको स्वदेशमा प्रयोग गर्न आर्थिक एवम् प्राविधिक सहयोग पुऱ्याइने छ । • प्रदेश युवा परिषद्को स्थापना गरी प्रादेशिक युवाहरूको क्षमता विकास, उद्यमशिलता, रोजगार र विभिन्न क्षेत्रमा खोज र अनुसन्धानमा जोड दिइने छ ।	• २६० जना युवा स्वयंसेवक तयार गरिएको । विदेशबाट फर्किएका २० जना युवाहरूलाई विदेशी सीप प्रयोग गरी अचार बनाउने तालिम प्रदान गरिएको । • प्रदेश युवा परिषद्को स्थापना भई युवाहरूको क्षमता विकास र शसक्तिकरणको कार्य अगाडी बढाइएको ।
४	• प्रादेशिक युवा नीति र रणनीतिको तर्जुमा गरिने छ । • हरेक क्षेत्रगत नीतिहरू तर्जुमा गर्दा युवाहरूको आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गरिने छ । • वातावरण संरक्षण, द्वन्द्व व्यवस्थापन, सामाजिक परिचालन जस्ता बहुसरोकारका विषयहरूमा युवा सहभागिता र परिचालनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।	प्रदेश युवा नीति तयार भएको ।
५	• गुणस्तरयुक्त खेलकुद पूर्वाधारहरूको विकास गर्न लगानीमा वृद्धि गरिने छ । • जिल्लामा रङ्गशाला र प्रदेशमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको रङ्गशाला निर्माण गरिने छ । • निर्वाचन क्षेत्रमा कभर्ड हलको व्यवस्था गरिने छ । • विद्यालय खेल मैदान र स्थानीय तहमा बहुउद्धेश्यीय खेलकुद स्थलनिर्माण गर्न स्थानीय तहसँग सहकार्य गरिने छ । • परम्परागत खेलकुदको पहिचान र प्रवर्धन गरिने छ । • साहसिक खेलकुदका सम्भाव्य क्षेत्रहरू (साइक्लिङ, हाइकिङ, बञ्जी जम्पिङ, जिप फ्लायर, प्याराग्लाइडिङ आदि) स्थानहरू पहिचान गरी आधारभूत पूर्वाधारहरू विकास र प्रवर्धन गरिने छ ।	• खेलकुद क्षेत्रको पूर्वाधार विकासका लागि लगानी वृद्धि गर्दै लगिएको । • ७ जिल्लामा रङ्गशाला निर्माण सम्पन्न भएको, ६ जिल्लामा निर्माणाधीन रहेका र मकवानपुरको गौरीटारमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको रङ्गशाला निर्माणाधीन रहेको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
६	• प्रादेशिक खेलकुद नीति र रणनीतिको तर्जुमा गरिने छ । • भौगोलिक सम्भाव्यताका आधारमा विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूलाई खेलकुद हवको विकास गरिने छ । • अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता हुने कम्तीमा ५ खेललाई प्राथमिकतामा राखी उक्त खेलहरूको विकास गर्न भौगोलिक क्षेत्र केन्द्रित विशेष कार्यग्रम सञ्चालन गरिने छ। • व्यवसायिक खेलकुद क्लबहरू स्थापना गर्न प्रोत्साहित गरिने छ। • व्यवसायिक कम्पनीहरूलाई खेलकुद कार्यक्रमहरूको परियोजना तथा खेलकुद क्लबहरूको गठनमा सामाजिक उत्तरदायित्व कोषहरूको परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ। • फरक क्षमता भएकाहरूको विशिष्टीकृत खेलकुद प्रतियोगिताहरूको परियोजना गर्ने र उनीहरूलाई खेलकुदप्रति आकर्षित गरिने छ । • "सबैका लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुद" भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन प्रदेश खेलकुद विकास परिषद् गठन गरी प्रत्येक २ वर्षमा प्रादेशिक खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खेलाडीहरूको व्यवसायिक जीवनको संरक्षण गरिने छ । • जनसहभागिता र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा स्थानीय स्तरका खेलकुद पूर्वाधार निर्माणलाई प्रोत्साहित गरिने छ। • खेलकुद क्षेत्रमा अन्तरसरकार तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वय गरिने छ । • तुलनात्मक सम्भावनाका खेलहरू (हात्तीपोलो, प्यारागलाइडिङ, बन्जी जम्पिङ, क्रिकेट, उचाइमा भलिबल प्रतियगिता) सञ्चालन, प्रतियोगिता परियोजना तथा प्रवर्धनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । • अन्तरस्थानीय तह, प्रादेशिक, अन्तरप्रादेशिक, अन्तर महाविद्यालय स्तरका खेलकुद प्रतियोगिताहरू परियोजना गरिने छ । • विद्यालय तहदेखि नै प्रतिभावान् खेलाडीको पहिचान गरी खेलकुद क्षेत्रमा प्रतिमा प्रस्फुटनको अवसर प्रदान गरिने छ।	• प्रादेशिक खेलकुद नीतिको मस्यौदा तयार भएको । • भौगोलिक क्षेत्रका रूपमा खेलकुद हवको लागि दोलखा, रसुवा तथा धादिङको रुबीभ्याली छनौट गरिएको । • प्रदेश खेलकुद विकास परिषद्को स्थापना भइसकेको तथा २०७८ साल फागुनमा प्रथम बागमती प्रदेश खेलकुद-२०७८ सम्पन्न भएको । • जनसहभागिता र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा स्थानीय स्तरका खेलकुद पूर्वाधार निर्माण गरिएको । • माध्यामिक विद्यालयमा कार्यरत खेलकुद शिक्षक तालिम कार्य शुरु भएको ।

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	दिगो विकास लक्ष्य सङ्केत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
प्रभाव	युवा बेरोजगारी दर		-	-	-	नेपाल श्रमशक्ति सर्वेक्षण २०१७/१८	
असर	शिक्षा, तालिम र रोजगारीबाट विमुख युवा	प्रतिशत	-	-	-	नेपाल श्रमशक्ति सर्वेक्षण २०१७/१८	
	युवा स्वरोजगार कोषमा युवा पहुँच	सङ्ख्या	-	-	-	वार्षिक प्रतिवेदन	
	उद्यमशीलता विकास तालिम	सङ्ख्या	-	१५००	१२० जना	वार्षिक प्रतिवेदन	
	युवा स्वयंसेवक परिचालन	सङ्ख्या	११५	२००	२६० जना	वार्षिक प्रतिवेदन	
	राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा खेलाडीले प्राप्त गरेको स्वर्ण पदक	वटा	०	०	२४ (आ.व. २०७९/८०)	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्	
प्रतिफल	खेलकुद पूर्वाधार निर्माण						
	(क) जम्मा व्यवस्थित खेल मैदान	वटा	६६	१०५	४३	कार्यालय तथ्याङ्क	
	(ख) जिल्ला स्तरीय रङ्गशाला	वटा	१०	१४	७	कार्यालय तथ्याङ्क	
	(ग) कभर्ड हल निर्माण	वटा	१९	४३	३०	कार्यालय तथ्याङ्क	
	खेलकुद प्रशिक्षण	खेलाडी सङ्ख्या	०	४००	-	वार्षिक प्रतिवेदन	
	खेलकुदको व्यवसायिकीकरण	खेलाडी सङ्ख्या	०	१००	-	वार्षिक प्रतिवेदन	
	साहसिक खेलकुद विकास/प्रवर्धन	प्रकार	०	३	-	वार्षिक प्रतिवेदन	

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७८/७९	७९८०	२६२५	१०६०५	४९८८	२५७६	७५६४	७१.३२%

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्थाः

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
१	मन्थली कभर्ड हल	मन्थली न.पा.-२, रामेछाप	६५७९२	५१.०५%	५२%	
२	चौतारा रङ्गशाला निर्माण	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-५, सिन्धुपाल्चोक	२०९२२६	३४.३७%	३६%	
३	कभर्ड हल निर्माण	थाहा न.पा.-३, मकवानपुर	७६४४६	११.१९%	५०%	

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसङ्ख्या
४	अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको खेलकुद प्रतिष्ठानको स्थापना	हे.उ.म.न.पा.-६, गौरीटार	२४८०२६	१६.५०%	४०%	
५	कभर्ड हल निर्माण	निलकण्ठ न.पा.-१२, नुवाकोट	६९९६२	१७.१८%	५५%	
६	जिल्ला स्तरीय रङ्गशाला निर्माण	विदुर न.पा.-४, नुवाकोट	८९९८०	५२.५३%	१००%	

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री अरुण नेपाल	२०७४/१०/२८	२०७७/०८/११
२	श्री सरेस कुमार नेपाल	२०७८/०१/१५	२०७८/०५/०२
३	श्री शान्तिप्रसाद पौडेल	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/११
४	श्री विशाल खड्का	२०७८/०८/२८	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री शिवकुमार वाग्ले	२०७४/१०/२८	२०७७/०५/२०
२	डा. सिन्धुप्रसाद ढुङ्गाना	२०७७/०५/२१	२०७८/०८/२०
३	श्री यज्ञनाथ दाहाल	२०७८/०८/१७	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार वन तथा वातावरण मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेशस्तरमा वन क्षेत्रको नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- वन्यजन्तु र वन पैदावार ओसारपसार सम्बन्धी नियमन र अपराध नियन्त्रण
- वन, वनस्पति, वन्यजन्तु र जैविक विविधता सम्बन्धी प्रादेशिक सङ्ग्रहालय व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा संरक्षण क्षेत्र र चरन क्षेत्रको व्यवस्थापन
- हात्तीसार तथा चिडियाखानाको व्यवस्थापन
- जडीबुटी खेती प्रविधि प्रवर्धन, विस्तार तथा बजारीकरण सम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, तथा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्याङ्क सङ्कलन
- वन तथा वातावरण सम्बन्धी विषयमा प्राविधिक सूचना तथा सेवा प्रवाह
- वन अतिक्रमण तथा वन डढेलो नियन्त्रण तथा रोकथाम सम्बन्धी नीति, समन्वय र सहयोग
- प्रदेशस्तरका वनस्पति उद्यान तथा हर्वेरीयमहरूको व्यवस्थापन र वनस्पति पहिचान तथा अभिलेखीकरण सम्बन्धी नीति र व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा जैविक विविधताको अध्ययन, अनुसन्धान, व्यवस्थापन, नियमन, संरक्षण एवम् लाभांश बाँडफाँट
- प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीति, प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्र भूस्खलन नियन्त्रण

- प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीतिको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
- जोखिमयुक्त क्षेत्र पहिचान, जोखिमयुक्त पूर्वाधारको संरक्षण तथा मर्मत सम्भार ।
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय संरक्षण तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा वातावरण सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय सूचना प्रणालीको स्थापना
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय जोखिमका लागि तयारी तथा उद्धार
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय प्रयोगशालाको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन तथा वातावरणमैत्री शासकीय प्रबन्ध।
- प्रदेशस्तरमा ठोस, वायु, तरल, जल, ध्वनि तथा बिद्युतकी लगायत प्रदूषणको मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियन्त्रण
- प्रदेशस्तरमा न्यून कार्वनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास प्रक्रिया र हरित क्षेत्र प्रवर्धन
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय संरक्षण क्षेत्र तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण र सम्वर्द्धन
- प्रदेशभित्र वातावरणीय क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान, क्षमता अभिवृद्धि, वातावरणीय सुशासन तथा परीक्षण
- भू-परिधि क्षेत्र तथा वन क्षेत्रको पहिचान, वर्गीकरण, संरक्षण र व्यवस्थापन
- संरक्षण क्षेत्र पहिचान र व्यवस्थापकीय पद्धति निर्धारण
- अन्तरप्रदेशीय नदी उकास तथा सडक किनार वृक्षारोपण व्यवस्थापन
- वृक्षारोपणको लागि दिगो तथा गुणस्तरीय बीउ उत्पादन, बीउ बगैंचा स्थापना र व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्र वृक्षारोपण तथा सम्भार सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशभित्र जडीबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी व्यवस्थापन
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- खानेपानी, ध्वनि र हावाको गुणस्तर अनुगमन तथा लेखाजोखा ढाँचा निर्माण एवं गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरू :

४.१ ऐन

- प्रदेश राष्ट्रिय वन ऐन, २०७६
- प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७

४.२ कार्यविधि तथा अन्य

- वनपैदावारमा आधारित उद्योग र राष्ट्रिय वन बीचको दुरीसम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- सामाजिक सुरक्षाका लागि दाउरा आपूर्ति कार्यविधि, २०७९
- दिगो वन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७९

५. क)मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीती तथा कार्यक्रम, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क.स.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	सहरी वृक्षारोपण	सम्पन्न साथै आगामी वर्ष पनि निरन्तर
२	जडिबुटी प्रवर्धन कार्यक्रम	सम्पन्न साथै आगामी वर्ष पनि निरन्तर
३	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन	सम्पन्न साथै आगामी वर्ष पनि निरन्तर
४	हाइटेक नर्सरी निर्माण कार्य	सञ्चालन भइरहेको
५	सिमसार संरक्षण र संरक्षण पोखरी निर्माण कार्य	सम्पन्न साथै आगामी वर्ष पनि निरन्तर
६	पकेट क्षेत्रमा जडीबुटी वृक्षारोपण तथा प्रवर्धन	सम्पन्न साथै आगामी वर्ष पनि निरन्नतर

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ को लक्ष्य	२०७८/७९ को उपलब्धि	सूचनाको स्रोत	कैफियत
प्रभाव	वन क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्रफल	प्रतिशत	53.7	53.7	53.7		
असर	संरक्षित क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्रफल	प्रतिशत	29.98	29.98	29.98		
	समुदायबाट व्यवस्थापन भएको वनको क्षेत्रफल	हेक्टर हजारमा	433.2	433.2	433.2		
	वन क्षेत्रबाट प्राप्त अनुमानित राजस्व रकम	रु.करोड	78.8	१००	12.61	उ.प.व. वा. मं.	
	उच्च मूल्यका जडीबुटी र गैरकाष्ठ वन पैदावारको उत्पादन	मे.टन	660.0	८००	481398	उ.प.व. वा. मं.	
प्रतिफल	वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन भएको क्षेत्रफल	हेक्टर	17914.2	६००००	44224.23	उ.प.व. वा. मं.	
	वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन र उपयोगमा समुदायको पहुँच	समूह सङ्ख्या	62	116	146	उ.प.व. वा. मं.	
	काठको उत्पादन र आपूर्ति	घन फिट लाखमा	16.4	१	18.83	उ.प.व. वा. मं.	
	काठ प्रशोधन उद्योगको स्थापना र सञ्चालन (Saw Mills/Veneer)	सङ्ख्या			130	उ.प.व. वा. मं.	
	जडीबुटी प्रशोधन र भण्डारण उद्योग	सख्या	30	४५	10	उ.प.व. वा. मं.	
	प्रशोधित जडीबुटीको निर्यात परिमाण	मे.टन				उ.प.व. वा. मं.	
	काठमा आधारित लघु उद्यम तथा उद्योगहरूको प्रवर्धन	सङ्ख्या	59.0	२००	140	उ.प.व. वा. मं.	
	सामुदायिक वन	सङ्ख्या	4509.0	४६५०	4489	उ.प.व. वा. मं.	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ को लक्ष्य	२०७८/७९ को उपलब्धि	सूचनाको स्रोत	कैफियत
		क्षेत्रफल हेक्टर	4165260	४३००००	42032443	उ.प्र.व. वा. मं.	
	निजी वन	सङ्ख्या	5890	६४०	579	उ.प्र.व. वा. मं.	
		क्षेत्रफल हेक्टर	3600	३८४	346924	उ.प्र.व. वा. मं.	
	धार्मिक वन	सङ्ख्या	330	३९	39	उ.प्र.व. वा. मं.	
		क्षेत्रफल हेक्टर	2054	२१६	39895	उ.प्र.व. वा. मं.	
प्रतिफल	कबुलियती वन	सङ्ख्या	31250	३१५५	3337	उ.प्र.व. वा. मं.	
		क्षेत्रफल हेक्टर	16463	१६६८८	16552492	उ.प्र.व. वा. मं.	
	संरक्षित वन	सङ्ख्या	1	1	2	उ.प्र.व. वा. मं.	
		क्षेत्रफल हेक्टर	10466	10466	1267605	उ.प्र.व. वा. मं.	
	सालक संरक्षण योजना कार्यान्वयन	योजना सङ्ख्या		1		उ.प्र.व. वा. मं.	
	वृक्षरोपण गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	3300	५५०	839621	उ.प्र.व. वा. मं.	
	बिरुवा उत्पादन	गोटा(लाख)	157	२२	१२.५	उ.प्र.व. वा. मं.	
	उच्च प्रविधियुक्त वन नर्सरी	सङ्ख्या	10	३	2	कार्यक्रम र बजेट	
	वन क्षेत्रको अतिक्रमण हटाइएको क्षेत्रफल	हेक्टर	490	३००	114	उ.प्र.व. वा. मं.	
	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन	सङ्ख्या	८	२६	२६	उ.प्र.व. वा. मं.	
	पानी मुहान	गोटा	१३	५३	५३	उ.प्र.व. वा. मं.	
	पोखरी संरक्षण,सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन	गोटा	९	४५	४५	उ.प्र.व. वा. मं.	
	पहिरो, गल्छी उपचार	गोटा	२८	८०	८०	उ.प्र.व. वा. मं.	
	खहरे खोला नियन्त्रण,नदी किनार संरक्षण	स्थान	२४	५८	५८	उ.प्र.व. वा. मं.	
	बायो इन्जिनियरिङ गरेको क्षेत्रफल	हेक्टर	४५	७७	७७	उ.प्र.व. वा. मं.	

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था (रु. हजारमा)

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
२०७४/७५	१७७४०	१६०९२	३३८३२	१००२१	१३०५१	२३०७२	६८.२०
२०७५/७६	१५५०१८४	२५४२२९२	४०९२४७६	१०१५७८७	१३७३५७८	२३८९३६५	५८.३८
२०७६/७७	१५७१४८०	३४४११६५	५०१२६४५	८३१४५६	१३७३३७०	२२०४८२६	४३.९९
२०७७/७८	१२७०५३६	२४५८६१२	३७२९१४८	७६४४२०	१६३२१४०	२३९६५६०	६४.२७
२०७८/७९	११९७७४१	१७८६८१७	२९०४५५८	७५८३७५	१४१०६३५	२१६९०१०	७४.६८
जम्मा	५५२७६८१	१०२४४९७८	१५७७२६५९	३३८००५९	५८०२७७४	९१८२८३३	

७. मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट भएका नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरण :

- कागज उद्योग सञ्चालनको लागि कच्चा पदार्थको परिमाण र सञ्चालनको लागि पर्याप्त रहेको भनी सम्भाव्यता अध्ययन भएको ।
- सिन्धुपाल्चोकमा काठको दिगो उपयोग गर्ने हेतुले सिजनिङ प्लान्ट स्थापना ।
- काठमाडौँको विष्णुमतिको कोरीडोरमा सहरी वृक्षारोपणको काम सम्पन्न गरेको ।

८. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरूः

- वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७१ खारेज भए पश्चात् उक्त कार्यविधिबमोजिम वन व्यवस्थापन कार्ययोजना तयारी एवम् स्वीकृत गरी लागु भएका सामुदायिक वनहरूमा कार्ययोजना बमोजिम ढलापडा काठ दाउराको सङ्कलन तथा सदुपयोगसम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने प्रदेश सरकार(माननीय मन्त्रीस्तरीय)को मिति २०७८/११/१ को निर्णय । दिगो वन व्यवस्थापन कार्याविधि, २०७९ स्वीकृत ।
- वन वन्यजन्तु संरक्षणको सन्दर्भमा वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ तथा वन ऐन, २०७६ जारी भई कार्यान्वयनमा रहेको। साथै १५ डिभिजन वन कार्यालय, २ ओटा स्थायी भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय र ५ ओटा अस्थायी जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय स्थापना भई सेवा प्रवाह भइरहेको ।
- वन तथा जलाधार एवम् प्राकृतिक स्रोतहरूको तथ्याङ्क अभिलेखीकरण गरी राखिएको । कूल वन क्षेत्र (५३.७%), संरक्षीत क्षेत्र (२९.९८%) र समुदायबाट व्यवस्थापन भएको वन क्षेत्र (४३३ हजार हेक्टर) ।
- वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रमार्फत विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान कार्य भएको । साथै विरुवा उत्पादनका निमित्त दुई ओटा हाइटेक नर्सरी स्थापना भएको।
- चुरे क्षेत्रबाट ढुङ्गा गिट्टी बालुवा सङ्कलन गर्नको लागि बागमती प्रदेशको वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ मा व्यवस्था भएअनुसार IEE/EIA गर्नुपर्ने/ढुङ्गा गिट्टी बालुवासम्बन्धी उद्योग सञ्चालनको लागि वनपैदावारमा आधारित उद्योग र राष्ट्रिय वनबीचको दुरीसम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ जारी गरिएको।
- वनक्षेत्रको दिगो संरक्षण गरी आ.व. २०७८/०७९ मा सामुदायिक वन, सरकारद्वारा व्यवस्थित वन र निजी वन गरी जम्मा १८८३२४० क्यु. फिट काठ सङ्कलन भएको । साथै समुदायिक वनबाट ३०२२७ के.जि., सरकारद्वारा व्यवस्थित वनबाट ९५८३९.९ के.जि. र निजी वनबाट ३५५३३१.३ के.जि. जडीबुटी सङ्कलन गरिएको ।
- हरेक वर्ष बैशाख १ देखी ७ सम्म वन डढेलो सप्ताह मनाउने गरिएको । वन डढेलो क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम र नियन्त्रण सामग्री खरीद कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । साथै चरीचरण नियन्त्रणको लागि तारबारसहित वृक्षारोपण गरिएको ।
- वार्षिक कार्यक्रम मार्फत गत आ.व.मा ०.५ हेक्टर सिमसार क्षेत्रको व्यवस्थापन गरिएको । ११.५ हेक्टर पानीको मुहान संरक्षण गरिएको । साथै भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू

मार्फत नदी तथा खहरे तटको क्षेत्रमा विभिन्न संरचना निर्माण गरिएको, जसको माध्यमबाट २५०५३४ रोजगारी सिर्जना भएको र ४०५३७१ घरधुरी लाभान्वित भएको ।

- वन्यजन्तु सरंक्षण तथा बासस्थान सरंक्षणको कार्यक्रम अन्तर्गत पानीको मुहान सरंक्षण, वासस्थान व्यवस्थापन wetland management आदि जस्ता कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको ।
- वन संरक्षण र विकास तथा भौतिक संरचना निर्माणमा सन्तुलन कायम गर्न वातावरण सरक्षण ऐन २०७७ अनुरूप नियमन भइरहेको ।
- उच्च गुणस्तरको वन तथा फलफूलजन्य प्रजातिको उत्पादनक लागि मकवानपुर, काठमाडौं जिल्लामा उच्च प्रविधिको नर्सरी स्थापना गरिएको ।
- यो प्रदेश र यससँग जोडिएका प्रदेशहरूको संरक्षित क्षेत्र तथा निकुञ्जहरूलाई जोड्ने मौजुदा वन क्षेत्र र नदीहरूलाई वन्यजन्तु आवत जावत गर्न मिल्ने जैविकमार्गको रूपमा विकास गरी वन्यजन्तुबाट मानव बस्ती र बालीनालीको संरक्षणको लागि बरण्डाबार सरक्षित क्षेत्रमा वन सरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापनो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
- सामुदायिक वन कार्यक्रमलाई थप समावेशी र व्यापक बनाउँदै समुदायका विपन्न र सीमान्तकृत वर्ग एवम् महिलाहरूलाई निर्णय प्रक्रियामा प्राथमिकताका दिएको र वनपैदावर विक्रिवितरण तथा उपयोगमा सहुलियतता प्रदान गरेको ।
- सार्वजनिक खाली जग्गाहरूमा वनपैदावार उत्पादन गर्ने खालका प्रजातिका बिरुवाहरू लगाई वन क्षेत्रको विस्तार र आपूर्तिमा सघाउने नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप कबुलियती तथा सामुदायीक वनहरूमा बृक्षारोपण कार्यक्रम सम्पनन गरिएको ।
- विपन्नमुखी आयमूलक, रोजगारमूलक तथा जीविकोपार्जन सुधारसम्बन्धी कार्यक्रमहरू सामुदायिक तथा कबुलियती वन क्षेत्रमा सञ्चालन गरिएको ।
- सामुदायिक वन तथा अन्य क्षेत्र अन्तर्गत ३९६ हेक्टरमा कुल ६२२,९८५ जडिबुटीको विरुवा वृक्षारोपण गरिएको ।
- बागमती प्रदेश सरकारले जलाधार क्षेत्रको प्राथमिकीकरण गरी स्थानीय तह, समुदाय र वन तथा वातावरण मन्त्रालयको सहकार्यमा ७ ओटा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयमार्फत नदी तटीय क्षेत्रमा पहिरो रोकथाम, विभिन्न खहरे तथा खोल्सीमा तटबन्धन निर्माण कार्य गरेको र बाँस मेन्डुला जस्ता विरुवाहरूको रोपण कार्य समेत सञ्चालन गरेको ।
- जलाधार पुनरुत्थानको लागि पानीको मुहान संरक्षण साथै रिभर ट्रिटमेन्टका विभिन्न कार्यहरू तटबन्धन निर्माण, वृक्षारोपण कार्य सञ्चालन गरेको ।
- हरिहरपुर गढी गा.पा. मा कृषि वन प्रणालीको अध्ययन गरी कार्ययोजना समेत तयार गरी सोही कार्ययोजनाले निर्देश गरेबमोजिमको योजनाहरू कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
- चुरेक्षेत्रको अतिक्रमण, वन्यजन्तु चोरी शिकारी, खुल्ला चरिचरन, वन डढेलोजस्ता गैरकानुनी र वातावरण विनाश गर्ने कार्यमाथि नियन्त्रणका साथै कृषि वनजस्ता वैकल्पिक जीवनयापनका

उपायहरूको प्रवर्धनका लागी तारबारसहितको वृक्षारोपण, अग्निरेखा निर्माण, गस्ती परिचालन जस्ता कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।

सामाजिक विकास मन्त्रालय

१. क) पूर्व मन्त्रीहरूको विवरण:

सि.नं.	मन्त्रीको नाम थर	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१.	श्री युवराज दुलाल	२०७४/१०/२९	२०७७/०९/१०
२.	श्री सरस्वती बस्नेत	२०७८/०१/१५	२०७८/०५/०२
३.	श्री कृष्णप्रसाद शर्मा खनाल	२०७८/०५/०२	२०७८/०५/१५
४.	श्री विजय सुवेदी	२०७८/०५/२३	२०७८/०७/११
५.	श्री कुमारी मुक्तान	२०७८/०७/११	२०७९/०९/२४

ख) पूर्व राज्यमन्त्रीहरूको विवरण:

सि.नं.	राज्यमन्त्रीको नाम थर	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री डा.रामकुमार अधिकारी	२०७८/०१/१५	२०७७/०५/०२
२	श्री जुनेली माया श्रेष्ठ	२०७७/०५/२३	२०७८/०७/११

२. सचिवहरूको हालसम्मको विवरण:

सि.नं.	पद	नाम थर	सेवा अवधि	
			देखि	सम्म
१	नि. सचिव	श्री शम्भु प्रसाद भट्टराई	२०७४/११/१५	२०७४/११/२६
२	सचिव	श्री मनोहर प्रसाद खनाल	२०७४/११/२७	२०७५/०१/१६
३	नि. सचिव	श्री शम्भु प्रसाद भट्टराई	२०७५/०१/१७	२०७५/०२/१३
४	सचिव	श्री दीर्घनारायण पौडेल	२०७५/०२/१४	२०७५/११/२१
५	सचिव	श्री लोकनाथ पौड्याल	२०७५/११/२२	२०७५/१२/२७
६	नि. सचिव	श्री दिपेन्द्र सुवेदी	२०७५/१२/२८	२०७६/०५/२२
७	सचिव	श्री गोकर्णमणि दुवाडी	२०७६/०५/२३	२०७७/०२/१३
८	सचिव	श्री दिपक काफ्ले	२०७७/०२/१४	२०७८/०१/०५
९	सचिव	श्री यज्ञ प्रसाद ढुङ्गेल	२०७८/०१/०६	२०७८/११/०१
१०	सचिव	श्री श्रीकृष्ण नेपाल	२०७८/११/०२	२०७९/०५/३१
११	सचिव	श्री रामशरण सापकोटा	२०७९/०५/३१	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार सामजिक विकास मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन

- प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
- प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- माध्यामिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरको विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा विज्ञान तथा प्रविधिको विकास तथा विस्तार, सो सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सर्वेक्षण र जनशक्ति विकास र उपयोग
- विज्ञान संग्रहालय र प्लानेटोरियमको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन
- विज्ञान प्रविधि कोषको स्थापना र सञ्चालन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन, वैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान एवं विज्ञान र प्रविधिको आविष्कार, उन्नयन र विकास
- महिला हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- लैङ्गिक हिंसा, मानव बेच-बिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको नीति तथा कार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापना
- महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
- बाल बालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बाल मैत्री शासकीय प्रबन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना
- प्रदेशस्तरका लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका र अशक्त व्यक्ति, बालबालिका र महिला हक हित सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन, कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा सङ्घ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
- समाजकल्याण र गैरसरकारी सङ्घ संस्था सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरूः

४.१ ऐन

- प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम परिषद् ऐन, २०७५

- प्रदेश बालबालिकासम्बन्धी ऐन, २०७६
- प्रदेश उच्च शिक्षा ऐन, २०७८

४.२ नीति

- प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन नीति, २०७८

४.३ निर्देशिका

- स्थानीय तहका महिला, सहकारी/सङ्घसंस्थाका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि महिला नेतृत्व विकास प्रशिक्षण विषयक तालिम सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
- स्थानीय तहका महिला जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको नेतृत्व क्षमता अभिवृद्धिको लागि महिला नेतृत्व विकास प्रशिक्षण विषयक तालिम सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
- महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक, अपाङ्गता भएका तथा समाज कल्याणका क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घसंस्थाहरूलाई दिइने अनुदानलाई व्यवस्थित गर्नेसम्बन्धी निर्देशिका, २०७६
- पाठ्यक्रम तथा पाठ्य सामग्री विकास निर्देशिका, २०७७
- शैक्षिक छात्रवृत्ति निर्देशिका, २०७८
- शैक्षिक परामर्श तथा भाषा शिक्षण निर्देशिका, २०७९

४.४ कार्यविधि

- युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७५
- आयोजना कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५
- प्रदेश विकास स्वयंसेवक परिचालन कार्यविधि, २०७५
- प्रदेश आपतकालीन बाल संरक्षण कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७५
- अपाङ्गता सूचना केन्द्र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- आवासीय विद्यालय सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- विद्यालय बस सेवा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- प्राज्ञिक एवम् राष्ट्रिय व्यक्तित्वको नाममा स्थापित प्रतिष्ठान अनुदान कार्यविधि,२०७६
- प्रदेश पूर्वाधार, स्वास्थ्य प्रवर्धन तथा कोभिड पुनर्स्थापना साझेदारी कार्यक्रम (शिक्षातर्फ सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८
- सामुदायिक विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला (ICT Lab) स्थापनासम्बन्धी कार्यविधि, २०७८,
- सामुदायिक विद्यालयमा विज्ञान, विषयगत र सूचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापनासम्बन्धी कार्यविधि, २०७८,
- सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा स्टेम प्रयोगशाला व्यवस्थापन सञ्चालन अनुदान कार्यविधि, २०७८
- स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा बालविकास केन्द्रको स्तरोन्नतीसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

- स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई बहुउद्देश्यीय एकीकृत सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गर्नेसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- स्थानीय तहको साझेदारीमा सामुदायिक पुस्तकालय सुदृढीकरण अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- सामुदायिक विद्यालय समायोजन प्रोत्साहन कार्यक्रमसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- सामुदायिक क्याम्पसको भौतिक सबलीकरण अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- एक प्राविधिक विद्यालय एक उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७८
- राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८
- मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको कार्यसञ्चालन मार्गदर्शन, २०७९/०८०

४.५ मापदण्ड/रणनीति

- उत्कृष्ट महिला सहकारी संस्था छनोट मापदण्ड, २०७६
- बालविवाह विरुद्धको प्रादेशिक रणनीति, २०७६
- विपद् व्यवस्थापनका लागि शैक्षिक कार्यक्रम मापदण्ड, २०७८
- शिक्षण सिकाइ सहयोग अनुदानसम्बन्धी मापदण्ड, २०७८

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

१) <u>शिक्षा</u>

नीति/रणनीति	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
५.१.१ शिक्षासम्बन्धी नीति, कानुन, योजना, मापदण्ड तथा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने।	• शिक्षासम्बन्धी ऐन, नियमावली, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि मापदण्ड तर्जुमा • माध्यमिक तहमा ऐच्छिक विषयको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक विकास, उत्पादन र वितरण	यस अवधिमा शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभिन्न कानुनहरू निर्माण गरी कार्यान्वयनमा रहेका छन्: • प्रदेश उच्च शिक्षा ऐन, २०७८ • प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम परिषद् ऐन, २०७५ • प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन नीति, २०७८ • पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास निर्देशिका,२०७७ • शैक्षिक छात्रवृत्ति निर्देशिका, २०७८ • राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८ • सामुदायिक विद्यालय समायोजन प्रोत्साहनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ • शिक्षा नीतिको मस्यौदा तथा उच्च शिक्षा नियमावलीको मस्यौदा निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको • माध्यमिक तहको पाँच ओटा ऐच्छिक विषयका लागि पाठ्यक्रमको

नीति/रणनीति	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
		मस्यौदा तयार (अटोमोबाइल्स, सांस्कृतिक सम्पदा, दुग्ध व्यवसाय, फोहोर व्यवस्थापन र पर्यटन) • स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतहरूका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्य सामग्री विकाससम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गरिएको
५.१.२ सार्वजनिक शिक्षालाई गुणस्तरीय, समावेशी समतामूलक एवम् पहुँचयोग्य बनाउने ।	• गुरुयोजनाका आधारमा नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम • आवासीय विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम • सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान/विषयगत/सूचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना कार्यक्रम • सामुदायिक माध्यमिक विद्यालय/प्राविधिक शिक्षालयहरूमा STEM प्रयोगशाला व्यवस्थापन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम • माध्यमिक विद्यालयमा अङ्ग्रेजी/गणित/विज्ञान विषयमा शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयहरूमा शिक्षण सहयोग अनुदान कार्यक्रम • सामुदायिक विद्यालय समायोजन प्रोत्साहन कार्यक्रम • विद्यालय बस सेवा कार्यक्रम • सार्वजनिक विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (विद्यालय भवन, घेराबार,खानेपानी,शौचालयआदि) • साक्षरता प्रदेश घोषणा अभियान • छोरीबुहारी उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति/शैक्षिक छात्रवृत्ति कार्यक्रम • शिक्षामा सूचना र प्रविधिमैत्री पठनपाठनका लागि ICTमा आधारित शिक्षक क्षमता विकास कार्यक्रम (आधारभूत र माध्यमिक तह) • नेतृत्व तथा क्षमता विकास कार्यक्रम • बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको लागि	• २० ओटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूलाई नमुना विद्यालय विकासका लागि भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकास गरिएको • दुर्गम तथा विपन्न समुदायका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न ५ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा आवासीय सुविधा सहित पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइएको, • माध्यमिक विद्यालयहरूमा सूचना प्रविधि, विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्यूटर प्रयोगशला र इ-लाइब्रेरीसहितको स्मार्ट कक्षा सञ्चालन र स्मार्ट विद्यालय स्थापना गर्न स्थानीय तहसँग सहकार्य एवम् सहयोगका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, • सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा अङ्ग्रेजी/गणित/विज्ञान विषयमा शून्य दरबन्दी भएका २६६ विद्यालयहरूमा स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत शिक्षण सहयोग अनुदान प्रदान गरिँदै आएको • विद्यार्थी सङ्ख्या न्यून भएका विद्यालयहरूलाई नजिकको माध्यमिक तहमा समायोजन भई गुणस्तरीय शिक्षा प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । विद्यालय समायोजन प्रोत्साहनका लागि ७२ विद्यालयलाई बस सेवा उपलब्ध,३१३ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा इ-लाइब्रेरी/ICT Lab,१७९ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला, १३ विद्यालयमा बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन गरिएको, • विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास अन्तर्गत विद्यालय भवन निर्माण, खेलमैदान निर्माण, कम्पाउन्ड/घेराबार निर्माण, मर्मत संभारसम्बन्धी कार्य गरिएको, • मिति २०७८/०६/११ मा बागमती प्रदेशलाई ९७.२२प्रतिशत साक्षरता सहित नेपालकै पहिलो साक्षर प्रदेश घोषणा गरिएको • छोरीबुहारी छात्रवृत्ति कार्यक्रम अन्तर्गत स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययन गर्ने ५६७ जना छोरीबुहारीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको, • कक्षा ११ र १२ मा पाँच ओटा प्राविधिक विषयमा अध्ययन गर्ने दलित, सीमान्तकृत, लोपोन्मुख समुदायका ११९ स्थानीयका १/१ जना विद्यार्थीलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति तथा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने यस प्रदेशका छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको,

नीति/रणनीति	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय स्थापना कार्यक्रम	• विद्यालयको शिक्षण सिकाइलाई गुणस्तरीय बनाई विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा अभिवृद्धि गर्न शिक्षकको पेशागत क्षमता अभिवृद्धि , ICT , प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूलाई नेतृत्व क्षमता अभिवृद्धि तथा व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको, • सुनाइ, बोलाई, दृष्टि र सुस्त श्रवण सम्बन्धी अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको लागि तालिम सञ्चालन भएको • बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको लागि पूर्वाधारयुक्त दुई ओटा आवासीय विद्यालय स्थापना गर्ने कार्यक्रम रहेको
५.१.३ रोजगारी र उद्यमशीलता विकास गर्नका लागि जीवनोपयोगी, प्राविधिक एवम् व्यवसायिक शिक्षा र तालिमको विस्तार गर्ने ।	• एक प्राविधिक विद्यालय/शिक्षालय एक उद्यम कार्यक्रम • विपन्न, दलित र अतिसीमान्तकृत महिलाहरूको लागि आर्थिक आत्मनिर्भर कार्यक्रम • लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरूका लागि मागमा आधारित सीप विकास तालिम • प्राविधिक शिक्षालयको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति कार्यक्रम • बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना कार्यक्रम • अनौपचारिक तथा परम्परागत माध्यमबाट सिकेका सीपको पहिचान तथा प्रमाणीकरण कार्यक्रम • सीप परीक्षण केन्द्रहरूको स्तरोन्नति कार्यक्रम	• विद्यार्थीमा सैद्धान्तिक ज्ञानको साथसाथै व्यावहारिक ज्ञान हासिल गराउन तथा उद्यमशीलता समेत विकास गर्न एक प्राविधिक विद्यालय एक उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत ३१ ओटा विद्यालयहरूलाई उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको • व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम मार्फत लक्षित समुदायका युवा (महिला,दलित, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएको व्यक्ति) हरूलाई लामो तथा छोटो अवधिको व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको • प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् अन्तर्गत उद्यमशीलता विकासका लागि विभिन्न विषयक्षेत्रहरूमा सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको • प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयमा कार्यरत विषयगत प्रशिक्षकहरूको लागि क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको • अनौपचारिक तथा परम्परागत रूपमा सिकेका ज्ञान सीपको पहिचान तथा प्रमाणीकरणको लागि CTEVIसँगको सहकार्यमा सीप परीक्षण तथा प्रमाणीकरण कार्य अघि बढाइएको • प्रदेशका पाँच ओटा सीप परीक्षण केन्द्र (शिक्षालय) हरूलाई आवश्यक औजार उपकरण खरिद गर्न सहयोग प्रदान गरिएको • प्रदेशस्थित शिक्षालय तथा बहुप्राविधिक शिक्षालयहरूलाई भौतिक संरचना निर्माण लगायतमा सहायता प्रदान गरिएको • जिरी प्राविधिक शिक्षालयको भवन निर्माण सम्पन्न भएको साथै दिनेश रामजी बहुप्राविधिक शिक्षालय, दोलखाको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको
५.१.४ विशिष्टीकृत उच्च शिक्षा केन्द्रको	• प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालन	• उच्च शिक्षा परिषद्को गठन भएको • विज्ञान र प्रविधिको विकास तथा अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको लागि

नीति/रणनीति	कार्यक्रम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
विस्तार गर्ने ।	• सामुदायिक क्याम्पसहरूको भौतिक सबलीकरण अनुदान कार्यक्रम	नीतिगत आधारका लागि प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन नीति, २०७८ जारी भएको, • उदियमान युवा वैज्ञानिकहरूलाई अनुसन्धान र विकासमा संलग्न गर्न युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको स्थापना भई हाल पाँच ओटा अनुसन्धान प्रस्तावहरूलाई आर्थिक सहयोग प्रदान गरी अनुसन्धान कार्य अन्तिम चरणमा रहेको, • सामुदायिक क्याम्पसहरूको भौतिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्न अनुदान प्रदान गरिएको ।

५. ख) प्रथम आवधिक योजना तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

१) शिक्षा

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	आ.व.०७६/७७		आ.व.०७७/७८		आ.व.०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	
प्रारम्भिक बालशिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा खुद भर्नादर	प्रतिशत	८३.५	८६	८२.३	८८.५	७४.६	९१	७१.२	EMIS Report
पूर्वप्राथमिक शिक्षा पुरा गरी कक्षा एकमा भर्ना दर	प्रतिशत	६७.२	७१	७१.५	७४.८	७०.६	७९	७६.३५	EMIS Report
खुद भर्ना दर									
आधाभूत तह (१-५ कक्षा)	प्रतिशत	९५.८	९६.५	९६.८	९७	९७.२	९७.५	९६.८८	EMIS Report
आधारभूत तह (१-८ कक्षा)	प्रतिशत	९५.८	९६.५	९५.६	९७	९६.१	९७.५	९६.२९	EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१० कक्षा)	प्रतिशत	७४.१	७८	७४.५	८१	७५.५	८५	८०.३६	EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१२ कक्षा)	प्रतिशत	४८.२	६०.६	५१.९	६४.२	५४.८	६७.८	५९	EMIS Report
टिकाउ दर									
आधारभूत तह (६-८ कक्षा)	प्रतिशत	८९.७	९१	७८.६	९२	८३.५	९३		EMIS Report
साक्षरता जिल्ला	सङ्ख्या	११	१३		१३		१३	१३	EMIS Report
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन	सङ्ख्या	४६०	४६०		४६०		४६०		EMIS Report
डिजिटल निरन्तर शिक्षा सञ्चालन गर्ने स्थानीय तह	सङ्ख्या	N/A	२		४		६		
विद्यालय सङ्ख्या									
आधारभूत तह (१-५)	सङ्ख्या		७१२५	६८६५	७१९६	६८९२	७२६९		EMIS Report

नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष ०७५/७६	आ.व.०७६/७७		आ.व.०७७/७८		आ.व.०७८/७९		कैफियत
			लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	
		७०५४							
आधारभूत तह(१-८)	सङ्ख्या	९१९५	९२८७	६९०७	९३८०	६९३४	९४७४		EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१०)	सङ्ख्या	१९२०	१९३९	२९३२	१९५९	३०१९	१९७८		EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१२)	सङ्ख्या	२०७४	२०९५	३०५०	२११६	३१३७	२१३७		EMIS Report
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात									
आधारभूत तह (१-५)	अनुपात	२०	२०	१४	२०	१४	२०		EMIS Report
आधारभूत तह (१-८)	अनुपात	२४	२४	१६	२४	१६	२४		EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१०)	अनुपात	१९	१९	१५	१९	१५	१९		EMIS Report
माध्यमिक तह (९-१२)	अनुपात	२७	२७	२१	२७	१८	२७		EMIS Report
कम्युटर ल्याब स्थापना भएका विद्यालय	सङ्ख्या	३५०	५८०		८१०		१०४०		
प्राविधिक धारका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालय	सङ्ख्या	७६	८६		९६		१०६	१०४	
प्राविधिक शिक्षालय	सङ्ख्या	१४	१५		१६		१७	१७	
प्रदेश विश्वविद्यालय	सङ्ख्या	०	१		१		१	१	

(नोट: आ.व.०७८/०७९ को प्रगति शिक्षा विकास निर्देशनालयबाट तयार भएको EMIS REPORT 2021 (Unpublished Report) को आधारमा विवरण राखिएको)

२) <u>लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण र संरक्षण</u>

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
५.३.१ लैससास नीति, पद्धति र संस्थागत संयन्त्रको स्थापना गरी क्रियाशील बनाउने	• लैससाससम्बन्धी नीति,कानुन तथा योजनालाई संस्थागत गर्न मन्त्रालयहरूबीच समन्वय गरिने छ । • सामाजिक विकास महाशाखाको कार्यक्षेत्रसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय महासन्धिमा नेपाल पक्ष राष्ट्र भई हस्ताक्षर भएअनुसारको ऐन, नीति, कार्यविधि बनाउने ।	लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण तथा संरक्षणका लागि विभिन्न नीतिगत आधार तयारीको कार्य भईरहेको: • प्रदेश बाल अधिकारसम्बन्धी ऐन, २०७६ जारी भएको • प्रदेश स्तरीय महिलासम्बन्धी अधिकार, प्रदेश बाल अधिकार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हक अधिकार, र ज्येष्ठ नागरीकको सरक्षणसम्बन्धी नीतिको पहिलो मस्यौदा तयार भएको, • यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यकहरूको हक अधिकार समबन्धी नीतिको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भएको,

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
		• मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको संरक्षण नीतिको मस्यौदा तयार भएको,
५.३.२ महिलाहरूको सशक्तीकरण र समावेशीकरणमा जोड दिने	• महिलाहरूको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सशक्तीकरण गरी अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउँदै लगिने छ । • लैङ्गिक हिंसाको अन्त्यका लागि प्रदेशस्तरीय महिला तथा सामाजिक सुरक्षा कोषको स्थापना र सञ्चालन गरिने छ । • मानव बेचबिखन तथा लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित/प्रभावितहरूको संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लागि अल्पकालीन र दीर्घकालीन सेवा केन्द्रहरूको स्थापना र सञ्चालन गरिने छ । • गरीब तथा विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाती, एकल तथा अपाङ्गता भएका महिला, चेपाङ, जिरेल, सुरेल, थामी, हायु आदि जस्ता वञ्चितिमा परेका सबै समुदायका महिला तथा किशोरीको आय आर्जन, क्षमता विकास र सशक्तीकरण गर्ने गरी आर्थिक, सामाजिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ	• जनप्रतिनिधिहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको लागि नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न • लैङ्गिक/घरेलु हिंसा तथा यौन दुर्व्यवहारबाट प्रभावित पीडितहरूको लागि अल्पकालीन आश्रयसहितका सेवा केन्द्रलाई भवन निर्माणमा सहयोग प्रदान गरिएको (सहयात्री समाज नेपाल धादिङ, राजदेवी महिला बहुउद्देशीय सहकारी संस्थाद्वारा सञ्चालित जिल्ला सेवा केन्द्र मकवानपुर, आवाज नेपाल दोलखा र हिंसा प्रभावित महिला र बालिकाको लागि अल्पकालीन सेवा केन्द्र रामेछाप), • अल्पकालीन आश्रय सहितका जिल्ला सेवा केन्द्र, ग्रामीण सामुदायिक सेवा केन्द्र, मनोविमर्श सेवा केन्द्र र Safe House जस्ता संस्थाहरूको भौतिक तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग प्रदान गरिएको ।
५.३.३ बालबालिकाको संरक्षण गर्ने र सार्वजनिक निकायलाई बालमैत्री बनाउने	• बाल श्रमिक र सडक बालबालिकाहरूको उद्धार र संरक्षणको आवश्यक नीति र कार्यक्रमकको व्यवस्था गरिने छ । • बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूमाथि हुने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, हिंसा, शोषण र भेदभाव अन्त्यको लागि स्थानीय तह, समुदाय, विद्यालय, निजी क्षेत्र, सञ्चार जगत र बालअधिकारका क्षेत्रमा क्रियाशील संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिने छ । • अनाथ, असहाय, बेवारिसे, अशक्त, अपाङ्गता भएका र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको संरक्षण र प्रवर्धन गर्न संरक्षण सेवाको व्यवस्थापन गरिने छ।	• बाल श्रमिक र सडक बालबालिकाहरूको उद्धार र पुनर्स्थापनाको लागि स्थानीय तह, सरकारी, गैरसरकारी र सहकारी संस्था तथा सञ्जाल जस्ता संस्थासँगको समन्वयमा कार्य भइरहेको • बालवालिका तथा किशोरकिशोरीमाथी हुने दुर्व्यवहार रोक्न स्थानीय तह, विद्यालय तथा सम्बन्धित सस्थासँग समन्वय भएको • सन्देश मूलक सामग्रीको निर्माण प्रकाशन तथा प्रसारण गरिएको • बौद्रिक अपाङ्गता, अटिजम भएका बालबालिकाको संरक्षणका लागि अपाङ्गताको क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ संस्थाहरूलाई संरक्षणमा क्रियाशील हुन अनुदान उपलब्ध गराईएको, • सिविन काठमाडौं, मकवानपुर र दियालो परिवार

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	• कानुनी विवादमा परेका बालबालिकाको संरक्षण र बाल सुधार गृहको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । • बाल क्लब, बाल समूह, किशोरकिशोरी समूह जस्ता संस्थाको गठन तथा सञ्चालनलाई विस्तार गरी बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको सहभागिता बढाइने छ। • सबै स्थानीय तह र प्रदेशलाई बालमैत्री सार्वजनिक निकाय बनाउने नीति र कार्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।	चितवनको साझेदारीमा बेवारिसे, हराएका तथा सडक बालबालिकाको खोजतलास, परामर्श, परिवारको खोजी, पुनर्स्थापनाको लागी १०९८ हटलाईन नम्बर सञ्चालनमा ल्याईएको, • कानुनी विवादमा परेका बालबालिकाको संरक्षण र बालसुधार गृह (भक्तपुर र मकवानपुर) मा रहेका बालबालिकालाई जीवनोपयोगी तालिम, स्वास्थ्य शिविर, सीप विकास तालिम सञ्चालन तथा खेलकुद तथा स्टेसनरी वितरण गरिएको • अनाथ बालिकाहरू संरक्षणको लागि रामजानकी बालिका आश्रम चितवन, लगायतका संस्थाहरूको भवन निर्माणको लागि पुँजीगत सहयोग तथा चालु अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको, • अनाथ, असहाय, बेवारिसे, अशक्त, अपाङ्गता भएका तथा विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाका लागि दीर्घकालीन बालसंरक्षण गृह र अपाङ्गता दीर्घकालीन सेवा भवन निर्माण सम्पन्न भएको • बालमैत्री प्रदेश निर्माणको लागि ११९ तहलाई बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा प्रोत्साहान सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्न वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत बजेट विनियोजन गरिएको , • हालसम्म आठ ओटा स्थानीय तह बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा भएको,
५.३.४ ज्येष्ठ नागरीकहरूको सम्मान र संरक्षण गर्ने	• ज्येष्ठ नागरीकहरूको संरक्षणसम्बन्धी सङ्घीय र प्रादेशिक कानुनहरूको पालना गर्न गराउन आवश्यक पहल गरिने छ। • हिंसा, दुर्व्यवहार र भेदभावमा परेका, मानसिक तनावमा रहेका, परेका, अशक्त, परिवारविहीन र विपन्न ज्येष्ठ नागरीकहरूको संरक्षणका लागि दिवा सेवा केन्द्र र वृद्धाआश्रमहरूमार्फत् सेवा प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ।	• प्रदेशस्तरीय ज्येष्ठ नागरिक नीतिको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार रहेको • हिंसा, दुर्व्यवहार र भेदभावमा परेका, मानसिक तनावमा रहेका, अशक्त, परिवारविहीन र विपन्न ज्येष्ठ नागरिकहरूको संरक्षणका ज्येष्ठ नागरीक आश्रम र दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालक संस्थाहरूको साझेदारीमा भवन निर्माण तथा सञ्चालन खर्च अनुदान प्रदान गरिएको, • आनन्द निकेतन, देविघाट वृद्धाश्रम, ज्येष्ठ नागरिक

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	• ज्येष्ठ नागरिकहरूको अनुभव,सिप र ज्ञानलाई स्थानीय तह र प्रदेशको विकासमा उपयोग गर्ने नीति लिइने छ । • स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्यमा सहयोगापेक्षि सडक मानवमुक्त प्रदेश बनाउने नीति लिइने छ ।	दिवा सेवा केन्द्र तेमाल -३ चौथली, ओम वृद्धाश्रम हेटौंडा, ज्येष्ठ नागरिक आश्रम सिपाडोल आदिको भवन निर्माणको लागि पुँजीगत प्रदान भएको, • दिव्य सेवा निकेतन हेटौंडामा आश्रित वृद्धवृद्धाको स्वास्थ्य उपचारको लागि अनुदान सहयोग • ओम नमोदिप ज्येष्ठ नागरिक क्लव नुवाकोटमा दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालन ।
५.३.५ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षण र सशक्तीकरण गर्ने	• आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा,आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । • आमसञ्चार, सूचना र प्रविधिमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पहुँच सुनिश्चित गर्ने गरी सेवाको उपलब्धता र उपकरणको व्यवस्था क्रमश गर्दै लगिने छ । • स्थानीय तह र प्रदेशको विकासमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सहभागिता बढाउँदै लगिने छ । • अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सरकारी र निजी क्षेत्रमा रोजगारी अवसर वृद्धि गरिने छ । • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको दैनिक जीवन यापन सहज बनाउन सहायक सामग्री उत्पादनको व्यवस्था मिलाई उनिहरूको आवगमनलाई सरल र व्यवस्थित बनाइने छ। • अपाङ्गगता भएका व्यक्तिहरूको सशक्तीकरणका लागि आवश्यक नीति र कार्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।	• अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हक अधिकारसम्बन्धी प्रदेश नीतिको मस्यौदा तयार भएको • अपाङ्गता भएका व्यक्तिको रोजगारी तथा आय आर्जनमा वृद्धि गर्न तथा समुदायमा आधारित पुनःस्थापना कार्यक्रम सचालन गर्न वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तहमा रकम उपलब्ध गराईएको • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हक अधिकार संरक्षण तथा आर्थिक सशक्तीकरणको लागि बिउपुँजी सहित जनचेतनामूलक र सीप विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, • राष्ट्रिय अपाङ्ग महासङ्घ बागमती प्रदेशसँगको साझेदारीमा अपाङ्गता सूचना केन्द्र सञ्चालनमा ल्याईएको • अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सहायता सामग्री वितरण प्रदान गरिएको • अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको अपाङ्गता पहिचान, परामर्श, उपचार, उपकरण जडानको लागि विकालाङ्ग मित्र समुह/ अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनर्स्थापना केन्द्र, बनेपालाई पुँजीगत अनुदान निरन्तरता • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको दैनिक दोभाषे तालिम उपलब्ध गराइएको • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारसम्बन्धी

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
		जनचेतनामूलक तालिम सञ्चालन भएको ।
५.३.६ लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकको अधिकार सुनिश्चित गर्ने	• लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरूमाथि हुने हिंसा, दुर्व्यवहार र सामाजिक भेदभाव अन्त्यका लागि सङ्घीय सरकार, स्थानीय तह, नागरीक संस्था, सञ्चार जगत र सरोकारवाला निकायहरूसँग सहकार्य गरिने छ । • आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।	• लैङ्गिक तथा यौनिक जनसंख्याका लागि प्रदेशस्तरीय नीतिको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भएको • लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरूको आत्मनिर्भताको लागि मागमा आधारित सीप विकास तालीम उपलब्ध गराइएको • आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रदेशमा बन्ने समितिमा सहभागिता गराइएको ।
५.३.७ दलित समुदायको सशक्तीकरण र विकास गर्ने	• दलित समुदायको आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । • जातीय भेदभाव अन्त्यका लागि सङ्घीय सरकार, स्थानीय तह, नागरीक संस्था र सरोकारवाला निकायहरूसँग सहकार्य गरिने छ । • समुदाय, स्थानीय तह प्रदेशको विकासमा दलित समुदायको अर्थपूर्ण सहभागितालाई संस्थागत गरिने छ ।	• दलित समुदायको लागि मागमा आधारित सीप विकास तालिम उपलब्ध गराइएको ।
५.३.८ विपन्न वर्गको सशक्तीकरण र विकास गर्ने	• विपन्न वर्ग लक्षित सङ्घीय र प्रादेशिक कानुनहरूको पालना गर्न गराउन आवश्यक पहल गरिने छ । • विपन्न वर्गको आर्थिक, सामाजिक र राजनीति सशक्तीकरणको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । • आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा विपन्न र सीमान्तकृत समुदायको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । • विपन्न वर्ग लक्षित कार्यक्रम र परियोजनाहरूको पहिचान, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा विपन्न वर्गको सहभागितालाई	• गरीब विपन्न सीमान्तकृत समुदायका महिलाहरूको आर्थिक, सामाजिक रराजनितिक स शक्तीकरणको कार्यक्रमहरूका लागि बिउपुँजी सहित मागमा आधारित सीप विकास तालिम सञ्चालन गराइएको।

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	सुनिश्चित गरिने छ ।	
५.३.९ लोपोन्मुख र सीमान्तकृत समुदायको सशक्तीकरण र विकास गर्ने	• लोपोन्मुख र सीमान्तकृत समुदायको संरक्षणसम्बन्धी सङ्घीय र प्रादेशिक कानुनहरूको पालना गर्न गराउन आवश्यक पहल गरिने छ । • लोपोन्मुख र सीमान्तकृत समुदायको आर्थिक, सामाजिक र राजनीति सशक्तीकरणको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।	• गरीब, विपन्न, लोपोन्मुख, सीमान्तकृत समुदायका महिलाहरूलाई आर्थिक सशक्तीकरणको लागि ६ वटा समूहलाई सीप विकास तालिम सञ्चालन ।
५.३.१० लैससास परीक्षण गर्ने	• प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको योजना,बजेट र प्राप्त उपलब्धिहरूको लैससास परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।	• प्रदेश सरकारको योजना, बजेट र प्राप्त उपलब्धिहरूको लैससास परीक्षण गर्न कार्यक्रम स्वीकृत भई दोहोरोपना अन्त्यको लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय भएको, • प्रदेशस्तरीय लैंगिक फोकल पर्सनको समिति निर्माण गरी बैठक तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था (बजेट रु.हजारमा)

आर्थिक वर्ष	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु.हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	विनियोजन पुँजीगत	विनियोजन चालु	विनियोजन कुल जम्मा	खर्च पुँजीगत	खर्च चालु	खर्च कुल जम्मा	
२०७४/७५	१८८८०	११०४०	२९९२०	१८४५४	१०४७५	२८९२९	९६.६८
२०७५/७६	४१७३५९६	३९९२२४२	८१६५८३८	२०८५०९७	३१७१५५७	५२५६६५४	६४.३७
२०७६/७७	१४११२४३	४७०३७००	६११४९४३	१०६३७६६	३०७५२६९	४१३९०३५	६७.६८
२०७७/७८	१९४७४०२	५०५३३३५	७०००७३७	१२२०२९७	३३९५२३४	४६१५५३१	६५.९२
२०७८/७९	१०४४५१५	२४०७५३२	३४५२०४७	९०५३५३	१६३७५०६	२५४२८५९	७३.६६
जम्मा	८५९५६३६	१६१६७८४९	२४७६३४८५	५२९२९६७	११२९००४१	१६५८३००८	

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयन अवस्था: (रू हजारमा)

क्र.स.	आयोजनाको नाम	वहुवर्षीय स्वीकृति प्राप्त मिति	कुल लागत (कुल सम्झौता रकम)	आयोजना सुरुदेखि चालु आ.व. २०७८/७९ सम्मको खर्च	वित्तीय प्रगति%	भौतिक प्रगति	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	कैफियत
१	दिनेश-रामजी बहुप्राविधिक शिक्षालय, चौतारा, सिन्धुपाल्चोक (बहुवर्षीय/क्रमागत)	२०७७/६/७	१०४८५८.९०४	१९७६२.२२९	१८.८५		सिन्धुपाल्चोक	
२	प्रदेशस्तरीय बाल अधिकार संरक्षण भवन, काभ्रेपलाञ्चोक	२०७६/१०/९	५३४५९.६१५	४७१९६.७६६	८८.२८	९७.३४	काभ्रेपलाञ्चोक	सम्पन्न
३	जिरी प्राविधिक शिक्षालय,दोलखा	२०७६/१०/९	३८२५०.३८१	३६३३१.८४९	९४.९८	९७.१९	दोलखा	सम्पन्न
४	पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि दीर्घकालीन पुनःस्थापना केन्द्र निर्माण, मकवानपुर (क्रमागत)	२०७७/६/२२	३२१७६.४९४	२८९९५.९	९०.११	१००	मकवानपुर	सम्पन्न

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५ -०७८/७९)

क्र. सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या
१	स्वदेश तथा विदेशस्थित उच्च शिक्षण संस्थाहरूमा अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीहरूका लागि शैक्षिक परामर्श, भाषा शिक्षण तथा पूर्व तयारी कक्षासम्बन्धी सेवा उपलब्ध गराउने शैक्षिक परामर्श केन्द्रहरूलाई अनुगमन गरी सेवा सञ्चालन अनुमति प्रदान	प्रदेशभित्रका २११ ओटा शैक्षिक परामर्श केन्द्रहरूलाई सेवा सञ्चालन अनुमति प्रदान गरिएको ।
२	युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषमार्फत प्रदेशभित्र छरिएर रहेका उदीयमान युवा वैज्ञानिक तथा अनुसन्धानकर्ताहरूको पहिचान गरी अनुसन्धान र विकासका लागि प्रोत्साहन	पाँच ओटा अनुसन्धान प्रस्तावहरूलाई छनोट गरी अनुसन्धानका लागि सहयोग प्रदान गरी अनुसन्धान कार्य अन्तिम चरणमा रहेको।

क्र. सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या
३	माध्यमिक तहमा शून्य दरबन्दी भएका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, विज्ञान र गणित विषय मध्ये एक विषयमा शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान	स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत २६६ जना शिक्षकहरूका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान प्रदान गरिँदै आएको।
४	दुर्गम तथा विपन्न समुदायका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न आवासीय सुविधा सहित विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	सिन्धुली,दोलखा, धादिङ, सिन्धुपाल्चोक र चितवन गरी पाँच जिल्लाका एक एक ओटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयलाई आवासीय विद्यालयको रूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिएको ।
५	गुरुयोजनाका आधारमा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूलाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकास	विभिन्न सूचकहरूका आधारमा प्रदेशभित्रका २० ओटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूलाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गर्न भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकास गरिएको ।
६	विद्यालयमा सूचना प्रविधि ल्याब, स्मार्ट बोर्ड, ई-लाइब्रेरी, विज्ञान प्रयोगशाला तथा विषयगत प्रयोगशाला, नमुना बालविकास केन्द्रको स्थापना	७२ विद्यालयलाई बस सेवा उपलब्ध,३१३ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा इ-लाइब्रेरी/ICT Lab,१७९ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला, १३ विद्यालयमा बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा स्थानीय तहको साझेदारीमा २२ ओटा नमुना बालविकास केन्द्रको स्थापना।
७	प्राविधिक धार सञ्चालन गरेका विद्यालय/शिक्षालयकहरूको प्रयोगशाला स्थापना र भौतिक पूर्वाधारका निर्माण	३३ वटा प्राविधिक धार सञ्चालन गरेका विद्यालय / शिक्षालयकहरूको प्रयोगशाला स्थापना र १० वटा शिक्षालायहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरिएको ।
९	आधारभूत र माध्यमिक तहका शिक्षक र प्र.अ लाई तालिम प्रदान	आधारभूत तहका २०३३ जना र माध्यमिक तहका १७५५ जना गरी जम्मा ३७८८ जना शिक्षकलाई पेशागत तालिम दिईएको । आधारभूत तहका ४७८४ जना र माध्यमिक तहका ४४२१ जना गरी जम्मा ९०२५ जना शिक्षकलाई पुनर्ताजगी तालिम दिईएको ।
१०	सार्वजनिक सूचनालाई सर्वसाधारण समक्ष सहज पहुँचको लागि आवश्यक व्यवस्था	सार्वजनिक सूचनालाई सर्वसाधारणसमक्ष सहज पहुँच सुनिस्श्चित गर्न प्रवक्ता, सूचना अधिकारी तथा लैङ्गिक सम्पर्क विन्दु तोकिएको ।

क्र. सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या
११	सामुदायकि क्याम्पसका लागि सवलीकरण तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण	२२१ वटा सामुदायिक क्यामपसहरूको लागि सवलीकरण तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
१२	डिजिटल इन्फर्मेसन कर्नर स्थापना	डिजिटल इन्फर्मेसन कर्नर मार्फत राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली तथा मन्त्रालयका समग्र गतिविधिको बारेमा सेवाग्राहीहरूलाई सूसुचित गराइएको ।
१३	अपाङ्गत भएका व्यक्तिहरूका लागि सहायता सामग्री वितरण	१७६ जना अपाङ्गत भएका व्यक्तिहरूका लागि सहायता सामग्री वितरण गरिएको ।

ख) सार्वजनिक सेवा सुधारमा भएका उपलब्धिहरू:

- प्रदेश उच्च शिक्षा ऐन जारी भई प्रदेशमा उच्च शिक्षासम्बन्धी नीतिगत तथा कानुनी आधार तयार भएको
- प्रदेश स्तरीय १० वर्षे शिक्षा क्षेत्र योजनाको मस्यौदा तर्जुमा
- वहुवर्षीय आयोजनाहरू कार्यान्वयन गरी सामाजिक-आर्थिक विकासमा दीर्घकालीन प्रभाव पार्ने भौतिक पूर्वाधार निर्माण
- विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विद्यालयहरूलाई स्तरोन्नति गर्न गुरुयोजनाका आधारमा नमुना विद्यालयको रूपमा विकास
- कक्षाकोठाको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा प्रभावकारिता ल्याउन सामुदायिक विद्यालयका कार्यरत शिक्षकहरूको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन
- पूर्व तयारी कक्षा, भाषा शिक्षण र शैक्षिक परामर्शका लागि अनुमति माग गरेका संस्थाहरूलाई सेवा सञ्चालन अनुमति प्रदान
- विद्यार्थीहरूमा सैद्धान्तिक ज्ञानको साथसाथै व्यावहारिक शिक्षा मार्फत उद्यमशीलता समेत प्रदान गर्न एक प्राविधिक विद्यालय एक उद्यम कार्यक्रम मार्फत विद्यालयमा उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको
- बालविवाह विरुद्धको सन्देशमूलक सूचना प्रदेशभित्रका रेडियो तथा टेलिभिजन मार्फत सामग्री प्रसारण
- लैङ्गिक हिंसा प्रभावित महिलाहरूको उद्धार तथा संरक्षणका लागि आवास गृह (सेफ हाउस) सञ्चालन ।

९. **नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरण:**

क) युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष स्थापना र सञ्चालन:

बागमती प्रदेश मन्त्रीपरिषद्बाट मिति २०७५/११/११ गते "युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७५" स्वीकृत भई सो बमोजिम प्रदेशभित्र कृषि, उद्योग, पर्यटन, जलवायु तथा वातावरण, जैविक विविधता, जनस्वास्थ्य, जीव-प्रविधि, सूचना प्रविधि, इन्जिनियरिङ, यातायात, नवीकरणीय ऊर्जा, विद्युत् सङ्ग्रह जस्ता क्षेत्रमा उत्पादन उत्पादकत्व वृद्धि गर्न वा मानवीय जीवन पद्धतिलाई सरल तथा सहज बनाउन नयाँ ज्ञान तथा प्रविधि अनुसन्धान, विकास र व्यावसायिक उपयोग गर्न प्रतिभाशाली नवप्रवर्तक वा नवप्रवर्तक कम्पनीलाई आर्थिक सहयोग तथा वस्तुगत अनुदान उपलब्ध गराउने प्रमुख उद्देश्य सहित **युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष**को स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको छ ।

कोषबाट हालसम्म तपसिलका ५ (पाँच) ओटा अनुसन्धान प्रस्तावहरू/आयोजनाहरू छनोट भई अनुसन्धानको लागि आर्थिक सहायता प्राप्त गरी अनुसन्धान कार्य भईरहेका छन्:-

क्र.स.	छनोट भई सञ्चालनमा रहेका आयोजना/ अनुसन्धान प्रस्ताव	आर्थिक सहायताको लागि जम्मा स्वीकृत बजेट
१	Innovation and technology development for artificial cultivation of wild high value mushroom Laetiporus sulphureus	३४,९४,३०१
२	Project on Electric Conversion of a diesel-powered Mahendra Bolero into a Wildlife Safari Vehicle for use in Chitwan National Park	१९,८९,७४५
३	Development of Phytochemical and Gene Bank Database of Herbal Plants in Bagmati Province, and Screening of Immune Booster Compounds by Docking and Molecular Dynamics Simulation	६९,६७,५६९
४	Screening and Development of denitrifying bacteria to foster the modern/intensive fish farming in the tropics	७०,५४,८०५
५	The retentive strength of Poly-methyl methacrylate (PMMA)bone cement in relation to the dental plates cemented on an animal with more than 1250 Hounsfield unit (HU=Di): A Prototype Development	१५,२२,११०
	जम्मा बजेट	**२,१०,२८,५३०**

१०. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू:

- ९७.२२ प्रतिशत साक्षरता सहित बागमती प्रदेशलाई नेपालकै पहिलो साक्षर प्रदेश घोषणा गरिएको,
- प्रदेश उच्च शिक्षा ऐन, २०७८ जारी भई प्रदेशमा उच्च शिक्षाको सञ्चालन,व्यवस्थापन तथा नियमनका लागि नीतिगत तथा कानुनी आधार तयार भएको, प्रदेश उच्च शिक्षा परिषद् गठन भई कार्य अघि बढाएको,
- प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन नीति, २०७८ स्वीकृत भई प्रदेशमा विज्ञान तथा प्रविधिको विकाससम्बन्धी कार्यको लागि नीतिगत आधार तयार भएको,

- दश वर्षीय शिक्षा क्षेत्रको योजनाको मस्यौदा उपर विज्ञहरूबाट सुझाव सङ्कलन गरी प्राप्त सुझावहरूलाई समेटी परिमार्जित मस्यौदा तयार भएको,
- माध्यमिक तहको पाँच ओटा ऐच्छिक विषयका लागि पाठ्यक्रमको मस्यौदा तयार (अटोमोबाइल्स, सास्कृतिक सम्पदा, दुग्ध व्यवसाय, फोहोर व्यवस्थापन र पर्यटन),
- उच्च शिक्षामा महिलाहरूको पहुँच बढाउन छोरीबुहारी छात्रवृत्ति कार्यक्रम अन्तर्गत स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययन गर्ने ५६७ जना छोरीबुहारीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको,
- शैक्षिक छात्रवृत्ति निर्देशिका, २०७८ अनुसार कक्षा ११ र १२ मा ५ ओटा प्राविधिक विषयमा अध्ययन गर्ने दलित, सीमान्तकृत, लोपोन्मुख समुदायका ११९ स्थानीयबाट १/१ जनाका दरले छनोट गरी पठाएका विद्यार्थीहरूलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति र उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने बागमती प्रदेशका छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति दिने गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको,
- बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा कार्यान्वयनमा रहेका दिनेश रामजी बहुप्राविधिक शिक्षालय, जिरी प्राविधिक शिक्षालय र प्रदेशस्तरीय बालअधिकार संरक्षण भवन केन्द्र, काभ्रेपलाञ्चोकको भौतिक संरचना निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको,
- **"प्रदेश र स्थानीय तहको एउटै सन्देशः बालविवाहमुक्त हाम्रो प्रदेश"** भन्ने अभियान सहित सुरु भएको बालविवाहमुक्त प्रदेश घोषणा गर्ने कायर्क्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहसँग सहकार्य गरिएको ।

संस्कृति तथा पर्यटन मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	२०७९/१०/०९	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

क्र.सं.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री यज्ञनाथ दाहाल	२०७८/०८/१५	२०७८/११/०८
२	श्री मदन कोइराला	२०७८/११/०९	हाल सम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित)अनुसार संस्कृति तथा पर्यटन मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- प्रादेशिक पर्यटन विकासको नीति, कानुन, मापदण्ड र योजना निर्माण, पूर्वाधार विकास, प्रवर्धन र नियमन
- पर्यटक प्रहरी समन्वय
- पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल तथा ट्रेकिङ्ग एजेन्सी, गाईड, र्‍याफ्टिङ आदिको दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन
- संघीय कानुन बमोजिम क्यासिनो तथा चिट्ठा दर्ता, अनुमति र नियमन
- भाषा, लिपी, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्त्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरबारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
- प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालय स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरका पुरातात्त्विक महत्त्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचीन स्मारक, संग्रहालय, गढी, सांस्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण
- धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चली आएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरू

४.१ ऐन

- प्रदेश पर्यटन ऐन, २०७८

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः-

पर्यटन क्षेत्रको रणनीति र कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
४.५.१ नयाँ पर्यटन गन्तव्यहरूको पहिचान र विकास गर्ने,	१.प्रादेशिक पर्यटन गुरुयोजना/रणनीतिक योजना तर्जुमा गरिने छ र चरणवद्ध कार्यान्वयन गरिने छ ।	१. गुरुयोजना/रणनीतिक योजना हालसम्म तर्जुमाको क्रममा रहेको ।
	२.सङ्घीय सरकारसँगको सहकार्यमा नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यहरूको पहिचान, छनोट र अध्ययन गरी पूर्वाधार विकास गरिने छ ।	२. १० ओटा पर्यटकीय नमुना गन्तव्य घोषणा गरिएको एवम् नौ ओटाको गुरुयोजना र डि.पि.आर. तयार भई कार्यान्वयन भैराखेको
	३.पर्यटनको सम्भाव्यता भएका जिरी, शैलुङ, कालिञ्चोक र महाभारत क्षेत्रका हिलस्टेसनहरूको एकीकृत विकासको लागि सडक लगायतका पूर्वाधार स्तरीकरण वा निर्माणलाई प्राथमिकता दिइने छ ।	३. शैलुङ र ककनीमा पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको निर्माण भएको र सडक पूर्वाधारका लागीसम्बन्धीत मन्त्रालयमा समन्वय गरिएको
	४. महाभारत क्षेत्र र अन्य उपयुक्त स्थानहरूको सम्भाव्यताका आधारमा नयाँ (हिलस्टेसन, रिसोर्ट, पदमार्ग आदि) गन्तव्य स्थलको पहिचान, विकास र प्रवर्धन गरिने छ।	४. १० ओटा हिल स्टेसन घोषणा गरी गुरुयोजना र डि.पि.आर. तयार भै चार ओटाको डि.पि.आर. कार्यान्वयनमा रहेको
	५. पर्वतारोहण, पर्यापर्यटन तथा साहसिक पर्यटन र खेलकुद पर्यटन क्षेत्रको पहिचान गरी विकास गरिने छ ।	५. नेपाल राफ्टिङ एसोसियसनसँगको सहकार्यमा राष्ट्रिय स्तरको प्रतियोगिता सञ्चालन,पौडी पोखरी निर्माण (सिन्धुपाल्चोक) र जुगल हिमाल आरोहण लगायतका कार्यहरू भएको
	६. पर्यटन क्षेत्रको लाभलाई ग्रामीण तहसम्म पुऱ्याउन होमस्टेलाई एक प्रमुख माध्यमको रूपमा विकास गरिने छ।	६. होमस्टे प्रवर्धनको लागि तालिम,क्षमता अभिवृद्धी र भौतिक सहयोग गरिएको
	७. त्रिभुवन राजपथलाई पर्यटन मार्गको रूपमा विकास गरिने छ ।	७. त्रिभुवन राजपथमा पर्ने थाहा न.पा.अन्तर्गत विभिन्न ठाउँमा पर्यटन पूर्वाधार तयार भएको
	८. मौसमी पर्यटकीय स्थानको पहिचान तथा विकास गरिने छ ।	८. पर्यटकीय स्थानको पहिचान गरिएको ।
	९. जैविक कृषि तथा होमस्टेसहितको कृषि पर्यटनलाई बढावा दिने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	९. होमस्टे प्रवर्धनका लागि तालिम एवम् भौतिक निर्माणको कार्यमा सहयोग गरेको
	१०.चितवनको दासढुङ्गादेखि गादिपुर/गोलाघाटसम्म	१०.दासढुङ्गामा मदन-आश्रित स्मृति पार्क र मेघौलीमा राइनो पार्क निर्माणाधीन

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	मदन-आश्रित एकीकृत बृहत् विकास परियोजना तर्जुमा गरी पर्यटन विकास लगायतका विविध संरचानाहरू निर्माण गर्न सङ्घीय सरकार र स्थानीय तहसँग सहकार्य गरिने छ । ११. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय प्रमुख लोकमार्गहरूलाई सम्भाव्यताको आधारमा पर्यटन करिडोरको रूपमा विकास गरिने छ। १२. गणेश हिमालदेखि गौरीशङ्कर हिमालसम्मको क्षेत्रलाई हिमाली पर्यटन क्षेत्रको रूपमा एकीकृत विकास गरिने छ ।	अवस्थामा रहेको ११. वर्गिकरणका लागि अन्तरक्रिया गरिएको १२.गोञ्जला पास र गौरीशङ्कर परिपथ पदमार्गको डि.पि.आर. तयार भएको
४.५.२ उच्च मूल्यको गुणस्तरीय पर्यटनको प्रवर्धन गर्ने	१. स्थापित पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा उच्च मूल्यको पर्यटन विस्तारमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ । २. उच्च मूल्यको पर्यटनका निम्ति आवश्यक जनशक्ति र सेवास्तरको विकासमा प्रोत्साहन दिइने छ र गुणस्तर कायम राख्न प्रभावकारी नियमनको व्यवस्था गरिने छ । ३. गुणस्तरीय पर्यटनका लागि तारे होटलसहितको सुविधा विस्तार र प्रवर्धनमा ध्यान दिइने छ । ४. उच्च शिक्षामा पर्यटनसम्बन्धी पाठयक्रम समावेश गरिने छ ।	१. क्यानोपी वाक,नेपाल राफ्टिङ एसोसियसनको सहकार्यमा राफ्टिङ प्रतियोगिता जुगल हिमाल पर्वतारोहण लगायतका कार्यहरू भएको २. प्रदेश पर्यटन ऐन,२०७८ जारी भएको • उपत्यका पर्यटन कार्यालय ललितपुरमा स्थापना गरी सेवा प्रवाह एवम् अनुगमनक कार्यहरू सञ्चालन भएको • पर्यटन व्यवसायी एवम् सरोकारवालाहरूसँग नियमित अन्तरकृया/समन्वय हुने गरेको ३. पर्यटनसँग सम्बन्धित होटलहरूको स्तरीकरणका लागि समिति गठन भई प्रतिवेदन प्राप्त भएको ४. यसको लागि विषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय भईरहेको ।
४.५.३ पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि स्थानीय तह, निजी क्षेत्र र समुदायसँग सहकार्य गर्ने ।	१. पर्यटन पूर्वाधार विकासमा स्थानीय तह, स्थानीय समुदाय तथा निजी क्षेत्रको नेतृत्वदायी भूमिका र सहभागितालाई प्रोत्साहित गरिने छ । पर्यटनलाई स्थानीय समुदायको विकाससँग आबद्ध गरिने छ । २. पर्यटकीय उपज र मूल्य श्रृङ्खला बीच सम्बन्ध कायम गरिने छ । ३. प्रमुख पदमार्गहरूमा जैविक र जाति विशेषका	१. स्थानीय तह, स्थानीय समुदाय तथा निजी क्षेत्र संलग्न हुनेगरी “पर्यटन पूर्वाधार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७९” मस्यौदा तयार भएको २. सम्बन्धित पक्षसँग अन्तरक्रिया गरिएको।

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	सांस्कृतिक सम्पदाको रूपमा रहेका शैलुङ, फूलचोकी, कालिञ्चोक, दामन लगायतका क्षेत्रहरूको विकास गरिने छ। ४. रसुवा जिल्लाको स्याफ्रुबेसीदेखि लाङ्टाङ् उपत्यकाको क्याङजिङ जाने डा. प्रल्हाद योञ्जन रेड पान्डा पदमार्ग र सङ्ग्रहालयको विकास गरिने छ । ५. प्रदेशभित्रका पर्यटन स्थलबाट छिमेकका पर्यटन गन्तव्य पुग्ने पर्यटन पूर्वाधारको स्तरिकरण गरिने छ । ६. निजी क्षेत्रलाई पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग गरी प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूमा स्तरीय होटलहरूको विकासलाई प्रोत्साहन दिइने छ । पर्यटन पूर्वाधार निर्माणमा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरी निजी क्षेत्रको लगानी अभिवृद्धि गरिने छ ।	३. शैलुङ र दामन क्षेत्रमा वन पार्क आदिको काम भएको ४. पदमार्गको डिपिआर तयार एवम् सङ्ग्रहालयको कार्य नभएको ५. अन्य मन्त्रालय एवम् निकायसँग समन्वय गर्ने गरेको ६. पूर्वाधार निर्माणको लागि सहकार्य भईरहेको ।
४.५.४ पर्यटक सूचना, यातायात र सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र विश्वनीय बनाउने ।	१. पर्यटन गन्तव्यको ब्रान्डिङ गर्दै पर्यटकीय वस्तुको प्रवर्धनमा आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रयोग गरिने छ । २. सम्भाव्यता भएका हरेक स्थानीय तहमा गन्तव्य र सुविधा बारे जानकारी दिन पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ । ३. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्धन गर्न सहरी क्षेत्रहरूमा विशेष प्रचार प्रसार र सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गरिने छ । ४. काठमाडौं केन्द्रित पर्यटनलाई अन्य क्षेत्रमा पनि विस्तार गर्न काठमाडौं आसपासमा पर्यटन गन्तव्यको विकास र सहज पहुँच मार्गको विकास गरिने छ । ५.पर्यटनमैत्री व्यवहार प्रवर्धनका लागि क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । ६.पर्यटकहरूको नक्कली उद्धार (फेक रेस्क्यु) मा संलग्न पर्यटक, पर्यटन व्यवसायी र सो कार्यमा संलग्न निकाय र व्यक्तिहरूलाई कारवाही गर्ने नीति लिइने छ ।	१. पर्यटकीय गन्तव्यको सूचनामूलक भिडियोहरू निर्माण (विभिन्न विदेशी भाषामा समेत) भई प्रसारण भएको २. चितवनको सौराहामा सूचना तथा सेवा केन्द्रको सञ्चालनका लागि प्रक्रिया सुरुआत ३. मन्त्रालय तथा आयोजनाबाट निजी टेलिभिजन संस्थामार्फत पर्यटकीय सूचनामूलक श्रव्य-दृश्य सामग्रीको प्रसारण भएको ४.(क) चित्लाङ् हिल स्टेसन घोषणा गरी पूर्वाधार निर्माण कार्य सुरु (ख) ककनी हिलस्टेसन (ग) ककनी-चिम्टेश्वर नमुना गन्तव्य र (घ) दामन-चित्लाङ्-इन्द्रसरोबर पर्यटकीय गन्तव्य घोषणा गरी पूर्वाधार निर्माणको कार्य थालनी ५.होमस्टे सञ्चालनका लागि तालिम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
		६. कारवाही गर्ने नीति रहेको
५.५.१ पुरातात्विक एवम् मौलिक सम्पदा, जातीय संस्कृति र गुठीहरूको संरक्षण, संवर्धन र अभिलेखीकरण गर्न संस्थागत संरचनाको निर्माण गर्ने ।	१. ऐतिहासिक, प्राकृतिक एवम् पुरातात्विक सम्पदाहरूको मर्मत र सम्भार गरिने छ । २. प्रदेश सङ्ग्रहालयको स्थापना गरी स्थानीय कला, भाषा, लिपी, संस्कृति र ऐतिहासिक वस्तुहरू प्रदर्शनको व्यवस्था मिलाइने छ। ३.विभिन्न जातिका सांस्कृतिक रीतिरिवाज र परम्परा झल्काउने कार्यक्रमहरू, टेलिफिल्म, भिडियोहरू बनाउने र विद्यालय तथा समुदायस्तरमा प्रदर्शन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । ४.परम्परादेखि लाग्दै आएका ठुला मेलाहरूको उचित व्यवस्थापन गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ ।	१. आयोजना र इकाइ कार्यालय मार्फत कार्य भईरहेको २. संस्कृति मुद्रा सङ्ग्रहालय दोलखा, रुट आर्ट सङ्ग्रहालय सिन्धुली र थारु समुदायका सङ्ग्रहालयहरू चितवनमा निर्माण गरिएको ३. जातजातिका संस्कृति झल्किने गरी कार्यक्रमहरूमा सबैको प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरिएको । ४.प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गरिएको
५.५.२ भाषा, साहित्य र कलाको संरक्षण र विकास गर्ने ।	१. भाषा, साहित्य र कला प्रवर्धनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । २. सबै जातजातिको भाषा, संस्कृति, कला आदिको संरक्षण गर्न सङ्ग्रहालयको स्थापना गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।	१. प्रदेशमा रहेका लोपोन्मुख थामी भाषाको अभिलेखीकरण भएको, २. थारु सङ्ग्रहालय,चितवन र तामाङ सङ्ग्रहालय, नुवाकोटमा निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको ।
५.५.३ विभिन्न भाषा, भाषिका, लिपिको पहिचान गरी तिनीहरूको संरक्षण एवम् उत्थान गर्ने ।	१. लोपोन्मुख स्थानीय कला, भाषा, लिपी र संस्कृतिको अभिलेखीकरण गरी संरक्षाणात्मक र विकास गरिने छ । २. भाषा, कला, लिपी र संस्कृतिलाई अभ्यास र स्थालीय सघनताका आधारमा समूहीकृत गरी विकास र संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।	१. प्रदेशमा रहेका लोपोन्मुख भाषाको लिपि (थामी) अभिलेखीकरण भएको २. भाषा संस्कृति संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेको
५.५.४ परम्परागत मौलिक कला र लोक सङ्गीत, नृत्य, नाट्य लगायतका प्रदर्शनकारी लोक कलाहरूको संरक्षण, अनुसन्धान र विकास गर्ने।	१. विभिन्न जाति र समुदायका लोकगीत, लोककथा, नाट्यकला, परम्परागत भजन लगायतका लोक साहित्यका विभिन्न विधाहरूको सर्वेक्षण, सङ्कलन, अध्ययन, संरक्षण र प्रवर्धन गरिने छ ।	१. बाद्यबादनका सामग्री,भेषभुषा एवम् अन्य भौतिक सहयोग गरेको
५.५.५	१. स्थानीय कला, भाषा, लिपी, लोक संस्कृतिको संरक्षणमा	कला, भषा, लिपि संरक्षणका लागि स्थानीय

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
मूर्त तथा अमूर्त सम्पदा, भाषा र लिपीको संरक्षणमा उत्प्रेरित गर्ने।	सम्बद्ध समुदायलाई उत्प्रेरित गर्न स्थानीय तहसँग सहकार्य गरिने छ । २. भाषा, संस्कृति, लोक साहित्य, कला जस्ता मूर्त तथा अमूर्त सम्पदाको संरक्षणमा विद्यालय/शिक्षण संस्थाहरू, सञ्चार माध्यम र नागरीक समाजको भूमिका प्रभावकारी बनाइने छ ।	तह सँग समन्वय तथा सहकार्य भईरहेको ।

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/०७६	२०७८/०७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत
				लक्ष्य	भौतिक	
प्रभाव	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	२.०५	४.००		राष्ट्रिय लेखा
असर	पर्यटन आयको वृद्धि दर	प्रतिशत	९.९	१७.०		राष्ट्रिय लेखा
प्रतिफल	पर्यटन क्षेत्रमा रोजगारी सिर्जना	सङ्ख्या हजारमा	१४५	२३२		वार्षिक प्रतिवेदन
	पर्यटकको सङ्ख्या					
	तेस्रो मुलुक	दिन	१२.४*	१४.०		Tourism Statistics, 2018
	प्रति दिन प्रति व्यक्ति खर्च					
	भारतीय	अ.डलर				
	तेस्रो मुलुक	अ.डलर	४४	६२		Tourism Statistics, 2021
	स्थानीय अर्थतन्त्र तथा अप्रत्यक्ष रोजगारीमा आबद्ध पर्यटन व्यवसायको सङ्ख्या	सङ्ख्या (हजार)				
	पर्यटकीय गन्तव्य	सङ्ख्या	५०	६५	६१	कार्यालयको अभिलेखबाट
	पर्यटन ग्राम	सङ्ख्या		१२	छैन	कार्यालयको अभिलेखबाट
	पर्यटन सूचना केन्द्र (सामुदायिक समेत)	सङ्ख्या	१३	२५	१३	कार्यालय अभिलेखबाट
	ट्रेकिङ ट्रेल	सङ्ख्या	२२	३०	२७	कार्यालय अभिलेखबाट
	हिल स्टेसन	सङ्ख्या		८	६	कार्यालय अभिलेखबाट

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/०७६	२०७८/०७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत
				लक्ष्य	भौतिक	
	थिम पार्क	सङ्ख्या	१४	३०	२८	कार्यालय अभिलेखबाट
प्रतिफल	केबल कार	सङ्ख्या	३	५	३	कार्यालय अभिलेखबाट
	साहसिक पर्यटन गन्तव्य	सङ्ख्या	७	१०	७	कार्यालय अभिलेखबाट
	दक्ष जनशक्ति उत्पादन	सङ्ख्या हजारमा	४	१५	५	कार्यालय अभिलेखबाट
	क्षेत्रीय तथा आन्तरिक हवाई उडान हुने एयरपोर्ट	सङ्ख्या	५	५	५	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग
	हेलिप्याड	सङ्ख्या	१००	११४	१०२	कार्यालय अभिलेखबाट
	पर्यटन स्तरको होटल र बेड सङ्ख्या					कार्यालय अभिलेखबाट
	तारे होटल	होटल सङ्ख्या	१२५	१४०		कार्यालय अभिलेखबाट
		बेड सङ्ख्या				कार्यालय अभिलेखबाट
	अन्य होटल	होटल सङ्ख्या	९७७	१२००		कार्यालय अभिलेखबाट
		बेड सङ्ख्या				कार्यालय अभिलेखबाट
	पर्यटकीय बस सेवा (रुट)	सङ्ख्या	८	९		कार्यालय अभिलेखबाट
	पर्यटकीय सम्पदाको संरक्षण, नवनिर्माण र स्तरोन्नति	सङ्ख्या	२०	३५		कार्यालय अभिलेखबाट
	पर्यटकीय पदमार्ग	कि.मी.	१०५	१५०	१४८	कार्यालय अभिलेखबाट
	होमस्टे (सामुदायिक/निजी)	सङ्ख्या	१०१	११५		कार्यालय अभिलेखबाट
	कोसेली घर	सङ्ख्या	१४	२२		कार्यालय

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/०७६	२०७८/०७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत
				लक्ष्य	भौतिक	
						अभिलेखबाट
	होटल, पर्यटन तथा अतिथि सत्कार तालिम नयाँ (जम्मा)	जना		२००		कार्यालय अभिलेखबाट
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	२.०५	४.००		राष्ट्रिय लेखा

भाषा, कला, साहित्य र सम्पदा संरक्षण

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/०७६	२०७८/०७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत
				लक्ष्य	उपलब्धि	
प्रभाव	संरक्षित भाषाहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि	सङ्ख्या	-	-	तथ्याङ्क उपलब्ध नरहेको	
	संरक्षित कलाहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि	सङ्ख्या	-	-		
	संरक्षित साहित्यहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि	सङ्ख्या	-	-		
	संरक्षित सम्पदाहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि	सङ्ख्या	-	-		
असर	मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र संवर्धन	सङ्ख्या	१	११	तथ्याङ्क उपलब्ध नरहेको	
प्रतिफल	प्रदेशको कुल बजेटमा भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति, पुरातात्त्विक सम्पदा संरक्षण र विकासको अंश	प्रतिशत	०.१३	०.६०	०.७०	बजेट वक्तव्यबाट २०७९-८०
	सांस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक सम्पदाहरूको अध्ययन अनुसन्धान	सङ्ख्या	१	३	२	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	पुरातात्त्विक सम्पदा	सङ्ख्या	५	१	१	वार्षिक

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/०७६	२०७८/०७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत
	(१०० वर्षभन्दा पुराना) संरक्षण					प्रतिवेदनबाट
	परम्परागत तथा सांस्कृतिक गुठी संरक्षण	सङ्ख्या	०	५	०	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	भाषाको कम्प्युटर इन्जिनियरिङ	सङ्ख्या	०	२	०	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	लोपोन्मुख भाषा संस्कृतिको संरक्षण	सङ्ख्या	०	११	०	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	सङ्ग्रहालयको स्थापना	सङ्ख्या	०	२	२	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	बहुजातीय सांस्कृतिक ग्राम	सङ्ख्या	०	०	०	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	सामुदायिक पुस्तकालय सबलीकरण	सङ्ख्या	०	२०	१	वार्षिक प्रतिवेदनबाट
	मातृभाषाको पाठ्य सामग्री विकास	सङ्ख्या	०	४	०	वार्षिक प्रतिवेदनबाट

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालू	पुँजीगत	कूल जम्मा	चालू	पुँजीगत	कूल जम्मा	
०७८/७९	२०७००	८७१४५५	८९२१५५	१४१६८	४०६८४२	४२१०११	४७.१९

७. ठुला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

रु. हजारमा

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम र कार्यान्वयन क्षेत्र	विनियोजिन बजेट	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत	कैफियत
१	सिन्धुलीगढीको रानी दरबार पुर्ननिर्माण, सिन्धुली	६९९४१	२०.०४	५०	
२	निलकण्ठ १२ स्थित सहिद पार्क पूर्वाधार निर्माण, धादिङ	५७२७९	०	२५	

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५-०७८/७९)

क्र. सं.	सार्वजनिक सेवा	लाभान्वित सेवाग्राही सङ्ख्या
१	विभिन्न पर्यटकीय पदमार्ग, मठ-मन्दिर, गुम्बा, पार्क, पिकनिक spot and shed, सार्वजनिक शौचालय, पर्यटन सूचना केन्द्र, होमस्टे, कोसेली घर,	११५५०
२	ट्रेकिङ एजेन्सीको दर्ता	३०४७
३	ट्र्भल एजेन्सीको दर्ता	४१०२
४	जलयात्रा एजेन्सी दर्ता	८८
५	होमस्टे दर्ता	३६४
६	पर्यटक यतायात व्यवसाय दर्ता	८३
७	पर्यटक स्तरीय होटल दर्ता	२८७
८	टुर गाइड	४६४९
९	ट्रेकिङ गाइड	१९४७९
१०	रिभर गाइड	३३९

९. मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट भएका नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरणः

- उपत्यका पर्यटन कार्यालयबाट पर्यटन व्यवसायीहरूलाई विद्युतीय माध्यमबाट छिटो, छरितो र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने कार्य सुरुआत गरिएको ।
- यस प्रदेशमा पहिलो पटक नवीन पर्यटकीय गतिविधि क्यानोपी वाक निर्माणका लागि बाघमारा मध्यवर्ती सामुदायिक वन, सौराहामा बजेट विनियोजन गरिएको ।
- जुगल हिमशृङ्खलाको आरोहण खुला तथा प्रथम आरोहण सम्पन्न भएको ।
- बागमती प्रदेशको पर्यटन ब्रान्ड नाम स्वीकृति भई लागु भएको ।

स्वास्थ्य मन्त्रालय

१. पूर्व मन्त्रीहरूको विवरण

नाम	बहाल अवधि	
	देखि	सम्म
श्री प्रदिप कुमार कट्वाल क्षेत्री	२०७८/०५/२९	२०७८/०७/११
श्री निमा लामा	२०७८/०७/२६	२०७९/०९/२४
श्री कल्पना नेपाल(राज्यमन्त्री)	२०७८/०९/०९	२०७९/०९/२४

२. हालसम्मका सचिवहरू

नाम	सेवा अवधि	
	देखि	सम्म
श्री यज्ञ प्रसाद ढुङ्गेल	२०७८/०५/२३	२०७८/०६/१२
श्री बद्री बहादुर खड्का	२०७८/०६/१३	हालसम्म

३. प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको कार्यक्षेत्रहरू

प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ (संशोधन सहित)अनुसार संस्कृति तथा पर्यटन विकास मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छः-

- कार्य जिम्मेवारी
- स्वास्थ्य सेवा तथा पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा आवश्यक पर्ने प्रर्वद्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक तथा पुर्नस्थापनात्मक स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय प्राज्ञिक, व्यवसायिक र पेशागत संघ संस्थाको दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन
- प्रदेशस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर निर्धारण, अनुगमन र नियमन
- प्रदेशस्तरीय अस्पताल तथा स्वास्थ्य प्रतिष्ठानहरूको स्थापना सञ्चालन र नियमन
- राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम औषधिजन्य तथा स्वास्थ्य प्रविधि सम्बन्धी सामग्रीको उत्पादन तथा सञ्चय, अधिकतम खुद्रा मूल्य निर्धारण, अन्तिम विसर्जन, गुणस्तर तथा मापदण्ड निर्धारण र त्यस्ता सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगको दर्ता, खारेजी, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
- राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप अस्पताल, नर्सिङ्ग होम, निदान केन्द्र, उपचार केन्द्र र अन्य स्वास्थ्य संस्था तथा प्रयोगशालाको दर्ता, खारेजी, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
- राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन तथा नियमन
- प्रदेशस्तरीय स्वास्थ्य क्षेत्रको मानव स्रोत विकास र व्यवस्थापन
- औषधि निगरानी, औषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्मजीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनीकरण

- खोप र परिवार नियोजन
- संवेदनशील लगायतका औषधि तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान तथा सूचना प्रणाली, स्वास्थ्य लेखा पद्धतिको संस्थागत व्यवस्थापन, सूचना प्रवाह
- प्रदेशस्तरीय जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स) व्यवस्थापन
- सुर्ती, मदिरा र लागूपदार्थजन्य वस्तुको मापदण्ड, नियन्त्रण तथा नियमन
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा आपत्कालीन अवस्था, विपद् र महामारी व्यवस्थापन, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह, आपत्कालीन अवस्थाका लागि औषधि तथा औषधिजन्य सामग्रीको प्रादेशिक बफरस्टक व्यवस्थापन
- सरुवा तथा नसर्ने रोग नियन्त्रण तथा रोकथाम
- राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन
- आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका अन्य प्रचलित परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवा सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियमन
- जनसंख्या, बसाइँ सराइ र परिवार नियोजन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन तथा अनुसन्धान, सूचना प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन, क्षमता अभिवृद्धि र संस्थाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय

४. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरिएका कानुनी दस्तावेजहरुः

४.१ ऐन

- प्रदेश स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन,२०७६

४.२ नियमावली

- प्रदेश स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७६
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान(पदाधिकारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा सम्बन्धी) नियमावली,२०७७
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०७७
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) नियमावली, २०७७
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी) नियमावली, २०७७

४.३ आदेश

- प्रदेश भित्रका अस्पतालहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन आदेश, २०७५
- प्रदेश भित्रका अस्पतालहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन आदेश (पहिलो संसोधन), २०७५

३.४ कार्यविधि, निर्देशिका

- मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको कार्यसञ्चालन मार्गदर्शन,२०७५/०७६/०७७/०७८/०७९
- एक विद्यालय एक नर्स, कार्यविधि, २०७८
- स्वास्थ्य आमा समूहलाई स्वास्थ्य प्रर्वद्धन प्रविधिको अनुशरणका लागि साना अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- प्रदेश पूर्वाधार, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा कोभिड पुनर्स्थापना साझेदारी कार्यक्रम (स्वास्थ्य तर्फको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८
- प्रदेश पूर्वाधार, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा कोभिड पुनर्स्थापना साझेदारी कार्यक्रम (स्वास्थ्य तर्फको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) (पहिलो संसोधन) कार्यविधि, २०७८
- प्रदेशका बिपन्न नागरिक एवं आकस्मिक उपचारका लागि रक्तसञ्चार सेवा (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८
- चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी करार सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- क्यान्सर रोग लागेका विपन्न नागरिकलाई औषधी उपचारमा सहुलियत प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- मुख्य मन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम संचालन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६
- रोभिङ्ग अ.न.मी. कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- अस्पताललाई सेवा विस्तार अनुदान कार्यविधि,२०७५

५. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेट सँग सम्बन्धित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धि

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
५.२.१ स्वास्थ्यसम्बन्धी नीति, कानुन र मापदण्ड निर्माण गर्ने।	• स्वास्थ्यसम्बन्धी कानुन, नीति, रणनीति, मापदण्ड, प्रोटोकल, योजनाको निर्माण गरी प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। • स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवाको स्तर र मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ। • स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने नीति तर्जुमा गरिनेछ। • औद्योगिक प्रतिष्ठान तथा कार्यस्थलमा व्यवसायजन्य स्वास्थ्य र सुरक्षाका उपाय र मापदण्डहरू निर्धारण गरी नियमन र पालना गराईनेछ। • स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानहरू सञ्चालन र नियमनका	• प्रदेश स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ र प्रदेश स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी नियमावली, २०७६ हाल कार्यान्वयनमा छ । साथै प्रदेश स्वास्थ्य सेवा (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७९ जारी भएको। • बागमती प्रदेश सरकारले मिति २०७६/०२/०६ गते मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको ऐन जारी गरी प्रतिष्ठानको स्थापना गरेको । प्रतिष्ठान सञ्चालनका लागि बागमती प्रदेश सरकारले मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान स्थापना ऐन, २०७६; पदाधिकारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०७७; आर्थिक प्रशासन

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	लागि आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। • स्वास्थ्य सेवा, औषधी र उपकरणको मूल्यलाई आवश्यक नीति निर्माण गरी व्यवस्थित गरिनेछ। • अस्पतालजन्य फोहर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानुन र मापदण्ड निर्माण गरी व्यवस्थित गरिनेछ। • औषधी उत्पादन गर्ने स्वदेशी उद्योगहरूलाई प्रवर्द्धन र प्रोत्साहित गरिनेछ। • जेनेरिक मेडिसिनक प्रवर्द्धन गर्ने नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ। • स्वास्थ्य संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि पानी, वायु, ध्वनि प्रदूषण र जलवायु परिवर्तनबाट हुने प्रतिकूल असरको प्रभावकारी नियन्त्रण गर्न मापदण्ड बनाई बहुक्षेत्रीय संयन्त्र परिचालन गरी नियमन गरिनेछ।	नियमावली, २०७७; कर्मचारी सेवा, सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली २०७७; अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७७ र शिक्षक सेवा, सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली २०७७ जारी गरेको ।
५.२.२ स्वास्थ्य सेवामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्ने।	• आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई निःशुल्क रूपमा सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्‍याइनेछ। • दुर्गम तथा विकट ग्रामीण क्षेत्रमा आधारभूत लगायतका स्वास्थ्य सेवा शुलभ रूपमा पुर्‍याउन संघीय सरकार र स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा जनस्वास्थ्य कोष स्थापना गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। • स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँचका लागि कानुनी र नीतिगत व्यवस्था गरी व्यवधानहरू हटाइनेछ। • स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नभएका क्षेत्रमा सहज पहुँच स्थापना गर्न सामुदायिक स्वास्थ्य प्रणालीको सुदृढीकरण तथा सार्वजनिक, निजी र सहकारी साझेदारीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। • सरकारी स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य प्रतिष्ठान र मेडीकल कलेजहरूहरूबाट स्थानीय तहमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा र संस्थागत क्लिनिक सञ्चालन गर्न	• ११९ स्थानीय तहमा एक/एक १५ शैयाको अस्पताल सञ्चालन गर्न मन्त्रालयबाट निरन्तर अनुदान प्रदान गरी व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको । • स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच स्थापनाका लागि सामुदायिक स्वास्थ्य प्रणालीको सुदृढीकरण, मातृशिशु, बालबालिका, किशोरकिशोरी को स्वास्थ्य सेवाका आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न विशेष क्षेत्र लक्षित आयोजनाहरू सञ्चालनमा ल्याईएको । • दुर्गम तथा विकट ग्रामीण क्षेत्रमा मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गराउन काठमाण्डौ, धादिङ्ग, चितवन, मकवानपुर जिल्लामा MCH Clinic को पुनःस्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको । • बागमती प्रदेश अन्तरगत १८२ आधारभूत स्वास्थ्य

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	आवश्यक समन्वय गरिनेछ। • स्वास्थ्य बिमालाई प्रदेश स्वास्थ्य प्रणालीसंग समन्वयात्मक रूपमा कार्य गर्ने गरी सयन्त्र विकास, सुदृढीकरण र नियमन गरिनेछ। • जीवनपथको अवधारणा अनुरूप मातृशिशु, बालबालिका, किशोरकिशोरी, जेष्ठ नागरिक लगायत सबै उमेर समुहका नागरिकको स्वास्थ्य सेवाका आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । • आयुर्वेद एवम् वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिलाई विशिष्टताको आधारमा एकद्वार प्रणालीबाट सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।	केन्द्र र २०० शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन अनुदान स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको । • स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित बनाउन प्रदेशस्तरीय बिमा समिति गठन गरिएको । • कलेज, प्रतिष्ठानहरूसँग अध्ययन, अनुसन्धान लागायत स्वास्थ्य प्रणालीको सुदृढीकरणको लागि हाल धुलिखेल अस्पतालसँग साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइएको । • प्राकृतिक चिकित्सा, होमियोपेथिक जस्ता वैकल्पिक चिकित्साको सेवा विस्तार गर्न नेपाल सरकारसँगको साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको । यस सम्बन्धी सेवा विस्तारको लागि मन्त्रालयमा होमियोपेथिक डाक्टरको व्यवस्था भएको । • जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट अकुपंचर, फिजियोथेरापी लगायतका वैकल्पिक सेवा सुदृढीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याईएको। • गुणस्तरीय आयुर्वेदिक औषधी उत्पादनको लागि चितवनको रत्ननगरमा प्रादेशिक बैद्यखाना स्थापना गरिएको ।
५.२.३ स्वास्थ्य संस्था र सेवाहरूको विस्तार गर्ने।	• आवश्यक औषधी, उपकरण, प्रविधि र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूसहितको सेवालाई विस्तार गरिनेछ। • अस्पतालहरूलाई प्रेषण र विशिष्टीकृत सेवा प्रवाह गर्न सक्ने गरी विकास गरिनेछ। • स्थानीय तहमा अस्पताल स्थापना गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ। • वडाहरूमा आवश्यकताको आधारमा प्रसूति सेवासहितको स्वास्थ्य चौकी स्थापना गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ। • मानसिक रोग, उच्च रक्तचाप, दीर्घ श्वासप्रश्वास	• विगतमा ८ अस्पतालहरू (त्रिशुली अस्पताल, भक्तपुर अस्पताल, रसुवा अस्पताल, चौतारा अस्पताल, धादिङ्ग अस्पताल, हेटौंडा अस्पताल, रामेछाप अस्पताल, सिन्धुली अस्पताल) रहेकोमा आ.व. २०७६/०७७ मा ५ अस्पतालहरू (बकुलहर रत्ननगर अस्पताल, टोखा अस्पताल, बज्रबाराही चापागाईं अस्पताल, पशुपती चौलागाईं अस्पताल, मेथिनकोट अस्पताल) थप गरी हाल १३ प्रादेशिक अस्पतालबाट विशिष्टीकृत सेवा सञ्चालनमा ल्याइएको । • अस्पतालको सेवा विस्तार गरी गुणस्तरीय सेवाको

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	रोग, मधुमेह, मुटु रोग लगायतका नसर्ने रोगहरू तथा सडक दुर्घटनाको रोकथाम र नियन्त्रण उपायको रूपमा सचेतना र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्न संघ र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ। • दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रहरूमा स्वास्थ्य सेवालाई विस्तार र गुणस्तरीय बनाउन दूर स्वास्थ्य सेवालाई उपचार पद्धतिको रूपमा अनुसरण गरिनेछ। • दुर्गम तथा ग्रामीण क्षेत्रमा घुम्ती तथा स्याटेलाइट स्वास्थ्य सेवाहरू सञ्चालन • मानसिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरी पहुँचलाई सहज बनाइनेछ। • विद्यालय नर्स कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तह र संघसँग सहकार्य गरी यसको विकास र दिगोपनाको लागि समेत आवश्यक कार्यहरू गरिनेछ। • राजमार्ग क्षेत्रमा निश्चित दुरीमा अवस्थित स्वास्थ्य संस्थालाई सडक दुर्घटनाको तत्काल सम्बोधन गर्न सक्ने गरी सवलीकरण गरिनेछ ।	सुनिश्चितताको लागि न्युनतम सेवा मापदण्ड (MSS) अन्तर्गत बजेट व्यवस्थापन गरिएको । • प्रादेशिक अस्पतालहरूको जनशक्ति व्यवस्थापनको लागि हाल ६२८ अस्थायी करार दरवन्दी स्वीकृत गरी जनशक्ति परिचालन गरिएको छ भने स्थायी पदपूर्तिको लागि प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट आवश्यक व्यवस्थापन भएको । • प्रदेश अन्तर्गतका १३ अस्पतालहरूमा पिसिआर ल्याब स्थापना तथा १२ वटा अस्पताल र १ जिवाजिवे प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा अक्सिजन प्लान्ट (booster, piping सहित) जडान भएको, ११ अस्पतालहरूमा NICU स्थापनाको प्रक्रिया अघि बढेको । • प्रादेशिक अस्पताल अन्तर्गत डायलाईसिस, अर्थोपेडिक, गाईनेकोलोजी, CEONC लागायतका सेवा विस्तार गरिएको। • दुर्गम वडाहरूबाट प्रदान गरिने गाउँघर/खोप क्लिनिक सेवाको पहुँच विस्तार र गुणस्तर सुनिश्चित गर्नाका लागि ११९ स्थानमा गाउँघर/खोप क्लिनिक भवन निर्माण गरिएको । • अस्पतालको प्रेषण सेवालाई व्यवस्थित बनाउन प्रदेश स्तरीय एम्बुलेन्स डिस्प्याच सेन्टर (धादिङ, हेटौंडा, धुलिखेल, काठमाडौं) व्यवस्थापनको प्रक्रिया अघि बढाइएको । • प्रसुती केन्द्रलाई वातावनुकुलित बनाउन कालिञ्चोक स्वास्थ्य चौकी, दोलखा; फुलखर्क ग्रामिण अस्पताल, धादिङ्ग, भाल्चे स्वास्थ्य चौकी, नुवाकोट; तातोपानी स्वास्थ्य चौकी, जलबिरे प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, सिन्धुपाल्चोक; चितवनमा सौर्य ऊर्जा जडान भएको । • अति सिमान्कृत एवम् लोपोन्मुख समुदायका आमाहरूले स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराएमा र

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
		बालबालिकाहरूलाई पूर्ण खोप लगाएमा प्रोत्साहन भत्ता स्वरूप रु. ५००० दिने व्यवस्था गरिएको । • स्थानीय तहबाट सञ्चालनमा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई आवश्यक औजार उपकरण, औषधीको व्यवस्थापन गरिएको। • नसर्ने रोगको जोखिम कम गर्नका लागि मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याईएको। • दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रहरूको मानसिक स्वास्थ्यको सुधारको लागि रसुवा र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा दूर स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनमा ल्याईएको। • प्रदेशका दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रहरू लक्षित घुम्ती तथा स्याटेलाइट शिविरहरू सञ्चालनमा ल्याईएको । • आ.व. २०७९/०८० देखि जिल्ला स्तरीय स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको। • जिल्ला अन्तर्गतका स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत दुर्घटना रोकथाम, आत्महत्या न्यूनीकरण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याईएको । • सडक दुर्घटनाको तत्काल सम्बोधन गर्नका लागि राजमार्ग नजिकका स्वास्थ्य संस्थाहरूका लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन गरिएको । • बागमती प्रदेश अन्तर्गत ५१९ माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्यालय नर्स कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।
५.२.४ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने।	• स्वास्थ्य जनशक्तिको ज्ञान, सीप र दक्षता विकास र अभिवृद्धिका लागि आवश्यक तालिम र अभिमुखीकरण लगायतका क्रियाकलापहरू योजना तथा सञ्चालन र स्वास्थ्य सम्बन्धी तालिमको नियमन गरिनेछ। • स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तर र मापदण्ड अनुसार	• स्वास्थ्यजन्य महामारी तथा प्रकोप, इमर्जिङ, रिइमर्जिङ रोगहरूको रोकथाम तथा व्यवस्थापनको लागि RRT,CICTT टोली परिचालन गरिएको । • प्रादेशिक आपतकालीन स्वास्थ्य व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याईएको । • प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र मार्फत जनशक्तिको

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	स्वास्थ्यसम्बन्धी पूर्वाधारहरूको विकास ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग र लैङ्गिकमैत्री हुने गरी गरिनेछ। • स्वास्थ्यजन्य महामारी तथा प्रकोप, इमर्जिङ, रिइमर्जिङ रोगहरूको रोकथाम तथा व्यवस्थापनको अग्रिम तयारी स्वरूप आकस्मिक कोष, जनशक्ति, औषधी तथा अन्य आवश्यक सामग्रीहरूसहितको प्रादेशिक आपतकालीन व्यवस्थापन केन्द्रको व्यवस्था गरिनेछ। • स्वास्थ्यलाई हानी गर्ने सुर्तीजन्य पदार्थ, मदिरा, लागु औषध, अखाद्य वस्तुहरूको मिसावट र प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। • स्वास्थ्यलाई हानी गर्ने खाद्य पदार्थमा रहेको रासायनिक पदार्थको परीक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न स्थानीय तहलाई सहयोग गरिनेछ।	ज्ञान, सीप र दक्षता विकास र अभिवृद्धिका लागि तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । •
५.२.५ सबै क्षेत्रको सार्वजनिक नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयनमा स्वास्थ्यसम्बन्धी विषयहरूलाई समावेश गर्ने।	• "स्वास्थ्य सबै नीतिमा" भन्ने बिश्वव्यापी नारालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि बहुक्षेत्रीय समन्वय र सहकार्यको लागि निर्देशिका बनाई लागु गरिनेछ। खास गरी स्वास्थ्य साक्षरता वृद्धि गर्न, खाद्य पदार्थमा विषादीको प्रयोग न्यूनीकरण र नियमन गर्न, स्वस्थ खाद्य सामग्रीको उपलब्धता गराउन, स्वस्थ वातावारणको सृजना गर्न, स्वच्छ पानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्न, स्वस्थ आवास र सुरक्षित पूर्वाधारको व्यवस्था गर्न आवश्यक नीतिगत र कानुनी व्यवस्था लगायतका संयन्त्र विकास गरि सम्बधित निकायहरूसंग पैरवी, समन्वय र सहकार्य गरिनेछ। • बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई स्वास्थ्यसँग आबद्ध गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न स्थानीय तहसँग सहकार्य गरिनेछ। • विद्यालय शिक्षामा स्वास्थ्य र सरसफाइलाई	• "स्वास्थ्य सबै नीतिमा" लाई संस्थागत गराउनका लागि विषयगत मन्त्रालयसँगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको । • विषादी न्यूनीकरण गरी सर्ने तथा नसर्ने रोगको जोखिम न्यूनीकरण गर्न पोषण प्रवर्द्धन तथा विषादी न्यूनीकरण अभियान कार्यक्रम आ.व. २०७९/०८० मा अघि बढाईएको ।

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
	विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमसँग आबद्ध गरिनेछ।	
५.२.६ स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुशासनको अभिवृद्धि गर्ने।	• स्वास्थ्य सेवालाई जनउत्तरदायी, जिम्मेवार, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउन सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ लगायतका कार्यहरूलाई निरन्तर संचालन गरिनेछ । • विकट क्षेत्रमा स्वास्थ्यकर्मीलाई काम गर्न प्रोत्साहित गर्न विशेष सुविधा र अवसरहरूको व्यवस्था गरिनेछ। • स्वास्थ्यकर्मीको कार्य सम्पादनलाई निजको सेवासँग घनिष्ट रूपमा आबद्ध गर्ने पद्धतिको विकास गरिनेछ। • वित्तीय सुशासन अभिवृद्धि गरी स्वास्थ्यक्षेत्रको वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गरिनेछ। • एकीकृत स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीसँग सम्बन्धित सूचनाहरूको गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री सङ्कलनन, सम्प्रेषण र उपभोगलाई व्यवस्थित गर्न प्रदेश स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणाली विकास गरिनेछ। प्रदेशको स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई स्थानीय तहको स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीसँग आबद्ध गराईनेछ । • स्वास्थ्य सेवामा समयानुकुल सुधार, तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा गर्न एवम् नव प्रविधिको विकासका लागि अनुसन्धान र विकासलाई जोड दिदै नीतिगत र कानुनी व्यवस्था समेत गरिनेछ। • जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था र आवश्यकता समेत बिचार गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा कार्य र सेवा बोझको आधारमा समयानुकुल र आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको पद र दरबन्दीको सर्वेक्षण, निर्धारण र व्यवस्था मिलाइ स्वास्थ्य सेवामा सुशासन कायम गरिनेछ ।	• सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ लगायतका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिईएको । • सेवा बोझको आधारमा समयानुकुल र आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको पद र दरबन्दीको व्यवस्थापनको लागि सङ्गठन सर्वेक्षण तथा व्यवस्थापन कार्य अगाडि बढाईएको ।
५.२.७	• प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक स्वास्थ्य सेवाका	• स्वस्थ बानी, व्यवहार र अभ्यासहरूको प्रवर्द्धन गर्न

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र स्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतना विस्तार गर्ने ।	कार्यक्रम स्थानीय तहसंग समन्वय र सहकार्य गरी व्यापक रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। • स्वस्थ बानी, व्यवहार र अभ्यासहरूको प्रवर्द्धन घर घरसम्म पुरयाउन स्थानीय तहसंगको समन्वय र सहकार्यमा शारीरिक अभ्यास र सुगठनका लागि व्यायाम हल, योगाभ्यास केन्द्र निर्माण र पैरवी गरिनेछ। • स्वस्थ बानी, व्यवहार र अभ्यासहरूको प्रवर्द्धन गर्न सूचना र सञ्चार प्रविधि लाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। • शरीरलाई हानी पुऱ्याउने सुर्तीजन्य पदार्थ, मदिरा, रासायनिक पदार्थ, विषादीयुक्त, मिसावटजन्य, प्रशोधित तथा तयारि खाना र पत्रु खाद्य पदार्थ (जंकफूड) विरुद्ध स्थानीय तहसंग समन्वय र सहकार्यका साथै आवश्यक नीतिगत र कानुनी व्यवस्था समेत गरि जनचेतनामुलक र यस्ता पदार्थहरूको तथ्यहीन र भ्रमपूर्ण प्रचार र विज्ञापनलाई नियन्त्रण र नियमन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। • खेलकुद र स्वास्थ्यलाई अभिन्न अंगको रूपमा विकास गर्न सम्बन्धित क्षेत्रसंग आवश्यक समन्वय, सहकार्य, पैरवी र सयन्त्रको विकास गरिनेछ। • स्थानीय रूपमा उपलब्ध पौष्टिक खाना तथा पोषणलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ। • जीवनशैलीजन्य रोगहरू मधुमेह, दीर्घ श्वासप्रश्वास रोग, क्यान्सर, मुटुरोग र मानसिक स्वास्थ्य समस्यालाई रोकथाम र नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।	शारीरिक अभ्यास र सुगठनका लागि व्यायाम हल र योगाभ्यास केन्द्र निर्माण कार्य सञ्चालन गरिएको । • स्थानीय तहको अगुवाईमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम मार्फत पत्रु खाद्य पदार्थ (Junk Food) विरुद्धको अभियानलाई अघि बढाईएको ।
५.२.८ प्रजनन स्वास्थ्यलाई	• किशोरी गर्भ र त्यस्ता आमाबाट हुने जन्मदर घटाउने, वाल विवाह न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमहरू	• किशोरी गर्भ र त्यस्ता आमाबाट हुने जन्मदर घटाउने, वाल विवाह न्यूनीकरण गर्न, सुरक्षित यौन

रणनीति	कार्यनीति	कार्यान्वयनको अवस्था
अधिकारको रूपमा स्थापित र सुनिश्चित गर्ने।	संचालन गरिनेछ । • किशोर किशोरी तथा युवा युवतीका लागि जीवनोपयोगी सीप र क्षमता विकास तथा अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । • सुरक्षित यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यलाई प्रवर्द्धन र व्यवस्थित परिवारको अवधारणालाई प्रोत्साहित गरिनेछ। • लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मान्याता अनुरूप स्वास्थ्य, जनसंख्या र दिगो विकास कार्यक्रमहरूमा लक्षित बर्गको सहभागितालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।	तथा प्रजनन स्वास्थ्यलाई प्रवर्धन र व्यवस्थित परिवारको अवधारणालाई प्रोत्साहित गर्न विशेष क्षेत्र लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको ।
५.२.९ जनसङ्ख्या, आन्तरिक बसाईंसराई र शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्ने।	• विकास कार्यक्रम र जनसंख्या बीच सामन्जस्य कायम गर्दै जनसंख्या व्यवस्थापनलाई समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिनेछ । • आन्तरिक बसाईंसराई र शहरीकरणलाई निरुत्साहित गर्न नागरिक बसोबास गरेकै स्थानमा शिक्षा, स्वास्थ्य, भौतिक पूर्वाधार, सडक संजाल, संचार, सूचना, प्रविधि र निर्माण लगायतमा समानुपातिक विकास गर्ने र रोजगारीको अवसर सृजना समन्वय गरिनेछ । • जनसंख्या तथा बसाईंसराई सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । • जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईंसराई जस्ता घटना दर्तालाई अनिवार्य गर्ने स्थानीय तहसंगको समन्वयमा गरिनेछ । • जनसंख्या र बसाईंसराई सम्बन्धी सूचना, तथ्यांक र अभिलेखलाई पारदर्शी, बैज्ञानिक, अध्यावधिक बनाउन र त्यस्ता सूचना नीति र योजना तर्जुमामा उपयोग गर्न जनसंख्या र बसाईंसराई अध्ययन तथा अनुसन्धानलाई जोड दिईनेछ।	• स्वास्थ्य कार्यालयहरूको नेतृत्वमा जनसंख्या व्यवस्थापन सम्बन्धी विविध कार्यक्रमहरू निरन्तर सञ्चालनमा रहेको ।

५. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धीः-

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कै
				लक्ष्य	उपलब्धि		
प्रभाव	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	वर्ष	७२	७३.४४	-	रायोआ	
असर	५ वर्ष मुनिको बाल मृत्युदर (प्रति हजारजीवित जन्ममा)	जना	३६.०	२५.२	-	NDHS 2022	
	शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा)	जना	२९.०	२०.०	-	NDHS 2022	
	नवजात शिशु मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	१७	१२.२	-	NDHS 2022	
	आधा घण्टाको दुरीमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्राप्त गर्ने परिवार	प्रतिशत	५०.६	७०.०४	-	NLSS 2011	
	५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकामा भएको पुड्कोपन (उमेरअनुसारउचाई कम)	प्रतिशत	२९.४	१७.७६	-	NDHS 2021	
	५ वर्ष मुनिका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	१३.३	९.५२	२.१(<२yrs)	DHIS 2078.079	
	५ वर्ष मुनिका ख्याउटेपन भएका बालबालिका	प्रतिशत	४.२	३.०	-	NDHS 2022	
	५ वर्ष मुनिका	प्रतिशत	४२.८	२९.७२	४२.५	NDHS 2022	
	प्रजननयोग्य(१५ देखि ४९ वर्षका) महिलामा रक्तअल्पत्ता	प्रतिशत	२९	२०.००	२३.१	NDHS 2022	
	कुल प्रजनन दर	प्रतिशत	१.८	१.७४	-	NDHS 2022	
	कुपोषण प्रभावित जनसङ्ख्या	प्रतिशत	४२.१	२८.८४	-	रायोआ	
	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितिमा रहेका परिवार	प्रतिशत	५५.००	७३.००	-	NDHS 2022	
प्रतिफल	प्रोटोकल अनुसार (४ पटक) गर्भवती जाँच	प्रतिशत	४९.०	७०.०	१३९	DHIS 2078.079	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कै
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	संस्थागत सुत्केरी सेवाको दायरा	प्रतिशत	७०.७	८१.०८	९८.६	DHIS 2078.079	
	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसुति सेवा लिने गर्भवती महिला	प्रतिशत	६९.९	७९.०	९७.७	DHIS 2078.079	
	नवजात शिशुको विशेष उपचार सेवा उपलव्ध भएका स्थानीय तह	सङ्ख्या	६.०	१०.०	-	FWD 2019	
	नवजात शिशुको सघन उपचार सेवा उपलव्ध भएका स्थानीय तह	सङ्ख्या	३.०	६.०	-	FWD 2019	
	सुत्केरी तथा नव शिशु जाँच (तेस्रो) को दायरा	प्रतिशत	९.६	२५.०	४२.२	DHIS 2078.079	
	पूर्ण खोपको दायरा (१५ महिना मुनिको बालबालिका)	प्रतिशत	८५.०	९२.०	८८.१	DHIS 2078.079	
	परिवार नियोजनका आधुनिक साधनको प्रयोग गर्ने प्रजननयोग्य उमेरका महिला	प्रतिशत	४९.०	५५.०	३०.४	DHIS 2078.079	
	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपात (Proxy indicator - national data, Provincial data not available)	प्रति हजार जनसंख्यामा	०.३७*	-	-	HRH Profile 2013	
	डाक्टरको अनुपात (Proxy indicator - national data, Provincial data not available)	प्रति हजार जनसंख्यामा	०.१८*	-	-	HRH Profile 2013	
	नर्सको अनुपात (Proxy indicator - national data, Provincial data not available)	प्रति हजार जनसंख्यामा	०.५*	-	-	HRH Profile 2013	
	स्वास्थ्य बिमामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	६.४	३०.०	१२.२%	प्रदेश बिमा बोर्डको अभिलेख	
	विशिष्टीकृत उपचार सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था	सङ्ख्या	०.०	६.०	-	प्रतिवेदन	
	आयुर्वेद लगायत वैकल्पिक	सङ्ख्या	६८	८०	१३	मन्त्रालयको	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कै
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	चिकित्सा पद्धतिको सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था					अभिलेख	
	स्वास्थ्य संस्थामा वर्षैभरी आधारभूत औषधीको (tracer drugs) उपलब्धता	स्थानीय तह	०	६५	-	Management Division 2019	
	नवजात शिशु स्थिरीकरण (Stabilization) केन्द्र विस्तार	सङ्ख्या	११	१२	-	FWD 2019	
	जिल्ला अस्पताललाई प्रेषण/रिफरल अस्पतालको रूपमा विकास	सङ्ख्या	२	६	१३	मन्त्रालयको अभिलेख	
	अस्पतालजन्य फोहोरको वैज्ञानिक व्यवस्थापन भएका अस्पताल	प्रतिशत	१	६	१३	मन्त्रालयको अभिलेख	
	ट्रमा सेन्टर सहितको विशिष्टीकृत उपचार सेवा विस्तार	सङ्ख्या	२	४	-	DHIS 2078.079	
	मानसिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार भएका स्वास्थ्य संस्था	सङ्ख्या	०	१५	३	मन्त्रालयको अभिलेख	
	एक द्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र	संख्या	८	११	५	DoHS AR 2074/75	
	विद्यालय नर्स सेवा विस्तार भएका विद्यालय	संख्या	२०	७००	४५९	मन्त्रालयको अभिलेख	
	अस्पतालहरूमा आयुर्वेद लगायत वैकल्पिक उपचारको एकीकृत सेवा	संख्या	०	३	-	DHIS 2078.079	
	आयुर्वेद लगायत वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवाको स्तरोन्नति	संख्या	०	५	१३	मन्त्रालयको अभिलेख	
	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम विस्तार	स्थानीय तह	५१	८५	५२	DHIS 2078.079	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कै
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	पोषण पुनर्स्थापना केन्द्र विस्तार	संख्या	३	५	२	मन्त्रालयको अभिलेख	
	१ घण्टाभित्र स्तनपान गराउने आमा	प्रतिशत	५६.४	७८.०	-	NDHS 2016	
	स्तनपान गराउने औसत अवधि	महिना	३.६	५.५	-	NDHS 2016	
	औलो रोग पत्ता लागेको बिरामी	संख्या प्रति लाखमा	०.०२	०.००१	०.०२	DHIS 2078/79	
	औलो रोगबाट संक्रमित व्यक्ति (इन्डोजेनससंक्रमण मात्र)	जना	९	४	१	DHIS 2078/79	
	एच आइ भी संक्रमित व्यक्ति (नयाँ)	जना	६३०	४००	-	DoHS AR 2074/75	
	गर्भवती महिला मध्ये पी एम टी सी टी सेवा पाएका महिला	प्रतिशत	७६	८४	-	DoHS AR 2074/75	
	क्षयरोग (Case Notification Rate)	प्रतिलाखमा	१२१	१४०	१४३.४	DHIS 2078/79	
	१५ वर्ष माथिका उमेरका महिलाहरूमा उच्च रक्तचापको दर ५(%)	प्रतिशत	१९	१७.८	-	NDHS 2022	
	१५ वर्ष माथिका उमेरका पुरूषहरूमा उच्च रक्तचापको दर(%)	प्रतिशत	२९	२६.६	-	NDHS 2022	
	किशोरी अवस्थाको प्रजनन (प्रजननयोग्य उमेरका महिलाको अनुपात)	प्रतिशत	१०	६.४०	-	NDHS 2022	
	प्रजननयोग्य उमेरका महिलामा परिवार नियोजनका आधुनिक साधनको न्युनता	प्रतिशत	२०	११.६०	६६.२	NDHS 2022	
	संवेदनशील रोगको						

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कै
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	प्रिभ्यालेन्स						
	कुष्ठ रोगका विरामीहरू New cases	सङ्ख्या	२७७१*	११८७	८३	SDG	
	कालाजारको संक्रमण भएका व्यक्ति (प्रति दशहजारमा)	संख्या	०	०		DoHS AR 2074/75	
	हात्तीपाइले	प्रति लाख	२०५	१४०		DoHS AR 2074/75	
	डेङ्गे	संख्या	४६५	२५०		DoHS AR 2074/75	
	हेपाटाइटिस बी	संख्या	NA				
	ट्रकोमा	संख्या	१६९७	९५०		DoHS AR 2074/75	
	पछिल्लो २ हप्तामा पखाला लागेका ५ वर्ष मुनिका बालबालिका	प्रतिशत	१२*	७.८		SDG	
	प्रयोगशाला परीक्षणबाट पत्ता लागेका इन्फ्युन्जाका विरामीहरू (H1N1)	सङ्ख्या	२०४*	११४		DoHS AR 2074/75	

६. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालू	पुँजीगत	कूल जम्मा	चालू	पुँजीगत	कूल जम्मा	
०७८/७९	१८२१०९४	३८२८१४६	५६४९२४०	९८४८१३	२४१५९०३	३४००७१७	६०.१९

७. ठूला आयोजना (रु. पाँच करोड भन्दा बढी लागत भएका) हरूको विवरण र कार्यान्वयनको अवस्था

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	वित्तिय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसंख्या
०७७/०७८	सुरिक्षत र स्वस्थ भविष्य किशोर किशोरीको लक्ष्य कार्यक्रम	६००००	३७२४	६.२%	२२%	१ लाख ५० हजार
०७७/०७८	नवजात शिशु, मातृ मृत्युदर घाटाउनका लागि आमा समूह सुदृढीकरण	८१६६०	४२०८३	५१.५३%	६८%	५७९३३ घरधुरी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागु भएको क्षेत्र	लागत (रु. हजारमा)	वित्तिय प्रगति	भौतिक प्रगति	लाभान्वित जनसंख्या
०७७/०७८	महिला तथा बाल स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	५८९७०	२१७१५	३६.८२%	५२%	१ लाख
०७८/०७९	प्रसुती केन्द्र सवलीकरणः बागमती प्रदेशको काठमाण्डौ, भक्तपुर बाहेकका ११ जिल्ला	५६०८०	४८०९६	८५.७६%	५९.८५%	८ लाख
०७८/०७९	महिला तथा बाल स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम (क्रमागत): बागमती प्रदेश भित्रका २२ स्थानीय तह	६४१२५	३१३८३	४८.९४%	६६.४२%	१ लाख
०७८/०७९	सुरिक्षत र स्वस्थ भविष्य किशोर किशोरीको लक्ष्य कार्यक्रमः बागमती प्रदेश भित्रका ७४ गाउँपालिकाका १२४ विद्यालय	८१७१०	३३२३२	४०.६७%	५९.३७%	३ लाख

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. ०७४/७५-०७८/७९)

क्र.सं.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको संख्या
आ.व. ०७४/७५	प्रादेशिक अस्पताल एवम् आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवा	१,१७,१३,७८९
आ.व. ०७५/७६		१,२६,३४,३५५
आ.व. ०७६/७७		१,१७,७४,८९०
आ.व. ०७७/७८		९६,०४,२१९
आ.व. ०७८/०७९		१,३९,८०,३५७

ख) सार्वजनिक सेवा सुधारमा भएका उपलब्धिहरूः

सार्वजनिक सेवा प्रवाहको सुधारमा भएका व्यवस्थाहरू :

- मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूमा प्रवक्ता र सूचना अधिकारी तोकिएको ।

- मन्त्रालय र मातहतका सम्पूर्ण कार्यालयहरूको वेवसाईट निर्माण गरी नीति, नीयम, कार्यविधि, परिपत्र, स्वास्थ्य क्षेत्रमा भए गरेका कार्यहरूको तथ्यांकको प्रसारण वेवसाईटमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाईएको ।
- गुनासो र जिज्ञासालाई सूचना अधिकारी मार्फत सम्बोधन गर्ने गरिएको ।
- त्रिशुली अस्पताल, हेटौंडा अस्पतालहरूमा अनलाईन मार्फत टिकट काट्ने व्यवस्था मिलाईएको ।
- मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूबाट प्रवाह भएका सेवाहरूको जानकारी वेवसाईट लगायत अन्य सामाजिक संजालहरूबाट समेत सम्प्रेषण गर्ने गरिएको ।
- अस्पताल, आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा उक्त केन्द्रहरूबाट सञ्चालन हुने फार्मेसीको स्थापना भएको।

कोभिड-१९ माहामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण

- मिति २०७९/१०/१८ सम्म करिब ४३,५८,५४८ (पि.सि.आर र एन्टीजेन) जनामा गरिएको कोभिड परिक्षणमा ५,९१,४७० कोभिड पोजेटिभ केसहरू मध्ये ५,३६७ जनाको मृत्यु भएको छ । बागमती प्रदेशमा कोभिड रोगीहरूको निको हुने दर ९९.०९% र संक्रमित मध्ये मृतु हुनेको दर ०.९% रहेको छ ।
- १२ वर्ष माथिका लक्षित जनसंख्याको ९७.३% र ५-११ वर्षका ९०.६% ले लाई कोभिड-१९ विरुद्धको पूर्ण खोप प्राप्त गरेका छन् भने १२ वर्ष माथिका लक्षित जनसंख्याको ३६% ले बुस्टर खोप समेत प्राप्त गरेका छन्।

९. मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट भएका नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको विवरणः

क) शैलजा आचार्य अल्जाइमर्श रोग रोकथाम, उपचार र सहयोग कार्यक्रम

यस कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठनागरिकमा व्यापक रूपमा रहेको अल्जाइमर्श रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने उद्धेश्यले शैलजा आचार्य अल्जाइमर्श रोग रोकथाम, उपचार र सहयोग कार्यक्रम भक्तपुर अस्पतालमा कार्यान्वयनमा ल्याएको हो । आ.व. २०७७/०७८ देखि सेवा प्रवाहको लागि क्लिनिकको स्थापना गरी हाल प्रत्येक महिनाको विहीबार मानसिक रोग विशेषज्ञ सहितको सेवा प्रवाह हुँदै आएको छ ।

ख) सीमान्तकृत, लोपोन्मुख जातिका नागरिकहरूलाई सेवाको दायरामा ल्याउन प्रोत्साहित गर्ने उद्देश्यले बालबालिकालाई पूर्ण खोप लगाए बापत रू. ३,००० र संस्थागत सुत्केरी भएका आमाहरूलाई रू. २,००० गरी जम्मा ५,००० नगद सहयोग वितरण गरिएको । यस प्रोत्साहन कार्यक्रम पश्चात सो जातिका नागारिकहरूको सेवा उपभोग दरमा वृद्धि भएको छ ।

ग) एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम

विद्यालय तहबाट बालबालिकालाई सन्तुलित र पोषिलो खानेकुरा खाने तथा स्वस्थ जीवनशैली अपनाउन उत्प्रेरित गर्न, समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण प्रवर्द्धन, मानसिक स्वास्थ्य, किशोरकिशोरीको यौन तथा

प्रजनन् स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार गरी बिद्यार्थीको जीवनशैलीमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन बागमती प्रदेश सरकारले आ.व. २०७५/०७६ मा नमुना कार्यक्रमको रूपमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सुरुवात गरेको हो।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत माध्यमिक विद्यालयमा एक जना विद्यालय नर्स परिचालित गरिन्छ। विद्यालय नर्सले विद्यालयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक र प्रेषण सेवा उपलब्ध गराउने, बिद्यार्थीहरूलाई पोषिलो खाना तथा सरसफाई बारे सचेत गराउने र पत्रुखाद्य (Junk food) निरुत्साहित गर्न पैरवी गर्ने, यौन तथा प्रजनन, मुख तथा दाँत र आँखाको स्वास्थ्य जस्ता बिषयमा परामर्श तथा मनोपरामर्श सेवासमेत उपलब्ध गराउदछ। स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने, बिद्यार्थीमार्फत परिवार एबं समुदायलाई स्वस्थ बनाउन सचेतना जगाउने तथा स्वस्थ जीवनशैली अपनाउन प्रोत्साहन गर्ने, सर्ने तथा नसर्ने रोगहरूको रोकथामका लागि विद्यार्थीहरूको सहभागितामा चेतनामुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, विद्यालय स्वास्थ्यका अन्य क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्ने जस्ता कार्य सञ्चालन गरिन्छ ।

स्वस्थ्य, समृद्ध नागरिक निर्माणका लागि विद्यालय तहबाट नै थालनी गरेमा मात्र सम्भव हुन्छ भन्ने अवधारणाबाट अभिप्रेरित भई लागु गरिएको यो कार्यक्रम आ.व. २०७५/०७६ मा २० ओटा सामुदायिक विद्यालयमा परीक्षण गरी सुरुवात गरिएको यस कार्यक्रम हाल बागमती प्रदेशका ११९ स्थानीय तहका कूल ४५९ माध्यमिक विद्यालयहरूमा कार्यान्वयनमा छ। आ.व. २०७९/०८० मा थप ६० माध्यमिक विद्यालयहरूमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याउने तयारी भएको छ ।

घ) किशोर किशोरी लक्षित कार्यक्रमः

विद्यालयमा आधारित यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम मार्फत किशोरकिशोरीको प्रजनन स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउने र मातृ तथा बालस्वास्थ्य सुधार गर्ने उद्देश्यले बागमती प्रदेशका १२४ माध्यमिक विद्यालयमा यो कार्यक्रम लागु गरी कार्यान्वयन गरिएको छ।

गुणस्तरीय यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचना, संचार र परामर्श सेवाको पहुँच वृद्धि गर्ने; महिनावारी स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी वानी व्यवहारमा सुधार गर्ने; बाल विवाह, किशोर अवस्थामा नै गर्भवती हुने अवस्था तथा लैङ्गिक हिंसाको न्यूनीकरण गर्ने; किशोर अवस्थामा स्वास्थ्य सेवाको पँहुच तथा उपभोगदर वृद्धी गर्ने; किशोर किशोरी स्वास्थ्य सुधारका लागि सामाजिक परिचालन तथा जनचेतना अभिवृद्धि मार्फत मातृ तथा बाल स्वास्थ्य व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन गर्ने उद्देश्यका साथ यस कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याईएको हो। १२४ माध्यमिक विद्यालयहरूमा छात्रामैत्री शौचालय व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामग्री, सूचना सञ्चार सामग्री (ल्यापटप, एल,सि डी प्रोजेक्टर) को व्यवस्थापन, स्वास्थ्य शिक्षक, साथी शिक्षकलाई यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने जस्ता क्रियाकलाप यस कार्यक्रम अन्तरगत संचालन गरिएको छ ।

ङ) मातृ तथा बाल बचाउ आयोजना

हिमाली तथा पहाडी जिल्लामा गुणस्तरीय सुरक्षित मातृत्व सेवा एवम् मातृ तथा बाल स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यले बागमती प्रदेश अन्तर्गत मातृ तथा बाल स्वास्थ्य अवस्था कमजोर रहेका जिल्ला

अन्तर्गतका स्थानीय तहमा मातृ तथा बाल बचाउ कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न क्रियाकालपहरू सञ्चालन गरिएको छ।

बागमती प्रदेशका ग्रामिण भेगका ७ वटा स्वास्थ्य संस्थामा यो कार्यक्रम लागु गरी कार्यान्वयन गरिएको छ। यस आयोजना अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सञ्चालित प्रसुति केन्द्रलाई वातावनुकुल बनाउन सौर्य उर्जा जडान गर्ने क्रियाकलाप अन्तर्गत सम्भाव्यता अध्ययन गरी धादिङ्ग, नुवाकोट र दोलखाका ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आ.व.२०७८/०७९ मा सौर्य उर्जा जडान गर्ने गरी तयारी गरिएको छ। त्यसैगरी यस कार्यक्रम लागु भएका संस्थाहरूमा प्रसुती केन्द्रको सबलीकरणका लागि Radiant Warmer, Portable ultrasound, Maternity waiting home, कोठा सबलीकरण तथा अन्य औजार उपकरणहरू खरिद तथा व्यवस्थापन गर्ने कार्य गरिएको छ। यसका साथै उक्त स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक सामग्री, उपकरण समेतको व्यवस्थापन गरिएको छ।

च) नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गरी महिलाहरूको कार्यबोझ समेत न्यूनीकरण गर्न साना अनुदान प्रदानः

बागमती प्रदेशका विशेषतः दुर्गम भेगका स्थानीय तहहरूमा विभिन्न प्रविधिहरूको प्रयोग गरी महिलाहरूले गर्दै आएका घरायसी कार्यबोझ न्यूनीकरण गराई बालबालिकाको हेरचाहमा समय बढाई आफ्नो तथा बालबालिकाको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउने हेतुले स्वास्थ्य आमा समूहलाई स्वास्थ्य प्रर्वधन प्रविधिको अनुसरण तथा उपयोगका लागि साना अनुदान दिने कार्य अगाडी बढाइएको हो । बागमती प्रदेश अन्तर्गतका ११ जिल्लाका २२ वटा स्थानीय तहमा यो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। सामुदायिक कुटानी पिसानी मिल स्थापना तथा सञ्चालन, सुधारिएको चुल्हो र फिल्टर व्यवस्थापन, पानी ट्यांकि सहितको सफा जुठेल्नो निर्माण लगायतका क्षेत्रमा साना अनुदान प्रदान गरिएको हो । जसअन्तर्गत आ.व. २०७७/०७८ मा ८३ स्वास्थ्य आमा समूहलाई ३ लाख बराबरको साना अनुदान प्रदान गरिएको छ भने आ.व. २०७८/०७९ मा ११० स्वास्थ्य आमा समूहमा अनुदान विस्तार गर्ने योजना गरिएको छ ।

छ) नवजात शिशु, मातृ मृत्युदर घटाउनका लागि आमा समूह सुदृढीकरण कार्यक्रम

नवजात शिशु, मातृ मृत्युदर घटाउनका लागि आमा समूह सुदृढीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत अति सिमान्तकृत एवम् लोपोन्मुख जातीहरूको स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले ८७ वटा गाउँघर क्लिनिक/बाह्य खोप केन्द्र भवन निर्माण र सोका लागि आवश्यक फर्निचर लगायत औजार उपकरण सहित सुसज्जित गरिएको छ ।

ज) मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम

बागमती प्रदेशमा बढ्दो नसर्ने रोगको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार सेवाको पँहुच बृद्दी गर्न विगतमा सञ्चालनमा रहेका र थप कार्यक्रमहरूलाई समेत समावेश गरी मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ।**"मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम"** लाई नसर्ने रोगको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा केन्द्रित गरी सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत देहायका क्रियाकलापहरू रहनेछन्:

- नसर्ने रोगको पहिचानका लागि परीक्षण र परामर्श
- क्यान्सर रोग लागेका विपन्न नागरीकलाई उपचारमा सहुलियत कार्यक्रम
- शहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदयकेन्द्रसँग हृदयघात रोग उपचारमा सहजीकरण कार्यक्रम
- अस्पतालसँगको सहकार्यमा विपन्न नागरिकहरूका लागि मस्तिष्कघात रोग उपचारमा सहयोग कार्यक्रम
- विपन्न महिलाका लागि अब्स्ट्रेटिक फिस्टुला रोगको उपचारका लागि अनुदान सहयोग

क्यान्सर रोग लागेका विपन्न नागरिकहरूका लागि औषधी उपचारमा सहुलियत कार्यक्रमः

बागमती प्रदेश भित्रका स्थायी बसोबास गर्ने विपन्न नागरिकलाई क्यान्सर रोगको उपचारमा सहुलियत प्रदान गर्ने उद्देश्यले संघीय सरकारबाट उपलब्ध हुने सहुलियत रकममा थप रु. ५० हजार रकम प्रदान गर्ने कार्यक्रम साविकको सामाजिक विकास मन्त्रालय हालको स्वास्थ्य मन्त्रालयले कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

शहीद गंगालाल राष्ट्रिय हृदयकेन्द्रसँग हृदयघात रोग उपचारमा सहजीकरण कार्यक्रम

हृदयघातका कारण हुने आकस्मिक मृत्युको रोकथामका लागि शहीद गंगालाल राष्ट्रिय हृदयरोग केन्द्र र साविकको सामाजिक विकास मन्त्रालय हालको स्वास्थ्य मन्त्रालयको साझेदारीमा हृदयघातको बिरामीको उपचार कार्यक्रम सञ्चालनमा छ।

हृदयघातका कारण हुने मुटुरोगको जिल्ला स्तरमा नै व्यवस्थापन गरी रोगको कारणबाट हुने जटिलता न्यूनिकरणको लागि साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हो । तालिम प्राप्त जनशक्तिले जिल्लामा हृदयघातको कारणबाट हुने जटिलता व्यवस्थापन गर्ने र शहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदयरोग केन्द्रमा रेफर गरी उपचार गर्ने व्यवस्था यस कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालनमा छ ।

झ) हेमोफिलियाका बिरामीहरूको उपचारमा अह्योग कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७७/०७८ मा रु. १ लाख बराबरको एन्टी हेमोफिलिया फ्याक्टर खरिद गरी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वितरण गरिएको छ ।

ञ) आ.व. २०७८/०७९ मा बागमती प्रदेशमा स्थायी बसोबास गर्ने आर्थिक रूपले विपन्न व्यक्ति र आकस्मिक रूपमा तत्काल उपचारको आवश्यकता भएको व्यक्तिलाई आवश्यक पर्ने रगत र रक्ततत्वमा प्रयोग हुने ब्लड ब्याग र रक्त परिक्षण निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराई रक्तसञ्चार सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई सहज र व्यवस्थित बनाउने उदेश्यले प्रदेशका विपन्न नागरिक एवम् आकस्मिक उपचारका लागि रक्तसञ्चार सेवा (संचालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८ तयार गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रक्रियामा रहेको छ।

१०.यस अवधिमा हासिल भएका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू

स्वास्थ्य सेवाको विस्तारः

- ११९ स्थानीय तहमा एक वटा १५ शैयाको अस्पताल स्थापना तथा सञ्चालन गरी अस्पताल सञ्चालन अनुदानमा निरन्तरता
- अस्पतालहरूबाट प्रदान गरिने विशिष्टीकृत सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्नाका लागि विगतमा रहेको ८ अस्पतालहरू (त्रिशुली अस्पताल, भक्तपुर अस्पताल, रसुवा अस्पताल, चौतारा अस्पताल, धादिङ्ग अस्पताल, हेटौंडा अस्पताल, रामेछाप अस्पताल, सिन्धुली अस्पताल) मा आ.व. २०७६/०७७ मा ५ अस्पतालहरू (बकुलहर रत्ननगर अस्पताल, टोखा अस्पताल, बज्रबाराही चापागाईं अस्पताल, पशुपती चौलागाईं अस्पताल, मेथिनकोट अस्पताल) थप गरी हाल १३ प्रादेशिक अस्पतालबाट विशिष्टीकृत सेवा सञ्चालनमा ल्याइएको।
- प्रदेश सरकार अन्तर्गतका ११ अस्पतालहरूमा NICU स्थापना गरिएको साथै अस्पतालहरूको सेवा विस्तार अन्तर्गत डायलाईसिस सेवा, अर्थोपेडिक सेवा, गाईनेकोलोजी सेवा, CEONC लागायतका सेवा स्थापना भएको ।
- आयुर्वेद औषधी उत्पादन केन्द्र, रत्ननगरको स्थापना स्थापना गरी सोको सञ्चालनका लागि आवश्यक जनशक्ति, औजार उपकरण लागायतका लागि चालु आ.व. २०७९/०८० मा रु.३ करोड ९४ लाख बजेटको व्यवस्थापन गरी कार्यान्वन गरिएको छ ।
- प्रदेश भित्र आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुदृढीकरणको लागि स्वास्थ्य संस्थाको भवन निर्माण एवम् औजार उपकरणको व्यवस्थापन गरिएको ।

प्रदेश लोकसेवा आयोग

१. हालसम्मका पदाधिकारीहरू

नाम	बहाल अवधि	
	देखि	सम्म
अध्यक्ष श्री सुरेशमान श्रेष्ठ	२०७६/०८/०२	हालसम्म
सदस्य श्री सुदर्शनप्रसाद ढकाल	२०७८/१०/०६	हालसम्म
सदस्य श्री शर्मिला नेउपाने	२०७८/१०/०६	हालसम्म

२. हालसम्मका सचिवहरू

नाम	सेवा अवधि	
	देखि	सम्म
उप-सचिव श्री भोला दाहाल (निमित्त)	२०७६/०८/०२	२०७८/०७/२२
अधिकृत आठौं श्री श्रीराम पुडासैनी (निमित्त)	२०७८/०७/२३	२०७८/०८/०१
अधिकृत आठौं श्री देवनारायण चौधरी (निमित्त)	२०७८/०८/०२	२०७८/०८/१५
प्रदेश सचिव श्री रामकृष्ण अधिकारी (रा.प.प्रथम)	२०७८/०८/१६	हालसम्म

३. आयोगसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरू:

३.१ ऐन

- प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६

३.२ नियमावली

- प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६

३.३ कार्यविधि

- आयोगको वैठक सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

३.४ अन्य

- शाखा/महाशाखाको कार्यविवरण, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको पारिश्रमिक दररेट, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोगका पदाधिकारी, विज्ञ र कर्मचारीहरूको आचरण, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोगहरूको प्रथम कार्यशाला गोष्ठी, २०७६
- परीक्षामा खटिने जनशक्तिहरूको कार्यविवरण, २०७८
- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन- तिन ओटा

४. आयोगबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धि

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	पाठ्यक्रम निर्माण	क. नवौं तह- २७ ओटा ख. आठौं तह- ३ ओटा ग. सातौं तह- २५ ओटा

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
		घ. छैटौं तह- १२ ओटा ङ. पाँचौं तह- २४ ओटा च. चौथो तह- १४ ओटा **जम्माः १०५ ओटा**

५. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७६/७७	२८०६२	१७६६०	४५७२२	७९०७४	२४७०	८१५४४	२१.०९
०७७/७८	७०६१२	७२४०	७७८५२	४२३०३	६४८७	४८७९०	७४.४
०७८/७९	९८९६७	१२८५०	१११८१७	५९०३८	११७९	६०२१७	६३.२७
जम्माः	१९७६४१	३७७५०	२३५३९१	१८०४१५	१०१३६	१९०५५१	

६. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क) सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था (आ.व. २०७७/७८-२०७९/८०)

क्र.सं.	सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण वा लाभान्वित सेवाग्राहीको सङ्ख्या			
		आ.व. ०७६/७७	आ.व. ०७७/७८	आ.व. ०७८/७९	आ.व. ०७९/८०
१.	विज्ञापन सङ्ख्या		११२	७९	१६८
२.	मागपद सङ्ख्या		१०५७	८२५ (९२ पदको सिफारिस बाँकी)	२९३
३.	विज्ञापनमा आवेदन सङ्ख्या		१,०५,९३८	८५,०८४	
४.	आयोगबाट भएको निर्णय	५	१५	४८	१८
५.	शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम निर्माण	५	३५	४८	१७
६.	उत्तर पुस्तिका परीक्षण OMRसमेत		८२,७८१	५२,४४७	२५,२५२
७.	आयोगबाट प्रदान गरीएका परामर्श		५	२	
८.	कर्मचारीलाई विभागीय कारवाही		३	-	
९.	लिखित जवाफ		४	५	१

७. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू

- Online दरखास्त प्रणालीको सुरुआत
- OMR (मेसिनद्वारा उत्तरपुस्तिका जाँच गर्ने) प्रकृया शुभारम्भ
- लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ताबाट सिफारिस भएका उम्मेदवारहरूलाई आचरण, सेवा प्रवाहको विषयमा कार्यगत अभिमुखीकरण गरी सिफारिस पत्र दिने गरेको ।

प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

१. पूर्व पदाधिकारीहरूको विवरण

क.स.	नाम	बहाल अवधि	
		देखि	सम्म
१	डा. खिमलाल देवकोटा	२०७५/०२/२९	२०७६/०३/३०
२	श्यामकुमार बस्नेत (का.वा.)	२०७६/०४/०१	२०७८/०५/२४
३	डा. जगत बस्नेत	२०७८/०५/२५	२०७८/०९/१३
४	डा. कृष्ण राज पन्त	२०७८/०९/१४	२०७९/०९/०८

२. हालसम्मका सचिवहरू

क.स.	नाम	सेवा अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री इन्दिरा दाहाल	२०७५/०२/२९	२०७५/०५/०९
२	श्री आत्माराम सत्याल (निमित्त)	२०७५/०५/१०	२०७५/१२/१२
३	श्री अन्जन न्यौपाने (निमित्त)	२०७५/१२/१३	२०७७/०४/१२
४	श्री डण्डुराज घिमिरे	२०७७/०४/१३	२०७८/०६/०७
५	श्री धनिराम शर्मा	२०७८/०६/११	२०७९/०३/२६
६	श्री महेश आचार्य	२०७९/०४/१८	हाल सम्म

३. मन्त्रालय तथा निकायसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी गरीएका कानुनी दस्तावेजहरू

३.१ कार्यविधि

- वार्षिक आयोजना छनोट कार्यविधि, २०७८
- प्रदेश योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दिग्दर्शन, २०७६

३.२ अन्य

- प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा कार्य सञ्चालन) (संशोधन सहित) आदेश, २०७५

४. क) मन्त्रालय तथा निकाय अन्तर्गत नीति तथा कार्यक्रमको, प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना र बजेटसँग सम्बन्धित मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरू र तिनको उपलब्धिः

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	प्रदेशको वस्तुस्थिति विवरण तयार र पहिलो आवधिक योजना निर्माण (आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम, बुँदा नं. ६)	• प्रदेशको वस्तुस्थिति विवरण, २०७५ तयार भएको । • प्रथम आवधिक योजना (२०७६/०७७- २०८०/०८१) तयार भएको । • स्थानीय तहको एकीकृत वस्तुस्थिति विवरण, २०७६ तयार भएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
		• स्थानीय मानव विकास प्रतिवेदन, २०१९ तयार भएको।
२	परियोजना बैंकको माध्यमबाट योजना छनोट गर्ने प्रणाली स्थापित गर्ने (आ.व. २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम, बुँदा नं. ७९ र आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम, बुँदा नं. १३)	• राष्ट्रिय योजना आयोगको सहयोगमा बागमती प्रदेश आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास गरी प्रदेश सरकारको सर्भरमा स्थापित गरिएको । • आयोजना बैंक सञ्चालनका सम्बन्धमा सबै मन्त्रालय र निकायका कर्मचारीहरूलाई अभिमुखीकरण गरिएको ।
३	दिगो विकास लक्ष्यको आन्तरिकीकरण गर्ने (आ.व. २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम, बुँदा नं. ३२)	• बागमती प्रदेशको दिगो विकास लक्ष्यको अवस्था र मार्गचित्र (२०१९-२०३०) तयार गरी प्रकाशित गरिएको। • दिगो विकास लक्ष्यलाई प्रदेश आयोजना मूल्याङ्कनको एक आधारको रूपमा प्रदेशको वार्षिक आयोजना छनोट कार्यविधि, २०७८ मा आन्तरिकीकरण गरिएको। • दिगो विकास लक्ष्यलाई आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आयोजना मूल्याङ्कनको आधारको रूपमा आन्तरिकीकरण गरिएको।
४	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग ऐन र प्रदेश तथ्याङ्क ऐन निर्माण गर्ने (आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम, बुँदा नं. १६६)	• प्रदेश नीति तथा योजना आयोग ऐन र प्रदेश तथ्याङ्क ऐनको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भएको ।

४. ख) प्रथम आवधिक योजनाले तय गरेका नतिजा सूचक र उपलब्धिः

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको लक्ष्य	२०७८/७९ सम्मको उपलब्धि	सूचनाको स्रोत	कैफियत
प्रभाव	नतिजामुखी योजना प्रणाली स्थापना	सङ्ख्या	०	१२०	४४	योजना दस्तावेज	
असर	प्रदेशका आधारभूत तथ्याङ्क उपलब्धता	प्रतिशत	६०	१००	७०	वस्तुस्थिति विवरण, स्थानीय मानव विकास प्रतिवेदन	
प्रतिफल	ठुला आयोजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	प्रतिशत	०	१००	१	अनुगमन प्रतिवेदन	
	प्रदेशको वार्षिक खण्डीकृत तथ्याङ्क प्रतिवेदन तयारी	ओटा	०	१	१	प्रगति प्रतिवेदन	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी	सङ्ख्या	६०	११९	६०		
	स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमा	सङ्ख्या	०	११९	४४	योजना दस्तावेज	
	प्रदेश तथा स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा	सङ्ख्या	०	१२०	२०	योजना दस्तावेज	
	सङ्घ र स्थानीय तहसँग तथ्याङ्कको विद्युतीय सञ्जालीकरण	स्थानीय तह सङ्ख्या	१	१२०	-		
	योजना तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापनसम्बन्धी क्षमता विकास तालिम	सङ्ख्या	१	१५	-		
	स्थानीय तहहरूसँग योजना प्रक्रियामा सहजीकरण	सङ्ख्या	०		४४	योजना दस्तावेज	
	परियोजना बैंक स्थापना र सञ्चालन	सङ्ख्या	१	४६	१	प्रदेश आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली	
	प्रादेशिक विकास समस्या समाधान समितिको बैठक	सङ्ख्या	०		९	प्रादेशिक विकास समस्या समाधान समितिको बैठक पुस्तिका	
	प्रादेशिक आयोजनाहरूको अनुगमन	प्रतिशत			१	अनुगमन प्रतिवेदन	
	विषयगत अध्ययन अनुसन्धान	सङ्ख्या			१	अध्ययन प्रतिवेदन	
	बहुपक्षीय पोषण कार्यक्रमको सहजीकरण	सङ्ख्या			१	वार्षिक प्रतिवेदन	
	प्रदेश आवधिक योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन	सङ्ख्या	०	१	१	मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार वर्ष २०७५/७६	२०७८/७९ सम्मको		सूचनाको स्रोत	कैफियत
				लक्ष्य	उपलब्धि		
	अनलाइन प्रतिवेदन प्रणाली स्थापना भएका स्थानीय	सङ्ख्या	०	११९	-		

५. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७५/७६	३७५००	९६०१	४७१०१	१४१७१	९१०४	२३२७६	४९.४२
०७६/७७	४३१७४	२१९००	६५०७४	१४८५२	८४२	१५६९	२४.१२
०७७/७८	४०२०३	८३५०	४८५५३	१४९५५	१४०९	१६३६४	३३.७०
०७८/७९	३९३९४	९०००	४८३९४	१८२१७	८९९३	२७२१०	५६.२३
जम्मा	१६०२७१	४८८५१	२०९१२२	६२१९६	२०३५०	८२५४७	

६. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरूः

- बागमती प्रदेशको स्थानीय मानव विकास प्रतिवेदन, २०१९ तयार गरेको ।
- प्रदेशको पहिलो आवधिक योजना (२०७६/०७७- २०८०/०८१) तर्जुमा भएको ।
- प्रदेशको वस्तुस्थिति विवरण, २०७५ तयार भएको ।
- स्थानीय तहको एकीकृत वस्तुस्थिति विवरण, २०७६ तयार भएको ।
- स्थानीय तहको मानव विकास प्रतिवेदन, २०१९ तयार भएको ।
- वार्षिक आयोजना छनोट कार्यविधि, २०७८ तयार भएको ।
- बागमती प्रदेशको दिगो विकास लक्ष्यको आधार र मार्गचित्र (२०१९- २०३०) तयार भएको ।
- आयोजना बैंकको सफ्टवेयर (बागमती प्रदेश आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली) विकास गरी प्रदेश सरकारको सर्भरमा स्थापना भएको ।
- ४४ ओटा स्थानीय तहको आवधिक योजना र २० ओटा स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्न सहजीकरण र प्राविधिक सहयोग भएको ।

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

१. हालसम्मका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूः

नाम	बहाल अवधि	
	देखि	सम्म
श्री सूर्यचन्द्र न्यौपाने	२०७४/१२/०८	२०७६/०२/२३
श्री ओमप्रसाद थपलिया	२०७६/०४/१२	२०७८/०७/११
श्री श्यामनारायण श्रेष्ठ	२०७८/०९/२६	२०७९/०९/२४
श्री ज्ञानेन्द्र नेपाल	२०७९/१०/१६	हालसम्म

२. हाल सम्मका कार्यालय प्रमुखहरू

नाम	सेवा अवधि	
	देखि	सम्म
श्री सुवर्णमान बनेपाली	२०७५/०२/१०	२०७५/१०/२९
श्री मुकुन्दहरी पौडेल	२०७५/११/०१	२०७६/११/२६
श्री कृष्णचन्द पाण्डे	२०७६/११/२३	२०७७/१२/५
डा. सूर्यप्रसाद पौडेल	२०७७/१२/०६	२०७९/०६/१४
श्री बासुदेव लम्साल	२०७९/०६/२३	हालसम्म

३. यस कार्यालयसँग सम्बन्धित हालसम्म जारी भएका कानुनी दस्तावेजहरू :

३.१ ऐन

- मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम ,कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका सर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको ऐन,२०७५

४. विनियोजित बजेट र कार्यान्वयन अवस्था :

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु.हजारमा)			खर्च (रु.हजारमा)			खर्च प्रतिशत
	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	चालु	पुँजीगत	कुल जम्मा	
०७४/०७५	५९३	१८२०	२४१३	४९०	१८२०	२३१०	९५
०७५/०७६	१३५५६	११४००	२४९५६	६४४५	१०६५५	१७१०१	६८.५२
०७६/०७७	१५४६९	१०५०	१६५१९	९१२२	१००८	१०१३१	६१.३
०७७/०७८	१५७५०	१७५०	१७५००	८१२५	१११५	९२४१	५२.८
०७८/०७९	१७३३३	१२५०	१८५८३	१०३६३	१२४०	११६०४	६२.४६
जम्मा	६२७०१	१७२७०	७९९७१	३४५४९	१५८४०	५०३८९	

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अवस्था :

यस मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय प्रदेश सरकारको कानुनी सल्लाहकारको रूपमा स्थापित भएको हो। स्थापित काल देखिनै यस कार्यालयले प्रदेश सरकार र मातहतका निकाय, कार्यालयहरूलाई कानुनी राय प्रदान गर्ने तत्तत् निकायहरूलाई विपक्षी बनाई दायर गरेका मुद्दाहरूको प्रतिरक्षा गर्न, तत तत् निकायहरू तर्फबाट सम्बन्धित अदालतमा लिखित जवाफ पेस गर्ने कार्यहरू बाहेक प्रदेश सभाले पारित गरेका प्रदेश अन्तर्गतका ऐन, नियमावलिहरूको बारेमा जनस्तरमा कार्यक्रम गरी जानकारी दिने, स्थानीय निकायका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई कानुनी शिक्षा कार्यक्रम बनाई कानुनसम्बन्धी जानकारी दिने जस्ता कार्यहरू गर्दै आएको छ ।हाल यस कार्यालयमा दर्ता भई १३४ थान चालु मुद्दाहरू रहेको छ ।

क्र.स.	सार्वजनिक सेवा	सेवा प्रवाहको परिमाण
१	बहस तथा प्रतिरक्षा	प्रदेश सरकार तथा प्रदेश सरकार मातहतका मन्त्रालय, कार्यालय निकायहरूलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दाहरूको सर्वोच्च अदालत,उच्च अदालत पाटन, ललितपुर, उच्च अदालत पाटन हेटौंडा इजलास, प्रसाशकीय अदालत काठमाडौं र बागमती प्रदेश भित्र रहेको केही जिल्ला अदालतहरूमा दायर भएका मुद्दाहरूको परिमाण मध्ये हाल सम्म ७४ थान मुद्दा फैसला भएको जसमध्ये ८१ प्रतिशत मुद्दाहरूमा सफलता प्राप्त भएको छ भने १९ प्रतिशत जति मुद्दामा असफलता प्राप्त भएको छ । चालु रहेका मुद्दा १३४ थान रहेको हुदाँ प्रदेश सरकार र मातहतका कार्यालयहरूलाई विपक्षी वनाएको मुद्दा २०८ थान भएको छ । ८० प्रतिशत मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा दायर हुने गरेको छ । सङ्ख्यागत रूपमा यस कार्यालबाट २०५ पटक अदालतमा तत् तत् कार्यालयको तर्फबाट बहस प्रतिरक्षामा सहभागी भएको ।
२	कानुनी राय	हालसम्म यस कार्यालयबाट प्रदेश सरकार वा मातहतका कार्यालय मन्त्रलयहरूलाई २३ प्रकृतिका कानुनी विषयहरूमा कानुनी राय प्रदान गरिएको छ ।
३	स्थानीय निकायहरूमा कानुनी शिक्षा	यस कार्यालय मार्फत बागमती प्रदेश अन्तर्गतका मकवानपुर, चितवन, धादिङ, काठमाडौं, नुवाकोट र रसुवा जिल्लामा रहेका स्थानीय निकायहरूको जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको लागि १५ ओटा पञ्जीकरण र स्थानीय निकायमा सक्रिय रहेको न्यायिक समितिमानै निरूपण गर्न सकिने मुद्दाहरूको बारेमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

(ख) सर्वजनिक सेवा सुधारमा भएका उपलब्धीहरूः

- नागरिक बडापत्र जारी गरी उक्त कार्यतालिका अनुसार नै सेवा प्रवाह ।
- विशेष महत्त्वका मुद्दाहरूमा सम्बन्धित कार्यालय र अदालतसँग समन्वय गरी छिटो भन्दा छिटो किनारा लगाउन भूमिका खेलेको ।
- सङ्घीय कानुन र प्रदेश कानुनसँग नबाझिने गरी प्रदेश सरकारका निकायहरूलाई कानुनी राय प्रदान गरिएकोले काममा सहजता ।

६. यस अवधिमा हासिल भएका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरूः

- प्रदेश सरकार वा मातहतमा मन्त्रालय वा निकायहरूलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दाहरूमा फछ्र्यौट भएका मुद्दाहरूमा ८२ प्रतिशत सफलता प्राप्त गरेको
- प्रदेशका ऐन र नियमावली निर्माणमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गरेको
- बागमती प्रदेशभित्र रहेका स्थानीय तहहरूको जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूका लागि कानुनी शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन
- स्थानीय तहमा हुने न्यायिक समितिको लागि तालिम सञ्चालन गरी न्यायिक समितिलाई सक्रिय बनाउन समन्वयकारी भूमिका निर्वाह
- प्रदेशभित्रका हिरासत कक्ष निरीक्षण गरी सुधारका लागि पहल
- प्रदेश सरकार मातहत रहेका मन्त्रालय, कार्यालय र निकायहरूका मुद्दा शाखा हेर्ने कर्मचारी तथा कानुन अधिकृतहरूको लागि लिखित जवाफ लेखन तालिम सञ्चालन
- कार्यालय स्थापना दिवशको अवसरमा कानुन सङ्कायमा +२ मा अध्यरत विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराएर साइबर सम्बन्धी अपराध विषयक वक्तृत्वकला प्रतियोगिता सञ्चालन ।

अनुसूची

१. प्रदेश सरकार वार्षिकोत्सव समारोहमा पुरस्कृत हुने व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूको नामावली

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम,थर	पद/तह	कार्यालय	पुरस्कृत वर्ष
१.	चक्रबहादुर बुढा	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मकावनपुर	२०७५
२.	खिमादेवी लङ्वा	उपसचिव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७५
३.	देवी प्रसाद गौतम	लेखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७५
४.	हरिमाया श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७५
५.	मान बहादुर बस्नेत	उपसचिव	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	२०७५
६.	जमुना श्रेष्ठ	उपसचिव	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	२०७५
७.	मनिना बैद्य	सि.डि.ई.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	२०७५
८.	यमुना बस्नेत	ना.सु.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	२०७५
९.	घनश्याम पन्थी	उपसचिव	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०७५
१०.	शरदचन्द्र मैनाली	ना. अ.	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०७५
११.	प्रेम कुमार साह	सहायक वन अधिकृत	उद्योग,पर्यटन,वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७५
१२.	हेम कुमार पाठक	रेञ्जर	उद्योग,पर्यटन,वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७५
१३.	लोक बहादुर वाइबा	शाखा अधिकृत	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२०७५
१४.	दुर्गा घिमिरे	महिला विकास निरीक्षक	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२०७५
१५.	रमेश प्रसाद गौतम	शाखा अधिकृत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२०७५
१६.	रचना देव	बाली विकास अधिकृत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२०७५
१७.	सुनिता कुमारी गजुरेल	शाखा अधिकृत	प्रदेश सभा सचिवालय	२०७५
१८.	भगवान प्रसाद आचार्य	ना.सु.	प्रदेश सभा सचिवालय	२०७५
१९.	हरि प्रसाद अधिकारी	अधिकृत छैठौं	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७६
२०.	चिरञ्जीवी प्रसाद पौडेल	अधिकृत सातौं	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	२०७६
२१.	कृष्णा कुमारी खरेल	अधिकृत छैठौं	प्रदेश सभा सचिवालय	२०७६
२२.	मदन प्रसाद शिवाकोटी	कानुन अधिकृत	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	२०७६
२३.	प्रमोद सिम्खडा	अधिकृत सातौं	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०७६
२४.	दामोदर पाण्डे	सह-लेखापाल	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०७६

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम,थर	पद/तह	कार्यालय	पुरस्कृत वर्ष
२५.	सम्झना राना	सहायक पाँचौं	उद्योग,पर्यटन,वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७६
२६.	प्रदिप नारायण श्रेष्ठ	अधिकृत आठौं	उद्योग,पर्यटन,वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७६
२७.	इमनाथ पौडेल	अधिकृत दसौं	उद्योग,पर्यटन,वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७६
२८.	अरुण खनाल	अधिकृत आठौं	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२०७६
२९.	तिर्थ प्रसाद हुमागाईं	कार्यालय सहयोगी	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२०७६
३०.	डा. बबलु ठाकुर	अधिकृत सातौं	पशु पँक्षी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	२०७६
३१.	डा.सहदेव भण्डारी	अधिकृत दसौं	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	२०७६
३२.	पुण्यराम सुलु	अधिकृत आठौं	यातायात पुर्वाधार निर्देशनालय	२०७६
३३.	रामकिशोर प्रसाद यादव	अधिकृत छैठौं	पुर्वाधार विकास कार्यालय चितवन	२०७६
३४.	पोषण बहादुर थापा	अधिकृत छैठौं	यातायात व्यवस्था कार्यालय हेटौंडा	२०७६
३५.	सतिश विष्ट	अधिकृत दसौं	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२०७६
३६.	श्रीकृष्ण आचार्य	अधिकृत आठौं	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२०७६
३७.	सावित्री कुमारी पौडेल	अधिकृत दसौं	भक्तपुर अस्पताल	२०७६
३८.	मिलन बराइली	सहायक पाँचौं	धादिङ अस्पताल	२०७६
३९.	अशेष खड्का	अधिकृत सातौं	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७७
४०.	अभिषेक धिताल	सहायक पाँचौं	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२०७७
४१.	नेत्र नरसिंह कार्की	लेखा अधिकृत आठौं	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	२०७७
४२.	होमनाथ रिजाल	लेखा अधिकृत सातौं	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०७७
४३.	विना थापा	अधिकृत छैठौं	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	२०७७
४४.	कौशल प्रसाद ढुंगाना	शाखा अधिकृत (कानुन)	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२०७७
४५.	अक्षर गोपाल श्रेष्ठ	अधिकृत दशौं	जलश्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय काभ्रेपलाञ्चोक	२०७७
४६.	सृष्टी ख्वालापाला	अधिकृत सातौं	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन-३ सिन्धुपाल्चोक	२०७७
४७.	पेशल कुमार पोखरेल	अधिकृत सातौं	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	२०७७
४८.	डा. नारायण बहादुर श्रेष्ठ	वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, लगनखेल	२०७७
४९.	पूर्णिमा क्षेत्री	बाली संरक्षण अधिकृत	कृषि ज्ञान केन्द्र, चितवन	२०७७
५०.	नवराज पुडासैनी	स.व.अ. आठौं	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७७
५१.	कल्पना ज्ञवाली	अधिकृत छैठौं	उपत्यका पर्यटन कार्यालय	२०७७
५२.	कृष्ण बहादुर मिजार	व.ज.स्वा. अधिकृत आठौं	स्वास्थ्य कार्यालय, भक्तपुर	२०७७
५३.	देवकी खतिवडा	स्टाफ नर्स सातौं	त्रिशुली अस्पताल, नुवाकोट	२०७७

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम,थर	पद/तह	कार्यालय	पुरस्कृत वर्ष
५४.	दिपेन्द्र रोक्का	पत्रकार	नेपाल टेलिभिजन	२०७७
५५.	सरोज प्रजा	नव प्रवर्तक	राप्ती नगरपालिका, चितवन	२०७७
५६.	मामाघर नेपाल, हेटौडा	सामाजिक सेवा	हेटौडा	२०७७
५७.	बीर वंश बैठा	शिक्षासेवी	हेटौडा	२०७७
५८.	सरिता बि.क.	हिंसा तथा विभेद विरुद्ध योगदान	काठमाडौं-१९ सामाखुसी	२०७७
५९.	सुन्दरढोका साथी सेवा	महामारी तथा विपद् व्यवस्थापन तथा रोकथाम र नियन्त्रण	ललितपुर	२०७७
६०.	नेपाल मगर सांस्कृतिक संघ	आदिवासी जनजाति सांस्कृतिक समुह	भिमफेदी, मकवानपुर	२०७७
६१.	हर्नामाडी कला प्रतिष्ठान	सांस्कृतिक समुह	हेटौंडा-१८ मकवानपुर	२०७७

२. १५ औं गणतन्त्र दिवस (२०७९) को अवसरमा पुरस्कृत कर्मचारीहरूको नामावली

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय
१.	रुद्रहरि भण्डारी	अधिकृत (दशौं)	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२.	हरि प्रसाद उपाध्याय	प्रदेश लेखा नियन्त्रक	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय
३.	विष्णु बहादुर भण्डारी	अधिकृत (नवौं)	पर्यटन विकास आयोजना
४.	नेत्र प्रसाद भट्टराई	अधिकृत (नवौं)	यातायात व्यवस्था कार्यालय स.चा.अ.प. जगाती
५.	नविन कुमार सिंह	अधिकृत (नवौं)	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय
६.	गोपाल प्रसाद कंडेल	उपसचिव	सामाजिक विकास मन्त्रालय
७.	दीपक कुमार पोखरेल	अधिकृत (आठौं)	यातायात व्यवस्था कार्यालय, मोटरसाइकल गुर्जुधारा
८.	रनमाया फ्याक	अधिकृत (आठौं)	सामाजिक विकास मन्त्रालय
९.	बिनोद बिडारी	अधिकृत (आठौं)	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
१०.	देवनारायण चौधरी	अधिकृत (आठौं)	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
११.	सुन्दर सुवेदी	अधिकृत (आठौं)	खानेपानी, ऊर्जा तथा सिँचाइ मन्त्रालय
१२.	तीर्थराज उपाध्याय	अधिकृत (सातौं)	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
१३.	टेकेन्द्र अधिकारी	अधिकृत (सातौं)	प्रदेश लोक सेवा आयोग
१४.	कपिल सिलवाल	अधिकृत (सातौं)	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय
१५.	खगेन्द्र पौडेल	अधिकृत (सातौं)	भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
१६.	अनिल ढुङ्गाना	लेखा अधिकृत (सातौं)	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, काठमाडौं

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय
१७.	कुल प्रसाद दवाडी	बाली विकास अधिकृत	बीउ बिजन प्रयोगशाला हेटौंडा
१८.	सुरेन्द्र कार्की	अधिकृत (सातौं)	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
१९.	रामेश्वर पोखरेल	लेखा अधिकृत (सातौं)	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
२०.	दामोदर पाण्डे	सहायक वन अधिकृत	डिभिजन वन कार्यालय मनहरी
२१.	विमोचन घिमिरे	अधिकृत (सातौं)	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
२२.	सन्तोष कुमार निरौला	ईन्जिनियर	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय धुलिखेल
२३.	ज्ञानदीप राई	शाखा अधिकृत	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
२४.	सुनिता भट्टराई	लेखा अधिकृत (सातौं)	भक्तपुर अस्पताल
२५.	सजना शाख	नर्सिङ अधिकृत	भक्तपुर अस्पताल
२६.	मुक्तिनाथ निरौला	अधिकृत (छैठौं)	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
२७.	ऋषीराज पोखरेल	लेखा अधिकृत (छैठौं)	कृषि ज्ञान केन्द्र, ललितपुर
२८.	सुजिता खड्का	अ.न.मी.	निवुवाटार
२९.	हरिनारायण महतो	कविराज निरीक्षक	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र दोलखा
३०.	अम्बिका पाण्डे	प.हे.न.	स्वास्थ्य कार्यालय धादिङ
३१.	रोशनी श्रेष्ठ	अ.न.मी.	भक्तपुर अस्पताल
३२.	दिपेश खनाल	कम्प्युटर अपरेटर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
३३.	अर्जुन प्रसाद सुवेदी	कार्यालय सहयोगी	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय रसुवा

जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख उपप्रमुखहरूको नामावली

जिल्ला	प्रमुखको नाम	फोन नं.	उपप्रमुखको नाम	फोन नं.	इमेल	वेवसाइट	कार्यालय नं.
सिन्धुली	कारसाङ लामा	९८४४०४२६८१	शान्ता कार्की	९८४४४२२३००	dccsindhuli@gmail.com	https://dccsindhuli.gov.np/	047-520144
रामेछाप	चिना खड्का कार्की	९८५१०९०५१९	प्रेम बहादुर थापा	9844043394	ddcramechhap@gmail.com	https://dccramechhap.gov.np/	048-540347
दोलखा	बर्जुराम घतानी	९८६०७८६०३६	दोर्जी शेर्पा	९८४१०८०६५७	ict.ddcdolakha@gmail.com	https://dccdolakha.gov.np/	049-421493
सिन्धुपाल्चोक	बालकृष्ण श्रेष्ठ	9841902050	पदमनाथ नेपाल	9861960398	ddcsindhupalchowk@gmail.com	https://dccsindhupalchowk.gov.np/	011-620102
रसुवा	अशोक कुमार घिमिरे	9851249742	बिजय लामा	9863801680	ddcrasuwa@gmail.com	https://dccrasuwa.gov.np/	010-540252
धादिङ्ग	नवराज अधिकारी क्षेत्री	9861729036	कुलमान विश्वकर्मा	9841717762	ddcdhading@gmail.com	https://dccdhading.gov.np/	9851006832
नुवाकोट	रजिन्द्र विक्रम सिंह ठकुरी	९८५१३३६८०५	दल बहादुर तामाङ	९८५१३३६८०६	ddcnuwakot10@gmail.com	https://dccnuwakot.gov.np/	010-560197
काठमाडौं	सन्तोष बुढाथोकी	९८५११८१८२६	शान्ती पाण्डे	९८४१३५१९३६	info@ddcktm.gov.np	https://dccktm.gov.np/	01-4254697
ललितपुर	ऋषि देव फुयाँल	९८५१०१९१४५	रामलाल थिङ	9863714062	info@ddclalitpur.gov.np	https://dcclalitpur.gov.np/	01-5523410
भक्तपुर	ईश्वर बहादुर थापा	9841470321	सुजाता बाडे (बैद्य)	9851179429	info@ddcbhaktapur.gov.np	https://dccbhaktapur.gov.np/	01-6614826
काभ्रेपलाञ्चोक	दिपक कुमार गौतम	९८५१०६५२०४	रिम बहादुर तामाङ	९८४११०४८५५	info@ddckavre.gov.np	https://dcckavre.gov.np/	011-490427
मकवानपुर	ललित बहादुर घलान	९८५५०७०८९९	सानुकाजी लुइटेल	९८५५०६७६२२	info@ddcmakawanpur.gov.np	http://dccmakwanpur.gov.np/	057-525913
चितवन	नारायण प्रसाद अधिकारी	9855059877	कल्पना काफ्ले सापकोटा	9845144766	ldo@ddcchitwan.gov.np	https://dccchitwan.gov.np/	056-520147

स्थानीय पालिकाको प्रमुख/अध्यक्ष र उपप्रमुख/उपाध्यक्ष नामावली तथा सम्पर्क नम्बर

सि.नं.	जिल्ला	क्र.सं.	पालिकको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नं.	उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नं.
१	मकवानपुर	१	हेटौडा उ.म.न.पा.	मीना कुमारी लामा	9855038543	राजेश बानिया	9855028594
		२	थाहा न.पा.	विष्णु वहादुर विष्ट	9855089345	भरत गोपाली	9855089344
		३	मनहरी गा.पा.	रन्जन कालाखेती	9855067414	सिता पुलामी मगर	9845074342
		४	राक्सिराङ्ग गा.पा.	राजकुमार मल्ल	9855077601	बनस्तम थिङ	9855016830
		५	कैलाश गा.पा.	लोक बहादुर मुक्तान	9855077266	बाल कुमार मल्ल ठकुरी	9855087266
		६	ईन्द्रसरोवर गा.पा.	देवकृष्ण पुडासैनी शर्मा	9841492363	उमा कुमारी लामा	9855089167
		७	भिमफेदी गा.पा.	हिदम लामा	9855068286	संजिब श्रेष्ठ	9855077293
		८	मकवानपुरगढी गा.पा.	दोर्जे लामा स्याङतान	9845461080	मान कुमारी पाखीन (नेपाली)	9845640755
		९	बकैया गा.पा.	धर्मराज लामिछाने	9855057327	भक्त बहादुर खत्री	9855068491
		१०	बागमती गा.पा.	सर्केश घलान	9855088688	फणिन्द्र कुमार तिमल्सीना	9845042954
२	चितवन	१	भरतपुर म.न.पा.	रेणु दाहाल	9855011311	चित्रसेन अधिकारी	9855011411
		२	रत्ननगर न.पा.	प्रलाद सापकोटा	9855024111	यादव प्रसाद पाठक	9855066417
		३	राप्ती न.पा.	शमशेर लामा	9855062232	देवेन्द्र लामा	9855050610
		४	माडी न.पा.	तारा कुमारी काजी महतो	9855049306	खेम प्रसाद महतो	9855048306
		५	कालिका न.पा.	विनोद रेग्मी	9855058914	विमला तामाङ्ग	9855022057
		६	खैरहनी न.पा.	शशी कुमार खनिया	9851165401	कविता उप्रेती	9855062218
		७	ईच्छाकामना गा.पा.	दान बहादुर गुरुङ्ग	9855026964	माया सिलवाल	9845620220
३	धादिङ	१	बेनीघाट रोराङ्ग गा.पा.	कृष्ण बहादुर थपलिया	9851169958	टाप बहादुर श्रेष्ठ	9849917275
		२	गजुरी गा.पा.	गणेश लाल श्रेष्ठ	9851054165	शर्मीला विसुराल	9851279584
		३	गल्छी गा.पा.	केदारनाथ खतिवडा	9841642119	भाईकाजी तिवारी	9849411190
		४	थाक्रे गा.पा.	राम कुमार आचार्य	9851011682	यन्त्र बहादुर थापा	9841295833
		५	धुनीबेसी न.पा.	वाल कृष्ण आचार्य	9851044657	सुरज उप्रेती	9851101398
		६	सिद्दलेक गा.पा.	परशु राम खतिवडा	9851060756	सवीता अर्याल	9841712466
		७	निलकण्ठ न.पा.	भीम प्रसाद ढुङ्गाना	9851007101	दिपक विश्वकर्मा	9851066964
		८	ज्वालामुखी गा.पा.	यामनाथ दनै	9855056107	धर्म बहादुर अर्याल	9851190531
		९	त्रिपुरासुन्दरी गा.पा.	राजु उप्रेती	9851191531	देव राज धरेल	9851210848
		१०	नेत्रावती डवजोङ गा.पा.	मेघ नाथ रिजाल	9851243825	सिता माया गुरुङ	9841656508
		११	खनियाबास गा.पा.	रण बहादुर तामाङ	9851040756	सेक्रेमान तामाङ	9841643573
		१२	गंगा जमुना गा.पा.	भक्त बहादुर लामा	9841523037	रामेश्वर सिंखडा	9863841483

सि.नं.	जिल्ला	क्र.सं.	पालिकको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नं.	उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नं.
		१३	रुबिभ्याली गा.पा.	राम सिंह तामाङ	9851212168	फेलामा तामाङ	9841779727
४	नुवाकोट	१	बेलकोटगढी नगरपालिका	जगत बहादुर गुरुङ	9851076386	शिव प्रसाद दाहाल	9851232405
		२	विदुर नगरपालिका	राजन श्रेष्ठ	9851064087	प्रभा बोगटी	9851134356
		३	लिखु गाउँपालिका	ध्रुव श्रेष्ठ	9851221353	शुभद्रा अधिकारि (उप्रेति)	9843479240
		४	ककनी गाउँपालिका	सुमन तामाङ	9843481734	मिठु माया लामा तामाङ्ग	9860384934
		५	किस्पाङ गाउँपालिका	बिर बल तामाङ	9851175528	अर्जुन प्रसाद न्यौपाने	9851216574
		६	तादी गाउँपालिका	सन्तमान तामाङ	9851074525	सन्जु प्याकुरेल	9851132593
		७	तारकेश्वर गाउँपालिका	शिव अधिकारी	9851093504	हरि प्रसाद रिमाल	9851138400
		८	दुप्चेश्वर गाउँपालिका	शंकर बहादुर थापा	9851187320	माकुरी तमाङ	9861935564
		९	पञ्चकन्या गाउँपालिका	तेज बहादुर तमाङ	9851310970	बिमला के.सी	9851029856
		१०	म्यागङ गाउँपालिका	आसा तामाङ	9841759108	सिता तामाङ	9841548931
		११	शिवपुरी गाउँपालिका	गोविन्द प्रसाद थपलिया	9851033169	विर बहादुर तामाङ्ग	9841580513
		१२	सुर्यगढी गाउँपालिका	सन्त बहादुर तामाङ	9851147432	मन्जु बुढाथोकी	9851062078
५	रसुवा	१	उत्तरगया गाउँपालिका	माधव प्रसाद अर्याल	9851059550	चमेली गुरुङ	9851143196
		२	कालिका गाउँपालिका	हरीकृष्ण देवकोटा	9851031394	मिरा तमाङ	9841084466
		३	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	कैसाङ नुर्पु तामाङ	9851111829	प्रतिमा तमाङ	9843912138
		४	नौकुण्ड गाउँपालिका	नुर्वु स्याङवो घले	9851036717	चन्द्र बहादुर ग्लान	9851242579
		५	आमाछोदिङमो गाउँपालिका	बुचुङ तमाङ	9841893178	चण्डिका तमाङ	9841008303
६	काठमाडौ	१	कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका	उपेन्द्र कार्की	9851019242	शान्ता थापा	9841216580
		२	काठमाण्डौ महानगरपालिका	वालेन्द्र साह	9851279900	सुनिता डंगोल	9851279899
		३	किर्तिपुर नगरपालिका	राज कुमार नकर्मी	9851025125	शुभ लक्ष्मी शाक्य	9851197811
		४	गोकर्णेश्वर नगरपालिका	दिपक कुमार रिसाल	9851025693	सान्नानी लामा	9841498758
		५	चन्द्रागिरी नगरपालिका	घन श्याम गिरी	9851050816	वसन्ती श्रेष्ठ	9841448917
		६	टोखा नगरपालिका	प्रकाश अधिकारी	9851234789	मुरारी तामाङ्ग	9851254789
		७	तारकेश्वर नगरपालिका	कृष्ण हरि महर्जन	9851258234	सृजना बुर्लाकोटी	9851226678
		८	दक्षिणकाली नगरपालिका	मोहन बस्नेत	9841615262	बसन्ती तामाङ्ग	9841079893
		९	नागार्जुन नगरपालिका	मोहन बहादुर बस्नेत	9851044357	शुशिला अधिकारी	9851225717
		१०	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	मिठाराम अधिकारी	9851051010	अनिता लामा	9841527796
		११	शङ्खरापुर नगरपालिका	रमेश नापित	9841460380	समिता श्रेष्ठ	9841091180

सि.नं.	जिल्ला	क्र.सं.	पालिकको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नं.	उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नं.
७	ललितपुर	१	महालक्ष्मी नगरपालिका	हरि गोविन्द श्रेष्ठ	9851201654	लक्ष्मि महर्जन	9851202654
		२	गोदावरी नगरपालिका	गजेन्द्र महर्जन	9851260016	मुना अधिकारी	9851235400
		३	ललितपुर महानगरपालिका	चिरी बाबु महर्जन	9851022723	मन्जली शाक्य बज्राचार्य	9851018101
		४	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	कृष्ण मान लामा	9843070358	राजन प्रसाद घिमिरे	9851201229
		५	बाग्मती गाउँपालिका	बीर बहादुर लोप्चन	9841335585	भक्त बहादुर दर्लामी मगर	9841555472
		६	महाङ्काल गाउँपालिका	गणेश के.सी.	9851071752	डोल्मा माया गोले	9860504800
८	भक्तपुर	१	चाँगुनारायण नगरपालिका	जिवन खत्री	9851018754	रमेश बुढाथोकी	9851052090
		२	भक्तपुर नगरपालिका	सुनिल प्रजापति	9851078885	रजनी जोशी	9851177744
		३	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	सुरेन्द्र श्रेष्ठ	9851006209	विजय कृष्ण श्रेष्ठ	9841334402
		४	सुर्यविनायक नगरपालिका	बासुदेव थापा	9851095646	सरिता भट्टराई(तिमिल्सिना)	9851122166
९	काभ्रेपलाञ्चोक	१	धुलिखेल नगरपालिका	अशोक कुमार ब्याञ्जु श्रेष्ठ	9851073175	निराजन जंगम	9841578064
		२	नमोबुद्ध नगरपालिका	कुनसाङ लामा	9851253680	रत्न बहादुर लामा	9866195944
		३	पनौती नगरपालिका	राम सरण भण्डारी	9851081272	गिता बन्जारा	9851243139
		४	पाँचखाल नगरपालिका	महेश खरेल	9843041788	सुर्य माया दनुवार	9841519242
		५	बनेपा नगरपालिका	शान्ति रत्न शाक्य	9851010383	विमला सापकोटा दाहल	9849573000
		६	मण्डनदेउपुर नगरपालिका	टोक बहादुर तामाङ	9851199918	विष्णुमणी नेपाल	9851254315
		७	खानीखोला गाउँपालिका	ईन्द्र बहादुर थिङ	9851161799	दोर्जे मान जिम्वा	9867813879
		८	चौरीदेउराली गाउँपालिका	रेणुका चौलागाई	9851213693	शेर बहादुर लामा	9851095237
		९	तेमाल गाउँपालिका	चन्द्र बहादुर तामाङ्ग	9851082294	दलमान थोकर	9851139212
		१०	बेथानचोक गाउँपालिका	भगवान अधिकारी	9851089733	तारा राना तिमल्सिना	9841532572
		११	भुम्लु गाउँपालिका	प्रेम वहादुर भुजेल	9843532080	जितेन्द्र मान तामाङ्ग	9851013580
		१२	महाभारत गाउँपालिका	कान्छा लाल जिम्वा	9851205710	सागर मोक्तान	9851025347
		१३	रोशी गाउँपालिका	दिनेश लामा	9851157982	मिम बहादुर वाईवा	9851238827
१०	सिन्धुपाल्चोक	१	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	कृष्ण प्रसाद सापकोटा	9851254424	सीता थापा	9841646086
		२	मेलम्ची नगरपालिका	आइत मान तामाङ	9851065884	उमा प्रधान	9849235444
		३	वाहविसे नगरपालिका	बाल कृष्ण बस्नेत	9851088679	मञ्जु तामाङ	9860219912
१०	सिन्धुपाल्चोक	४	सुनकोशी गाउँपालिका	टपिन्द्र प्रसाद तिमल्सिना	9851021025	कान्छी लामा	9844377449

सि.नं.	जिल्ला	क.सं.	पालिकको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नं.	उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नं.
		५	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	भक्त ध्वज बोहरा	9851083242	गिता कुमारी नेपाल	9840392030
		६	जुगल गाउँपालिका	रेशम स्याङबो	9851079101	हिमाल कुमार श्रेष्ठ	9851119433
		७	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका	टासी लामा	9851102837	सुनिता अधिकारी	9843832646
		८	बलेफी गाउँपालिका	गंगा बहादुर तामाङ	9851004152	सरु लामा तामाङ	9863923133
		९	भोटेकोशी गाउँपालिका	पासाङ नुर्पु शेर्पा	9851018369	दिछेन शेर्पा	9849143008
		१०	ईन्द्रावती गाउँपालिका	झम्क नाथ नेपाल	9851207931	शोभना तामाङ	9849017803
		११	लिसंखु पाखर गाउँपालिका	राजु लामा (तामाङ)	9851108836	मिठू देवी लामा	9861478152
		१२	हेलम्बु गाउँपालिका	निमा ग्याजेन शेर्पा	9851048846	अप्सरा लम्साल लामिछाने	9869351975
११	दोलखा	१	जिरी नगरपालिका	मित्र बहादुर जिरेल	9860087388	कृष्ण माया बुढाथोकी(खड्का)	9840115122
		२	भिमेश्वर नगरपालिका	इश्वर नारायण मानन्धर	9843588352	कमला बस्नेत	9844060271
		३	कालिन्चोक गाउँपालिका	अर्जुन प्रसाद शिवाकोटी	9851001708	कुल बहादुर बुढाथोकी	9851059238
		४	गौरिशंकर गाउँपालिका	विश्वास कार्की	9851148809	श्याम सुन्दर तमाङ	9851219280
		५	तामाकोशी गाउँपालिका	प्रोण प्रताप के सी	9844061665	सृजना सुवेदी	9843827530
		६	मेलुङ गाउँपालिका	हिरा कुमार तमाङ	9851013306	गायत्री आचार्य	9844002277
		७	विगु गाउँपालिका	संजीव वली	9851004295	देविका थामी	9844395653
		८	वैतेश्वर गाउँपालिका	छवि लामा	9851091562	कल्पना उप्रेती	9849656022
		९	शैलुङ गाउँपालिका	रिमल बाबु श्रेष्ठ	9851190461	पार्वती कार्की	9844406068
१२	रामेछाप	१	मन्थली नगरपालिका	लव श्रेष्ठ	9851049369	ईश्वरी बस्नेत	9844247882
		२	रामेछाप नगरपालिका	लवश्री न्यौपाने	9851157244	बाल कुमारी कार्की थापा	9844148124
		३	उमाकुण्ड गाउँपालिका	शेर वहादुर सुनुवार	9854043238	सावित्री सुनुवार	9860600011
		४	खाँडादेवी गाउँपालिका	ज्ञान कुमार श्रेष्ठ	9851000744	रमा घिसिङ्ग	9844232383
		५	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	काजी बहादुर खड्का	9840073352	उषा देवी कार्की	9841136921
		६	दोरम्बा शैलुङ्ग गाउँपालिका	मैन कुमार मोक्तान	9860839866	खमला थापा मगर	9844387101
		७	लिखु तामाकोशी गाउँपालिका	केशव महत	9854040932	दिपा पाखिन	9849252113
		८	सुनापती गाउँपालिका	ठुलो कान्छा तमाङ	9851075808	गिता विष्ट(चौलागाई)	9854043527
१३	सिन्धुली	१	कमलामाई नगरपालिका	उपेन्द्र कुमार पोखरेल	9854041500	मन्जु देवकोटा	9844045830
१३	सिन्धुली	२	दुधौली नगरपालिका	दिनेश अधिकारी	9854041851	चन्द्र किशोर थारु	9854041852

सि.नं.	जिल्ला	क्र.सं.	पालिकको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नं.	उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नं.
		३	सुनकोशी गाउँपालिका	दिपा वोहोरा-दाहाल	9844082014	कपिल कुमार कोइराला	9841407855
		४	गोलन्जोर गाउँपालिका	शंकर राज वराल	9844042675	ज्वाला प्रसाद न्यौपाने	9844075410
		५	घ्याङलेख गाउँपालिका	जगत बहादुर भोलन	9844595379	शंकर मान घलान	9842780922
		६	तिनपाटन गाउँपालिका	कर्ण बहादुर मगर	9854042225	धन बहादुर पुलामी	9854042221
		७	फिक्कल गाउँपालिका	पार्वती सुनुवार	9854041941	राजु बराल	9851121959
		८	मरिण गाउँपालिका	विमर्स मुक्तान	9864054603	विमला माझी	9824855500
		९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	बज्र ध्वज वाइवा	9854041881	चेख बहादुर थिङ	9844078413

बागमती प्रदेश सरकारका मन्त्रालय, निकाय तथा कार्यालयहरु

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
१	१.१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री मुकुन्द प्रसाद निरौला	१६६०५७५२८९८	ocmcm.p3@gmail.com	https://ocmcm.bagamati.gov.np/
	१.२	प्रदेश किताबखाना, हेटौडा मकवानपुर	श्री बद्री बहादुर पाठक			
	१.३	प्रदेश सुशासन केन्द्र, जाउलाखेल ललितपुर	श्री विमल पोखरेल	०१-५५२१५८१	pradeshsushasankendra.bagmati@gmail.com	http://pcgg.bagamati.gov.np/
२	२	प्रदेश सभा सचिवालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री कृष्णहरी खड्का	०५७-५२३२३२	state3assembly@gmail.com	provincialassembly.bagamati.gov.np
३	३.१	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री नारायण प्रसाद शर्मा	०५७-५२७५१२, ०५७-५२७५१३, ०५७-५२७५१३	moial.p3@gmail.com	http://moial.bagamati.gov.np/
	३.२	सञ्चार रजिस्टारको कार्यालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री रेवती प्रसाद सापकोटा	०५७-५२०२५०, ०१५-१९९७०७	cro.p3.htd@gmail.com	https://cro.moial.p3.gov.np/
४	४.१	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री महेश आचार्य	०५७-५२७५१८, ५२७५२०	info@moeap.p3.gov.np	http://moeap.bagamati.gov.np/
	४.२	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री हरिप्रसाद उपाध्याय	057-521807	ptco.makwanpur@gmail.com	https://ptco.p3.gov.np/
५	५.१	उधोग, बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री विश्वबाबु पुडासैनी	०५७ ५२६२२६	moics@bagamati.gov.np	https://moics.bagamati.gov.np/
	५.२	उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, मकवानपुर	श्री गोविन्द सिग्देल	9855011821, ०५७-५२००१४	doiccp3@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	५.३	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, काठमाडौं	श्री मेघनाथ रिजाल	9849027022, ०१-४२६१४५०	ocsi.kathmandu@bagamati.gov.np	
	५.४	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, ललितपुर	श्री इन्दिरा ओझा	9841741319	ocsi.lalitpur@bagamati.gov.np	
	५.५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, भक्तपुर	श्री उमेश दाहाल	9851185892, ०१-५०९२६९६	ocsi.bhaktapur@bagamati.gov.np	
	५.६	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री यादवनाथ आचार्य	९८५११५९३२५	ocsi.kavre@bagamati.gov.np	
	५.७	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	श्री विश्वनाथ काफ्ले	9851134129, ०११-६२०१२९	ocsi.sindhupalchok@bagamati.gov.np	
	५.८	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, दोलखा	श्री मिन बहादुर लामा	9854045126, ०४९-४२११२६	ocsi.dolakha@bagamati.gov.np	
	५.९	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, रामेछाप	श्री सुबोध कुमार साह कर्मयोगी	9854055455, ०४८-५४००३६	ocsi.ramechhap@bagamati.gov.np	
	५.१	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, सिन्धुली	श्री प्रविण श्रेष्ठ	9854041124, ०४७-५२०१२४	ocsi.sindhuli@bagamati.gov.np	
	५.११	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, मकवानपुर	श्री टिका शर्मा	9855020437, ०५७-५२७३३६	ocsi.makawanpur@bagamati.gov.np	http://csiomakawanpur.gov.np/
	५.१२	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, चितवन	श्री धिरेन्द्र पोखेल	9851162621, ०५६-५९४११६	ocsi.chitwan@bagamati.gov.np	
	५.१३	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, धादिङ	श्री मेघनाथ गौतम	9851108315, ०१०-५२०१७७	ocsi.dhading@bagamati.gov.np	
	५.१४	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, नुवाकोट	श्री राम प्रसाद भुसाल	9841803591, ०१०-५६०००४	ocsi.nuwakot@bagamati.gov.np	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	५.१५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, रसुवा	श्री आशिष दाहाल	9851131274	ocsi.rasuwa@bagamati.gov.np	
६	६.१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	डा. शरण कुमार पाण्डे	०५७-५२५६४७	molmac@bagamati.gov.np	https://molmac.bagamati.gov.np/
	६.२	कृषि विकास निर्देशनालय, हेटौंडा	भरत प्रसाद बिडारी	०५७-५२११०४, 9841510707	addhetaudap3@gmail.com	http://doad.bagamati.gov.np/
	६.३	पशुपक्षी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, हेटौंडा	डा. ब्रज किशोर ठाकुर	०५७-५२४३१९, 9841293429	dlfd3p@gmail.com	https://dolfd.bagamati.gov.np/
	६.४	प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड, हेटौंडा	डा. सजिता ज्ञवाली	०५७-५९०५९१, 9845952794	Pddb.p3@gmail.com	http://pddb.bagamati.gov.np/
	६.५	कृषि व्यवसाय प्रवर्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, भण्डारा,	होमराज बिष्ट	9854041142	abpstc.p3@gmail.com	https://abpstc.bagamati.gov.np/
	६.६	पशु सेवा तालिम केन्द्र, लगनखेल	डा. गौरीमान श्रेष्ठ	०१-५५२००१०, 9854041785	lstcp3@gmail.com	http://lstc.bagamati.gov.np/
	६.७	बाख्रा विकास फार्म, चित्लाङ मकवानपुर	विश्वेश्वर यादव	०५७-५४०४१४, 9845025918	chitlanggoat@gmail.com	http://www.gdfchitlang.gov.np/
	६.८	मत्स्य विकास केन्द्र, कुलेखानी मकवानपुर	श्री अन्जु घर्ति मगर	०५६-६२०२३७, 9855070237	rfdckulekhani@gmail.com	https://fdckulekhani.bagamati.gov.np/
	६.९	मत्स्य विकास केन्द्र, भण्डारा चितवन	श्री माधव प्रसाद दाहाल	०५६-५५००८५, 9863604256	fdcbhandara@gmail.com	https://www.fdcbhandara.gov.np/
	६.१	व्यवसायिक ग्रेनेज केन्द्र, चितापोल भक्तपुर	श्री सुलोचना श्रेष्ठ	०१-५११६०२४, 9843250224	silkbhaktapur024@gmail.com	
	६.११	मौरीपालन विकास कार्यक्रम, भण्डारा चितवन	श्री गोविन्द प्रसाद पोखरेल	०५६-५५०६५३, 9851046867	beekeeping_bhandara@yahoo.com	
	६.१२	कन्दमूल तरकारी विकास केन्द्र,	श्री हेमन्त झा	०४७-५२०१२१, 9854041320	kandamulsindhuli@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
		सिन्धुली				
	६.१३	प्रजनन् पिँढी बिज कोया स्रोत केन्द्र, धुनिबेसी धादिङ	श्री सुधिर पौडेल	०१०-४०११११, 9851253693	psscdhunibesi@gmail.com	http://www.seridhading.gov.np/
	६.१४	मसला बाली विकास केन्द्र, पाँचखाल काभ्रे	श्री विष्णु बोगटी	०११-४९९०५५, 9841365164	scdcpanchkhal@gmail.com	http://hdcpanchkhal.bagamati.gov.np/
	६.१५	पुष्प विकास केन्द्र, गोदावरी ललितपुर	श्री सुधिर श्रेष्ठ	०१-५१७४९६०, 9841550481	pdkgodawari@gmail.com	https://fdc.bagamati.gov.np/
	६.१६	शितोष्ण बागबानी नर्सरी केन्द्र, दामन मकवानपुर	श्री रवि कुमार के.सी.	०५७-६२०४४९, 9855010449	thncdaman@gmail.com	
	६.१७	किम्बु नर्सरी विकास केन्द्र, भण्डारा चितवन	श्री पूर्णिमा क्षेत्री	०५६-५८००९१, 9861397252	kimbunarsarybhandara@gmail.com	
	६.१८	उपोष्ण प्रदेशीय बागबानी विकास केन्द्र, त्रिशुली नुवाकोट	श्री रविन्द्र काजि थापा	०१०-५६००६९, 9841281698	horticentertrishuli@gmail.com	
	६.१९	शितोष्ण फलफूल रुटस्टक विकास केन्द्र, बोंच दोलखा	श्री प्रदिप नेपाल	9849145067	boanch.gov@gmail.com	
	६.२	माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशाला, हेटौंडा	डा. जनार्दन खड्का	०५७-४१२५३५, 9851191589	rstl_hetauda@yahoo.com	https://soillab.bagamati.gov.np/
	६.२१	बिउ बिजन प्रयोगशाला, हेटौंडा	श्री राजन ढकाल	०५७-४१२५५१, 9851145404	seedlabhetauda@gmail.com	https://seedlab.bagamati.gov.np/
	६.२२	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, हरिहरभवन	श्री कृष्ण भद्र अधिकारी	०१-५५३६४६२, 9851127010	p3ppl2075@gmail.com	
	६.२३	कृषि ज्ञान केन्द्र, भरतपुर, चितवन	श्री युवराज पाण्डे	०५६-५२०११५, 9851184600	akcchitwan@gmail.com	akcchitwan.bagamati.gov.np
	६.२४	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	श्री सुजन अंगाई	०४७-५२०१६६, 9845065595	akcsindhuli@gmail.com	sindhuli.akc.gov.np

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	६.२५	कृषि ज्ञान केन्द्र, धुलिखेल काभ्रे	श्री तेज प्रसाद दवाडी	०११-४९०२०१, 9851150128	akckavra@gmail.com	kavre.akc.gov.np
	६.२६	कृषि ज्ञान केन्द्र, ललितपुर	श्री नारायण कुमार श्रेष्ठ	०१-५५३४६१६, 9845111434	akclalitpur@gmail.com	lalitpur.akc.gov.np
	६.२७	कृषि ज्ञान केन्द्र, धादिङ	श्री दिनेश आचार्य	०१०-५२०१२८, 9841694442	akcdhading@gmail.com	
	६.२८	कृषि ज्ञान केन्द्र, विदुर नुवाकोट	श्री केशव खनाल	०१०-५६०१२८, 9843152113	akcnuwakot@gmail.com	
	६.२९	कृषि ज्ञान केन्द्र, मन्थली, रामेछाप	श्री निर्मला गुरुङ	०४८-५४०३०८, 9846620583	akc.ramechhap2075@gmail.com	ramechhap.akc.gov.np
	६.३	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, धुलिखेल काभ्रे	श्री राजकुमार हुमागाई	०११-४९०२६६, 9851209947	vhsscdhulikhel2019@gmail.com	vhlseckavre.bagamati.gov.np
	६.३१	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, चरिकोट दोलखा	श्री पलट चौधरी	०४९-४२१११५, 9841351528	dlsodolakha@gmail.com	
	६.३२	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, लगनखेल	डा. राम प्रकाश प्रधान	०१-५५४७३७७, 9841674992	vhleclalitpur@gmail.com	http://vhleclalitpur.p3.gov.np/
	६.३३	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, धादिङबेसी	डा. सन्दिप सिलबाल	०१०-५२०१०७, 9840747520	vethospitaldhading@gmail.com	
	६.३४	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली	श्री जगदेव राउत	०४७-५२०१८५, 9844149137	vhalsecsindhuli@mail.com	
	६.३५	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, भरतपुर चितवन	श्री शुसिल के.सी.	०५६-५२०१७६, 9845072192	vhlsecchitwan@gmail.com	vhlsecchitwan.bagamati.gov.np
	६.३६	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, हेटौंडा	डा. ब्रज किशोर ठाकुर	०५७-४१२८२८, 9841293429	vhospitalmak@gmail.com	https://vhalecmak.bagamati.gov.np/
	६.३७	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा	श्री भरत पाण्डे	०१०-५६००१२, 9851220694	dlsonuwakot12@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
		विज्ञ केन्द्र, ढुङ्गे नुवाकोट				
७	७.१	श्री खानेपानी, ऊर्जा तथा सिँचाइ मन्त्रालय	श्री मोहन कुमार शाक्य	०५७-५२५१६८, ०५७-५२५४८१	mowsei@bagamati.gov.com,	http://mowsei.bagamati.gov.np/
	७.२	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काठमाडौं	श्री रिसव खनाल	9851178316, ०१-४९५४७२२	wriddkathmandu@bagamati.gov.np , wriddktm@gmail.com	http://wriddkathmandu.bagamati.gov.np/
	७.३	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, भक्तपुर	श्री विनय पौडेल	9851110982, ०१-६६११५५०, ०१-६६१०९८२	wriddbhaktapur@bagamati.gov.np, wriddbkt@gmail.com	http://wriddbhaktapur.bagamati.gov.np/
	७.४	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, धादिङ्ग	श्री राजकुमार तण्डुकार	9841491554, ०१०-५२०१२९	wridddhading@bagamati.gov.np, cidsd3@gmail.com	http://wridddhading.bagamati.gov.np/
	७.५	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, दोलखा	श्री कुश बुडाथोकी (निमित्त)	9854045133, ०४९-४२१४८४	wridddolakha@bagamati.gov.np, irrigationdolakha@gmail.com	http://wridddolakha.bagamati.gov.np/
	७.६	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काभ्रे	श्री मनिस महर्जन	9841288944, ०११-४९०४६१	wriddkavre@bagamati.gov.np, iddkavre@gmail.com	http://wriddkavre.bagamati.gov.np/
	७.७	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, ललितपुर	श्री मनोज थापा क्षेत्री	9841557880, 98511५३००२, ०१-५५३५००२	wriddlalitpur@bagamati.gov.np, wraidlalitpur@gmail.com	http://wriddlalitpur.bagamati.gov.np/
	७.८	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, मकवानपुर	श्री राजेशकुमार पौडेल	9841258672, 9855031884, 057-520795	wriddmakwanpur@bagamati.gov.np, hetaudairrigation0@gmail.com	http://wriddmakwanpur.bagamati.gov.np/
	७.९	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, नुवाकोट	श्री हरिप्रसाद गुरागाई	9851150902, 010-560002	wriddnuwakot@bagamati.gov.np, wreidd.nuwakot@gmail.com	http://wriddnuwakot.bagamati.gov.np/
	७.१	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, रामेछाप	श्री राम नरेश मण्डल	9854043160, ०४८-५४०११८	wriddramechhap@bagamati.gov.np , iddramechhap@gmail.com	http://wriddramechhap.bagamati.gov.np/
	७.११	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुली	श्री यादव सिग्देल	9854042105, ०४७-५२०१०५	wriddsindhuli@bagamati.gov.np, cidd2sindhuli@gmail.com	http://wriddsindhuli.bagamati.gov.np/

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	७.१२	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	श्री थलबहादुर तामाङ	9851045385, ०११-६२०४२५	wriddsindhupalchok@bagamati.gov.np, iddchautara@gmail.com	http://wriddsindhupalchowk.bagamati.gov.np/
	७.१३	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, चितवन	श्री घनश्याम कार्की	9841346917, 9855055010, ०५६-५95304	wriddchitwan@bagamati.gov.np, cridd5bharatpur@gmail.com	http://wriddchitwan.bagamati.gov.np/
	७.१४	श्री जलस्रोत तथा सिँचाइ सब-डिभिजन कार्यालय, रसुवा	श्री निर्मल दाहाल	9851211775, 010-540058	wriddrasuwa@bagamati.gov.np, idsdrasuwa0@gmail.com	http://wrisdrasuwa.bagamati.gov.np/
	७.१५	श्री भूमिगत जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, चितवन	श्री सुरेन्द्र राज श्रेष्ठ	9855063568, 056-583270	gwriddchitwan@bagamati.gov.np, gwiddchitwan@gmail.com	http://gwiddchitwan.bagamati.gov.np/
	७.१६	श्री भूमिगत जलस्रोत तथा सिँचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काभ्रे	श्री सुरेन्द्र राज श्रेष्ठ	9851170391, 011-490971	gwriddkavre@bagamati.gov.np, gwidd.kavrepalanchowk@gmail.com	http://gwriddkavre.bagamati.gov.np/
	७.१७	श्री नारायणी लिफ्ट खगेरी सिँचाइ व्यवस्थापन कार्यालय, चितवन	घनश्याम कार्की	9855046404, ०५६-५३३४०४	narayanilift@bagamati.gov.np, narayaniliftdiv2016@gmail.com	http://narayaniliftirrigation.bagamati.gov.np/
	७.१८	श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. १, मकवानपुर	श्री सन्तोषकुमार श्रेष्ठ	9849368673, 057-520726	wssdmakwanpur@bagamati.gov.np, pr3wssd1@gmail.com	http://wssdmakwanpur.bagamati.gov.np/
	७.१९	श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. २, धादिङ्ग	श्री रबिन श्रेष्ठ	9851254527, 010-520127	wssddhading@bagamati.gov.np, pr3wssd2@gmail.com	http://wssddhading.bagamati.gov.np/
	७.२	श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ३, सिन्धुपाल्चोक	श्री लोकबहादुर चौलागाई	9841242597, 011-620149	wssdsindhupalchok@bagamati.gov.np, pr3wssd3@gmail.com	http://wssdsindhupalchowk.bagamati.gov.np/
	७.२१	श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ४, रामेछाप	श्री हुपेन्द्रराज जोशी (निमित्त)	9849020062, ०४८-५४०११०	wssdramechhap@bagamati.gov.np, pr3wssd4@gmail.com	http://wssdramechhap.bagamati.gov.np/
	७.२२	श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. ५, भक्तपुर	श्री अनिल प्रसाद केसरी	9851127236, 01-5900801	wssdbhaktapur@bagamati.gov.np, pr3wssd5@gmail.com	http://wssdbhaktapur.bagamati.gov.np/

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
८	८.१	भुमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	श्री बलराम निरौला	057-590244, 057-525643	info.molmcpa@bagamati.gov.np	https://molmcpa.bagamati.gov.np/
	८.२	सहकारी प्रशिक्षालय	श्री विष्णु अधिकारी	०५६ ५२०१४५	chitwancooperative@gmail.com	https://ctc.bagamati.gov.np
	८.३	प्रदेश सहकारी विकास बोर्ड, मकवानपुर	श्री नारायण देबकोटा	९८५५०६९७७६		
९	९.१	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री शङ्करप्रसाद पण्डित	9855076475	s3mopid@gmail.com	mopid.bagamati.gov.np
	९.२	यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय, हेटौडा मकवानपु	श्री लोकनाथ रेग्मी	9855075453	info.tidpr3@gmail.com	tid.bagamati.gov.np
	९.३	प्रदेश राजधानी पूर्वाधार विकास विशेष आयोजना, मकवानपुर	श्री नवीनकुमार सिंह	9855025519	prpbbproject@bagamati.gov.np	prpbbproject.bagamati.gov.np
	९.४	पोष्ट बहादुर बोगटी सुरुङमार्ग (भिमफेदी-कुलेखानी) सडक आयोजना, मकवानपुर	श्री नवीनकुमार सिंह	9855025519		http://pbbtp.bagamati.gov.np/
	९.५	पूर्वाधार विकास कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	श्री राजु श्रेष्ठ	9851102619	idosindhu@gmail.com	idosindhupalchok.bagamati.gov.np
	९.६	पूर्वाधार विकास कार्यालय, काभ्रे	श्री भरत यादव	9851242953	idokavrepalanchok1@gmail.com	idokavre.bagamati.gov.np
	९.७	पूर्वाधार विकास कार्यालय, ललितपुर	श्री पुष्कर पोखरेल	9851226637	idolalitpur@gmail.com	idolalitpur.bagamati.gov.np
	९.८	पूर्वाधार विकास कार्यालय, नुवाकोट	श्री वीरेन्द्र बज्राचार्य	9855083820	nuwakotido@gmail.com	idonuwakot.bagamati.gov.np
	९.९	पूर्वाधार विकास कार्यालय, रामेछाप	श्री उषेश श्रेष्ठ	9854040375	ido.ramechhap@gmail.com	idoramechhap.bagamati.gov.np
	९.१	पूर्वाधार विकास कार्यालय, चितवन	श्री विरेन्द्र चौधरी	9855083820	chitwanido@gmail.com	idochitwan.bagamati.gov.np

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	९.११	प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालय, सिन्धुली	श्री देवानारायण यादव	9854055022	p3pdrokht@gmail.com	prdosindhuli.bagamati.gov.np
	९.१२	प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालय, धादिङ्ग	श्री मदन कुमार आले मगर	9851145746	prododhang@gmail.com	http://prdonuwakot.bagamati.gov.np/
	९.१३	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय, मकवानपुर	श्री घनश्याम श्रेष्ठ	9855015275	udbomak@gmail.com	udbomakwanpur.bagamati.gov.np
	९.१४	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय, काठमाडौं	श्री रमामैया मानन्धर	9851139973	mopid3udboktm75@gmail.com	udbokathmandu.bagamati.gov.np
	९.१५	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	श्री दुर्गा घिमिरे	9854041606	dudbcdindhuli@gmail.com	udbosindhuli.bagamati.gov.np
	९.१६	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय, काभ्रे	श्री सन्तोष निरौला	9851136372	bhawankaryalayakavre3@gmail.com	udbokavre.bagamati.gov.np
	९.१७	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय, नुवाकोट	श्री सञ्जय पाण्डे	9851232179	udbo.nuwakot@gmail.com	udbonuwakot.bagamati.gov.np
१०	१०.१	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय	श्री सुरेश राउत	057-590362	molet@bagamati.gov.np	https://molet.bagamati.gov.np/
	१०.२	यातायात व्यवस्था कार्यालय सानाठुला सवारी एकान्तकुना	मदनप्रसाद पोखरेल	०१-५१९३२१५	molet@bagamati.gov.np	http://sanathulayatayat.bagamati.gov.np
	१०.३	यातायात व्यवस्था कार्यालय मोटरसाइकल, गुर्जुधारा	हरिहर पोखेल	01-5193714	tmostlalitpur@bagamati.gov.np	http://motorcycleyatayat.bagamati.gov.np
	१०.४	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारीचा लक अनुमतिपत्र, एकान्तकुना	राजकुमार कपाली	01-4312311	tmomosakathmandu@bagamati.gov.np	http://ekantakunalicense.bagamati.gov.np
	१०.५	यातायात व्यवस्था कार्यालय	शिवकुमार निरौला	01-5547814	tmodllalitpur@bagamati.gov.np	http://jagatilicense.bagamati.gov.np

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
		सवारी चालक अनुमतिपत्र, राधेराधे				
	१०.६	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, चावहिल	विष्णुकुमार भट्टराई	01-6615211	info.bhaktapurlc@dotm.gov.np	http://chabahillicense.bagamati.gov.np
	१०.७	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, ठुलोभऱ्याङ	सञ्जय थापा	01-4015110	tmodlchabahil@bagamati.gov.np	https://ktmlc1.dotm.gov.np
	१०.८	यातायात व्यवस्था कार्यालय, मकवानपुर	तिर्थराज उपाध्याय	01-5249118	tmodlthulobharyang@bagamati.gov.np	https://mkwnprtmso.dotm.gov.np
	१०.९	यातायात व्यवस्था कार्यालय, चितवन	कालीबहादुर भुजेल	057-526158	tmsomakwanpur@bagamati.gov.np	http://chitwanyatayat.bagamati.gov.np
	१०.१	यातायात व्यवस्था कार्यालय, सिन्धुली	बिमलप्रसाद भट्टराई	056-531310	tmsochitwan@bagamati.gov.np	
	१०.११	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, सल्लाघारी	डण्ड बहादुर बस्नेत	9854045391	tmo.khurkot@gmail.com	http://sallaghariyatayat.bagamati.gov.np
	१०.१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, सानोभऱ्याङ्ग	प्रकाश अधिकारी	01-6619564	tmsobhaktapur@bagamati.gov.np	http://sanobharyangyatayat.bagamati.gov.np
	१०.१३	व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्र, मकवानपुर	युवराज गुरुङ	०५७-४१२७१६	vsdtchetauda@gmail.com	https://vsdtchetauda.bagamati.gov.np
	१०.१४	व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्र, धादिङ्ग	पुरुषोत्तम पाण्डे	010-402053	vsdtcdhading@gmail.com	
११	११.१	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री ध्रुव गैडा	०५७-५२०४०३,०५७-५९०४०३	myas.bagamati@gmail.com	https://moyas.bagamati.gov.np/

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	११.२	बागमती प्रदेश खेलकुद विकास परिषद्, हेटौडा मकवानपुर	देव नारायण चौधरी	०५७-५२०४०३	psdcp3@gmail.com	psdc.p3.gov.np
	११.३	बागमती प्रदेश युवा परिषद्, हेटौडा मकवानपुर	रमेश घिमिरे	०५७-५२०२०६	pycbagamati@gmail.com	pyc.bagamati.gov.np
१२	१२.१	बन तथा वातावरण मन्त्रालय	यज्ञनाथ दाहाल	०५७ ५२६२२६	mofe@bagamati.gov.np	https://mofe.bagamati.gov.np/
	१२.२	वन निर्देशनालय, बागमती प्रदेश	विद्यानाथ झा	057-520395	pfd.mofe@bagamati.gov.np	https://fd.bagamati.gov.np/
	१२.३	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, ललितपुर	जीवनाथ पौडेल	9851205182	frtc.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.४	डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुर	शिव सापकोटा	९८५५०६७९९३, 057-520593	makdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.५	डिभिजन वन कार्यालय रासी	विष्णु प्रसाद आचार्य	९८५७०६०८४६, 9860903231	rapdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.६	डिभिजन वन कार्यालय चितवन	लोकराज नेपाल	९८५५०५७२१५, 056-520215	chidfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.७	डिभिजन वन कार्यालय धादिङ	अजय मानन्नधर	9851098397, 010-520125	dhadfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.८	डिभिजन वन कार्यालय नुवाकोट	दीर्घनारायण कोईराला	9851145007, 010-560007	nuwdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.९	डिभिजन वन कार्यालय रसुवा	अनिल रेग्मी	9851069750, 010-540107	rasdfo.moitfe@bagamati.gov.np	
	१२.१	डिभिजन वन कार्यालय काठमाडौं	बद्रीकुमार कार्की	9851198530, 01-1620146	katdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.११	डिभिजन वन कार्यालय ललितपुर	रामकुमार भण्डारी	९८५१२००९७६, 015-525559	laldfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१२	डिभिजन वन कार्यालय भक्तपुर	प्रेम प्रसाद सापकोटा	9841259024, 01-6630811	bhadfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१३	डिभिजन वन कार्यालय सिन्धुपाल्चोक	पदम राज नेपाल	9851163323, 011-620146	siddfo.mofe@bagamati.gov.np	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	१२.१४	डिभिजन वन कार्यालय दोलखा	थिरबहादुर कार्की	9845107330, 049-420135	doldfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१५	डिभिजन वन कार्यालय रामेछाप	रामशरण गौतम	9854040068, 048-540069	ramdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१६	डिभिजन वन कार्यालय सिन्धुली	कृष्णराज न्यौपाने	9847094352, 047-520135	sindfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१७	डिभिजन वन कार्यालय मरिण	पुष्पराज बतौंला	9854020190, 9849387762	mardfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१८	डिभिजन वन कार्यालय काभ्रेपलाञ्चोक	देवीचन्द्र पोखरेल	9847094352, 011-620146	kavdfo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.१९	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय मकवानपुर	सिर्जना गुरुङ	९८५५०३०१४४	swco.makawanpur@bagamati.gov.np	
	१२.२	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय ललितपुर	निरन्जन श्रेष्ठ	01-5251053	lalswmo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.२१	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय सिन्धुपाल्चोक	दिवाकर मास्के	011-620124	sidswmo.mofe@bagamati.gov.np	
	१२.२२	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय धादिङ	प्रदिप नारायण श्रेष्ठ	९८४१४८८६१९		
	१२.२३	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय रामेछाप	सुरेश दाहाल	९८५११४७६७६	swco.ramechhap@bagamati.gov.np	
	१२.२४	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय नुवाकोट	राजु दाहाल	९८४९०४६२२४	swco.nuwakot@bagamati.gov.np	
	१२.२५	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय दोलखा	मङ्गल जाग्री	९८४८८०३३८८		
१३	१३.१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	रामशरण सापकोटा	०५७-५२४८३६	mosd@bagamati.gov.np	www.mosd.bagamati.gov.np
	१३.२	शिक्षा विकास निर्देशनालय	पूर्णबहादुर दर्जी	०५७-५२७१०४	cred.gov.np@gmail.com	www.edd.bagamati.gov.np
	१३.३	शिक्षा तालिम केन्द्र	खुविराम अधिकारी	०११-४९०३५३	info@etc.mosd.bagamati.gov.com	www.etc.mosd.bagamati.gov.np

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	१३.४	सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइ, काभ्रे (अस्थायी कार्यालय)	चन्द्रप्रसाद लुईंटेल	०११-४९१२२६	picukavre@gmail.com	
	१३.५	सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइ, धादिङ (अस्थायी कार्यालय)	दिपेन्द्र सुवेदी	०१०-४०२१८९	pciugajuri@gmail.com	
१४	१४.१	संस्कृति तथा पर्यटन मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री मदन कोइराला	०५७-५९०१२६, ५९०१२४	mocat.bagamati@gmail.com	http://mocat.bagamati.gov.np/
	१४.२	श्री पर्यटन विकास आयोजना, मकवानपुर	रोशनकुमार श्रीवास्तव	०५७-५२०२८६	tdpbagamati@gmail.com	https://tdp.p3.gov.np/
	१४.३	श्री उपत्यका पर्यटन कार्यालय, ललितपुर	नेत्रप्रसाद भट्टराई	०१-५९१२५४७	vtolalitpur@gmail.com	valley.tourism.gov.np
	१४.४	श्री पर्यटन विकास आयोजना इकाइ कार्यालय, काठमाडौं	द्रोण विक्रम कार्की	९८४४०३४३३७	carkeydron@gmail.com	www.Uoktdp.baga-.mati.gov.np
१५	१५.१	स्वास्थ्य मन्त्रालय, हेटौडा मकवानपुर	बद्रीबहादुर खड्का	०५७-५९०३९१	moh@bagamati.gov.np	https://moh.bagamati.gov.np/
	१५.२	स्वास्थ्य निर्देशनालय, हेटौडा मकवानपुर	श्री महेश्वर श्रेष्ठ	9849514120, ०५७-५२४७६१	hdprov3@gmail.com	
	१५.३	स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, हेटौडा	डा. अर्जुन सापकोटा	9851173934, ०५७-५२०५४७	info.hlmc@bagamati.gov.np	
	१५.४	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, काभ्रे	श्री नारायणबहादुर कार्की	9851207402, ०१-४११५७८५	pphl2076@gmail.com	
	१५.५	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, काठमाडौ	डा. भुवन पौडेल	9851337946, 01-4215404	info@htc.gov.np	
	१५.६	धादिङ अस्पताल	डा. मधुकर दाहाल	9851220242, ०१०-५२०१३०	dhodhd.hospital@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	१५.७	त्रिशुली अस्पताल	डा. दिपेन्द्र पाण्डे	9841905910, ०१०-५६०१८८ /५६०२३१	distrishulihospital@gmail.com	
	१५.८	भक्तपुर अस्पताल	डा. सुमित्रा गौतम	9851185636, ०१-६६१०७९८ /६६१०६७६	bhaktapurhospital@gmail.com	
	१५.९	हेटौंडा अस्पताल	डा. रामचन्द्र सापकोटा	9851178069, ०५७-५२३९७८	info@hetaudahospital.com	
	१५.१	रसुवा अस्पताल	डा. शान्ती भुर्तेल	9841617346, ०१०-५४००४०	rasuwa.district.hospital@gmail.com	
	१५.११	रामेछाप अस्पताल	डा. पवन शाक्य	9843095735, ०४८-४०0114	dhramechhap@gmail.com	
	१५.१२	चौतारा अस्पताल	डा. त्रिभुवन झा	9851102798, ०११-६२०१०३ /६२०४६१	chautarahospital@gmail.com	
	१५.१३	सिन्धुली अस्पताल	डा. उमेश प्रधान	9854042342, ०४७-५२०१४५	shsindhuli132@gmail.com	
	१५.१४	बकुलर रत्ननगर अस्पताल, चितवन	डा. मदन ज्ञावली	9849392792	rhospital.gov.np@gmail.com	
	१५.१५	टोखा चंडेश्वरी अस्पताल, काठमाडौ	डा. नवीन दर्नाल	9801007366	tokha.phc24@gmail.com	
	१५.१६	बज्रबाराही चापागाँउ अस्पताल, ललितपुर	डा. नवीन दर्नाल	9801007366	hospitalbajrabarahi2076@gmail.com	
	१५.१७	मेथिनकोट अस्पताल, काभ्रे	डा. पुरुशोत्तम राज सेढाई	9851163338, 011-404095	methinkothospital@gmail.com	
	१५.१८	पशुपति चौलागाई स्मृति अस्पताल, दोलखा	डा. सन्जय उलक	9851177653	charikotphc@gmail.com	
	१५.१९	स्वास्थ्य कार्यालय, काठमाडौं	श्री बसन्त अधिकारी	9851203679,	dphokathmandu2011@yahoo.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
				०१-४२१६१९		
	१५.२	स्वास्थ्य कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक	डा. पुरुषोत्तम राज शेढाई	9851163338, ०११-४९०३००	dhokavre@gmail.com	
	१५.२१	स्वास्थ्य कार्यालय, चितवन	श्री दुर्गा दत्त चापागाईं	9851201026, ०५६-५२०२२९	dpho.chitawan@gmail.com	
	१५.२२	स्वास्थ्य कार्यालय, दोलखा	श्री उत्तम खनाल	9851160520, ०४९-४२११८८	dhodolakha@yahoo.com	
	१५.२३	स्वास्थ्य कार्यालय धादिङ	श्री सागर प्रसाद घिमिरे	9851102228, ०१०-५२०१२६	dhodhading@yahoo.com	
	१५.२४	स्वास्थ्य कार्यालय, नुवाकोट	श्री महेन्द्रध्वज अधिकारी	9851233639, ०१०-५६०२५५	dho.nuwakot@gmail.com	
	१५.२५	स्वास्थ्य कार्यालय, भक्तपुर	श्री कृष्ण मिजार	9841884419, ०१-६६१६०१०	dphobhaktapur@gmail.com	
	१५.२६	स्वास्थ्य कार्यालय, मकवानपुर	श्री दिपकप्रसाद तिवारी	9855026836, ०५७-५२४६७२	dho.makawanpur1@gmail.com	
	१५.२७	स्वास्थ्य कार्यालय, रसुवा	श्री भीमसागर गुरागाईं	9855068858, ०१०-५४०१८८	dhorasuwa@gmail.com	
	१५.२८	स्वास्थ्य कार्यालय, रामेछाप	श्री जितेन्द्र शाह	9852050545, ०४८-४०००७९ /४०००७२	dhoramechhap21@gmail.com	
	१५.२९	स्वास्थ्य कार्यालय, ललितपुर	श्री सतिश विष्ट	9851255215, ०१-५२४६७२	dpholp@gmail.com	
	१५.३	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	श्री अनुप	9851201026, ०११-६२००९२	sindhupalchokdho@gmail.com	
	१५.३१	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	श्री राजन पोखरेल	9868815087, ०४७-५२०१८८	hmissindhuli@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	१५.३२	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, काठमाडौं	डा. पुनम नेपाल	9854044411, 9851039824, ०१-४४७८२०१	p3mosd.dahckathmandu@gmail.com	
	१५.३३	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, काभ्रेपलाञ्चोक	डा. बशब्बदाम्बा कौण्डियायनी	9851207134, ०११-६६२१३४	p3mosd.dahckavre@gmail.com	
	१५.३४	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, चितवन	डा. कोपिला अधिकारी	9855067470, ०५६-५६०४७०	p3mosd.dhacchitwan@gmail.com	
	१५.३५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र दोलखा	डा. मनोज चौधरी	9854044411, ०४९-४२१३०६	p3mosd.dahcdolakha@gmail.com	
	१५.३६	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, धादिङ	डा. सुइरा जोशी	9851212278, 9841158091, ०१०-५२०२७८	p3mosd.dahcdhading@gmail.com	
	१५.३७	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, नुवाकोट	डा. रोजिना ताम्राकार	9851241095, 9841703100, ०१०-४१०००२	p3mosd.dahcnuwakot@gmail.com	
	१५.३८	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, भक्तपुर	डा. नरेन्द्र प्रसाद गिरी	9851185728, 9841058221, ०१-६६१२०८८	p3mosd.dahcbhaktapur@gmail.com	
	१५.३९	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, मकवानपुर	डा. ललिता पाण्डे	9855011844, 9841813983, ०५७-५२०६८१	p3mosd.dahcmakwanpur@gmail.com	
	१५.४	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, रसुवा	डा. अमूल्य दाहाल	9841175078, ०१०-५४०२१४	p3mosd.dahcrasuwa@gmail.com	
	१५.४१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, रामेछाप	डा. नदन कँडेल	9854021369, 9841058221, ०४८-५४०१४३	p3mosd.dahcramechhap@gmail.com	
	१५.४२	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ललितपुर	डा. सृष्टी श्रेष्ठ	9851218479, 9851207134, ०१-५५४८०९९	p3mosd.dahclalitpur@gmail.com	

क्र. सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना	वेव साइट
	१५.४३	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र सिन्धुपाल्चोक	डा. अन्जु कार्की	9851179157, ०११-६२०१४३	p3mosd.dahcsindhupalchok@gmail.com	
	१५.४४	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, सिन्धुली	डा. अर्जुन उपाध्याय	9854041943, 9854041943, ०४७-५२०३४३	p3mosd.dahcsindhuli@gmail.com	
	१५.४५	आयुर्वेद औषधि उत्पादन केन्द्र, चितवन	डा. सुरेश महर्जन	९८५१०६२२३२	aauk.bagmati@gmail.com	
	१५.४६	मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, हेटौडा मकवानपुर	राजेश प्रसाई	057-520389	info@mbahs.edu.np	https://mbahs.edu.np/
१६	१६.१	प्रदेश लोक सेवा आयोग	श्री रामकृष्ण अधिकारी	०५७-५९०६१३/१४/१५	info.ppsc@bagamati.gov.np	https://spsc.bagamati.gov.np/
१७	१७.१	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	श्री सुकदेव सापकोटा	057-520524, 057-524845	pppc@bagamati.gov.np	http://pppc.bagamati.gov.np/
१८	१८.१	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	श्री बासुदेव लम्साल	57522698, 057522697	mnbhtd786@gmail.com	http://cag.bagamati.gov.np/

विषयसूची

सि.नं.	मन्त्रालयको नाम	पृष्ठ संख्या
1.	प्रदेश परिचय	१
2.	भौगोलिक अवस्थिति	१
3.	साँस्कृतिक, आर्थिक र जनसाङ्ख्यिक स्थिति	२
4.	प्रदेश सरकार गठन	३
5.	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	४-१४
6.	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	१५-२८
7.	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२९-४६
8.	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	४७-५१
9.	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	५२-७१
10.	खानेपानी, ऊर्जा तथा सिँचाई मन्त्रालय	७२-९७
11.	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	९८-१०४
12.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	१०५-१२५
13.	श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय	१२६-१३०
14.	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	१३१-१३६
१५	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१३७-१४३
१६	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१४४-१६२
१७	संस्कृति तथा पर्यटन मन्त्रालय	१६३-१७३
१८	स्वास्थ्य मन्त्रालय	१७४-१९६
१९	प्रदेश लोक सेवा आयोग	१९७-१९९
२०	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	२००-२०४
२१	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२०५-२०७
	अनुसूची	
२२	प्रदेश सरकार वार्षिकोत्सव समारोहमा पुरस्कृत हुने व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूको नामावली	२०९-२११
२३	जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख उपप्रमुहरूको नामावली	२१२
२४	स्थानीय पालिकाको प्रमुख/अध्यक्ष र उपप्रमुख/उपाध्यक्ष नामावली तथा सम्पर्क नम्बर	२१३-२१७
२५	बागमती प्रदेश सरकारका मन्त्रालय, निकाय तथा कार्यालयहरु	२१८-२३४